

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS UDDANNELSE

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

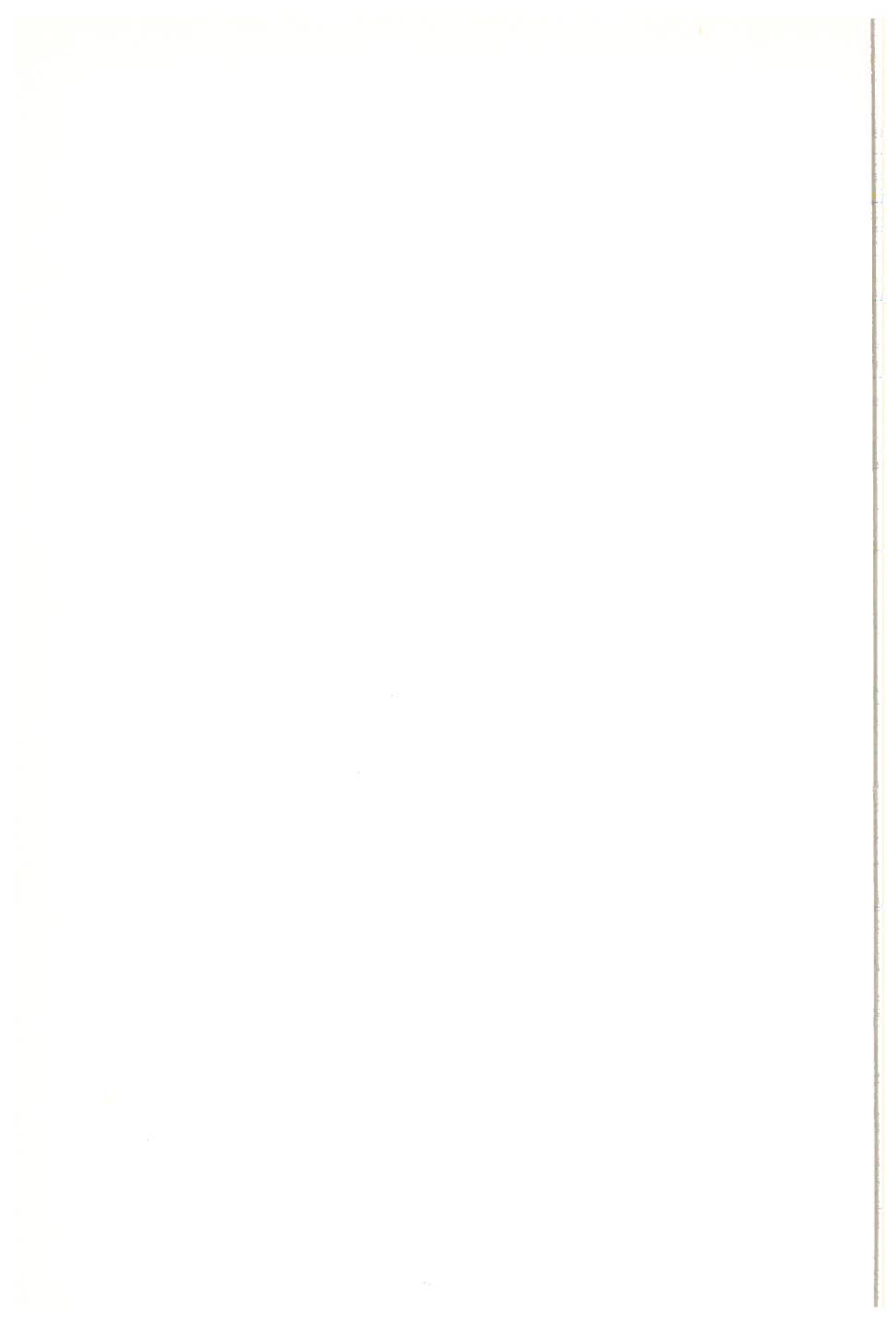
BERETNING 1959/60-1961/62

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S

1964

Beretning 1959/60 – 1961/62

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

Beretning 1959/60-1961/62

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S
1964

INDHOLD

I. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed	7
II. Lærerstab og administration	17
III. Undervisningen	43
IV. Censorer	68
V. Studerende og eksaminer	73
VI Biblioteket	178
VII. Udgivervirksomheden	183
VIII. Institutter og laboratorier	185
IX. Amanuensisseminaret	218
X. Tietgenopgaven	220
XI. Lærernes forskningsvirksomhed uden for institutterne	224
XII. Læreres og amanuensers faglige virksomhed uden for høj- skolen, studierejser m. v.	225
XIII. Litterære arbejder af Handelshøjskolens lærere	233
XIV. Højskolens økonomi	244
XV. Stipendier og studielån	257
XVI. Begivenheder i beretningsperioden	265
XVII. Foreningen af Danske Civiløkonomer	268
XVIII. HD Klubben for salgsorganisation og reklame	276
XIX. Beretning fra De studerendes råd	278

FORENINGEN TIL UNGE
HANDELSMÆND'S UDDANNELSE
STIFTET 3. NOVEMBER 1880

Foreningens formål er at udbrede nyttige kundskaber inden for handelsstanden, særlig ved tilrettelæggelse af en så fyldig kommerciel uddannelse som muligt for handelsstandens ungdom.

BESTYRELSE:

Direktør *F. Løppenthien*, K¹. DM. p. p., formand,
Direktør, generalkonsul *Einar Høyvald*, K. DM. p. p., næstformand,
Boghandler *Ove Rømer*, R¹., kasserer,
Direktør *P. Andersen*, R¹. p. p.,
Direktør *Niels Arnth-Jensen*, R.,
Forbundsformand *Henry Gran*,
Direktør *Joh. G. Havemann*,
Bankdirektør *Olaf Hedegaard*, K¹. DM. p. p.,
Direktør, cand. jur. *C.P. Heiede*, R.
Skibsreder *Axel Kampen*, R¹.,
Grosserer *Aage S. Nilsson*, R.,
Direktør, generalkonsul *Mogens Pagh*, R¹. p. p.
Vinhandler *Svend Åge Rasch*, R.,
Direktør i Bikuben, cand. polit. *Jens Toftegaard*, K¹. DM. p. p.,
Borgmester, fhv. handelsminister *Ove Weikop*, K. p. p.,

H A N D E L S H Ø J S K O L E N I K Ø B E N H A V N

Julius Thomsens Plads 10 · København V

Telefon 35 12 36

Handelshøjskolen i København er oprettet af Foreningen til
Unge Handelsmænds Uddannelse med det formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

Højskolen er statsunderstøttet og undergivet statens tilsyn gennem det af undervisningsministeriet nedsatte tilsynsråd for handelshøjskolerne.

I. DE ORGANISATORISKE RAMMER OM HØJSKOLENS VIRKSOMHED

I højskolens beretning for året 1958/59 blev der givet en ret omfattende beskrivelse af de rammer om virksomheden, som fandtes ved udgangen af beretningsperioden, ligesom der blev gjort rede for de ændringer heri, som var under behandling på dette tidspunkt. I det følgende gives en supplerende fremstilling af de i tiden 1. august 1959–31. juli 1962 indtrufne forandringer i de pågældende forhold. Disse forandringer vedrører alene de af det offentlige udfærdigede forskrifter for handelshøjskolernes virksomhed, idet forholdet mellem højskolen og Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse fortsat er som beskrevet i beretningen for 1958/59.

Det lovmæssige grundlag for højskolens virksomhed er stadig *lov nr. 272 af 14. juni 1951 om handelshøjskoler*. Imidlertid er handelshøjskolerne sammen med en række andre undervisningsanstalter i medfør af *statsministeriets bekendtgørelse nr. 296 af 25. september 1961 om overførelse af visse forretningsområder til undervisningsministeriet* blevet overført fra handelsministeriets til undervisningsministeriets ressort, således at de beføjelser, der i den nævnte lov var tillagt handelsministeren, fra 1. oktober 1961 at regne tilkommer undervisningsministeren.

Forud for dette tidspunkt var der allerede gennem handelsministeriet udfærdiget en række bekendtgørelser, som på væsentlige punkter ændrede de hidtil gældende forhold.

(a) *Bekendtgørelse af 28. marts 1960 om ansættelse af lærere og forskningsmedarbejdere ved handelshøjskoler*

har afløst bekendtgørelse af 15. marts 1952 om ansættelse af lærere ved handelshøjskoler. Gennemførelsen af den nye bekendtgørelse var i overvejende grad en følge af ændringerne i tjenestemandsløvgivningen i juni 1958, idet formålet for en væsentlig del var at bevare ligestillingen mellem handelshøjskolernes videnskabelige og pædagogiske personale og de tilsvarende personalegrupper ved statens højere læreanstalter m.v.

Bekendtgørelsen fastslår, at handelshøjskoleundervisningen varetages af professorer, lektorer, adjunkter og andre lærere, ligesom det bestemmes, at der ved handelshøjskoler, ved hvilke der er ansat professorer, tillige kan ansættes undervisningsassistenter og amanuenser. Professorater, lektorater, adjunkturer samt stillinger som andre lærere, amanuenser og undervisningsassistenter kan oprettes som faste stillinger, medens lektorater, stillinger som andre lærere, amanuensisstillinger og stillinger som undervisningsassistent tillige kan oprettes som honorarlønnede.

I sammenligning med den hidtil gældende ordning er der bl.a. sket det væsentlige fremskridt, at der er indført egentlige amanuensisstillinger. Tidligere var højskolens videnskabelige medarbejdere uden for kredsen af professorer og docenter ansat på honorarbasis eller i undtagelsestilfælde som faste lektorer. Samtidig er docenturer i hidtidig forstand blevet nedlagt, og de pågældende stillinger er blevet omdannet til professorater, for så vidt der til deres område er knyttet undervisnings- og forskningsforpligtelser af samme omfang som ved professorater. Fremtidig anvendes docenttitlen (i medfør af den nedenfor under (b) omtalte bekendtgørelse) for amanuenser, der i kraft af særlige kvalifikationer aflønnes efter de for statstjenestemænd i 25. lønningsklasse gældende regler.

Også adjunktstillingen er ny. For så vidt angår Handelshøjskolen i København, bringes den alene i anvendelse ved ansættelse af faste lærere i sprog (og evt. forretningspraksis). Medens lærere i disse fag tidligere kunne ansættes som lektorer allerede ved deres første tiltræden, må de fremtidig normalt ansættes i en adjunktstilling.

Det kan tilføjes, at højskolen hidtil kun i korte perioder har gjort brug af adgangen til at oprette stillinger som undervisningsassistent, ligesom der ej heller endnu er oprettet faste stillinger som andre lærere.

Faste stillinger kan kun oprettes og besættes med handelsministeriets (nu undervisningsministeriets) godkendelse. Honorarlønnede stillinger kan oprettes af højskolen uden forudgående godkendelse, og højskolen har tillige opnået fritagelse fra bekendtgørelsens almindelige bestemmelse om, at besættelse først kan ske efter indhentet godkendelse.

De særlige regler om besættelsen af professorater er uændrede.

(b) *Bekendtgørelse af 28. marts 1960 om den tilskudsberettigede løn for lærere og forskningsmedarbejdere ved handelshøjskoler*

er trådt i stedet for bekendtgørelse af 14. april 1953 med ændringer af 5. november 1956 om den tilskudsberettigede løn for lærere ved handelshøjskoler.

Den nye bekendtgørelse fastsætter bl.a., at professorer kan aflønnes med de for statstjenestemænd i 27. lønningsklasse fastsatte lønninger, ligesom de har adgang til at opnå honorar for ledelse af forskningsinstitutter samt bestillingstillæg efter samme regler som statsansatte professorer. Tilsvarende kan amanuenser (og eventuelle undervisningsassistenter) aflønnes i 19. eller 24. (i særlige tilfælde 25.) lønningsklasse og kan opnå bestillingstillæg på linie med amanuenser ved statens højere læreanstalter.

For adjunkter og lektorer kan anvendes aflønning efter de for tjenestemænd i 19., henholdsvis 24. lønningsklasse gældende regler. I enkelte tilfælde kan de pågældende aflønnes i 26. lønningsklasse. Ved nyansættelse af adjunkter og lektorer på grundlag af translatoreskamen skal aflønning i 17. og 23. lønningsklasse normalt bringes i anvendelse. For andre lærere er den tilskudsberettigede løn den for tjenestemænd i 14. og 20. lønningsklasse gældende.

For honorarlønnede timelærere fastsætter bekendtgørelsen grundbeløb for vederlaget på et niveau, der ligger væsentligt højere end hidtil. Som tidligere er honoraret differentieret efter undervisningens art og vedkommende lærers anciennitet.

De sidstnævnte bestemmelser er imidlertid allerede påny blevet ændret ved *undervisningsministeriets skrivelse af 23. juli 1962*, der, efter at finansudvalgets tilslutning er opnået, bestemmer, at honorarlønnede timelærere i økonomi og jura såvel som i matematik og samfundslære ved adgangsprøverne til de erhvervsøkonomiske specialstudier (jvf. nedenfor under (c)) med virkning fra 1. august 1961 vederlægges efter lignende retningslinier som undervisningsassistenter ved universiteterne og de øvrige højere læreanstalter, medens timelærere i sprog og forretningspraksis aflønnes med kvotaløn af de for faste lærere i de pågældende fag og med tilsvarende uddannelse og anciennitet gældende lønninger. For undervisning på translatoreskuderne udregnes kvotalønnen på grundlag af lønnen for faste lærere henholdsvis i 24. og 23. lønningsklasse. Ved samme skrivelse fastsættes det pligtige ugentlige timetal for adjunkter og lektorer i sprog og forretningspraksis til 24 og for andre faste lærere i forretningspraksis til 27, samtidig med at det fastslås, at de for gymnasieskolerne gældende regler for overtimebetaling, stileretningsgodtgørelse m.v. finder tilsvarende anvendelse ved handelshøjskolerne, dog at der fra 1. april 1961 tillægges fastansatte lærere ved disse et særligt kompensationsstillæg, der modsvarer den i gymnasieskolen fra den nævnte dato gennemførte nedsættelse af det pligtige timetal.

Rammerne omkring de erhvervsøkonomiske specialstudier er i periodens løb blevet ændret ved 3 bekendtgørelser.

(c) *Bekendtgørelse af 17. marts 1960 om diplomprøver ved handelshøjskoler* har erstattet den tidligere bekendtgørelse af 20. februar 1954 med ændringer af 3. april 1956 og 16. juli 1958 og er senere selv blevet suppleret og ændret ved

(d) *Bekendtgørelse af 19. juli 1961 om ændring af bekendtgørelse om diplomprøver ved handelshøjskolerne.*

De ved disse bekendtgørelser gennemførte ændringer vedrører i første række betingelserne for adgang til studierne, medens der ikke er sket væsentlige forandringer i de rammer, inden for hvilke studieplaner og eksamensordninger tilrettelægges. Det fastsættes, at optagelse på studierne forudsætter, at vedkommende inden undervisningsårets begyndelse er fyldt 20 år, og at han har bestået visse nærmere angivne eksaminer og forskellige tillægsprøver. Matematiske studenter og dermed ligestillede skal således aflægge den statskontrollerede prøve i bogføring, og studenter af andre linier tillige en adgangsprøve i matematik. Personer, der har bestået højere handelseksamen, skal aflægge prøven i matematik. Realister og præliminarister må bestå de statskontrollerede prøver i bogføring og i engelsk samt adgangsprøven i matematik, og – hvis de har under mg til real- eller præliminæreksamen tillige en prøve i samfundslære, for hvilken man dog kan fritages, dersom man har bestået handelseksamen, linie C, med mindst $mg \div$ i hovedkarakter. En afsluttende eksamen fra et af universiteterne eller en af de højere læreanstalter giver adgang i forbindelse med den statskontrollerede bogføringsprøve samt adgangsprøven i matematik, der dog bortfalder, såfremt vedkommende som led i sit tidligere studium har bestået en prøve i matematik af mindst samme sværhedsgrad som adgangsprøven. Denne bestemmelse, der er indføjet ved bekendtgørelse af 19. juli 1961, er nødvendig som supplement til reglen om optagelse på grundlag af studentereksamen, fordi ikke alle kandidater fra de højere læreanstalter har gennemgået denne eksamen forud for deres studium. Endelig kan den, der har bestået afslutningsprøven fra et anerkendt dansk teknikum, optages, når han tillige har aflagt de statskontrollerede prøver i bogføring og i engelsk, dog at undervisningsministeriet under 14. februar 1962 har givet generel dispensation for kravet om prøven i engelsk. Den, der har bestået den almene erhvervsøkonomiske eksamen, har som hidtil direkte adgang til 2. del af specialstudierne.

Personer, der ikke har bestået en af de nævnte eksaminer med tilhørende tillægsprøver, kan kun optages i henhold til særlig tilladelse fra undervisningsministeriet (tidligere handelsministeriet) efter indstilling fra vedkommende handelshøjskole. Erfaringsmæssigt benyttes denne bestemmelse praktisk talt kun for personer, der har bestået udenlandske eksaminer, som kan sidestilles med de ovennævnte danske eksaminer.

Den væsentligste ændring i forhold til tidligere er indførelsen af adgangsprøve i matematik for alle, der ikke har bestået matematisk studentereksamen eller på anden måde har erhvervet de kundskaber i faget, som i stigende grad er blevet nødvendige for at opnå en rimelig indsigt i teoretisk økonomi og statistik. Endvidere er højskolens adgangsprøve i bogføring blevet erstattet af den statskontrollerede bogføringsprøve ud fra den betragtning, at en statskontrolleret prøve i sig selv har en værdi for de pågældende, som derved får et konkret udbytte af forberedelsen til studierne, selv om de ikke skulle gennemføre disse. Ud fra et tilsvarende synspunkt er de hidtidige prøver i merkantilt engelsk og tysk blevet afløst af den statskontrollerede prøve i engelsk (der i henseende til sværhedsgrad ligger betydeligt over den tidligere prøve i merkantilt engelsk). Man har herved tillige lagt vægt på, at engelsksproget faglitteratur anvendes i ret udbredt grad på 2. del af specialstudierne, medens tysksprogede bøger kun sjældent benyttes.

Prøven i samfundslære er en nydannelse. Tidligere kunne realister og ligestillede kun optages, hvis de havde bestået den pågældende eksamen med mindst 13,67 (mg). Hvis de tillige havde bestået handelsmedhjælpereksamen med mindst mg, nedsattes dette krav dog til 13,33 (rent mg÷). Sådanne skarpe grænser vil let kunne få et skær af urimelighed over for personer, der har opnået lidt mindre end nødvendigt til at fyldestgøre kravene, og der rejstes derfor et stort antal sager om dispensation fra disse. Da realeksamen oftest aflægges i 16–17 års alderen, medens optagelse på de erhvervsøkonomiske specialstudier normalt finder sted, når de pågældende er 22–24 år, kan man ikke udelukke, at realeksamensresultatet er et utilstrækkeligt kriterium for adgangen, hvorfor dispensationsansøgningerne i vid udstrækning blev imødekommet med en generel sænkning af kravene som følge. Uanset at karaktergrænserne herved i realiteten blev henholdsvis 13,33 og 13,00, kunne det skarpe skel mellem dem, der ligger lige over, og dem, der har lidt mindre end det krævede minimum, dog stadig opfattes som urimeligt. Man har derfor foretrukket at lade realeksamen som sådan være adgangsgivende uanset gennemsnitskarakterens højde, men således at den, der har mindre end mg (13,67), må aflægge en prøve i samfundslære, ved hvis bedømmelse der

lægges vægt såvel på indhold som på fremstillingsevne og sprogbehandling. Prøven virker herved – sammen med matematikprøven – som en prøve på de pågældendes modenhed, og det må anses for givet, at der i almindelighed er sket en skærpelse af adgangsbetingelserne for realister og lige-stillede.

Yderligere indebærer de nye bestemmelser, at handelseksamen, linie C, er bortfaldet som selvstændigt adgangsberegtigende eksamen. Derimod giver den under visse betingelser fritagelse for nogle af adgangsprøverne.

Endelig kan det nævnes, at det tidligere krav om en vis tids beskæftigelse i praksis forud for optagelsen er bortfaldet og erstattet dels med kravet om, at den optagne skal være fyldt 20 år ved undervisningsårets begyndelse, dels med et krav om $4\frac{1}{2}$ års beskæftigelse i praksis ved indmeldelsen til den afsluttende eksamen, et krav, hvis opfyldelse man mener lettere at kunne kontrollere. For personer, der har bestået den erhvervs-økonomiske eksamen, henholdsvis højere handelseksamen, nedsættes praksiskravet til $1\frac{1}{2}$, respektive $2\frac{1}{2}$ år.

En nærmere redegørelse for adgangsbetingelserne til de erhvervs-økonomiske specialstudier er givet i en af højskolen udsendt publikation med titlen »Vejen til diplomstudierne«.

Ud over ændringer i adgangsbetingelserne indeholder bekendtgørelsen af 19. juli 1961 hjemmel for etablering af en ny diplomprøve i organisation, til hvilken undervisningen ved Handelshøjskolen i København påbegyndtes fra 1. september 1961. Endvidere ændres bestemmelsen om hovedopgaven til diplomprøvernes afsluttende del således, at der – for så vidt opgaven har form af en hjemmeopgave – skal gives mindst 4 uger til besvarelsen, medens der tidligere skulle gives nøjagtigt 4 uger hertil.

(e) *Bekendtgørelse af 9. august 1960 om handelshøjskolernes adgangsprøver til diplomstudierne*

fastsætter de nærmere regler for afholdelsen af de foran omtalte adgangsprøver i matematik og samfundslære. Det bestemmes, at prøverne skal være skriftlige, og at der skal gives 4 timer til besvarelsen af hvert opgavesæt. Forslag til opgaverne udarbejdes af særligt udpegede opgavestillere og godkendes af de censorer, der deltager i bedømmelsen sammen med de pågældende lærere. Der gives kun bedømmelserne »bestået« eller »ikke bestået«. Det pålægges handelshøjskolerne at oprette 1-årige kursus til forberedelse til hver af prøverne, men adgang til indstilling til disse er ikke betinget af deltagelse i denne undervisning.

(f) *Bekendtgørelse af 17. marts 1960 om handelshøjskolernes korrespondenteksaminer og sprogprøver, og*

(g) *Bekendtgørelse af 29. juli 1960 om tillæg til bekendtgørelse om handels-
højskolernes korrespondenteksaminer og sprogprøver*

er trådt i stedet for bekendtgørelse af 20. februar 1954 om samme emne med ændringer af 3. april 1956. Også denne bekendtgørelse har i det væsentligste betydning ved de ændringer – i skærpende retning – som gennemføres i adgangsbetingelserne.

For det tresproglige korrespondentstudiums vedkommende giver nysproglig studentereksamen som hidtil adgang uden yderligere adgangsprøver. Det samme gælder højere handelseksamen, dog at der er indført en bestemmelse om, at den, der ikke har haft fransk til denne eksamen, skal aflægge adgangsprøve i dette sprog. For de øvrige adgangsgivende eksaminers vedkommende er der sket en præcisering af bestemmelserne vedrørende de krævede supplerende adgangsprøver. Medens der i den tidligere bekendtgørelse alene fandtes en regel om, at den, der havde bestået studentereksamen efter andre linier end den nysproglige, handelseksamen, linie C, eller realeksamen eller tilsvarende eksamen, skulle aflægge en særlig adgangsprøve i sprog, uden at dennes karakter og omfang var nøjere angivet, er det nu slået fast, at studenter – bortset fra nysproglige – må bestå adgangsprøver i engelsk og tysk, medens realister, præliminarister og personer med handelseksamen, linie C, desuden må aflægge prøve i fransk. Endvidere fastsættes det nu udtrykkeligt, at der til disse prøver skal stilles samme krav som til nysproglig studentereksamen, dog at der ikke lægges vægt på litteraturkundskab. Som tidligere fritager den statskontrollerede prøve i et sprog for adgangsprøven; medens den, der havde bestået handelseksamen, linie C, med mg ÷ i et sprog, tidligere kunne fritages for adgangsprøve i dette, er kravet nu skærpet, idet der fremtidig kræves mg i den skriftlige prøve i vedkommende sprog. Endelig bestemmes, at den, der har bestået optagelsesprøve til det ensproglige korrespondentstudium, er fritaget for adgangsprøve i vedkommende sprog. Optagelsesprøve til det ensproglige korrespondentstudium i spansk fritager for adgangsprøve i fransk.

Formålet med de gennemførte ændringer har – udover en tydeliggørelse af bestemmelserne – været at tilvejebringe sikkerhed for, at de studerende, når de begynder, har et vist kendskab ikke blot til germansk, men også til romansk sprog. Den bagved liggende betragtning er, at den almene sprogforståelse herigennem øges væsentligt.

For så vidt angår de ensproglige korrespondentstudier i engelsk, fransk og tysk, består ændringerne i adgangsbetingelserne navnlig i en skærpelse af kravene til dem, der optages på grundlag af handelseksamen, linie B eller linie C, idet det fremtidig er et vilkår for optagelse, at der til han-

delseksamen er opnået mindst mg÷ ved den skriftlige prøve i vedkommende sprog, medens der tidligere kun krævedes mg÷ i gennemsnit af karaktererne i de skriftlige og de mundtlige prøver. Derimod er adgangs-betingelserne uændrede, for så vidt angår personer, der optages på grundlag af den erhvervsøkonomiske eksamen, studentereksamen, højere handelseksamen og de statskontrollerede sprogpøver, idet der her som hidtil kræves mg÷ i gennemsnit af samtlige karakterer i vedkommende sprog; for studenter af andre linier end den nysproglige giver eksamen ligesom tidligere kun adgang til franskstudiet. Desuden er der indføjet en bestemmelse om, at den tresproglige korrespondenteksamen giver adgang til de ensproglige korrespondentstudier, og om at de pågældende har adgang til at gennemføre forberedelsen til eksamen i løbet af 1 år (mod normalt 2 år), såfremt de har opnået mindst mg÷ i gennemsnit af karaktererne i vedkommende sprog til den tresproglige eksamen. Denne bestemmelse, der alene har praktisk betydning for fransk og tysk, hvor det ensproglige studium fører videre end det tresproglige, repræsenterer en formel godkendelse af en tidligere udviklet praksis.

Betingelserne for optagelse på de ensproglige korrespondentstudier i spansk og portugisisk (samt italiensk og russisk, der dog ikke har været aktuelle i en årrække) er uændrede. Adgang giver højskolens begynderprøve i vedkommende sprog, og begynderprøven i spansk ækvivaleres af prøverne i spansk under det tresproglige korrespondentstudium og det almene erhvervsøkonomiske studium, såfremt der her er opnået mindst $g \times (10.50)$ i gennemsnit af de pågældende karakterer.

For alle ensproglige korrespondentstudiers vedkommende kan optagelse endvidere som hidtil finde sted på grundlag af en særlig optagelsesprøve.

Såvel på det tresproglige som på de ensproglige korrespondentstudier er oprykning fra 2. til 3. semester nu gjort betinget af, at vedkommende studerende har opnået et efter højskolens skøn tilfredsstillende standpunkt.

Herudover er der sket visse mindre ændringer. Bl.a. er den interne prøve i forretningspraksis (uden bogføring), for hvilken der skulle gives bedømmelserne »bestået« eller »ikke bestået« nu bortfaldet, og den i eksamensresultatet indgående prøve i bogføring er ændret til en prøve i forretningspraksis (med bogføring); desuden er det bestemt, at den, der har bestået højere handelseksamen med mindst mg÷ i erhvervsret, kan fritages for eksamen i dette fag. Iøvrigt er ændringerne væsentligst af formel karakter.

(h) Med handelsministeriets skrivelse af 21. juli 1961 modtog højskolen meddelelse om, at finansudvalget havde givet tilslutning til, at statens tilskud

til handelshøjskolernes drift med virkning fra undervisningsåret 1961/62 ville kunne beregnes på grundlag af et godkendt budget for det kommende undervisningsår i stedet for som hidtil på grundlag af regnskabet for det foregående år. I en periode med stadigt stigende driftsudgifter betyder denne omlægning en væsentlig likviditetsmæssig forbedring.

(i) Med *undervisningsministeriets skrivelse af 7. december 1961* modtog højskolen meddelelse om, at finansudvalget havde givet tilslutning til, at studieafgifterne for de studier, der afsluttes med en af højskolens egne eksaminer, fremtidig med virkning fra 1. september 1961 udredes af statskassen. Tilsagnet herom gjaldt derimod ikke afgifterne for forberedelsen til prøven i revisionsteknik ved revisoreksamens teoretiske del og til revisoreksamens praktiske del, og ej heller forberedelsen til translator eksamen, der begge aflægges for eksamenskommissioner nedsat af handelsministeriet. De af staten overtagne studieafgifter er indtil videre fastsat til de samme beløb pr. studerende som i 1961/62, hvilket på grund af stigende udgifter har fremkaldt ikke uvæsentlige finansieringsvanskeligheder.

(j) Ved *lov nr. 172 af 29. april 1960* skete der en tredobling af de legat- og lånemidler, som står til rådighed for Ungdommens Uddannelsesfond. Denne forhøjelse af midlerne er også kommet de studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og det tresproglige korrespondentstudium til gode.

Den 28. februar 1962 nedsatte undervisningsministeren – til dels på højskolens initiativ – et udvalg til at overveje handelshøjskolernes økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold og i forbindelse hermed at tilvejebringe en plan for den fremtidige udvikling.

Udvalgets kommissorium har følgende ordlyd:

»I de senere år har den stigende interesse for de økonomiske uddannelser stillet så store krav til handelshøjskolerne, at man har anset det for ønskeligt, at skolernes økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold tages op til nærmere overvejelse. Den øgede tilgang til disse uddannelser, ikke alene ved de nævnte skoler, men også ved universiteternes økonomiske fakulteter og de hermed beslægtede discipliner har fremkaldt en følelig mangel på personer, der er egnede til at virke som lærere og forskere. Dette har virket hæmmende på udbygningen af bestående handelshøjskoler og på uddannelsen af kvalificerede lærere

på det videnskabelige område og har gjort det ønskeligt, at det nærmere overvejes at få iværksat bestræbelser for at sikre, at den stab af lærere og forskere, der er til rådighed eller er under uddannelse, udnyttes bedst muligt i undervisningsmæssigt og forskningsmæssigt øjemed.

Da det har vist sig, at det i henhold til lov nr. 272 af 14. juni 1951 med finansudvalgets tilslutning ydede tilskud ikke er tilstrækkeligt til at sikre skolernes økonomi, og da der har vist sig stigende vanskeligheder med at tilvejebringe dækning for de resterende udgifter gennem tilskud fra lokale organisationer og kommuner, har man fundet det hensigtsmæssigt, at højskolernes økonomiske forhold tages op til samlet overvejelse, således at ikke også disse forhold skal virke hæmmende på en videre udvikling af den højere handelsuddannelse.

Under hensyn hertil og i erkendelse af, at der fortsat bør være et snævert samarbejde mellem erhvervene og handelshøjskolerne samt i overensstemmelse med derom af handelshøjskolerne i København og Århus fremsatte forslag, har undervisningsministeriet besluttet at nedsætte et udvalg med den opgave at overveje handelshøjskolevæsenets økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold og i forbindelse hermed søge at tilvejebringe en plan for den fremtidige udvikling.«

Udvalget, hvis formand er kommitteret O. I. Mikkelsen, undervisningsministeriet, er sammensat af repræsentanter for undervisnings- og finansministerierne, tilsynsrådet med handelshøjskolerne, de bestående handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger og de foreninger, som driver disse, de økonomiske fakultetsafdelinger ved universiteterne, Grosserersocietetets komité og Provinshandelskammeret, Foreningen af Danske Civiløkonomer, Danmarks handelsskoleforening og Handels- og kontorfunktionærernes forbund i Danmark.

II. LÆRERSTAB OG ADMINISTRATION

I. LÆRERSTABENS SAMMENSÆTNING OG ÆNDRINGER HERI

Ved begyndelsen af undervisningsåret 1959/60 var der ved højskolen ansat 9 professorer, 4 docenter, 14 fastansatte lektorer, 10 amanuenser, 10 honorarlønnede lektorer samt 81 andre honorarlønnede lærere.

I årene 1959/60 – 1961/62 har følgende ansættelser og udnævnelser fundet sted:

Docent, dr. phil. Hakon Stangerup udnævntes til professor i kulturhistorie den 1. januar 1961.

Docent, ekon. dr. Arne Rasmussen udnævntes til professor i erhvervsøkonomi med afsætningsøkonomi som særligt område den 1. juni 1961.

Forskningsleder, dr. jur. Verner Goldschmidt udnævntes til docent i organisation den 1. april 1962.

Som fastansatte lektorer er udnævnt:

translatør Halvor Søeborg, spansk, fra 1/9 1959,
cand. mag. Erling Bjørn Hansen, tysk, fra 1/8 1961.

Som fastansatte adjunkter er udnævnt:

translatør Ib E. Bailey, engelsk, fra 1/11 1960,
cand. mag. Bengt Jürgensen, engelsk, fra 1/11 1960,
translatør Vagn Sandberg, engelsk, fra 1/8 1962,
cand. mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, fra 1/8 1962,
translatør, Pauli Gunderskov Nielsen, tysk, fra 1/8 1962,
translatør, cand. jur. Erik Juul Lund, fransk, fra 1/9 1962,
translatør, fru Ellen Sundbo, spansk, fra 1/8 1961.

Som honorarlønnede amanuenser og videnskabelige assistenter er ansat:

mag. scient. Per Kongstad, Ekspertinstituttet, fra 1/1 1960,
cand. polit. Orla Brandt Jensen, Forskningsinstituttet, fra 1/8 1960,
cand. merc. Helge Hammerich, Instituttet for Salgsorganisation og

Reklame, fra 1/8 1960,
Bent Gram, HD, Bankinstituttet, fra 1/10 1960,

cand. polit. Erik Trolle-Schultz, Instituttet for Salgsorganisation og Reklame, fra 1/1 1961,
 cand. polit. Harald Vestergaard, H.D., Eksportinstitutet, fra 1/8 1961,
 Erik Hollesen, H.A., Institut for Organisation og Arbejdssociologi fra 1/9 1961,
 cand. merc. Orla Nielsen, Instituttet for Salgsorganisation og Reklame, fra 1/3 1962,
 cand. merc. Leif Kristensen har i perioden 1/9 1960–30/4 1962 været ansat ved Regnskabslaboratoriet.

Som honorarlønnede lektorer er udnævnt:

amanuensis, cand. oecon. Torben Agersnap, erhvervsøkonomi, fra 1/8 1961,

amanuensis, cand. polit. Knud Christian Hansen, forsikring, fra 1/8 1961,

cand. oecon. Carl E. Sørensen, bankvæsen, fra 1/8 1961.

Lektor, cand. mag. H. Verner Larsen fik efter ansøgning bevilget afsked fra sin stilling som fastansat lektor i tysk fra 31/8 1960 at regne, men fortsatte som honorarlønnet lærer i teoretisk grammatik og fonetik.

Lektor, lic. merc. Ottomar Loff fik efter ansøgning bevilget afsked fra sin stilling som fastansat lektor i erhvervsøkonomi fra 31/8 1961 at regne.

Cand. merc. Olav Sitje fratrådte efter ønske stillingen som honorarlønnet amanuensis ved Regnskabslaboratoriet med udgangen af undervisningsåret 1959–60.

Fra undervisningsåret 1960–61 ansattes følgende nye honorarlønnede lærere:

afdelingschef, cand. merc. Hugo Rønsdal, erhvervsøkonomi,
 fuldmægtig, cand. polit. Erik Bent Kristiansen, nationaløkonomi,
 fuldmægtig, cand. polit. Arne Mikkelsen, nationaløkonomi,
 prokurist, cand. polit. Hans Paaschburg, nationaløkonomi,
 civilingeniør Georg Kjær, statistik,
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Frode Rasmussen, statistik,
 amanuensis, cand. oecon. Jan Stehouwer, statistik,
 bankfuldmægtig, cand. jur. Bent Jørgensen, bankvæsen,
 kontorchef, cand. jur. Peder Schlegel, bankvæsen,
 konsulent, cand. merc. Joachim Jensen, regnskabsvæsen,
 statsaut. revisor Vagn Gammelgaard, revision,
 statsaut. revisor Otto Guldborg, revision,

statsaut. revisor H. E. Olesen, revision,
 statsaut. revisor Aage Poulsen, revision,
 translatør Jørgen Alsø, engelsk,
 cand. mag. Hans Hartvigson, engelsk, (ansat 1/1 1960),
 cand. mag. Gerda Andersen, tysk,
 translatør Rita Barritt-Humle, spansk,
 fru Marie-Louise Westergaard, forretningspraksis,
 konsulent, cand. polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen, matematik,
 sekretær, cand. polit. Einar Kallsberg, matematik,
 fuldmægtig, cand. polit. Finn Petersen, samfundslære.

Fra undervisningsåret 1961-62 ansattes følgende nye honorarlønnede lærere:

cand. merc. Ole T. Krogsgaard, erhvervsøkonomi,
 sekretær, cand. polit. Paul Paulsen, nationaløkonomi,
 fuldmægtig, cand. polit. Niels Ussing, nationaløkonomi,
 fuldmægtig, cand. jur. Erik Siesby, erhvervsret,
 fuldmægtig, cand. merc. Scott Christensen, bankvæsen,
 fuldmægtig Bent Tegldal, H.D., bankvæsen,
 sekretær, cand. polit. Ove Per Henningsen, organisation,
 landsretssagfører Jørgen Hoffmeyer, organisation,
 kursuschef, cand. jur. Jørgen R. Saabye, organisation,
 sekretær, cand. jur. Ole B. Thomsen, organisation,
 underdirektør, ingeniør Torben Bonnesen, regnskabsvæsen,
 regnskabschef, cand. merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen,
 statsaut. revisor Henning Gilsaa, revision,
 revisor, cand. oecon. Poul Ravn, revision,
 videnskabelig assistent Bent Gram, H.D., forretningspraksis,
 sproglærer, cand. theol. S. Søb-Pedersen, forretningspraksis,
 handelsfaglærer, fru Else Wangel, H.D., forretningspraksis,
 sekretær, cand. polit. Ulf Christiansen, matematik,
 fuldmægtig, cand. oecon. Mogens Ebling, matematik,
 sekretær, cand. polit. Erik Holm, matematik,
 sekretær, cand. polit. Poul Chr. Mathiessen, matematik,
 fuldmægtig, cand. polit. Poul Antonsen, samfundslære.

Fra undervisningsåret 1962-63 ansattes følgende nye honorarlønnede lærere:

sekretær, cand. polit. Jens Kampmann, erhvervsøkonomi,
 cand. merc. Frode Slipsager, erhvervsøkonomi,

ekspeditionssekretær, cand. polit. Folmer Hammerum, nationaløkonomi
 sekretær, cand. polit. Thomas Henriksen, nationaløkonomi,
 cand. polit. Jørgen Biilmann, statistik og matematik.
 amanuensis, lic. techn. Leif Brøndum, statistik og matematik,
 sekretær, cand. polit. Bent Jørgensen, statistik,
 sekretær, cand. polit. Sv. Erik Aaen, statistik,
 advokatfuldmægtig, cand. jur. Torben Ertbøll, erhvervsret,
 sekretær, advokat Aksel T. Koefoed, erhvervsret,
 cand. jur. Børge Rasmussen, erhvervsret,
 kontorchef, translator Mogens Dyhr, bankvæsen,
 overlæge Jørgen E. Andersen, organisation,
 protokolsekretær, cand. jur. Agnete Weis Bentzon, organisation,
 regnskabschef, cand. oecon. Niels Jørgen Ebbensgaard, organisation,
 forstander, cand. merc. Flemming Klöcker-Larsen, organisation,
 magister Johannes A. Nordhoek, organisation,
 direktør, cand. psych. Eggert Petersen, organisation,
 fuldmægtig, cand. jur. Poul Olsen, regnskabsvæsen,
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Jørgen Andersen, revision,
 statsaut. revisor Hans Heinrich Boysen, revision,
 statsaut. revisor Laurids Hansen, revision,
 statsaut. revisor E. Lundgren, revision,
 statsaut. revisor Svend Aage Nielsen, revision,
 kontorchef, cand. polit. Mogens Otto Østergaard, revision,
 cand. mag. Lis Christensen, engelsk,
 cand. mag. Niels Hauge, engelsk,
 cand. mag. fru Inger Piepgrass, engelsk,
 sekretær, cand. polit. Sven L. Caspersen, matematik,
 civilingeniør Steen Christensen, matematik,
 civilingeniør Erik Jørgensen, matematik,
 civilingeniør Mogens Juel Kraft, matematik,
 civilingeniør Francis J. Trnka, H.A., matematik,
 sekretær, cand. polit. Jørgen Wedebye, matematik,
 cand. polit. Ole Mølgaard Andersen, samfundslære,
 adjunkt, cand. polit. Sigurd Larsen, samfundslære.

Fra udgangen af undervisningsåret 1959–60 trak følgende honorar-
 lønnede lektorer og lærere sig tilbage fra undervisningen:

lektor, statsaut. revisor K. G. Jensen, H.D., revision,
 lektor, direktør, cand. polit. Kristian Møller, bankvæsen,
 lektor, direktør, cand. mag. Jens Vibæk, erhvervshistorie,

kontorchef, cand. polit. Peder Elkjær, nationaløkonomi,
 kontorchef, cand. polit. Sv. Aage Hansen, nationaløkonomi,
 fuldmægtig, cand. polit. Harald Jensen, nationaløkonomi,
 vicedirektør, cand. polit. Erik Reeh, nationaløkonomi,
 kontorchef Kaj Hjelmblink, H.D., forsikring,
 industrikonsulent Anders Hald-Madsen, regnskabsvæsen,
 forstander E. Toke, engelsk,
 translatør, frk. Gerda S. Marcussen, engelsk,
 cand. mag. Hans Hartvigson, engelsk,
 fuldmægtig, Ejvind Oxe-Pedersen, H.A., forretningspraksis.

Fra udgangen af undervisningsåret 1960-61 trak følgende honorar-
 lønnede lærere sig tilbage fra undervisningen:

lektor, mag. art. Asger Langkjær, erhvervspsykologi,
 højesteretssagfører Henrik S. Wagner, erhvervsret,
 bankfuldmægtig, cand. jur. Bent Jørgensen, bankvæsen,
 cand. mag. Hans Erik Andersen, engelsk,
 cand. mag. H. B. J. Cramer, engelsk,
 translatør Tucke Tuxen, tysk,
 translatør Rita Barritt-Humle, spansk,
 stenografilærer Axel Kidde, forretningspraksis,
 viceinspektør Sejv Mikkelsen, H.D., forretningspraksis,
 frøken Ellen Momberg, forretningspraksis,
 sekretær, cand. polit. Einar Kallsberg, matematik.

Fra udgangen af undervisningsåret 1961-62 trak følgende lærere sig
 tilbage fra undervisningen:

produktchef Viktor Mortensen, H.A. og M.B.A., erhvervsøkonomi,
 sekretær, cand. jur. M. Kockvedgaard, erhvervsret,
 kontorchef A. Bagge-Petersen, H.D., bankvæsen,
 direktør, lic. merc. Torben Carlsson, regnskabsvæsen,
 statsaut. revisor Vagn Gammelgaard, revision,
 cand. mag. Ingerlise Melbye, tysk.

2. FORTEGNELSE OVER HØJSKOLENS LÆRERE OG FORSKNINGSMEDARBEJDERE VED BEGYNDELSEN AF UNDERVISNINGÅRET 1962-63:

Ved det nye undervisningsårs begyndelse var der herefter – jfr. neden-
 stående oversigt – ved højskolen ansat 11 professorer, hvoraf en fungerer
 som rektor, 3 docenter, 14 faste lektorer og 7 faste adjunkter i sprog og
 forretningspraksis, 17 amanuenser og videnskabelige assistenter, 9 hono-

rarlønnede lektorer samt 135 andre honorarlønnede lærere. 2 af amanuenserne er tillige honorarlønnede lektorer, ligesom enkelte honorarlønnede lærere underviser i 2 fag.

Professorer:

- Ekon. dr. Max Kjær-Hansen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1937.
 Thorkil Kristensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1948 (p. t. orlov).
 Jan Kobbarnagel, erhvervsret, udnævnt 1/4 1949.
 Dr. oecon. P. Nyboe Andersen, nationaløkonomi, udnævnt 1/4 1950
 (p. t. orlov).
 Palle Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1953.
 Dr. phil. Poul Høybye, fransk og alm. sprogsystematik, udnævnt 1/8
 1955.
 Dr. polit. Poul Winding, nationaløkonomi, udnævnt 1/12 1956.
 Ejler Alkjær, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/12 1957.
 Dr. polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/10 1958.
 Dr. phil. Hakon Stangerup, kulturhistorie, udnævnt 1/1 1961.
 Ekon. dr. Arne Rasmussen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/6 1961.

Docenter:

- Dr. Z. D. Lando, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1926.
 Dr. phil. Aage Aagesen, erhvervsgeografi, udnævnt 1/8 1948.
 Dr. jur. Verner Goldschmidt, organisation, udnævnt 1/4 1962.

Fastansatte lektorer i sprog og forretningspraksis:

- cand. mag. B. Maaløe, engelsk, udnævnt 1/8 1939,
 cand. mag. Paul Bay, engelsk, udnævnt 1/8 1946,
 translætør Børge Hansen, engelsk, udnævnt 1/8 1947,
 dr. phil. Jens Rasmussen, fransk, udnævnt 1/8 1949,
 translætør K. Kristiansen, tysk, udnævnt 1/8 1955,
 Erik Otto, H.A., forretningspraksis, udnævnt 1/8 1955,
 dr. phil. Knud Sørensen, engelsk, udnævnt 1/8 1955 (p. t. orlov),
 translætør Knud Løwert, engelsk, udnævnt 1/8 1956,
 cand. mag. Jacques Qvistgaard, fransk, udnævnt 1/8 1958,
 cand. mag. Arne Spenter, tysk, udnævnt 1/8 1958,
 cand. mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1/8 1959,
 translætør Walter Thornfield, tysk, udnævnt 1/8 1959,
 translætør Halvor Søeborg, spansk, udnævnt 1/9 1959,
 cand. mag. Erling Bjørn Hansen, tysk, udnævnt 1/8 1961.

Fastansatte adjunkter i sprog:

translator Ib E. Bailey, engelsk, udnævnt 1/11 1960,
 cand. mag. Bengt Jürgensen, engelsk, udnævnt 1/11 1960,
 translator, fru Ellen Sundbo, spansk, udnævnt 1/8 1961,
 translator, cand. jur. Erik Juul Lund, fransk, udnævnt 1/9 1962,
 translator Pauli Gunderskov Nielsen, tysk, udnævnt 1/8 1962,
 translator Vagn Sandberg, engelsk, udnævnt 1/8 1962,
 cand. mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1/8 1962.

Amanuenser og videnskabelige assistenter (herunder aspiranter):

cand. polit. Knud Christian Hansen, forsikringsøkonomi, udnævnt 1/8
 1952, (tillige lektor fra 1/8 1961),
 cand. jur. Ole Lando, interlegal handelsret, udnævnt 1/8 1952 (del-
 tidsbeskæftiget)
 cand. oecon. Torben Agersnap, organisation, udnævnt 1/1 1953, (tillige
 lektor fra 1/8 1961),
 cand. polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1/1 1954,
 mag. art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1/2 1954,
 cand. jur. Mogens Eggert Møller, skatteret, udnævnt 1/3 1954,
 lic. merc. Zakken Worre, regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1955,
 cand. oecon. Erik Johnsen, omkostningslære og prispolitik, udnævnt
 1/6 1956,
 cand. merc. Helge Hammerich, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1958
 (p. t. orlov),
 cand. polit. Poul Sveistrup, regnskabsvæsen, udnævnt 1/12 1958,
 mag. scient. Per Kongstad, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1960,
 cand. polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1960,
 Bent Gram, H.D., bankvæsen, udnævnt 1/10 1960,
 cand. polit. Erik Trolle-Schultz, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/1
 1961,
 cand. polit. Harald Vestergaard, H.D., udenrigshandel, udnævnt 1/8
 1961,
 Erik Hollesen, H.A., organisation, udnævnt 1/9 1961,
 cand. merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/3 1962.

Honorarlønnede lektorer:

cand. polit. Kjeld Bjerke, kontorchef, statistik, udnævnt 1/8 1939,
 cand. polit. Niels Banke, underdirektør, nationaløkonomi, udnævnt
 1/9 1939,

statsaut. revisor A. Høiriis Sørensen, H. D., regnskabsvæsen og forsikring, udnævnt 1/8 1943,
 cand. polit. Per Boesen, overbibliotekar, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/11 1949,
 landsretssagfører Knud Fich, erhvervsret, udnævnt 1/8 1950,
 redaktør Peter Olufsen, H.D., reklamens teknik, udnævnt 1/8 1957,
 amanuensis, cand. polit. Knud Christian Hansen, forsikring, udnævnt 1/8 1961,
 amanuensis, cand. oecon. Torben Agersnap, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1961,
 underdirektør, cand. oecon. Carl E. Sørensen, bankvæsen, udnævnt 1/8 1961.

Honorarlønnede lærere:

De erhvervsøkonomiske specialstudier, 1. del:

Erhvervsøkonomi:

dr. Erik Lyng, H.A., ansat 1/11 1936,
 ekspeditionssekretær, cand. oecon. Ove Høeg, ansat 1/1 1947,
 cand. polit. fru Karen Gredal, ansat 1/9 1954,
 ekspeditionssekretær, cand. oecon. Henning Kjølby, ansat 1/1 1955,
 cand. oecon. Jørgen Gram, ansat 1/9 1956,
 afdelingschef, cand. merc. Oscar Houmann, ansat 1/9 1959,
 sekretær, cand. oecon. Lars Skov Madsen, ansat 1/9 1959, (tillige statistik),
 afdelingschef, cand. merc. Hugo Rønsdal, ansat 1/9 1960,
 cand. merc. Ole T. Krogsgaard, ansat 1/9 1961,
 sekretær, cand. polit. Jens Kampmann, ansat 1/9 1962,
 cand. merc. Frode Slipsager, ansat 1/9 1962.

Nationaløkonomi:

sekretær, cand. oecon. Helmer Duelund Nielsen, ansat 1/9 1956,
 fuldmægtig, cand. polit. Arne Mikkelsen, ansat 1/9 1960,
 prokurist, cand. polit. Hans Paaschburg, ansat 1/9 1960,
 fuldmægtig, cand. polit. Erik Bent Kristiansen, ansat 1/9 1960,
 sekretær, cand. polit. Paul Paulsen, ansat 1/9 1961,
 fuldmægtig, cand. polit. Niels Ussing, ansat 1/9 1961,
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Folmer Hammerum, ansat 1/9 1962,
 sekretær, cand. polit. Thomas Henriksen, ansat 1/9 1962.

Statistik:

sekretær, cand. polit. Finn Madsen, ansat 1/9 1959,
 sekretær, cand. oecon. Lars Skov Madsen, ansat 1/9 1959, (tillige
 erhvervsøkonomi)
 civilingeniør Georg Kjær, ansat 1/9 1960, (tillige matematik)
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Frode Rasmussen, ansat 1/9 1960,
 amanuensis, cand. oecon. Jan Stehouwer, ansat 1/9 1960,
 cand. polit. Jørgen Biilmann, ansat 1/9 1962, (tillige matematik)
 lic. techn. Leif Brøndum, ansat 1/9 1962, (tillige matematik)
 sekretær, cand. polit. Bent Jørgensen, ansat 1/9 1962,
 sekretær, cand. polit. Sv. Erik Aaen, ansat 1/9 1962.

Erhvervsret:

bibliotekar, cand. jur. Jens Søndergaard, ansat 1/9 1948,
 højesteretssagfører Carl Tjur, ansat 1/9 1948, (tillige specialfag),
 landsretssagfører Henrik Holm, ansat 1/9 1957,
 landsretssagfører Feodor Nielsen, ansat 1/9 1958,
 landsretssagfører Niels Kjølbye, ansat 1/9 1959,
 advokat, cand. jur. Ernst Dyrbye, ansat 1/9 1959,
 fuldmægtig, cand. jur. Erik Siesby, ansat 1/9 1961,
 advokatfuldmægtig, cand. jur. Torben Ertbøll, ansat 1/9 1962,
 sekretær, advokat Aksel T. Koefoed, ansat 1/9 1962,
 cand. jur. Børge Rasmussen, ansat 1/9 1962.

Specialfag til 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

kontorchef, cand. polit. Karsten Lemche, forsikring, ansat 1/9 1937,
 underdirektør, statsaut. revisor Willy Madsen, H.D., regnskabsvæsen,
 ansat 1/1 1945,
 kontorchef Bjarke Frederiksen, H.D., bankvæsen, ansat 1/9 1946,
 hovedbogholder Eivind Olsen, H.D., bankvæsen, ansat 1/9 1947,
 højesteretssagfører Carl Tjur, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1948, (tillige
 erhvervsret til 1. del),
 højesteretssagfører Jørgen Pedersen, forsikring, ansat 1/9 1950,
 kontorchef Kaj Sørensen, H.D., bankvæsen, ansat 1/1 1952,
 kontorchef Kaj Hjelmblink, H.D., forsikring, ansat 1/9 1954,
 statsaut. revisor William Mortensen, revision, ansat 1/9 1954,
 vicedirektør, cand. act. Aage Laursen, forsikring, ansat 1/9 1955,
 kontorchef, cand. jur. Anker Hansen, bankvæsen, ansat 1/1 1956,
 statsaut. revisor Helge Bom, revision, ansat 1/9 1956,

kontorchef Aage Jensen, revision, ansat 1/9 1956,
 dispachør, cand. jur. Erik Kofoed, forsikring, ansat 1/1 1957,
 marketingschef, cand. merc. Erik Kristoffersen, afsætningsøkonomi,
 ansat 1/1 1957,
 kontorchef Preben Christensen, forsikring, ansat 1/9 1958,
 regnskabschef, cand. merc. Mogens Bøgvad Høst, regnskabsvæsen,
 ansat 1/1 1958,
 kontorchef, cand. merc. Viggo Jacobsen, regnskabsvæsen, ansat 1/1
 1958,
 direktør, cand. jur. H. Thranow, forsikring, ansat 1/9 1958,
 kontorchef, cand. oecon. Flemming Agersnap, organisation, ansat 1/9
 1959,
 statsaut. revisor Tage Andersen, revision, ansat 1/1 1959,
 direktør Willy Olsen, H.D., regnskabsvæsen, ansat 1/1 1960,
 konsulent, cand. merc. Joachim Jensen, regnskabsvæsen, ansat 1/1 1960,
 kontorchef, cand. jur. Peder Schlegel, bankvæsen, ansat 1/9 1960,
 statsaut. revisor Vagn Gammelgaard, revision, ansat 1/9 1960,
 statsaut. revisor Otto Guldberg, revision, ansat 1/9 1960,
 statsaut. revisor H. E. Olesen, revision, ansat 1/9 1960,
 statsaut. revisor Aage Poulsen, revision, ansat 1/9 1960,
 fuldmægtig, cand. merc. Scott Christensen, bankvæsen, ansat 1/9 1961,
 fuldmægtig Bent Tegldal, H.D., bankvæsen, ansat 1/9 1961,
 sekretær, cand. polit. Ove Per Henningsen, organisation, ansat 1/1 1962,
 landsretssagfører Jørgen Hoffmeyer, organisation, ansat 1/9 1961,
 kursuschef, cand. jur. Jørgen R. Saabye, organisation, ansat 1/9 1961,
 sekretær, cand. jur. Ole B. Thomsen, organisation, ansat 1/9 1961,
 underdirektør, ingeniør Torben Bonnesen, regnskabsvæsen, ansat 1/9
 1961,
 regnskabschef, cand. merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen, ansat
 1/9 1961,
 statsaut. revisor Henning Gilsaa, revision, ansat 1/9 1961,
 revisor, cand. oecon. Poul Ravn, revision, ansat 1/9 1961,
 kontorchef, translator Mogens Dyhr, bankvæsen, ansat 1/9 1962,
 regnskabschef, cand. oecon. Niels Jørgen Ebbensgaard, organisation,
 ansat 1/1 1962,
 overlæge Jørgen E. Andersen, organisation, ansat 1/9 1962,
 protokolsekretær, cand. jur. Agnete Weis Bentzon, organisation, ansat
 1/9 1962,
 forstander, cand. merc. Flemming Klöcker-Larsen, organisation, an-
 sat 1/9 1962,

magister Johannes A. Nordhoek, organisation, ansat 1/9 1962,
 direktør, cand. psych. Eggert Petersen, organisation, ansat 1/9 1962,
 fuldmægtig, cand. jur. Poul Olsen, regnskabsvæsen, ansat 1/9 1962,
 ekspeditionssekretær, cand. polit. Jørgen Andersen, revision, ansat
 1/9 1962,
 statsaut. revisor Hans Heinrich Boysen, revision, ansat 1/9 1962,
 statsaut. revisor Laurids Hansen, revision, ansat 1/9 1962,
 statsaut. revisor E. Lundgren, revision, ansat 1/9 1962,
 statsaut. revisor Svend Aage Nielsen, revision, ansat 1/9 1962,
 kontorchef, cand. polit. Mogens Otto Østergaard, revision, ansat 1/9
 1962.

Matematik:

konsulent, cand. polit. fru Gudrun Sveistrup Jacobsen, ansat 1/9 1960,
 civilingeniør Georg Kjær, ansat 1/9 1960, (tillige statistik),
 sekretær, cand. polit. Ulf Christiansen, ansat 1/9 1961,
 fuldmægtig, cand. econ. Mogens Ebling, ansat 1/9 1961,
 sekretær, cand. polit. Erik Holm, ansat 1/9 1961,
 sekretær, cand. polit. Poul Chr. Mathiessen, ansat 1/9 1961,
 cand. polit. Jørgen Biilmann, ansat 1/9 1962, (tillige statistik)
 lic. techn. Leif Brøndum, ansat 1/9 1962, (tillige statistik)
 sekretær, cand. polit. Sven L. Caspersen, ansat 1/9 1962,
 civilingeniør Steen Christensen, ansat 1/9 1962,
 civilingeniør Erik Jørgensen, ansat 1/9 1962,
 civilingeniør Mogens Juul Kraft, ansat 1/9 1962,
 civilingeniør Francis J. Trnka, H.A., ansat 1/9 1962,
 sekretær, cand. polit. Jørgen Wedebye, ansat 1/9 1962.

Samfundslære:

fuldmægtig, cand. polit. Finn Petersen, ansat 1/9 1960,
 fuldmægtig, cand. polit. Poul Antonsen, ansat 1/9 1961,
 cand. polit. Ole Mølgaard Andersen, ansat 1/9 1962,
 adjunkt, cand. polit. Sigurd Larsen, ansat 1/9 1962.

Endvidere har nedennævnte enten afholdt enkelte forelæsninger eller studiekredse:

statsaut. revisor Erik Christiansen, regnskabsvæsen,
 statsaut. revisor Poul Frederiksen, regnskabsvæsen,
 statsaut. revisor Erling Jørgensen, regnskabsvæsen.

Korrespondent- og translatørstudierne:

Engelsk:

translatør Poul Larsen, ansat 1/9 1942,
 cand. mag. Niels Haislund, ansat 1/9 1944,
 translatør Harald Svane Knudsen, ansat 1/9 1946,
 cand. mag. Børge Larsen, ansat 1/9 1950,
 cand. mag. Ole Bus, ansat 1/1 1954,
 translatør Jørgen Alsø, ansat 1/9 1960,
 cand. mag. Lis Christensen, ansat 1/9 1962,
 cand. mag. Niels Hauge, ansat 1/9 1962,
 cand. mag. fru Inger Piepgrass, ansat 1/9 1962.

Tysk:

lektor, translatør H. Verner Larsen, ansat 1/9 1950,
 translatør, fru Esther Brinch, ansat 1/9 1957,
 cand. mag. Gerda Andersen, ansat 1/9 1960.

Fransk:

translatør, fru Inger Bache, ansat 1/10 1941,
 translatør, fru Aase Lenstrup, ansat 1/9 1945,
 translatør, frk. B. Langballe, ansat 1/9 1954,
 madame Suzanne Lublin, ansat 1/9 1956.

Portugisisk:

translatør Niels Jørgen Nielsen, ansat 1/9 1947.

Spansk:

translatør, fru Gerda Hasle, ansat 1/9 1947,
 translatør, frøken Aase Milfeldt, ansat 1/9 1952,
 fru Erna Sölling, ansat 1/9 1954,
 kancellist, cand. jur. Daniel Kraemer y Morata, ansat 1/9 1957,
 ekspeditionssekretær, translatør Halvor Skov, ansat 1/9 1958.

Forretningspraksis:

inspektør, cand. mag. Chr. Pedersen, ansat 1/9 1949,
 fru Erna Larsen, ansat 1/9 1954,
 fuldmægtig Finn Hagen Jespersen, H.A., ansat 1/9 1957,
 fru Jytte Halfdan Madsen, ansat 1/9 1957,
 fru Else Pellesson, ansat 1/9 1957,
 fru Inger Vikelsøe, ansat 1/9 1958,

Antal lærere ved højskolen pr. 1. august

	1925	1930	1935	1940	1945	1950	1955	1960	1962
Professorer i økonomi m. v.	—	—	—	2	2	3	4	7	9
— i jura	—	—	—	—	—	1	1	1	1
— i sprog	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Docenter i økonomi m. v.	3	3	3	2	5	4	4	3	3
— i sprog og kulturhistorie	—	—	—	—	1	1	—	1	—
Fastansatte lektorer og adjunkter:									
i økonomi m.v.	—	—	—	—	2	2	3	2	1
i sprog	—	—	—	3	6	9	9	12	20
Honorarlønnede lektorer:									
i økonomi m.v.	—	1	8	13	13	15	10	7	9
i sprog	—	—	3	2	1	2	2	—	—
Faste amanuenser:									
i økonomi og jura	—	—	—	4	3	4	6	11	15
i andre fag	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Videnskabelige assistenter med deltidsbeskæftigelse:									
i økonomi og jura	—	—	2	3	3	1	1	1	1
Honorarlønnede lærere (bortset fra lektorer):									
i matematik til adgangsprøverne til diplomstudierne	—	—	—	—	—	—	—	—	14
i samfundslære til adgangsprøverne til diplomstudierne	—	—	—	—	—	—	—	—	4
i økonomi og statistik til 1. del af diplomstudierne	5	3	5	10	12	15	14	24	28
i erhvervsret til 1. del af diplomstudierne	1	2	2	5	9	11	8	9	10
i specialfag til 2. del af diplomstudierne	12	13	13	21	27	25	22	26	52
i sprog	6	17	15	14	28	27	36	33	22
i forretningspraksis	4	8	6	6	6	8	5	10	10
i andre fag	—	—	2	1	2	3	3	—	—
Antal lærere m.v. i alt ¹⁾	31	47	59	86	120	131	130	148	194
(heraf heltidsbeskæftigede)	3	3	3	11	19	24	29	39	51

¹⁾ En sammentælling af antal lærere inden for de enkelte kategorier svarer ikke nødvendigvis til totaltallet, idet nogle lærere kan være medregnet både under 1. og 2. del af diplomstudierne.

fru Marie-Louise Westergaard, ansat 1/9 1960,
videnskabelig assistent Bent Gram, H.D., ansat 1/9 1961,
sproglærer, cand. theol. S. Søe-Pedersen, ansat 1/9 1961,
handelsfaglærer, fru Else Wangel, H.D., ansat 1/9 1961.

3. GÆSTEPROFESSORER

Der har ikke i 1959/60 – 1961/62 virket nogen gæsteprofessor ved højskolen.

4. BEDØMMELSESUDBALG

a. Efter at handelsministeriet under 3. november 1960 i medfør af bestemmelserne i § 11 i handelsministeriets bekendtgørelse af 28. marts 1960 om ansættelse af lærere og forskningsmedarbejdere ved handels-højskoler havde godkendt, at det ved Handelshøjskolen i København bestående docentur i kulturhistorie omdannes til professorat, nedsatte ministeriet den 12. december 1960 efter indstilling fra højskolen et udvalg til at afgive erklæring om, hvorvidt den hidtidige indehaver af det pågældende docentur, dr. phil. Hakon Stangerup, skønnes at burde udnævnes til professor.

Udvalget, der bestod af dr. phil. Alf Henriques, professorerne ved Københavns Universitet, dr. phil. Povl Johs. Jensen og dr. theol. Hal Koch, professor ved Handelshøjskolen i København, dr. phil. Poul Høybye samt rektor for Handelshøjskolen i København, professor, dr. polit. Poul Winding (formand), afgav under 15. december 1960 følgende eenstemmige indstilling:

Dr. phil. Hakon Stangerup, der er født den 10. november 1908, blev i 1957 udnævnt til docent i kulturhistorie ved Handelshøjskolen i København på grundlag af en eenstemmig indstilling afgivet den 9. august 1957 af et udvalg med samme sammensætning som det nærværende.

Siden udnævnelsen til docent har dr. Stangerup udgivet en række mindre arbejder, der ikke har ændret det billede, udvalget har dannet sig af hans saglige kvalifikationer.

Det er endvidere overfor udvalget oplyst, at dr. Stangerup har varetaget sine forpligtelser som docent på særdeles tilfredsstillende måde, og de forventninger, udvalget i sin tid nærede med hensyn til dr. Stangerups undervisning er blevet fuldt ud opfyldt.

Udvalget finder, at dr. Stangerups videnskabelige kvalifikationer fuldt ud berettiger ham til at beklæde en stilling som professor ved en højere læreanstalt. Det ligger i denne forbindelse nær at henvise til den udtalelse vedrørende besættelsen af det daværende docentur i dansk litteratur, der den 20. marts 1941 blev afgivet til det filosofiske fakultet ved Københavns Universitet af et udvalg bestående af professorerne, dr. phil. Hanx Brix, dr. phil. Paul Rubow og Ejnar Thomsen.

Nærværende udvalg er derfor eenstemmigt af den opfattelse, at det må være en selvfølge, at dr. Stangerup fortsat beklæder den til professorat omdannede lærestol i kulturhistorie ved Handelshøjskolen i København og skal indstille, at han udnævnes til professor.

Med ministeriets godkendelse udnævntes docent, dr. phil. Hakon Stangerup herefter til professor i kulturhistorie fra den 1. januar 1961 at regne.

b. Efter at handelsministeriet under 3. november 1960 i medfør af bestemmelserne i § 11 i handelsministeriets bekendtgørelse af 28. marts

1960 om ansættelse af lærere og forskningsmedarbejdere ved handelshøjskoler havde godkendt, at det ved Handelshøjskolen i København bestående docentur i erhvervsøkonomi med afsætningsøkonomi som særligt område omdannes til professorat, nedsatte ministeriet den 11. januar 1961 efter indstilling fra højskolen et udvalg til at afgive erklæring om, hvorvidt den hidtidige indehaver af det pågældende docentur, ekon. dr. Arne Heimbürger Rasmussen, skønnes at burde udnævnes til professor.

Udvalget, der bestod af direktør, lic. merc. Hans C. Christiansen, professor ved Handelshøjskolen i København, ekon. dr. Max Kjær-Hansen, professor ved Handelshögskolan i Stockholm, ekon. dr. Gerhard Törnqvist, professor ved Københavns Universitet H. Winding Pedersen og rektor for Handelshøjskolen i København, professor, dr. polit. Poul Winding (formand), afgav under 13. juni 1961 følgende enstemmige indstilling:

Arne Rasmussen udnævntes til docent fra 1. april 1956 på grundlag af en indstilling afgivet af et udvalg bestående af direktør, cand. polit. C. V. Jernert, professor, dr. Max Kjær-Hansen, professor, dr. phil. Christen Møller (formand), professor Gerhard Törnqvist og professor, dr. polit. & oecon. F. Zeuthen.

Denne indstilling byggede på en vurdering af ansøgerens produktion i årene 1949-55, omfattende 12 større og mindre afhandlinger, 3 arbejder, af hvilke han havde været medforfatter, samt 4 empiriske efterspørgselsanalyser, ved hvis udarbejdelse han havde medvirket. Hovedvægten blev lagt på ansøgerens disputats »Pristeori eller parameterteori. Studier omkring virksomhedens afsætning« (1955), om hvilken det blev fremhævet, at den - uanset at enkeltheder kan kritiseres - indeholder tanker af væsentlig interesse og som helhed er af videnskabeligt tilfredsstillende kvalitet. Der henvises herved til en udtalelse fra lærerrådet ved Handelshögskolan i Stockholm, ifølge hvilken Arne Rasmussens disputats var blevet antaget med bedømmelsen »med berøm godkänd«. Om andre dele af ansøgerens produktion blev det udtalt, at den gav udtryk for stigende modenhed og måtte virke med til at kvalificere forfatteren til det søgte docentur. Bl. a. fremhævedes det om »Noter til en kort forelæsningsrække over efterspørgselsteori«, at den vel ikke bragte noget egentligt nyt, men dog var værdifuld, fordi der her bedre end tidligere blev givet et sammenlignende resumé af en række forfatteres forskningsresultater. Endelig påpegedes det, at Arne Rasmussen havde demonstreret et bredt kendskab til de senere års internationale afsætningsøkonomiske litteratur samt god forståelse for og kritisk sans over for de fremførte synspunkter.

Under henvisning hertil såvel som til Arne Rasmussens pædagogiske egenskaber og hans medarbejderskab ved Institutet for Salgsorganisation og Reklame indstillede udvalget ham enstemmigt til det nyoprettede docentur, hvorved bemærkedes, at kravene til en docent betragtedes som værende de samme som kravene til en professor.

Nærværende udvalg kan tilslutte sig de af det tidligere nedsatte udvalg fremførte synspunkter vedrørende Arne Rasmussens kvalifikationer på tidspunktet for hans udnævnelse til docent.

I tiden siden da har Arne Rasmussen yderligere forfattet en række mindre afhandlinger, fortrinsvis artikler i »Det danske Marked«, af hvilke udvalget navnlig har hæftet sig ved 15 afhandlinger, der samler sig om et fælles emne, nemlig virksomhedernes lagerproblemer, samt en kort artikel med titlen: »Opgives differentiering som grundlag for salgspolitik?« Det gælder om de førstnævnte artikler, at forfatteren her tager spørgsmål op til behandling, som må anses for at være af central betydning for virksomhedernes lagerpolitik. Hans fremstilling gør brug af metoder, som er udviklet inden for andre områder af den økonomiske

teori, men af hvilke nogle her for første gang tages i anvendelse på afsætningsøkonomiske problemstillinger. Metoderne er i forfatterens fremstilling ret elementære, og der kunne på flere steder være ønsket en klarere formulering af forudsætningerne og en mere grundig gennemarbejdning af de emner, der drøftes. Imidlertid finder udvalget, at behandlingen er instruktiv, og at det er fortjenstfuldt, at forfatteren har gjort forsøg på at angribe de afsætningsøkonomiske problemer ved hjælp af nye metoder, selv om han ikke har bidraget til videreudvikling af disse. Med artiklen »Opgives differentiering som grundlag for salgspolitik?« peger Arne Rasmussen på et interessant problem og afslører hermed en vågen sans for aktuelle spørgsmål inden for sit fagområde.

Alt i alt finder udvalget, at Arne Rasmussens produktion siden hans udnævnelse til docent vidner om, at han er i fortsat udvikling som videnskabsmand, og at den således bidrager til yderligere at bestyrke hans kompetence. Da højskolens repræsentanter i udvalget desuden har oplyst, at han har varetaget sine forpligtelser som docent på udmærket vis såvel inden for sit særlige område som ved deltagelse i arbejdet med højskolens almindelige anliggender, indstiller udvalget enstemmigt, at Arne Rasmussen udnævnes til professor i erhvervsøkonomi med afsætningsøkonomi som særligt område.

Med ministeriets godkendelse udnævntes docent, ekon. dr. Arne Rasmussen herefter til professor i erhvervsøkonomi med afsætningsøkonomi som særligt område fra den 1. juni 1961 at regne.

c. Med handelsministeriets godkendelse blev der den 19. august 1960 opslået to stillinger som adjunkt eller lektor i engelsk ved Handelshøjskolen i København, den ene med hovedvægten på almindeligt sprog, den anden med fagligt sprog som hovedområde.

Ved ansøgningsfristens udløb den 10. september 1960 havde der meldt sig følgende 7 ansøgere:

Translatør Jørgen Alsø
 Translatør Ib Bailey
 Universitetslektor, cand. mag. Bengt Jürgensen
 Cand. mag. Karen Løvig
 Cand. mag. Henning Næsted
 Translatør Torben Olsen
 Translatør Vagn Sandberg.

Det nedsatte bedømmelsesudvalg bestod af professor ved Københavns Universitet, dr. phil. Knud Schibbye, professor ved Handelshøjskolen i København, dr. phil. Poul Høybye, samt lektorerne i engelsk ved højskolen.

Efter at have afvejet kandidaternes kvalifikationer, således som de fremtrådte gennem de indgivne ansøgninger, nåede udvalget den 30. september 1960 til følgende enstemmige indstilling:

Uanset at flere af de øvrige ansøgere også må anses for kvalificerede til de nævnte stillinger, er udvalget ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer, herunder såvel

deres teoretiske uddannelse som deres pædagogiske virksomhed og deres faglige produktion indgår om at måtte foretrække cand. mag. Bengt Jürgensen og translator Ib Bailey.

Cand. mag. Bengt Jürgensen har således bestået skoleembedseksamen med udmærkelse i engelsk, der var hans hovedfag. Han har derudover i 1944 erhvervet Københavns Universitets guldmedaille for en afhandling om det engelske intonationssystem. Siden 1947 har han været undervisningsassistent ved Københavns Universitet, i hvilken egenskab han i længere perioder har vikarieret for professorer og docenter i engelsk. Siden 1. april 1960 har han tillige været lektor i engelsk fonetik sammesteds. Desuden har han i 4 år undervist i engelsk ved Handelshøjskolen i København. Foruden sin guldmedailleafhandling har cand. mag. Bengt Jürgensen skrevet en række lærebøger til universitets-, skole- og seminarieundervisningen.

Translator Ib Bailey har bestået translatorseksamen med 61 points (mg). Foruden at have gennemgået en praktisk uddannelse, bl. a. som korrespondent i forskellige erhvervsvirksomheder, har ansøgeren haft en omfattende undervisningsvirksomhed, særlig på Handelshøjskolen i København, hvor han har undervist såvel på korrespondentstudierne som på translatorstudiet i engelsk. Ud over forskellige oversættelser bl. a. af videnskabelige afhandlinger (herunder en med erhvervsøkonomisk emne) har ansøgeren forfattet en række artikler om sproglige emner, ligesom han har udarbejdet størstedelen af et manuskript til en dansk-engelsk handelsordbog.

Udvalget skal herefter énstemmigt indstille, at cand. mag. Bengt Jürgensen ansættes i den ledige stilling som adjunkt eller lektor i engelsk med almindeligt sprog som hovedområde og at translator Ib Bailey ansættes i den tilsvarende stilling med fagligt sprog som hovedområde.

Med ministeriets godkendelse udnævntes cand. mag. Bengt Jürgensen og translator Ib Bailey herefter til adjunkter i engelsk fra den 1. november 1960 at regne.

d. Den 19. august 1960 blev der ved Handelshøjskolen i København oplået et lektorat i tysk med almindeligt sprog som hovedområde.

Ved ansøgningsfristens udløb den 10. september 1960 havde der meldt sig følgende 4 ansøgere:

Cand. mag. E. Bjørn Hansen,
cand. mag. Knut Oesterhelt,
translator Tucke Tuxen og
translator Robert Wunsch.

Til bedømmelse af ansøgernes kvalifikationer nedsattes et udvalg bestående af professor ved Københavns Universitet Peter Jørgensen, professor ved Handelshøjskolen i København, dr. phil. Poul Høybye, samt lektorerne i tysk ved Handelshøjskolen.

Udvalget afgav efter en gennemgang af de indkomne ansøgninger den 15. oktober 1960 følgende indstilling:

Cand. mag. E. Bjørn Hansen, der bestod skoleembedseksamen i oktober 1939, var i et par år beskæftiget i det private erhvervsliv. I årene 1941-43 underviste han på private sprogkursus og fra 1944 på Købmandsskolen, hvor han pr. 1. august 1945 udnævntes til vice-

inspektør. Samme år bestod han handelsfaglærerexamen i tysk. Fra 1. august 1948 ansattes han som adjunkt ved Købmandsskolen og blev samtidig lærer i tysk ved Handelshøjskolens H.A.-studium. Den 1. august 1960 blev han lektor ved Købmandsskolen. Han har været vejleder for lærerkandidater ved handelsfaglærerexamen i tysk. For at uddybe sine kundskaber i tysk har han gentagne gange været på studicophold i Tyskland: Heidelberg 1934, Köln 1950 og München 1953.

Gennem en årrække har han endvidere undervist i dansk ved læringskolen, ved forberedelse til handelseksamen og på Niels Brocks Handelsskole samt i litteratur ved Boghandler-skolen, og han er censor i dansk ved handelseksamen. Han er medudgiver af »Øvelsesbog i dansk for handelslærlinge«.

Cand. mag. Oesterhelt, der er tyskfødt og student fra Duborgskolen i Flensborg, bestod i 1959 skoleembedseksamen med udmærkelse og i 1960 den praktiske og teoretiske prøve i undervisningsfærdighed. For tiden forbereder han sig til handelsfaglærerexamen i tysk. Han har i et semester studeret i Göttingen. Han er for tiden ansat som tysklærer ved Aalborg handelsskole og har siden februar 1959 ført klasser op til handelseksamen og højere handels-eksamen samt undervist tre- og ensproglige korrespondentklasser.

Translatør Tuxen bestod lærerexamen i 1946, og i tilslutning hertil faglærerexamen i tysk. I 1950 bestod han translatørexamen i tysk med et særdeles godt resultat, og i 1955 handelsfaglærerexamen i tysk. I årene 1947-55 var han ansat ved Københavns kommunale skolevæsen. Siden 1954 har han undervist i tysk på Købmandsskolen og siden 1955 på Handelshøjskolen i ensproglige korrespondentklasser og lejlighedsvis som vikar i de tresproglige klasser. Han har endvidere ved flere lejligheder virket som kongrestolk, ligesom han har oversat tysk skønlitteratur.

Translatør Wünsch, der har tysk som modersmål, har i tre semestre studeret jura ved Københavns Universitet og bestod i 1950 translatørexamen og handelsfaglærerexamen i tysk. I 1951 bestod han bankeksamen. Han har 13 års praksis i bankvæsen og er fuldmægtig i Handelsbankens remburs-afdeling. Som led i sin uddannelse har han i året 1955/56 været beskæftiget i en bank i Basel.

Siden 1950 har han undervist i tysk i læringsklasser og til den statskontrollerede prøve samt i 1959/60 ved A. P. Møllers Shippingskole og i Handelshøjskolens F-klasser. Han har endvidere betydelig praksis som translatør, i særdeleshed hvad angår tekniske oversættelser.

Et flertal af udvalget, professorerne Peter Jørgensen og Poul Høybye, samt lektorerne P. Rosbach og A. Spenter, tillægger det afgørende vægt, at lektoratet efter opslaget har almindeligt sprog som hovedområde, og mener derfor – med fuld anerkendelse af de to translatørers kvalifikationer, at ansøgerne cand. mag. E. Bjørn Hansen og cand. mag. Knut Oesterhelt i kraft af deres uddannelse har de bedste forudsætninger for at beklæde stillingen. Af disse ansøgere foretrækker flertallet cand. mag. Bjørn Hansen på grund af hans større pædagogiske erfaring og hans større indsigt i dansk og i de særlige sproglige problemer, der frembyder sig for danske tyskstuderende.

Et mindretal, bestående af lektorerne K. Kristiansen og W. Thornfield, mener – uanset stillingens karakter – ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for i det foreliggende tilfælde at foretrække en cand. mag. frem for en translatør, og finder at burde indstille translatør Tucke Tuxen, der foruden en udmærket translatørexamen har en omfattende pædagogisk uddannelse og erfaring og tillige har erhvervet særlige forudsætninger for at bestride stillingen gennem sin virksomhed som kongrestolk og oversætter af tysk skønlitteratur.

Med ministeriets godkendelse blev cand. mag. Erling Bjørn Hansen herefter udnævnt til lektor i tysk fra den 1. august 1961 at regne.

e. Den 9. december 1960 blev der ved Handelshøjskolen i København opslået et adjunktur eller lektorat i spansk, som skulle omfatte undervisning i almindeligt og fagligt sprog såvel ved forberedelsen til Handelshøjskolens korrespondenteksaminer som ved forberedelsen til translatørprøven.

Ved ansøgningsfristens udløb den 31. december 1960 havde der meldt sig følgende 3 ansøgere:

Jaime Enciso Calvo, Lic. en der.,
 translator, frøken Aase Milfeldt og
 translator, fru Ellen Sundbo.

Til bedømmelse af ansøgernes kvalifikationer nedsattes et udvalg bestående af professor ved Københavns Universitet, dr. phil. Holger Sten, universitetslektor ved Københavns Universitet, mag. art. Kirsten Schottländer, professor ved Handelshøjskolen i København, dr. phil. Poul Høybye, samt lektor i spansk ved Handelshøjskolen Halvor Søeborg.

Udvalget udtalte efter en gennemgang af de indkomne ansøgninger den 19. juni 1961 følgende:

Jaime Enciso Calvo har bestået juridisk embedseksamen ved Universitetet i Madrid. Han har senere taget eksamen ved »La Bacuela de Funcionarios Internacionales de Madrid« og fået »Diplome de Langue Francaise« ved Universitetet i Toulouse samt »Diploma de Lengua Inglesa« ved »The Mangold Institute«, den spanske afdeling af »Institute of Linguists«, London.

Enciso Calvo har undervist i spansk ved »The Mangold Institute« og i spansk litteratur ved »Instituto Cervantino de Madrid« samt i spansk ved Randers Aftenskole, Vejle Aftenskole og Randers Statskole.

Desuden har Enciso Calvo virket som oversætter ved »The Spanish Economic News Service« i Madrid af økonomiske tekster på fransk, engelsk, italiensk og portugisisk, og som korrespondent og spansklærer ved »Vejle og Omegns Andelssvineslagteri«, Vejle.

Enciso Calvo oplyser, at han behersker fransk som en indfødt, engelsk næsten lige så godt, at han lejlighedsvis korresponderer på portugisisk, at han kan oversætte fra italiensk, samt at han kan tale dansk, omend ikke flydende.

Aase Milfeldt, der er student fra Øregaard Gymnasium, bestod i 1952 translatørexamen i spansk efter 5 års studium.

Siden 1. september 1952 har Aase Milfeldt været ansat som honorarlønnet lærer i spansk ved Handelshøjskolen, hvor hun har undervist i almindeligt og fagligt sprog såvel ved forberedelsen til spanskprøven som ved forberedelsen til Handelshøjskolens korrespondenteksaminer med fortrinlige pædagogiske resultater.

Desuden har Aase Milfeldt virket som lærer i spansk ved forskellige private sprogkursus, herunder personaleundervisning i Udenrigsministeriet.

Aase Milfeldt har uddybet sine kundskaber i spansk ved i årene 1947-49 at tage ophold på de kanariske øer, hvor hun virkede som sekretær i det danske generalkonsulat, og som korrespondent i Firmaet Guillermo Olsen. Efter translatørexamen har Aase Milfeldt deltaget i spanske universitetskursus for udlændinge, herunder 4 uger i Jaca (»Diploma de Aptitud - Grado Superior«) og 4 måneder i Salamanca, »Curao Superior de Filologia Hispanica«.

Aase Milfeldt har iøvrigt en vidtgående orientering i handels-, shipping- og andre erhvervsforhold samt i de spansktalende landes kultur, mentalitet og samfundsforhold takket være en meget alsidig praktisk uddannelse i erhvervslivet omfattende sekretær- og korrespondentstillinger i eksportfirmaer som A/S Vølund, Løvens kemiske Fabriks Handelsaktieselskab og Vilian, Madsen og Co. Desuden har hun drevet en betydelig oversættervirksomhed af farmaceutiske, kemiske og kommercielle tekster.

Aase Milfeldt anvendes af Udenrigsministeriet til kritisk gennemgang af Udenrigsministeriets Tidsskrift »Informaciones Danesas«.

Ellen Sundbo, der er student fra Aalborg Katedralskole, bestod i 1946 den 3-sproglige Korrespondenteksamen ved Handelshøjskolen i København med spansk som ekstra bifag og fortsatte umiddelbart efter det eensproglige korrespondentstudium i spansk, som hun gennemførte på ét år med udmærkelse. Efter 4 års yderligere studier på Handelshøjskolen bestod hun i 1951 translatorøksamen i spansk med kommercielt sprog som særligt studeret område med et særdeles godt resultat.

Siden 1951 har Ellen Sundbo haft ansættelse som honorarlønnet lærer i spansk ved Handelshøjskolen, hvor afdøde lektor Lorenzo Aabye efter indførelsen af undervisning i teoretisk grammatik i trans. I betroede hende denne opgave, som hun selvstændigt og med udmærkede pædagogiske resultater har varetaget siden. Desuden har Ellen Sundbo sideløbende undervist translatorstuderende i kommercielt og juridisk sprog indtil ansættelsen af ekspeditionssekretær, cand. jur. Halvor Skov i 1958. Sideløbende med undervisningen af de translatorstuderende har Ellen Sundbo i årenes løb ført op til den ensproglige korrespondenteksamen i spansk i såvel almindeligt som fagligt sprog.

Efter at have været ansat i forskellige danske firmaer, der beskæftigede sig med eksport til engelske og sydamerikanske markeder, har fru Sundbo siden 1947 haft ansættelse i henholdsvis den argentinske, den mexikanske og den venezuelanske ambassade, hvor hun har passet alle de mange forretninger, der falder ind under udenlandske repræsentationers og missioners virksomhed. Ved daglig omgang med spansktalende indfødte har hun øget sit kendskab til almindeligt talesprog, samtidig med at hun har fået en betydelig indsigt i juridisk og kommercielt sprog gennem de til stadighed stillede opgaver som tolk, de jævnligt forekommende oversættelser fra dagspressen og korrespondance med det danske Udenrigsministerium og danske erhvervsvirksomheder.

Det kendskab til eksport, import og shipping, spansk og sydamerikansk kultur og mentalitet samt de spansktalende landes samfundsforhold og centraladministration, som fru Sundbo har erhvervet gennem sit arbejde i de nævnte ambassader, har været et væsentligt bidrag til det positive resultat, der er kommet ud af hendes undervisning i translatorklasserne.

Fru Sundbo har gennem de sidste to år beskæftiget sig med bearbejdelse af et i samarbejde med lektor Halvor Søeborg indsamlet materiale om spanske præpositioner og spansk syntaks med udgivelse for øje.

Da den opslåede stilling forudsætter, at ansøgeren skal kunne påtage sig undervisning i almindeligt og fagligt sprog, såvel ved forberedelsen til Handelshøjskolens korrespondenteksaminer som ved forberedelsen til translatorprøven, mener udvalget, at Jaime Enciso Calvo, licenciado en derecho, trods sin alsidige uddannelse må lades ude af betragtning, da hans kendskab til dansk sprog næppe er fyldestgørende til formålet.

Translatorerne Aase Milfeldt og Ellen Sundbo har begge en grundig uddannelse og stor pædagogisk erfaring. Når vi af disse mener at burde indstille Ellen Sundbo til den opslåede stilling, skyldes det især, at hun allerede i en årrække på fuldtud tilfredsstillende vis har bestredet undervisningen i translatorklasserne, og at hun derigennem både har vist sin praktiske dygtighed og sin evne til metodisk og selvstændigt at arbejde med sproglige problemer.

Med ministeriets godkendelse blev translator, fru Ellen Sundbo herfter udnævnt til adjunkt i spansk fra den 1. august 1961 at regne.

f. Med undervisningsministeriets godkendelse blev der den 18. juni 1962 opslået to stillinger som adjunkt eller lektor i engelsk ved Handelshøjskolen i København, den ene med hovedvægten på almindeligt sprog, den anden med fagligt sprog som hovedområde.

Ved ansøgningsfristens udløb den 1. juli 1962 havde der meldt sig følgende ansøgere:

Translatør Jørgen Alsø,
 translatør H. B. Dahlberg,
 translatør Ploug-Jacobsen,
 translatør Vagn K. Sandberg,
 translatør Ebba Schlüter,
 translatør Hugo Schou,
 cand. mag. Sven Sorgenfrey,
 cand. mag. Jørgen Finn Tandrup og
 sproglærer Poul Ørsten.

Det nedsatte bedømmelsesudvalg bestod af professor ved Københavns Universitet, dr. phil. Knud Schibbye, professor ved Handelshøjskolen i København, dr. phil. Poul Høybye, samt lektor ved Handelshøjskolen, cand. mag. Børge Maaløe.

Efter at have afvejet kandidaternes kvalifikationer, således som de fremtrådte gennem de indgivne ansøgninger, nåede udvalget til følgende indstilling:

Uanset at flere af de øvrige ansøgere også må anses for kvalificerede til de nævnte stillinger, har udvalget ud fra en samlet vurdering af ansøgenes kvalifikationer, herunder såvel deres teoretiske uddannelse som deres pædagogiske virksomhed, vedtaget at indstille cand. mag. Sven Sorgenfrey til den ledige stilling som adjunkt eller lektor i engelsk med almindeligt sprog som hovedområde.

Cand. mag. Sven Sorgenfrey har bestået skoleembedseksamen i 1955 i engelsk (hovedfag) og fransk (bifag). Foruden at have gennemgået den til skoleembedseksamen hørende pædagogiske uddannelse samt handelsfaglærerexamen har han haft en omfattende undervisningsvirksomhed ved The Danish Graduate School ved Københavns Universitet, ved Plumroses Handelsskole, hvor han en tid var forstander, og ved Handelshøjskolen, hvor han siden september 1959 til skolens fulde tilfredshed har undervist til eensproglig og tresproglig korrespondenteksamen i engelsk. Han har desuden været en meget brugt oversætter af engelske og amerikanske filmtekster ved Danmarks Fjernsyn.

Til stillingen som adjunkt eller lektor med fagligt sprog som hovedområde indstiller et flertal (Høybye og Maaløe) translatør Vagn K. Sandberg.

Translatør Vagn K. Sandberg har bestået translatøreksamen i 1952 med 56 points. Ansøgeren har haft en omfattende praksis som oversætter bl. a. af tekster indenfor det økonomiske og sociologiske område. Han har omfattende erfaring med hensyn til undervisning og har siden 1954 på tilfredsstillende måde undervist tresproglige-, H.A.- og translatørstuderende.

Denne sidste indstilling kunne ikke tiltrædes af professor Schibbye, som mente, at translator Jørgen Alsø burde foretrækkes.

Translator Jørgen Alsø bestod translatoreksamen i engelsk i 1958 med 62 points. Foruden at have virket som korrespondent i engelsk ved forskellige firmaer har han siden efteråret 1958 på tilfredsstillende vis undervist Handelshøjskolens een- og tresproglige korrespondentklasser.

Efter professor Schibbyes opfattelse måtte translator Alsøes translatorksamensresultater veje mere end translator Sandbergs undervisningsanciennitet.

Med ministeriets godkendelse blev cand. mag. Sven Sorgenfrey og translator Vagn Sandberg herefter udnævnt til adjunker i engelsk fra den 1. august 1962 at regne.

g. Med undervisningsministeriets godkendelse blev der den 18. juni 1962 opslået en stilling som adjunkt eller lektor i fransk ved Handelshøjskolen i København.

Ved ansøgningsfristens udløb den 1. juli 1962 havde der meldt sig følgende ansøgere:

Translator, fru Inger Bache,
 translator, cand. jur. Erik Juul Lund og
 translator, fru Inge Roepstorff.

Det nedsatte bedømmelsesudvalg bestod af professor, dr. phil. Poul Høybye, lektor, dr. phil. Jens Rasmussen og lektor, cand. mag. Jacques Qvistgaard.

Om de enkelte ansøgere afgav udvalget den 2. juli 1962 følgende indstilling:

Translator fru Inger Bache, som bestod translatoreksamen i 1937 (63 points) og handelsfaglærereksamen i 1944, har siden 1941 undervist dygtigt på Handelshøjskolens ensproglige og tresproglige linie, har skrevet lærebøger i kommercielt sprog samt drevet en omfattende oversættelsesvirksomhed.

Translator, cand. jur. Erik Juul Lund, som bestod translatoreksamen i 1957 (63 points), har siden 1958 undervist dygtigt i fransk juridisk og merkantilt sprog i Handelshøjskolens translaterklasser. Foruden translatoreksamen har han i 1950 bestået juridisk embedseksamen med 1. karakter (11,79), i 1951 forprøve til skoleembedseksamen i fransk (gennemsnit mg). Han fortsætter sine studier med henblik på skoleembedseksamen med fransk som hovedfag og latin som bifag og har i 1962 bestået den til bifaget krævede tillægsprøve i græsk (mgx).

Translator, fru Inge Roepstorff, som bestod translatoreksamen i 1955 (59 points), har i 1958 bestået handelsfaglærereksamen. Hun har siden 1958 undervist ved forskellige skoler og har i de sidste 6 år i perioder vikarieret på Niels Brocks Handelsskole.

Udvalget er enig om, at fru Roepstorff, der ikke har givet sig af med handelshøjskoleundervisning, ikke kan komme i betragtning på linie med de to andre ansøgere.

Til stillingen som adjunkt eller lektor indstiller et flertal (Rasmussen og Qvistgaard) translator, cand. jur. Erik Juul Lund. Hans juridiske skoling må betragtes som en værdifuld kvalifikation for undervisning i fagligt sprog, især på de højeste trin, ligesom hans sprogstudier ved universitetet må gøre ham særlig egnet til undervisning i almindeligt sprog.

Professor Høybye mener, at translør, fru Inger Bache bør foretrækkes, idet hendes mangeårige undervisning ved Handelshøjskolen efter hans opfattelse må give hende en fortrinnsstilling fremfor de øvrige ansøgere.

Med ministeriets godkendelse blev translator, cand. jur. Erik Juul Lund herefter udnævnt til adjunkt i fransk fra den 1. september 1962 at regne.

h. Den 18. juni 1962 blev der ved Handelshøjskolen i København opslået et adjunktur eller lektorat i tysk.

Ved ansøgningsfristens udløb den 30. juni 1960 havde der meldt sig følgende 2 ansøgere:

Cand. mag. Arne Borlev Nielsen og
translator Pauli Gunderskov Nielsen.

Ansøgernes kvalifikationer bedømtes af et udvalg bestående af: Professor, dr. phil. Poul Høybye, lektor Arne Spenter og lektor Walter Thornfield.

Cand. mag. Arne Borlev Nielsen anfører i sin ansøgning, at han har bestået skoleembeds-eksamen i januar 1949, og at han i 1946 i et semester var på studieophold ved universitetet i Zürich. Af ansøgningen fremgår det endvidere, at han siden oktober 1949 har været ansat på adjunktbasis i flyvevåbnet, hvor han har undervist i tysk og engelsk. Endvidere anføres det, at han er autoriseret i brugen af audio-visuelle sproglaboratorier, og at han har foretaget linguametriske gruppe- og individualundersøgelser til fastslåelse af folks sprogbeherskelse. Han tilføjer, at han i to år har undervist i tysk handelskorrespondance og i flere år i teknisk sprog, uden dog at give oplysninger om arten og omfanget af denne undervisning.

Translator Pauli Gunderskov Nielsen har i 1949 bestået præliminæreksamen, i 1950 handels-eksamen, i 1951 statskontrolleret prøve i tysk og i 1957 ensproglig korrespondenteksamen i tysk, alle med udmærkelse. I juni 1962 bestod han translator-eksamen i tysk med et meget smukt resultat.

Udvalget lægger vægt på, at translator Gunderskov Niensens uddannelse tager direkte sigte på den i opslaget anførte undervisningsvirksomhed, medens man med fuld anerkendelse af cand. mag. Borlev Niensens uddannelse og kvalifikationer er af den opfattelse, at hans speciale ikke i samme grad falder inden for rammerne af Handelshøjskolens undervisning. Udvalget indstillede derfor den 2. juli 1962 translator Gunderskov Nielsen til den opslåede stilling.

Med ministeriets godkendelse blev translator Pauli Gunderskov Nielsen herefter udnævnt til adjunkt i tysk fra den 1. august 1962 at regne.

5. ADMINISTRATION

Rektor: Professor, dr. polit. Poul Winding, udnævnt for 5-års perioden 1. august 1957-31. juli 1962.

Inspektør: Holger Almdal, udnævnt 1. august 1936.

Fuldmægtig: Finn Jespersen, H.A., udnævnt 1. marts 1956.

På højskolens kontor er endvidere ansat 6 kontorassistenter; under administrationen er desuden ansat 2 portnere.

6. UNDERVISNINGSRÅDET

Undervisningsrådet består af samtlige professorer ved højskolen samt de docenter og lektorer, som er ledere af et diplomstudium. Medlemmerne var pr. 1. august 1962:

Lektor Torben Agersnap.

Professor Ejler Alkjær.

Professor P. Nyboe Andersen.

Professor Bjarke Fog.

Lektor Knud Hansen.

Professor Palle Hansen.

Professor Poul Høybye.

Professor Max Kjær-Hansen.

Professor Jan Kobbarnagel.

Professor Thorkil Kristensen.

Docent Z. D. Lando.

Professor Arne Rasmussen.

Professor Hakon Stangerup.

Lektor Carl E. Sørensen.

Professor Poul Winding (formand).

Som undervisningsrådets sekretær fungerer inspektør Holger Almdal.

Undervisningsrådet behandler alle spørgsmål vedrørende undervisningens indhold og gennemførelse, adgang til studierne, ansættelse af faste lærere og videnskabelige medarbejdere, principielle dispensations-spørgsmål m. v.

Undervisningsrådet har i året 1959-60 holdt 12 møder, i året 1960-61 10 møder og i året 1962-63 ligeledes 10 møder. Blandt de vigtigste af de spørgsmål, der har været behandlet, kan nævnes forslag om oprettelse af et nyt diplomstudium i organisation samt forslag om ændring af det almene erhvervsøkonomiske studium som aftenstudium. Forhandlingerne resulterede i, at der med undervisningsministeriets godkendelse oprette-

des et nyt diplomstudium i organisation fra september 1961, og at det almene erhvervsøkonomiske studium som aftenstudium med handelsministeriets godkendelse blev nedlagt fra september 1960, dog således at der indtil videre tilrettelægges en undervisning for studerende, der efter at have bestået en diplomprøve ønsker at indstille sig til den erhvervsøkonomiske eksamen. Undervisningsrådet har endvidere ført forhandlinger om en ændring af studieplanen til 1. del af diplomprøven, om ændring af licentiatstudiets udformning og om adgangsbetingelserne til undervisning i spansk og portugisisk. Endelig har der været ført forhandlinger om en ny udformning af det almene erhvervsøkonomiske studium og uddannelsen til handelsvidenskabelig kandidat.

7. ANDRE UDVALG

a. *Stipendieudvalget* har til opgave at træffe afgørelse om fordelingen af de legat- og lånemidler, som af Ungdommens Uddannelsesfond stilles til rådighed for de dagstuderende på højskolen. Dets medlemmer er rektor (formand), professorerne Ejler Alkjær og Poul Høybye, inspektør H. Almdal samt en repræsentant for de studerende. Rektor og det af studenterrådet udpegede medlem er repræsentanter henholdsvis for lærerkollegiet og de studerende såvel i Ungdommens Uddannelsesfonds repræsentantskab som i Dansk Studiefonds bestyrelse. Indstillinger vedrørende tildeling af andre legater og af fripladser foretages af rektor.

b. *Bestyrelsen for Handelshøjskolens studiefond* består af skibsreder Axel Kampen som repræsentant for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse samt rektor og professor Jan Kobbarnagel som undervisningsrådets repræsentanter. Fonden råder over 25.500 kr., der er stillet til rådighed af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, og som kan anvendes til ydelse af rentefri lån til studerende, der ikke ad anden vej har kunnet få fornøden økonomisk støtte til studierne gennemførelse. Særlig 1. års studerende kommer i betragtning.

c. *Institut- og publikationsudvalget* er et stående fællesudvalg af bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse og undervisningsrådet. Dets medlemmer er foreningens formand og endnu et medlem udpeget af bestyrelsen, rektor, samt alle medlemmer af undervisningsrådet og højskolens overbibliotekar. I beretningsperioden har direktør F. Løppenthien været udvalgets formand og direktør Einar Høywald har været det andet af foreningen udpegede medlem. Udvalget gennemgår institutternes og bibliotekets regnskaber og budgetter, her-

under arbejdsplanernes økonomiske side, og afgiver indstilling herom til foreningens bestyrelse.

d. Ad hoc-udvalg nedsat af undervisningsrådet.

Til forberedelse af behandlingen af vigtigere spørgsmål har undervisningsrådet nedsat en række udvalg, af hvilke særlig kan nævnes:

- 1°. *Udvalget vedrørende omlægning af det almene erhvervsøkonomiske studium som aftenstudium og vedrørende oprettelse af et nyt diplomstudium i organisation.* Dette udvalg, der bestod af rektor (formand), professor Bjarke Fog, professor Arne Rasmussen og lektor Torben Ager-snap med inspektør H. Almdal som sekretær og studierådgiveren, lektor Per Boesen som særlig tilkaldt, afgav rapport til undervisningsrådet foråret 1960.
- 2°. *Udvalget vedrørende revision af det almene erhvervsøkonomiske studium og uddannelsen til handelsvidenskabelig kandidat.* Dette udvalg, der havde samme sammensætning som det under 1° omtalte udvalg, afgav rapport til undervisningsrådet marts 1962.
- 3°. *Udvalget vedrørende diplomstudiernes 2. del og forholdet mellem 1. og 2. del* bestående af rektor, professorerne Palle Hansen og Arne Rasmus-sen, docent Z. D. Lando samt lektorerne Torben Ager-snap, Knud Hansen og Carl E. Sørensen, blev nedsat af undervisningsrådet i foråret 1962.

III. UNDERVISNINGEN

A. DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM

I henhold til handelsministeriets bekendtgørelse af 20. februar 1954 om den erhvervsøkonomiske eksamen kan forberedelsen til denne eksamen tilrettelægges enten som et 3-årigt dagstudium eller som et 5-årigt aftenstudium, det sidste beregnet for studerende, der samtidig har beskæftigelse i erhvervslivet, og som ved aflæggelse af særlig adgangsprøve har dokumenteret, at de er i besiddelse af de nødvendige kundskaber i sprog og forretningspraksis, i hvilke dicipliner der derfor ikke undervises på aftenstudiet. På grund af utilstrækkelig tilslutning blev det ordinære aftenstudium imidlertid nedlagt fra og med undervisningsåret 1960/61. Dog opretholdtes en særundervisning i aftentimerne for studerende, der tidligere har bestået en diplomprøve under de erhvervsøkonomiske specialstudier. Denne undervisningsplan strækker sig over 3 år.

Undervisningen på dagstudiet foregår efter en undervisningsplan, der senest i 1958 har undergået en mere omfattende revision. Fra 1959/60 er erhvervshistorie endvidere blevet afløst af økonomisk historie, der er blevet henlagt under professorerne i nationaløkonomi. Undervisningsplanen er herefter som vist i omstående oversigt. Efter 1. semester afholdes prøver i handelsregning, maskinskrivning og matematik og efter 2. semester i bogføring og kulturhistorie. Disse prøver skal bestås med tilfredsstillende resultat, for at studiet skal kunne fortsættes på 2. år; det samme gælder det indledende seminar. Efter 4. semester afholdes afsluttende prøver i sprog og i statistik samt de erhvervsøkonomiske bifag, medens eksamen i de øvrige fag holdes efter 6. semester.

Undervisningsplan for det almene erhvervsøkonomiske studium (dagstudiet)

Fag	Antal timer pr. uge						Undervisnings-timer ialt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	5. sem.	6. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	16 uger	15 uger	10 uger	
Erhvervsøkonomi							
Organisation	—	—	2	2	—	—	62
Omkostningslære og prispolitik	—	2	2	—	—	—	70
Regnskabsvæsen	—	2	3	2	—	—	117
Afsætningsøkonomi	—	—	2	2	—	—	62
Finansiering	—	—	—	—	2	2	50
Beliggenhedslære	—	—	—	—	1	—	15
Erhvervsbeskrivelse	3	1	—	—	—	—	65
Varehandel	2	1	—	—	—	—	50
Erhverv og samfund	—	—	2	—	—	—	30
Erhvervsgeografi	—	—	2	1	—	—	46
Seminarøvelser m.v. ¹⁾	—	2	2	2	4	4	202
Nationaløkonomi							
Indledende forelæsninger	2	3	—	—	—	—	90
Økonomiske bevægelser	—	—	2	2	—	—	62
Udenrigsøkonomi	—	—	—	—	2	—	30
Nationaløkonomiens politik	—	—	1	—	1	2	50
Økonomisk historie	—	1	—	—	—	—	20
Øvelser	—	—	—	—	2	2	50
Statistikens teori	—	2	1	—	—	—	55
Erhvervsret	1	2	2	1	1	2	136
Forretningspraksis							
Bogføring	4	4	—	—	—	—	140
Handelsregning	2	—	—	—	—	—	30
Maskinskrivning	2	—	—	—	—	—	30
Sprog							
Engelsk ²⁾	2/4/3	2/3/3	2/2/3	2/3/3	—	—	132/198/198
Tysk ²⁾ , fransk eller spansk	2/4/3	2/3/3	2/2/3	2/3/3	—	—	132/198/198
Matematik ³⁾	4	—	—	—	—	—	60
Kulturhistorie	2	2	—	—	—	—	70
	26/26/28	26/28/28	25/25/27	16/18/18	13	12	1856/1928/1988

¹⁾ I 2. semester indledende seminar, i 3. semester seminar i varehandel, i 4.-5. semester seminar i omkostningslære og prispolitik, regnskabsvæsen samt afsætningsøkonomi eller organisation, og i 6. semester fællesseminar og kollokvier.

²⁾ De anførte timetal gælder henholdsvis for nysproglige studenter, studenter fra andre linier, og realister m. fl. (samt norske studerende). Hvis fransk eller spansk vælges som 2.sprog er timetallet for alle studerende i hvert semester henholdsvis 3 og 5.

³⁾ Kun for studerende uden matematisk studentereksamen.

Den særlige undervisning til den erhvervsøkonomiske eksamen for studerende, der tidligere har bestået diplomprøve som afslutning på erhvervsøkonomiske specialstudier, foregår som nævnt i aftentimerne. Planen omfatter ikke undervisning i forretningspraksis, sprog og matematik, der anses for dækket af adgangsprøverne til diplomstudierne, og ej heller erhvervsret og statistik, i hvilke fag der aflægges eksamen til 1. del af diplomprøven i pensa, der efter de gældende studieplaner er sammenfaldende med pensa ved den erhvervsøkonomiske eksamen. Også i de økonomiske fag er undervisningen mindre omfattende end

efter planen for dagstudiet, idet de studerende forudsættes gennem diplomstudiet at have erhvervet en vis grundlæggende indsigt i de pågældende discipliner foruden specialviden på særlige felter. Eksamenskravene er imidlertid i de økonomiske fag og i kulturhistorie de samme som til eksamen efter dagstudiet. Prøven i kulturhistorie aflægges normalt ved udgangen af 2. semester, eksamen i erhvervsøkonomiske bifag efter 4. semester, og de afsluttende skriftlige og mundtlige prøver i hovedfagene ved udgangen af 6. semester.

Den særlige undervisningsplan har det i følgende oversigt viste udseende.

Plan for særundervisning under det almene erhvervsøkonomiske studium for studerende med diplomprøve (aftenstudium)

Fag	Antal timer pr. uge						Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	5. sem.	6. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	20 uger	15 uger	16 uger	
Erhvervsøkonomi							
Organisation	—	2	1	—	—	—	55
Omkostningslære og prispolitik	2	—	—	—	—	—	30
Regnskabsvæsen	—	—	2	3	—	—	90
Afsætningsøkonomi	—	—	2	—	—	—	30
Finansiering	—	—	—	—	2	—	30
Beliggenhedslære	—	—	—	—	—	1	16
Erhvervsbeskrivelse	—	2	—	—	—	—	40
Varehandel	2	—	—	—	—	—	30
Erhverv og samfund	1	—	—	—	—	—	15
Erhvervsgeografi	—	—	—	2	—	—	40
Seminarøvelser m.v. ¹⁾	—	2	2	2	2	2	172
Nationaløkonomi							
Økonomiske bevægelser	—	—	2	—	2	—	60
Udenrigsøkonomi	—	—	—	—	—	2	32
Nationaløkonomiens politik	—	1	—	—	1	—	35
Økonomisk historie	1	—	—	—	—	—	15
Øvelser	—	—	—	—	—	1	16
Kulturhistorie	2	1	—	—	—	—	50
	8	8	9	7	7	6	756

¹⁾ I 2. semester seminar i omkostningslære og prispolitik, i 3. semester i varehandel, i 4. semester i afsætningsøkonomi og organisation, i 5. semester i regnskabsvæsen og i 6. semester fællesseminar og kollokvier.

Undervisningsmaterialer

Følgende nye lærebøger m.v. er taget i anvendelse i beretningsperiodes løb.

Bjarke Fog og *Arne Rasmussen*: Driftsøkonomi. Bd. 2.

Max Kjær-Hansen: Salgets driftsøkonomi.

O. Sillén och *N. Västhagen*: Balansvärderingsprinciper med särskild hänsyn till resultatberäkning vid växlande priser och penningvärde.

- P. Nyboe Andersen, Bjarke Fog og Poul Winding*: Nationaløkonomi. 2. udg.
Thomas F. Dernburg and Duncan M. McDougall: Macroeconomics.
Kjeld Bjerke, H. Colding-Jørgensen og Finn Madsen: Statistik i teori og praksis. 5. udgave.
 Skriftlige opgaver i statistik. 3. udg.
Jan Kobbarnagel: Erhvervsretlige love. 4. udg.
Samme: Udvalg af domme til brug ved undervisningen i erhvervsret.
 Skriftlige opgaver i erhvervsret. 1949–1959. 4. udg.
K. Gram Andersen and Paul Bay: Modern English for reading and conversation. 4th ed.
Samme: Øvelsesshæfte til Modern English. 3. udg.
Samme: Commercial reading.
Poul Høybye: Fransk grammatik. 4. udg.
E. Bendtsen, E. Krog-Meyer og L. Aabye: Spansk lærebog. 7. udg.
L. Aabye og Krog-Meyer: Lærebog i spansk handelskorrespondance. 2. udg.

B. DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER (DIPLOMSTUDIERNE)

I henhold til bekendtgørelse af 17. marts 1960 som ændret ved bekendtgørelse af 19. juli 1961 kan der ved Handelshøjskolen i København aflægges diplomprøver i: 1) bankvæsen, 2) forsikring, 3) organisation, 4) regnskabsvæsen, 5) salgsorganisation og reklame, 6) udenrigshandel.

Af disse diplomprøver er prøven i organisation nyetableret, og undervisningen påbegyndtes d. 1. sept. 1961.

Specialstudierne tilrettelægges normalt som 4-årige morgen- eller aftenstudier, beregnet for studerende, der samtidig har beskæftigelse i praksis. De omfatter en for alle specialer fælles 1. del, der strækker sig over 2 år, og en ligeledes 2-årig 2. del, ved hvilken specialiseringen foregår. For studerende med særlige forudsætninger kan indstilling til 1. del ske efter 1 års forberedelse.

Der er udarbejdet en studievejledning og en eksamensordning, som senest er revideret i 1961. I overensstemmelse med denne plan har forelæsninger og anden undervisning været afholdt som vist i det følgende.

I. DEL

Studieleder: Professor Bjarke Fog.

Undervisningsplanen for normale 2-årige hold har følgende udseende.

Fag	Antal timer pr. uge				Undervisningstimer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Erhvervsøkonomi	2	2	2	2	130
Nationaløkonomi	2	1	1	2	95
Teoretisk statistik	1	1	1	—	50
Erhvervsret	1	2	2	2	115
	6	6	6	6	390

For studerende, der har bestået højere handelseksamen med mindst mg ÷ i hvert af fagene nationaløkonomi og erhvervsret, og som i kraft heraf er fritaget for disse fag til 1. del af diplomprøven, er 1. dels undervisningen tilrettelagt efter en 1-årig plan af følgende udseende.

Fag	Antal timer pr. uge		Undervisningstimer i alt
	1. sem.	2. sem.	
	15 uger	15 uger	
Erhvervsøkonomi	4	4	120
Teoretisk statistik	—	4	60
Matematik ¹⁾	4	—	60
	8	8	240

¹⁾ Undervisningen i matematik gælder adgangsprøven i dette fag, der for denne særlige kategori af studerende kan aflægges ved slutningen af 1. semester. Prøven indgår ikke i 1. dels resultatet.

Kandidater fra andre højere læreanstalter og enkelte andre studerende med særlige forudsætninger kan — uanset at de ikke er fritaget for fag til 1. del — indstille sig til denne efter 1 års forberedelse. For denne gruppe af studerende gælder nedenstående undervisningsplan.

Fag	Antal timer pr. uge		Undervisningstimer i alt
	1. sem.	2. sem.	
	15 uger	15 uger	
Erhvervsøkonomi	2	2	60
Nationaløkonomi	2	1	45
Teoretisk statistik	1	1	30
Erhvervsret	2	2	60
	7	6	195

Endelig tilrettelægges en 1-årig undervisning for studerende, der tidligere har gennemgået forberedelsen til 1. del, men ikke har bestået denne. Undervisningen sker efter samme timeplan som på kandidatholdene.

Antallet af hold af forskellige typer har i de af beretningsperioden omfattede undervisningsår været som nedenfor angivet.

	1959/60	1960/61	1961/62
2-årige hold			
1. år (A-hold).....	8	9	6
2. år (B-hold).....	7	8	9
1-årige hold (C-hold) for studerende med højere handseksamen	3	3	3
for studerende med kandidatgrad el. lign.	1	1	1
for omgængere	2	2	2

Det bemærkes, at nedgangen i antallet af A-hold i 1961/62 skyldes den i 1960 gennemførte skærpelse af adgangsbetingelserne, som fik fuld virkning fra 1961 og medførte et midlertidig fald i tilgangen af studerende.

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er følgende nye lærebøger taget i brug i undervisningen:

Bjarke Fog og Arne Rasmussen: Driftsøkonomi. Bd. 2.

Samme: Driftsøkonomiske opgaver.

P. Nyboe Andersen, Bjarke Fog og Poul Winding: Nationaløkonomi, 2. udg.

Kjeld Bjerke, H. Colding-Jørgensen og Finn Madsen: Statistik i teori og praksis. 5. udg.

Helge Nørgaard: Danmarks erhvervsforhold. 2. udg.

Jan Kobbarnagel: Erhvervsretlige love. 4. udg.

Samme: Udvalg af domme til brug ved undervisningen i erhvervsret.

2. DEL

a. *Bankvæsen*

Studieleder: Lektor Carl E. Sørensen

Studieplan

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Bankhistorie og bankpolitik	2	2	—	—	70
Bankpraksis	2	2	1	—	85
Bankret	—	1	2	1	65
Regnskabsanalyse	2	2	—	—	70
Kapitalmarked og børsvæsen	—	—	1	1	30
Finanskalkulation	—	—	—	2	30
Seminarøvelser	—	—	2	2	60
	6	7	6	6	410

Undervisningsmaterialer.

Følgende nye lærebøger m.v. er taget i brug i beretningsperiodens løb.

P. Nyboe Andersen: Fra klassisk til moderne renteteori.

R. Kæstel og E. J. Nyboe: Bankjura. 2. udg.

Bent Gram Mikkelsen: Bankøkonomi. I.

R. S. Sayers: Modern banking. 5. ed.

Studierejse.

I foråret 1962 arrangeredes for de studerende på afgangsholdet en studierejse til Paris, hvor især bankautomationens principielle og praktiske problemer søgtes belyst ved besøg i franske banker og automationsfirmaer.

*b. Forsikring.**Studieleder: Lektor, amanuensis Knud Hansen.*

Studieplan.

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. se.m	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Tarifiering	2	—	—	—	30
Intern organisation	2	—	—	—	30
Kapitalforvaltning	2	—	—	—	30
Forsikringsret	2	2	—	—	70
Akkvisition	—	1	—	—	20
Regnskabsvæsen	—	2	—	—	40
Genforsikring	—	—	1	1	30
Livsforsikring	—	—	2	—	30
Skadesforsikring	—	—	2	1	45
Søforsikring	—	—	—	1	15
Seminarøvelser	—	2	—	2	70
	8	7	5	5	410

I 1960/61 gennemførtes undervisningen i genforsikring og i 1961/62 undervisningen i kapitalforvaltning som fællesundervisning for begge årgange af studerende.

Undervisningsmaterialer.

Til brug ved undervisningen i genforsikring er konstrueret et genforsikringsspil, som blev taget i anvendelse i undervisningsåret 1959/60, og som nu foreligger i elektronisk version. Et akkvisitionsspil er under forberedelse.

Virksomhedsbesøg.

I forbindelse med undervisningen i intern organisation er hulkortmaskiner blevet demonstreret ved årlige besøg hos I.B.M.

c. Organisation.

Studieleder: Lektor, amanuensis Torben Agersnap.

Studieplan.

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Organisationsteori	2	—	—	—	30
Arbejdsgruppens organisation	—	2	—	—	40
Virksomhedens organisation	—	—	4	—	60
Virksomhedens informationskilder	2	2	—	—	70
Personaleadministration	2	—	—	—	30
Funktionær- og arbejdsret	2	—	—	—	30
Selskabsret	—	1/2	—	—	10
Virksomheden, organisationerne og det offentlige	—	—	—	2	30
Seminarovelselser	—	2	2	2	100
	8	6 1/2	6	4	400

Undervisningsmaterialer.

Nedennævnte lærebøger m.v. er taget i brug ved undervisningen.

L. P. Alford and *J. R. Bangs*: Production handbook.

B. M. Bass: Leadership, psychology and organizational behaviour.

E. Dale: Planning and developing the company organization structure.

L. Festinger and *D. Katz*: Research methods in the behavioral sciences.

Foundation for research on human behavior: Modern organization theory. A symposium. Ed. by *Mason Haire*.

W. Galenson: Arbejder og arbejdsgiver i Danmark.

G. C. Homans: The human group.

Jan Kobbervagel: Direktøren.

R. Lippit et al.: The dynamics of planned change.

J. G. March et al.: Organizations.

H. B. Maynard: Industrial engineering handbook.

A. Rise og *J. Degerbøl*: Grundregler i dansk arbejdsret.

R. O. Schlaifer: Introduction to statistics for business decisions.

H. A. Simon: Administrative behavior.

Som vejledning for lærerne under studiet, der som tidligere nævnt er nyoprettet, er udarbejdet en håndbog for medarbejdere.

*d. Regnskabsvæsen.**Studieleder: Professor Palle Hansen.*

Studieplan.

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Årsregnskab	2	—	—	—	30
Internt regnskabsvæsen	2	1	—	—	50
Regnskabsanalyse	—	—	1	—	15
Specielle virksomheders regnskabsvæsen ..	—	—	2	—	30
Intern organisation	2	—	—	—	30
Bogføringens organisation	—	2	—	—	40
Selskabsret m.v.	—	1	—	—	20
Skifteret og personalret	—	—	—	2	30
Beskatningsteknik	—	—	1	2	45
Seminarøvelser	—	2	2	2	100
	6	6	6	6	390

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er følgende nye lærebøger taget i brug.

Palle Hansen: The accounting concept of profit.

C. Helkett: Opgørelse af den skattepligtige indkomst til staten. 7. udg.

Jan Kobbernagel: Erhvervsretlige love. 4. udg.

O. Sillén och *N. Västnäs*: Balansvärderingsprinciper med särskild hänsyn till resultatberäkning vid växlande priser och penningvärde.

e. Salgsorganisation og reklame.

Studieleder: Professor Max Kjær-Hansen.

Studieplan.

Fag	Antal timer pr .uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Afsætningsøkonomi	2	—	—	—	30
Efterspørgsels- og konkurrenceteori.....	2	—	—	—	30
Konsumentøkonomi.....	—	$\frac{3}{4}$	—	—	15
Interne problemer i salgsorganisationen..	—	1	—	—	20
Afsætningsomkostninger — budgettering og kontrol.....	—	—	2	—	30
Analyseproblemer	—	—	—	2	30
Massekommunikationsmidler og mediastruktur	2	—	—	—	30
Massekommunikationens tilrettelæggelse og gennemførelse	—	2	—	—	40
Markedsbeskrivelse	—	—	2	—	30
Konkurrenceret	—	—	—	2	30
Seminarøvelser m.v.	—	3	2	3	135
	6	$6\frac{3}{4}$	6	7	420

I beretningsperioden har kun forelæsningsrækken i afsætningsøkonomi været gennemført hvert år. For de øvrige forelæsnings vedkommende gælder det, at de årgange af studerende, der har påbegyndt studiet i 1959 og 1961 har måttet følge de forelæsnings, der ifølge ovenstående plan er henlagt til studiets 2. år, allerede i deres første studieår og 1. års undervisningen i 3. og 4. semester.

Undervisningsmaterialer.

I de af beretningsperioden omfattede tre undervisningsår er følgende nye lærebøger blevet taget i brug.

Max Kjær-Hansen: Salgets driftsøkonomi.

Samme: Reklamebureauet i Danmark.

Samme: Selvbetjeningsbutikkerne i Danmark.

Jan Kobbervagel: Konkurrencens retlige regulering. Bd. 2.

Desuden er der udarbejdet 3 case-samlinger i tilslutning til forelæsningerne i afsætningsøkonomi og analyseproblemer, jvf. omstående oversigt.

6. *case-samling* (1960).

Analyseproblemer i konfektionsfabrikken A/S Overhøj & Søn (Max Kjær-Hansen og Arne Rasmussen),

Problemer ved analyse af en producentvare (Arne Rasmussen),

Problemer ved anvendelse af det kontrollerede eksperiment (Arne Rasmussen).

Problemer i forbindelse med en udnyttelse af Statistisk departements udgiftsundersøgelse (Arne Rasmussen).

Problemer vedrørende fortolkning af kontinuerte markedsdata gennem en årrække (Max Kjær-Hansen).

Problemer i forbindelse med præsentationen af resultater af en eensangsundersøgelse (Arne Rasmussen).

7. *case-samling* (1961).

Konkurrenceproblemer i en mellemstor provinsby – kolonialforretning (Max Kjær-Hansen og Arne Rasmussen).

Markedsføringsproblemer i en kompliceret afsætningsituation (Arne Rasmussen).

Distributionsproblemer i en udenlandsk tændstikfabrik, som vil vinde indpas på det danske marked. (Max Kjær-Hansen).

Reklameproblemer i en producentvarevirksomhed (Arne Rasmussen).

Rentabilitetsproblemer i en engros-virksomhed (Max Kjær-Hansen og Peter Olufsen).

Københavns turistpolitiske problemer med henblik på Europavejene (Ejler Alkjær).

8. *case-samling* (1962).

Analyseproblemer i „A/S Women's Delight“ (Max Kjær-Hansen og Arne Rasmussen).

Valg af udsnitsgrundlag for forhandler- og forbrugeranalyser i „A/S Toiletartikler“ (Arne Rasmussen).

Anvendelse af kontrolleret eksperiment i en dagligvarekæde (Arne Rasmussen).

Anvendelse og tilrettelæggelse af reklameprøvning i „A/S Renlighed og Skønhed“ (Max Kjær-Hansen og Arne Rasmussen).

Reklamebureauet „Stærk og Rask A/S“ forbereder en undersøgelse af offentlighedens indstilling til danske familieugeblade (Arne Rasmussen).

Kvantitativt analysegrundlag for „A/S Danlito“s eventuelle igangsætning af produktion af prospekt- og kunstkort (Ejler Alkjær).

I undervisningsårene 1959/60, 1960/61 og 1961/62 er der udarbejdet problemstillinger for henholdsvis 175, 200 og 211 seminaropgaver og for 56, 49 og 67 4-ugers eksamensopgaver.

f. Udenrigshandel.

Studieleder: Docent Z. D. Lando.

Studieplan.

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	15 uger	
Udenrigshandelens erhvervsøkonomi					
Handelens driftøkonomi og struktur..	2	—	—	—	30
Udenrigshandelens markeder	—	2	—	—	40
Markedstilpasning i udenrigshandelen..	—	—	2	—	30
Markedsbearbejdning i udenrigshandelen	—	—	—	1	15
Aktuelle udenrigshandelsproblemer	—	—	—	$\frac{1}{2}$	8
Udenrigshandelens praktiske afvikling..	—	—	—	$\frac{1}{2}$	8
Udenrigsøkonomi	3	—	—	—	45
Råvarernes markedsøkonomi	1	—	—	—	15
Erhvervsgeografi	—	2	2	—	70
International handelsret	2	2	—	—	70
Seminarøvelser m.v.	—	2	2	2	100
	8	8	6	4	430

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er følgende lærebøger m.v. taget i anvendelse:

T. N. Beckman, N. H. Engle and R. D. Buzzell: Wholesaling. 3. ed.

P. Gram: Fraktavtaler og deres tolkning.

Ole Lando: Købet komparativt.

Samme: Skandinaviske og fremmede domstoles adgang til at pådømme sager om køb.

E. Lyng og O. Loff: Kontrakter. 4. udg.

Lauge Stetting: Råvarepriser og søfragter.

Virksomhedsbesøg.

I beretningsperioden er der blevet arrangeret følgende virksomhedsbesøg for H. D.-studerende i udenrigshandel:

I 1959/60: Dansk Aluminium A/S, Kbh., Dansk Soyakagefabrik A/S, Kbh., Poul Diness, Holbæk, Føg og Mørup A/S, Kbh., Krøluldfabrik-

ken Lama A/S, Kbh., Mikroværk A/S, Kbh., Randers Rebslaeri, Randers, Solidar, Malmø, S. C. Sørensen A/S, Randers, Trelleborg Gummifabrik A/S, Trelleborg, P. Willumsen A/S, Kgs. Lyngby.

I 1960/61: Bryggeriet Stjernen, Kbh., Det danske Stålvalseværk A/S, Frederiksværk, Diaf A/S, Kbh., Fa. Kurt Holdt, Kbh., Københavns Pektinfabrik A/S, Lille Skensved, Skånske Ättikfabriken, Perstorp, Udenrigsministeriets Erhvervskontor, Kbh., Värnamo Gummifabrik, Värnamo.

I 1961/62: Danfoss A/S, Als, Dansk Dybfrost A/S, Kbh., Gallups Markedsanalyse A/S, Kbh., Erik Sauerberg, Kbh., Slagteriernes Forskningsinstitut, Roskilde, Udenrigsministeriets Erhvervskontor, Kbh.

Studierejser.

I 1959/60 arrangeredes en ti dages studierejse til Vesttyskland og Østrig for afgangsholdet under H.D.-studiet i udenrigshandel. Formålet med denne rejse var at studere indkøbs- og afsætningsproblemer under de nye markedsvilkår, hvorfor man valgte at besøge såvel et land inden for det europæiske økonomiske Fællesskab som et land inden for Den europæiske Frihandelssammenslutning, EFTA.

I 1960/61 tilrettelagde man en to ugers studierejse til Storbritanien, den største deltager i EFTA, hvis afsætnings- og indkøbsforhold har så stor betydning for Danmark. Gennem besøg hos et stort antal virksomheder i England og Skotland fik holdet et indblik i, hvorledes det britiske erhvervsliv agter at gennemføre den påkrævede tilpasning af sin eksport til de nye markedsvilkår. Desuden fik holdet gennem studier i marken lejlighed til at sætte sig ind i nogle af de engelske markedsforanstaltninger inden for råvarehandelen og lære de engelske afsætningsmetoder i udenrigshandelen nærmere at kende. Disse metoder har dannet forbillede for mange landes eksportorganisation.

Rejsen gennemførtes med økonomisk støtte fra Carlsbergs Mindelegat for brygger J. C. Jacobsen.

Eksportinstituttet udsendte i 1961 en beretning om denne studierejses resultater, „Beretning om studierejse til Storbritanien august-september 1960“. (Eksportinstituttet, Handelshøjskolen, København 1961).

I 1961/62 arrangerede man en to ugers studierejse til Frankrig med det formål at studere træk af eksportorganisationen og den indenlandske varedistribution, som danske eksportører og importører måtte være interesserede i at få kendskab til. Holdet besøgte ca. 25 erhvervsvirksomheder og handelsorganisationer i Paris, Rheims, Strasbourg, Colmar og Mulhouse. Rejsen gennemførtes med økonomisk støtte fra Tuborg-fonden. En rapport over rejsens resultater er under forberedelse.

C. DET HANDELSVIDENSKABELIGE LICENTIATSTUDIUM

I bekendtgørelse af 13. april 1959 om den handelsvidenskabelige licentiatgrad er angivet retningslinier for uddannelsen til lic. merc. (jfr. højskolens beretning for 1958/59, s. 22). I beretningsperioden er udarbejdet en studieplan for forberedelsen til denne grad, som formelt er trådt i kraft fra begyndelsen af undervisningsåret 1962/63, men hvis hovedprincipper også har været lagt til grund i de forudgående år. Studiet lægges til rette således, at det normalt vil kunne tilendebringes i løbet af 2-2½ år, forudsat at den studerende i denne periode anvender den væsentligste del af sin tid hertil. Undervisningen omfatter gennemgang af afsnit af statistikkens teori, byggende på en forudgående undervisning i matematik, og desuden gennemgang af udvalgte værker inden for erhvervsøkonomi med operationsanalyse og inden for nationaløkonomi. Herudover skal den studerende deltage regelmæssigt og aktivt i det til studiet knyttede licentiatseminar. Foruden at bestå prøver i de nævnte fag skal licentianden udarbejde en videnskabelig afhandling om et af højskolen godkendt økonomisk emne. Såfremt afhandlingen godkendes, og det efterfølgende mundtlige forsvar findes tilfredsstillende, må licentianden, inden graden kan tildeles ham, holde to offentlige forelæsninger over opgivne emner inden for erhvervsøkonomi og nationaløkonomi.

Studiet ledes af et udvalg bestående af professorerne *Bjarke Fog*, *Arne Rasmussen* og *Poul Winding*.

D. FORBEREDELSEN TIL PRØVEN FOR STATSAUTORISEREDE REVISORER

I henhold til handelsministeriets bekendtgørelse af 19. jan. 1949 angående prøven for statsautoriserede revisorer kan diplomprøven i regnskabsvæsen træde i stedet for revisorprøvens teoretiske del med undtagelse af faget revisionsteknik, i hvilket der aflægges prøve for revisorkommissionen. Ved siden af undervisningen til diplomprøven i regnskabsvæsen (se foran s. 52) driver højskolen tillige en undervisning sigtende mod den nævnte prøve i revisionsteknik. Endvidere gives der undervisning med henblik på revisorprøvens praktiske del, der ligeledes aflægges for kommissionen.

Undervisningens ledelse varetages af professor *Palle Hansen*.

Undervisningen har i beretningsperioden omfattet de nedenfor angivne timetal pr. uge.

	Efterårssemester 15 uger	Forårssemester 20 uger	Undervisnings- timer i alt
Revisionsteknik	4	2	100
Praktisk del:			
Revision	2	2	70
Skatteret	2	2	70
Akkord	2	—	30
Bogholderianlæg	—	2	40

I 1961/62 afholdtes forelæsningerne i akkord dog i forårssemesteret, medens undervisningen i bogholderianlæg var henlagt til efterårssemesteret.

I beretningsperiodens løb er der arbejdet med tilrettelæggelse af en mere omfattende studieplan.

E. KORRESPONDENTSTUDIER OG SPROGPRØVER.

Bestemmelserne om disse studier findes nu i bekendtgørelse af 17. marts 1960 om handelshøjskolernes korrespondenteksaminer og sprogprøver med ændringer af 29. juli 1960, der har afløst bekendtgørelse af 20. febr. 1954 (jvf. foran s. 7).

Der er udarbejdet en studievejledning og eksamensordning for sprogstudierne, som senest er revideret i 1961.

Sprogstudierne har i beretningsperioden været ledet af *professor Poul Høybye*, der ved dennes udløb fratrådte sit embede og afløstes som studieleder af *lektor Jens Rasmussen*.

I. DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM

Studiet er tilrettelagt som et 2-årigt dagstudium.

Studieplan.

Fag	Antal timer pr. uge				Under- visnings- timer i alt
	1. sem.	2. sem.	3. sem.	4. sem.	
	15 uger	20 uger	15 uger	16 uger	
Engelsk. Almindeligt sprog.....	3	3	3	3	198
Fagligt sprog.....	2	2	4	4	194
Tysk. Almindeligt sprog.....	2	2	3	3	163
Fagligt sprog.....	2	2	3	3	163
Fransk. Almindeligt sprog.....	3	3	3	3	198
el. spansk ¹⁾ Fagligt sprog.....	2	2	2	2	132
Maskinskrivning.....	3	3	3	2	182
Dansk stenografi.....	3	2	1	2	132
Engelsk stenografi.....	—	—	2	2	62
Tysk stenografi.....	—	—	2	2	62
Forretningspraksis med bogføring.....	3	3	—	—	105
Erhvervsret (juridisk sprogbrug).....	2	2	—	—	70
	25	24	26	26	1661

¹⁾ I spanskundervisningen sondres der ikke mellem almindeligt og fagligt sprog.

I 1959/60 og 1960/61 har studerende, der har bestået handelsmedhjælpereksamen, handelseksamen eller højere handelseksamen med mindst mg ÷ i gennemsnit af karaktererne i bogføring og kontorarbejder, og som derfor er fritaget for prøve i bogføring, været samlet på et enkelt hold, der kun har haft én ugentlig time i forretningspraksis.

Efter 2. semester afholdes prøver i forretningspraksis og erhvervsret, medens eksamen i de øvrige fag finder sted ved udgangen af 4. semester.

I beretningsperioden har der været det nedenfor anførte antal hold, hvert med 18–20 studerende.

	1959/60	1960/61	1961/62
1. års hold.....	10	11	10
2. års hold.....	9	10	11

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er nedennævnte lærebøger m.v. blevet taget i anvendelse.

K. Gram Andersen and *Paul Bay*: Modern English for reading and conversation. 3. ed.

Samme: Øvelshæfte til Modern English. 3. udg.

C. A. Bodelsen: The government and institutions of England. 6 th ed.

Dispositioner. 3. udg.

C. E. Eckersley and *W. Kaufmann*: Commercial course for foreign students. Vol. 1. 3rd. ed.

Børge Hansen: Hjælpebog for engelske korrespondenter.

Samme: Øvelseshæfte til Hjælpebog for engelske korrespondenter. Hovedopgaver i engelsk. 3. udg.

Opgaver i kommercielt sprog. Engelsk. 4. udg.

Poul Høybye: Fransk grammatik. 4. udg.

E. Bendtsen, *E. Krog-Meyer* og *L. Aabye*: Spansk lærebog. 7. udg.

L. Aabye og *E. Krog-Meyer*: Lærebog i spansk handelskorrespondance.

Peter Jørgensen: Tyske stile. 4. udg.

Jan Kobbervagel: Juridisk og merkantilt sprogbrug.

Erna Larsen og *Jytte Madsen*: Maskinskrivning for korrespondenter og sekretærer.

Erik Otto: Kontorets tekniske hjælpemidler.

2. DE EENSROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIER

Disse studier er tilrettelagt som 2-årige aftenstudier, beregnet for studerende, der samtidig har beskæftigelse i praksis. For studerende, der optages alene på grundlag af studentereksamen, er franskstudiet dog 3-årigt.

Undervisningsplanen er den samme for alle sprog (engelsk, fransk, spansk og tysk) og omfatter i hvert semester 2 timer pr. uge i almindeligt sprog og 2 timer pr. uge i fagligt sprog eller i alt ca. 130 timers undervisning inden for hvert af de to fagområder. Studerende, der først kan indstille sig til korrespondenteksamen i fransk efter 3 års forløb, følger 1. års undervisningen to gange. Hertil kommer i 2. og 3. semester 2 ugentlige timer i dansk, engelsk og tysk stenografi (i alt ca. 70 timer) for studerende, der ønsker at supplere uddannelsen med dette fag. Denne adgang benyttes dog kun sjældent. Endvidere gives der i de første to semestre 2 timers undervisning i handelslære for studerende, der ikke tidligere har bestået en statskontrolleret prøve i dette fag. Eksamen afholdes efter 4. semester, dog at prøven i handelslære skal være aflagt inden 3. semesters påbegyndelse.

I beretningsperioden har der været de nedenfor anførte hold.

	1959/60	1960/61	1961/62
Engelsk. 1. års hold	8	8	7
2. års hold	9	8	7
Fransk. 1. års hold	3	3	3
2. års hold	2	2	1
Spansk. 1. års hold	2	2	3
2. års hold	2	2	1
Tysk. 1. års hold	3	3	2
2. års hold	3	3	2
Handelslære	2	3	3

Der har ikke i perioden været fornøden tilslutning til oprettelse af hold i portugisisk.

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er nedennævnte lærebøger m.v. taget i anvendelse.

Engelskstudiet.

C. A. Bodelsen: Government and institutions of England. 6th ed.

B. Maaløe og Knud Sørensen: Engelske oversættelsesøvelser. 2. udg. Dispositioner. 3. udg.

C. E. Echersley and W. Kaufmann: Commercial course for foreign students. Vol. 1. 3rd ed.

Børge Hansen: Hjelpebog for engelske korrespondenter.

Samme: Øvelseshæfte til Hjelpebog for engelske korrespondenter. Hovedopgaver i engelsk. 3. udg.

Opgaver i kommercielt sprog. Engelsk. 4. udg.

Tyskstudiet.

Dispositioner. 3. udg.

Peter Jørgensen: Tysk grammatik. Bd. 2.

Samme: Tyske stile. 4. udg.

I. Kruse und H. Heun: Der kaufmännische Schriftverkehr. 66. Aufl. Opgaver i almindeligt sprog. Tysk. 3. udg.

Opgaver i kommercielt sprog. Tysk. 2. udg.

Opgaver i tysk version. 2. udg.

Franskstudiet.

Dispositioner 3. udg.

Poul Høybye: Fransk grammatik. 4. udg.*Samme*: De franske verber. 4. udg.*Spanskstudiet.**E. Bendtsen, E. Krog-Meyer* og *L. Aabye*: Spansk lærebog. 7. udg.*L. Aabye* og *E. Krog-Meyer*: Lærebog i spansk handelskorrespondance.
2. udg.

3. UNDERVISNING TIL PRØVERNE I SPANSK OG PORTUGISISK

Undervisningen til disse prøver, der tilsigter at give en første indføring i de pågældende sprog, er tilrettelagt som en 2-årig aftenundervisning omfattende 4 ugentlige timer i hvert semester eller i alt ca. 260 undervisningstimer.

Antallet af hold i beretningsperioden fremgår af nedenstående oversigt.

		1959/60	1960/61	1961/62
Spansk.	1. år	4	3	3
-	2. år	2	2	2
Portugisisk.	1. år	1	-	1
-	2. år	-	1	-

Undervisningsmaterialer.

I beretningsperiodens løb er nedennævnte lærebøger m.v. taget i anvendelse.

E. Bendtsen, E. Krog-Meyer og *L. Aabye*: Spansk lærebog. 7. udg.*L. Aabye* og *E. Krog-Meyer*: Lærebog i spansk handelskorrespondance.
2. udg.*C. Hildebrandt* og *H. Søeborg*: Spanske stiløvelser. 3. udg.

F. FORBEREDELSE TIL TRANSLATØREKSAMEN

Med henblik på forberedelse til translatøreksamen har højskolen i beretningsperioden gennemført en undervisning i sprogene engelsk, fransk, spansk og tysk. Eksamen aflægges for en af handelsministeriet nedsat kommission, jvf. handelsministeriets bekendtgørelse af 31. januar 1952 angående translatøreksamen.

Undervisningen finder sted i aftentimerne og strækker sig over 4 år, for så vidt angår tysk dog kun 3 år. Der undervises i 4-5 timer ugentligt i almindeligt sprog (herunder teoretisk grammatik og fonetik samt samfundskundskab) og i merkantilt, juridisk og teknisk sprog. I engelsk har undervisningen tillige omfattet nautisk sprog.

G. ANDEN UNDERVISNING

Foruden den foran omtalte undervisning har der været afholdt følgende frie forelæsningsrækker i beretningsperiodens løb.

Efterårssemestret 1959.

Hovedlinier og hovedværker i moderne dansk kultur.

Docent *Hakon Stangerup.*

Udvalgte kulturhistoriske emner.

Dr. phil. *Holger Brønsted.*

Brasiliens erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen.*

De europæiske fællesmarkedslandes erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen.*

Stilproblemer i sprogstudiet.

Lektor *Jens Rasmussen.*

Operationsanalyse.

Amanuensis *Erik Johnsen.*

Pressens og de øvrige massekommunikationsmidlers anvendelse i Danmark.

Amanuensis *Ulf Kjær-Hansen.*

Forårssemestret 1960.

Hovedlinier og hovedværker i moderne engelsk kultur.

Docent *Hakon Stangerup.*

Udvalgte kulturhistoriske emner.

Dr. phil. *Holger Brønsted.*

Geografiske problemer i Europa.

Docent *Aage Aagesen.*

Operationsanalyse.

Amanuensis *Erik Johnsen.*

Pressens og de øvrige massekommunikationsmidlers anvendelse i Danmark.

Amanuensis *Ulf Kjær-Hansen.*

Efterårssemestret 1960.

Hovedlinier og hovedværker i moderne amerikansk kultur.

Docent *Hakon Stangerup*.

Udvalgte kulturhistoriske emner.

Dr. phil. *Holger Brønsted*.

De europæiske markedsdannelsers erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen*.

Operationsanalyse.

Amanuensis *Erik Johnsen*.

Pressen og de øvrige massekommunikationsmidlers anvendelse i Danmark.

Amanuensis *Ulf Kjær-Hansen*.

Forårssemestret 1961.

Store bøger i verdenslitteraturen.

Docent *Hakon Stangerup*.

Nogle erhvervsgeografiske problemer inden for det britiske Commonwealth.

Docent *Aage Aagesen*.

Efterårssemestret 1961.

Hovedlinier og hovedværker i moderne dansk kultur.

Professor *Hakon Stangerup*.

Brasiliens erhvervsgeografi. Nordafrikas erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen*.

Operationsanalyse (2 forelæsningsrækker).

† Amanuensis *Erik Johnsen*.

Pressens og de øvrige massekommunikationsmidlers anvendelse i Danmark.

Amanuensis *Ulf Kjær-Hansen*.

Stilproblemer i sprogstudiet.

Lektor *Jens Rasmussen*.

Forårssemestret 1962.

Hovedlinier og hovedværker i moderne engelsk kultur.

Docent *Hakon Stangerup*.

Centraleuropas erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen*.

Argentinas erhvervsgeografi.

Docent *Aage Aagesen*.

H. ADGANGSPRØVERNE I MATEMATIK OG SAMFUNDSLÆRE TIL DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER.

Efter indførelsen af ændrede adgangsbetingelser for de erhvervsøkonomiske specialstudier i 1960 påbegyndtes i efterårssemestret 1960 en undervisning til de nyindførte adgangsprøver i matematik og samfundslære. Som lærebøger i undervisningen anvendes henholdsvis: P. NØRREGAARD RASMUSSEN og LAUGE STETTING: „Matematik for økonomer“ og P. NYBOE ANDERSEN: „Det danske samfund“. Tilsynet med undervisningen har påhvilet højskolens rektor. I årene 1960/61 og 1961/62 har undervisningen for begge adgangsprøvers vedkommende omfattet 2 ugentlige timer i 2 semestre eller i alt ca. 70 undervisningstimer i hvert fag.

Antallet af hold har udgjort:

	1960/61	1961/62
Matematik	10	16
Samfundslære	4	6

GÆSTEFÖRELÆSNINGER m.v.

1959/60:

I dagene 2.-14. september holdt professor dr. polit. Hans Brems, University of Illinois, følgende forelæsninger:

1. Teoretiske modeller i analysen af produktionens og salgets problemer (3 forelæsninger).
2. Nogle synspunkter på den moderne makroteori. (3 forelæsninger).
3. Indtryk fra det amerikanske marked (1 forelæsning).

Mr. George Soloveytchik holdt den 28. januar en forelæsning over emnet: International Economic Outlook 1960.

Den 25. marts forelæste docent, jur. dr. Leif Mutén om: Selskabsbeskatning – mål, midler og virkninger.

1960/61:

Professor Henzler fra det økonomiske fakultet ved Hamburgs Universitet holdt gæsteforelæsning på højskolen den 28. september om „Unternehmung und Marktintegration“.

Professor Erik Schneider fra Kiels Universitet holdt gæsteforelæsning den 14. oktober om „Forstående eller operationel økonomisk teori“.

Professorerne Västhagen og Stjernquist fra Lunds Universitet besøgte højskolen torsdag den 26. januar for at drøfte forskellige spørgsmål i forbindelse med tilrettelæggelsen af en civiløkonomuddannelse i Lund.

Docent Gunnar Alexandersson fra Handelshögskolan i Stockholm holdt den 2. februar gæsteforelæsning om „Metodeproblemer ved studier af verdenshavens forhold“.

Professor, dr. phil. Emil Dovifat fra Freie Universität, Berlin, holdt den 3. marts gæsteforelæsning om „Das Zeitungswesen der Welt in seinen politischen und publizistischen Formen.“

Professor ved University of Illinois, dr. polit. Hans Brems besøgte højskolen den 6. marts.

Lektor, dr. phil. Mathilde Goulaed-Wastberg holdt den 9. marts foredrag om „Un escritor moderno español Gamilo Jose Cela“.

1961/62:

Den 28. august 1961 holdt professor, dr. Martin Schubik fra Yale University et seminar om økonomiske strategiproblemer og økonomispil for en række af højskolens lærere.

Dr. Nicolas M. Smith holdt den 29. august et seminar „Management science – an intellectual innovation“ for højskolens egne lærerkræfter og specielt indbudte fra Universitetet og de andre højere læreanstalter.

For samme kreds holdt professor Abraham Charles fra Northwestern University, Chicago, den 2. november 1961 et seminar: „Stochastic Programming“. Ved samme lejlighed holdt dr. William J. Platt en orienterende forelæsning om arbejdet på Stanford Research Institute.

Den 24. oktober 1961 havde højskolen besøg af statskonsulenten for den højere undervisning i Jugoslavien, Filipovic, der var på studieophold i Danmark for at indsamle oplysninger om former for og indhold af videregående undervisning.

Den 27. november 1961 holdt professor P. Nyboe Andersen en forelæsning om „Danmarks erhvervsmæssige og økonomiske problemer i dag“ for en kreds af svenske chefredaktører, der var på et flerdages studiebesøg i Danmark, arrangeret af Fondet for svensk-dansk samarbejde og udenrigsministeriets pressebureau.

Professor, dr. Russell L. Ackoff, der er direktør for Operations Rese-

arch Group, Case Institute of Technology, gav den 23. januar 1962 en orientering om aktuelle problemer indenfor operationsanalyse.

Eksportinstituttet har arrangeret gæsteforelæsninger for studerende under udenrigshandelsstudiet af:

Underdirektør Povl Boëtius, Industrirådet, direktør Henrik Kraft, Tuborgs Bryggerier, direktør Johan Throne-Holst, A/S Findus, kontorchef Kaj Hjelmblink H. D., Landmandsbanken, direktør, civilingeniør Einer Bæk, A/S Zeuthen & Aagaard, direktør Eric K. Noring H. D., Høng Camembert, kommitteret V. Brorson, Landbrugsministeriet, direktør, cand. polit. Erik Stockmann, Landbrugets Afsætningsråd, prokurist Ernst Waldmann H. D., Paul Lehmann Akts.

IV. CENSORER

Ved de i undervisningsåret 1959/60 afholdte prøver og eksamener var følgende beskikket som censorer:

Erhvervsøkonomi på det almene studium og på de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Cand. oecon. Søren Aggebo; direktør Bernh. Baaring, H. A.; direktør, lic. merc. Poul B. Christensen; underdirektør, cand. polit. E. Haunstrup Clemmesen; kontorchef, cand. polit. Poul Dahlgaard; prokurist, cand. oecon. Jens Fisker; direktør, lic. merc. J. Ingvarsen; direktør, cand. polit. Arne Lund; kontorchef, cand. polit. Rigmor Skade; lektor, cand. polit. P. P. Sveistrup og administrator, lic. merc. A. Villemoes.

Nationaløkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Viceudenrigsråd, cand. polit. Jens Christensen; underdirektør, cand. polit. Kjeld Christensen; departementschef Hans P. Gøtrik; kontorchef, cand. polit. Frede Hollensen; grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen og afdelingschef, cand. polit. Knud Rasmussen.

Erhvervsret på det almene erhvervsøkonomiske studium, på de erhvervsøkonomiske specialstudier og på det tresproglige korrespondentstudium:

Højesteretssagfører E. Behrendt-Poulsen; professor, dr. jur. A. Vinding Kruse; retspræsident Kaj Mundt; kontorchef, cand. jur. L. E. Mørck og afdelingschef P. Villadsen.

Statistik på det almene erhvervsøkonomiske studium og på 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, cand. act. H. Colding-Jørgensen; direktør, cand. polit. Kjeld Johansen og vicedirektør, dr. polit. Paul Johansen.

Kulturhistorie på det almene erhvervsøkonomiske studium:

Dr. phil. Alf Henriques og dr. phil. et jur. Jens Himmelstrup.

Bankvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Underdirektør, cand. jur. R. Kæstel og underdirektør Sv. O. Sørensen, H. D.

Forsikring på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Vicedirektør, dr. polit. Paul Johansen; direktør, cand. jur. C. P. Heiede; direktør, cand. polit. H. E. Martens og højesteretssagfører Oluf Petersen.

Regnskabsvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Statsaut. revisor, I. Boesberg; statsaut. revisor F. Dühring; statsaut. revisor K. G. Jensen; direktør, Gunnar Jørgensen, H.D. og direktør Willy Schmidt, H.A.

Salgsorganisation og reklame på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, lic. merc. Poul B. Christensen; direktør Poul Fabricius; prokurist Svend A. Holbæk; direktør, cand. polyt. Mogens Lichtenberg og redaktør Roger Nielsen.

Udenrigshandel på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, cand. polit. Hans O. Christiansen; direktør Jørgen Hooge, H.D.; udenrigsråd Erling Kristiansen; departementschef, cand. polit. Otto Müller og direktør Vincent Petersen, H.D.

Engelsk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Direktør H. O. Damgaard-Nielsen; professor, dr. phil. L. Hjelmlev; translator Aage Jacobsen; mag. art. H. Kossmann; kontorchef K. J. Lomholdt; forlagsleder Paul Monrad, H.A.; rektor F. T. Mouridsen og direktør Poul Nissen, H.D.

Tysk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg Christensen; professor Peter Jørgensen; lektor, translator Henrik Lund; direktør, translator, cand. jur. H. Friis Møller og direktør, cand. mag. Aage Rasmussen.

Fransk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Civilingeniør Jean Eilertsen; direktør Kay Sonne-Hansen; kontorchef, translator Holger Larsen; overbibliotekar, mag. art. A. Nicolet; translator A. Holger Pedersen og professor, dr. phil. Holger Sten.

Spansk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Fuldmægtig, dr. phil. A. Rosenstand Hansen; translator E. Krog-Meyer og direktør Poul Sørensen, H.A.

Portugisisk på korrespondentstudierne:

Grosserer Viggo H. Olsen og Professor, dr. phil. Holger Sten.

Stenografi og maskinskrivning på det tresproglige korrespondentstudium:
Lektor, cand. mag. J. Borch Madsen og translator, fru Ester Brinch.

Forretningspraksis på det tresproglige korrespondentstudium:

Direktør Gunnar Jørgensen, H.D. og direktør Willy Schmidt, H.A.

Efter eksamensterminen 1960 fratrådte nedennævnte censorer:

Professor, dr. jur. A. Vinding Kruse (erhvervsret), direktør, Paul Fabricius (salgsorganisation og reklame).

Følgende nye censorer beskikkedes fra og med eksamensterminen 1961:

Erhvervsøkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, lic. merc. Torben Carlsson, direktør, cand. merc. Svend Aage Jacobsen, direktør, lic. merc. Børge G. Christensen.

Nationaløkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og på de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Bankdirektør, cand. polit. Kristian Møller.

Erhvervsret på det almene erhvervsøkonomiske studium, de erhvervsøkonomiske specialstudier og på det tresproglige korrespondentstudium:

Professor, dr. jur. Bent Christensen og kontorchef, cand. jur. Alf Jensen.

Bankvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Professor, dr. polit. E. Hoffmeyer.

Udenrigshandel på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Kontorchef, cand. polit. Henning Maegaard Nielsen.

Fransk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Professor, dr. phil. Hans Sørensen.

Spansk på det almene erhvervsøkonomiske studium og på korrespondentstudierne:

Konsul Henry V. Boye.

I 1961 afgik redaktør Roger Nielsen, der var beskikket som censor ved diplomprøven i salgsorganisation og reklame, ved døden.

Nedennævnte censorer beskikkedes fra og med eksamensterminen 1962:

Erhvervsøkonomi på det almene erhvervsøkonomiske studium og de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør Werner Drenck, H.D., prokurist, cand. merc. Børge O. Madsen; direktør, cand. oecon. Børge Nielsen; fuldmægtig, cand. merc. Frode Slipsager; sekretær, cand. polit. Jens W. Trock, H.A.; underdirektør, cand. oecon. H. Øhrstrøm.

Erhvervsret ved den erhvervsøkonomiske eksamen og på de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Højesteretssagfører Henrik S. Wagner.

Forsikring på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, mag. scient. Børge Christoffersen og vicedirektør, cand. jur. Henning Palludan.

Organisation på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier.

Personalechef, fru Gerda Helms, H.A.; direktør, cand. merc. Svend Aage Birch Jacobsen og forskningsleder, cand. psych. Sv. Skyum Nielsen.

Regnskabsvæsen på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, lic. merc. Egon Andersen og ligningsdirektør, cand. polit. A. Begtrup.

Salgsorganisation og reklame på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Direktør, cand. polit. Helge Andersen; direktør, cand. polyt. Henry Brennum, H.D.; direktør, lic. merc. Børge G. Christensen; direktør, cand. pharm. Knud Overø, H.D.; vicedirektør, cand. polit. E. Haunstrup Clemmesen; redaktør, cand. polit. Aage Schoch og administrator, lic. merc. Alfred Villemoes.

Udenrigshandel på 2. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier:

Viceudenrigsråd, cand. polit. Jens Christensen; Generalkonsul Asger Juul Lindinger, H.D.; direktør Poul Sørensen, H.A.; direktør Allan Petersen, H.D. og eksportchef, cand. polyt. H. J. Koktvedgaard, H.D.

Engelsk på korrespondentstudierne:

Professor, dr. phil. Knud Schibsbye.

Spansk på det almene erhvervsøkonomiske studium og korrespondentstudierne:

Translatør fru Ellen Hylleborg Jensen.

V. STUDERENDE OG EKSAMINER

I det følgende skal der gives en redegørelse for udviklingen i antallet af studerende på højskolens forskellige studier i de senere år. Kapitlet indeholder for hvert studium oversigter over nytilgangen, fordelt efter adgangsgivende eksamen og resultat ved denne såvel som efter alder ved optagelsen. Endvidere er der gjort rede for de opnåede resultater og disses sammenhæng med den forudgående uddannelse m. v.

Oversigterne repræsenterer en videreførelse af den undersøgelse, som findes i beretningen for 1958/59. Foruden en udvidelse af arten af de forhold, der er inddraget i undersøgelsen, er der på visse punkter sket enkelte ændringer i sammenligning med den tidligere redegørelse, idet en del mindre fejlregistreringer i denne er korrigeret; endvidere dækker den mere detaljerede undersøgelse en kortere årrække end undersøgelsen i beretningen fra 1958/59 – for de fleste studiers vedkommende tiden fra og med undervisningsåret 1955/56.

Ligesom i den tidligere beretning er enhver, der på noget tidspunkt i løbet af et undervisningsår har været tilmeldt et studium ved højskolen, regnet for studerende i det pågældende år. Kun personer, der har trukket deres tilmelding tilbage inden undervisningens begyndelse (1. sept.), er udeladt. Samme person kan godt være registreret på to studier i samme år, enten fordi vedkommende faktisk samtidig har fulgt to studier (hvilket navnlig kan forekomme for de ensproglige korrespondentstudiers vedkommende), eller fordi han i årets løb er flyttet fra et studium til et andet (f. eks. har skiftet diplomstudium). Hvis en person efter først én gang at have været tilmeldt et bestemt studium har afbrudt dette i et eller flere år i den forstand, at han ikke har været tilmeldt, og senere påny har genoptaget studiet, er han regnet for studerende også i den periode, hvor han ikke har været tilmeldt. Motivering herfor er, at en sådan afbrydelse ikke behøver at være reel, idet vedkommende meget vel kan have fortsat studiet mere eller mindre intensivt uden at have været tilmeldt; der kræves alene tilmelding i et vist minimumsantal af semestre, for at indmeldelse til eksamen kan

finde sted. På den anden side vil afbrydelse utvivlsomt i mange tilfælde være udtryk for en realitet, f. eks. fordi den studerende har været bortrejst i en længere periode. Men det er umuligt at sondre mellem disse to tilfælde. Denne registreringsmåde indebærer naturligvis, at antallet af studerende på ethvert tidspunkt bliver noget større end i tilfælde af, at man alene havde benyttet de faktiske tilmeldinger. Til gengæld bliver antallet af nytilmeldinger åbenbart mindre, når genindmeldelse til et afbrudt studium ikke registreres som ny tilgang. I disse henseender afviger de følgende tabeller fra de oversigter, der er publiceret i højskolens beretninger til og med 1957/58. Den valgte registreringsmåde bevirker, at der ved fremtidige oversigter over udviklingen må foretages en vis revision af tallene navnlig for de seneste årgange. F. eks. er en person, der har været tilmeldt i 1959/60, men ikke har bestået eksamen og ikke er tilmeldt i 1960/61 eller 1961/62 i det følgende registreret som udgået uden eksamen. Dersom han senere genoptager studiet, vil han ved en fremtidig opgørelse efter tilsvarende principper som de her anvendte skulle opføres som studerende også i 1960/61 og 1961/62.

Som grundmateriale for undersøgelsen er benyttet højskolens kartotekskort for de studerende, de årlige lister over samtlige indskrevne samt eksamensprotokollerne.

A. DE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIER

I. DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM

a. *Dagstudiet.*

Undersøgelsen omfatter, for så vidt angår dette studium, årgangene fra 1952/53 og fremefter. I tabel 1 er vist *nytilgangen* i hvert af årene 1952-1961 fordelt efter forudgående uddannelse. I alt har godt 800 studerende begyndt studiet i dette 10-år. Heraf har lidt over en fjerdedel været udenlandske studerende, fortrinsvis norske statsborgere, der har søgt studiet på grund af de utilstrækkelige uddannelsesmuligheder indenfor erhvervsøkonomi i Norge. Noget over halvdelen af de danske studerende har matematisk studentereksamen, knapt 30 pct. sproglig studentereksamen og knapt 15 pct. real- eller præliminæreksamen. Hertil kommer nogle få procent med højere handelseksamen eller handelseksamen, linie C; af de førstnævnte har flertallet forud bestået realeksamen. Også enkelte af de studerende, der er registreret som matematiske eller sproglige studenter, har bestået højere handelseksamen. I de sidste år har det på grund af lokale vanskeligheder været

TABEL I
 NYTILMELDINGER TIL DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (DAGSTUDIET)
 1952/1961

		Matema- tiske studenter	Sproglige studenter	Realister og prælimina- rister	Andre danske	Studenter fra Norge, Sverige og Island	Andre udenlandske studenter	I alt
1952.....	Antal Pct.	20 38	13 25	5 10	— —	14 27	— —	52 100
1953.....	Antal Pct.	26 39	14 21	8 12	3 5	15 23	— —	66 100
1954.....	Antal Pct.	25 41	12 20	7 11	1 2	15 25	1 2	61 100
1955.....	Antal Pct.	21 38	12 22	1 2	1 2	20 36	— —	55 100
1956.....	Antal Pct.	19 31	13 21	7 11	— —	21 34	1 2	61 100
1957.....	Antal Pct.	20 29	13 19	7 10	— —	22 32	6 9	68 100
1958.....	Antal Pct.	36 35	28 26	13 12	3 3	22 21	3 3	105 100
1959.....	Antal Pct.	54 46	23 19	7 6	3 3	30 25	2 2	119 100
1960.....	Antal Pct.	47 46	17 17	17 17	1 1	18 18	1 1	101 100
1961.....	Antal Pct.	53 44	31 25	15 12	4 3	18 15	1 1	122 100
1952-1961.....	Antal Pct.	321 39.6	176 21.7	87 10.7	16 ¹⁾ 2.0	195 ²⁾ 24.1	15 1.9	810 100

¹⁾ Heraf 11 med højere handleksamen og 4 med handelskamen, linie C.

²⁾ Heraf 191 norske, 2 svenske og 2 islandske.

TABEL 2

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
STUDERENDE UNDER DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM
(DAGSTUDIET) 1952-1961

	Matematiske studenter	Sproglige studenter	Realister og præliminarister
1952	13.18	13.49	13.93
1953	13.05	13.72	13.67
1954	13.49	13.60	14.04
1955	13.18	13.49	13.66
1956	13.18	13.40	13.70
1957	13.35	13.31	13.99
1958	13.25	13.46	14.09
1959	13.29	13.15	14.09
1960	13.34	13.48	13.89
1961	13.19	13.41	14.02
1952-1961	13.26	13.43	13.95

10 studerende med højere handseksamen har til denne opnået en gennemsnitskarakter på 13,15.
4 studerende med handseksamen, linie C, har til denne opnået en gennemsnitskarakter på 14,15.

TABEL 3

KARAKTERFORDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE
STUDIUM (DAGSTUDIET)

1952-1961
(AKKUMULERET PROCENTVIS FORDELING)

	Mat. stud.eks.	Sprogl. stud.eks.	Real- og præl.eks.	Højere hdls.eks.
Antal tilmeldte med oplyst eksamenskarakter	317	173	86	10
Eksamenskarakter				
14.33 og derover	3	2	20	10
14.00 - -	9	15	51	20
13.67 - -	27	36	76	20
13.33 - -	46	61	88	50
13.00 - -	72	84	100	80
12.67 - -	84	91	100	80
12.33 - -	93	93	100	80
11.25 - -	100	100	100	100

nødvendigt at begrænse tilgangen af norske studerende stærkere end tidligere, således at der kun er blevet optaget 18 nordmænd pr. år ud af henved 100 ansøgere. Bortset herfra er der kun sket mindre forskydninger i sammensætningen af nytilgangen.

Af tabel 2 og tabel 3 fremgår *karakterfordelingen* for de optagne danske studerende. Gennemsnitskarakteren for matematiske studenter har

været 13.26 og for sproglige 13.43, og kun godt en fjerdedel af matematikerne og lidt over en trediedel af de sproglige har haft mg eller derover til studentereksamen. For de sproglige studenter vedkommende synes gennemsnitskarakteren i den sidste del af perioden at have ligget noget lavere end i den første del, medens en tilsvarende tendens ikke kan konstateres for matematikerne. Til belysning af de anførte forhold kan det nævnes, at ca. 43 pct. af alle personer, der bestod studentereksamen i 1956, havde mg eller derover i gennemsnitskarakter (jfr. Statistiske meddelelser, 4. række, 167 bind. 5. hæfte. Børneskolen 1952-56, tabel VII. D). For så vidt dette tal kan betragtes som repræsentativt for hele årrækken 1952-1961, må det således konstateres, at de studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium gennemgående har lavere studentereksamensresultater end studenterne taget som helhed. Dette bekræftes af den i foråret 1959 foretagne studentereksamenundersøgelse, der viste, at den gennemsnitlige studentereksamenskarakter (alle gymnasieretninger taget under ét) fra et repræsentativt udsnit af samtlige studerende ved universiteterne og de højere læreranstalter på dette tidspunkt var 13.63 mod 13.37 for studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium. For realister og præliminarister, der har påbegyndt det almene erhvervsøkonomiske studium i årene 1952-1961 har gennemsnitskarakteren til den pågældende eksamen været 13.95, og tre fjerdedele af de pågældende har haft mindst mg mod ca. 45 pct. af samtlige, der bestod de omhandlede eksaminer i 1956 (samme kilde som ovenfor).

I tabel 4 er vist *aldersfordelingen* for de studerende, der har tilmeldt sig det almene erhvervsøkonomiske studium i den betragtede periode. Det ses, at der er en ret betydelig spredning. Af studerende med dansk studentereksamen begynder godt halvdelen i en alder af 20 år eller derunder (idet »alder« her er defineret som forskellen mellem indmeldelsesår og fødselsår), og kun ganske få procent begynder, efter at de er fyldt 25 år. Gennemsnitsalderen er 21 år for matematiske studenter og 20.5 år for sproglige. Realister og præliminarister begynder studiet i en senere alder end studenter, tidligst i 20 års alderen; henvend halvdelen begynder først efter det fyldte 22. år, og gennemsnitsalderen er ca. 22.6 år. De pågældende har således normalt 5-6 års praksis bag sig, inden studiet indledes. De udenlandske studerende (hvoraf ca. 90 pct. er nordmænd) er i gennemsnit endnu ældre ved studiets begyndelse, bl. a. fordi adskillige af de norske studenter foruden studentereksamen har en 1-årig uddannelse på handelsgymnasium, ligesom de hyppigt har nogen tids praksis. Der synes i de senere år at være sket en mindre

TABEL 4
ALDERSFORDELING FOR NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET
ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (DAGSTUDIET)
1952-1961

Alder i år ¹⁾	Matematiske studenter	Sproglige studenter	Realister og præliminarister	Andre danske	Udenlandske studenter	I alt
17-18	16	14	—	1	1	32
19	90	47	—	1	13	151
20	64	40	16	2	15	137
21	66	41	11	3	36	157
22	39	20	24	3	44	130
23	14	5	19	—	35	73
24	9	4	9	2	27	51
25-29	15	3	5	2	34	59
30 og derover	6	1	3	2	5	17
I alt	319	175	87	16	210	807
Uoplyst alder	2	1	—	—	—	3
Gennemsnitsalder ved indmeldelsen ²⁾						
1952	21.5	20.7	22.4	—	23.2	21.8
1953	21.5	20.2	22.4	—	24.0	22.2
1954	21.1	20.3	22.0	—	23.4	21.6
1955	21.7	19.6	(20.2)	—	23.9	22.0
1956	21.7	20.3	24.3	—	23.1	22.0
1957	21.0	20.8	23.3	—	23.5	22.2
1958	20.8	21.0	22.1	—	21.9	21.3
1959	21.1	21.3	22.7	—	22.8	21.7
1960	20.2	20.0	22.6	—	22.5	21.0
1961	20.5	20.4	22.6	—	22.5	21.1
1952-1961	21.0	20.5	22.6	23.0	23.0	21.6

¹⁾ Indmeldelsesår + fødselsår.

²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

nedgang i gennemsnitsalderen ved optagelsen, en nedgang, der dog kun spores for matematiske studenter og for udenlandske (norske) studenter.

Af tabel 5 fremgår de *resultater*, som er opnået af de 8 ældste årgange af studerende fra den betragtede periode, nemlig årgangene 1952-59, der alle har haft mulighed for at nå frem til afsluttende eksamen. I alt omfatter disse årgange 587 personer, hvoraf 291 eller lige ved halvdelen har bestået i løbet af de normerede 3 år, medens andre 35 eller ca. 6 pct. har gennemført studiet på 4 eller flere år. 9 pct. — fortrinsvis fra årgang 1959 — var stadig tilmeldt studiet endnu i 1961/62 uden at bestå eksamen i dette år. En femtedel af de begyndende studerende har opgivet studiet allerede i løbet af det første år og ca. 15 pct. har opgivet på et senere tidspunkt, heraf 4 pct. efter at have været indstillet

RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE
STUDIUM (DAGSTUDIET), BEGYNDT I ÅRENE 1952-1959

Adgangsgivende eksamen	Gnst.- karakter til vedk. eksamen	Antal stu- derende begyndt	Gennem- ført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet i løbet af			Udgået uden eksamen efter at have været indstillet			Gennemsnitligt pointsantal	
			på 3 år	se- nere	ikke indst. t. eks.	ikke best. eks.	1. år	senere	1 gang	flere gange	på 3 år	ved eksami- ner bestået	i alt	
														pct.
Matematisk studentereksamen . . .	mg og derover	58	7	5	5	17	12	—	2	240	233	239		
	mg ÷	42	11	6	12	16	9	2	—	232	226	230		
	g ×	49	10	4	4	35	22	4	4	223	228	225		
	g uopl.	14 3	—	7	14	29	21	—	29	—	—	—		
		221	36	9	5	23	14	2	3	234	228	233		
Sproglig studentereksamen	mg og derover	42	7	7	—	5	14	—	2	240	251	241		
	mg ÷	64	11	3	11	22	11	—	5	228	220	226		
	g-g ×	18	—	6	—	44	17	—	—	218	—	218		
	uopl.	4	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—		
		128	45	8	5	22	13	—	3	233	229	232		
Real- el. præliminæreksamen	mg × og derover	17	—	—	—	12	6	6	—	242	—	242		
	mg	24	8	4	—	8	8	4	4	230	224	229		
	mg ÷	13	—	8	—	23	15	8	—	226	—	226		
	uopl.	1	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—		
		55	62	4	4	13	11	5	2	234	224	233		
Andre danske eksaminer		11	27	—	18	36	18	—	—	224	—	224		
		159	74	2	1	18	3	1	1	240	215	239		
Andre udenl. eksaminer		13	—	—	15	31	46	—	7	—	—	—		
I alt		587	49.6	6.0	4.4	20.6	10.9	1.4	2.6	236	227	235		

til eksamen en eller flere gange uden at bestå. Det skal bemærkes, at studerende, der er overgået fra dag- til aftenstudiet (jvf. nedenfor), fortsat er registreret som dagstuderende.

Der viser sig at være en meget tydelig *sammenhæng* mellem den enkelte studerendes gennemsnitskarakter til den adgangsgivende eksamen og resultat ved den erhvervsøkonomiske eksamen. Særlig klar er sammenhængen, for så vidt angår sproglige studenter. Godt 70 pct. af de sproglige studenter, der har mindst mg til studentereksamen, har gennemført, heraf 64 pct. på normal tid. For gruppen med mg ÷ til studentereksamen, er gennemførelsesprocenten knapt 50 (hvoraf 38 pct. i løbet af 3 år), og af de sproglige studenter med g+ eller g til studentereksamen er det kun en trediedel, der har kunnet gennemføre (alle på 3 år). Det gennemsnitlige pointsantal til den erhvervsøkonomiske eksamen er ligeledes tydeligt korreleret med studentereksamensresultatet, idet de tre nævnte grupper i gennemsnit har opnået henholdsvis 241, 226 og 218 points.

Knapt så udpræget er sammenhængen for matematiske studenter. Her er gennemførelsesprocenten for dem, der har henholdsvis mg eller derover, mg ÷ og g+ til studentereksamen 59, 53 og 26, medens ingen matematisk student med g har formået at gennemføre. Af realister og præliminarister med mg+ eller mere, henholdsvis mg til den adgangsgivende eksamen har 76 og 71 pct., medens det tilsvarende tal for gruppen med mg ÷ til vedkommende eksamen kun andrager 46 pct. Også for disse kategorier af studerende er der en klar korrelation mellem gennemsnitskarakter til adgangseksamen og pointsantal til HA-eksamen.

Når den summariske gennemførelsesprocent er noget større for sproglige end for matematiske studenter, beror det formentlig fortrinsvis på, at de førstnævnte som tidligere omtalt gennemgående har bedre studentereksaminer end matematikerne. For de enkelte karaktergrupper er forskellene ikke store. Dog må det nævnes, at sproglige studenter har den fordel frem for matematikere, at sprogkarakterer udgør 20 pct. af samtlige karakterer til den erhvervsøkonomiske eksamen. I ca. 10 tilfælde har sproglige studenter bestået denne eksamen i kraft af sprogkaraktererne, medens deres gennemsnit i de øvrige fag taget for sig var utilstrækkeligt. Noget tilsvarende har kun i et enkelt tilfælde gjort sig gældende for en matematisk student, medens flere matematiske studenter ville have bestået, hvis sprogkarakterer ikke indgik i gennemsnittet.

Det ses, at realister og ligestillede gennemgående ikke klarer sig ringere end studenter med tilsvarende eksamensgennemsnit. Dog ligger deres pointsantal ved den erhvervsøkonomiske eksamen nogle få

TABEL 6

 KARAKTERFORDELINGEN VED DEN ERHVERVSØKONOMISKE EKSAMEN
 FRA DAGSTUDIET I ÅRENE 1956-1962

Pointsum ¹⁾	Antal beståede kandidater							1956 -62	Procentvis fordeling 1956-62 (akku- muleret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962		
270 og derover.....	—	—	1	—	1	1	1	4	1
260-69.....	4	1	5	3	2	3	2	20	8
250-59.....	3	7	1	4	6	7	9	37	20
240-49.....	4	9	7	6	8	10	7	51	37
230-39.....	9	6	6	7	12	16	12	68	59
220-29.....	8	8	9	4	16	13	15	73	83
210-19.....	7	6	4	5	6	11	12	51	100
	35	37	33	29	51	61	58	304	
Gennemsnit af samtlige beståedes karakterer ²⁾	11.74	11.79	11.86	11.81	11.70	11.74	11.67	11.74	

¹⁾ 20 karakterer. ²⁾ Pointsum divideret med 20.

points lavere end for studenter med samme gennemsnitskarakter til den adgangsgivende eksamen. Det må herved erindres, at realisterne som foran omtalt gennemgående er noget ældre end studenterne, når studiet påbegyndes.

De *skandinaviske (norske) studenter* har en væsentlig højere gennemførelsesprocent end de danske studerende, ligesom også deres gennemsnitlige pointsantal er højere. Dette forhold må ses på baggrund af, at de pågældende som foran nævnt er udvalgt blandt et antal ansøgere, der er 4-5 gange større end antallet af optagne, hvortil kommer, at de som ligeledes omtalt er noget ældre end deres danske medstuderende. Endvidere spiller det antagelig en rolle, at de føler en større forpligtelse til at udrette noget ved studierne, fordi omkostningerne ved at studere i et fremmed land er særligt høje.

Endelig ses det af tabel 5, at eksamensresultaterne gennemgående er noget højere for dem, der gennemfører i løbet af 3 år, end for dem, der bruger længere tid. Visse undtagelser forekommer dog, særlig for personer med relativt høj studentereksamen.

Tabel 6 viser *fordelingen af gennemsnitskaraktererne* ved de syv eksaminer, der er afholdt i 1956-1962. Det fremgår heraf, at ca. 40 pct. af alle kandidater får 2. karakter (229 points, henholdsvis 11.95 i gennemsnit eller derunder). Kun 4 kandidater ud af 304 har opnået mg+ (270 points

eller derover), medens ingen har fået udmærkelse. Fordelingen og gennemsnittet for samtlige kandidater har kun ændret sig lidt fra år til år.

I tabel 7 er givet en summarisk oversigt over *tilgang og afgang* i perioden 1955/56–1961/62. Tabellen viser bl. a., at beståelsesprocenten, for dem, der indstiller sig til eksamen, svinger omkring 80, og at den gennemsnitlige studietid, for dem, der gennemfører, kun i beskedent udstrækning overstiger 3 år. Også i denne tabel er studerende, der er begyndt på dagstudiet, men senere overgået til aftenstudiet, registreret som dagstuderende, indtil de definitivt er udgået. I denne henseende adskiller tabellen sig fra den tilsvarende tabel i beretningen fra 1958/59.

b. Aftenstudiet.

For så vidt angår dette studium, er der grund til at sondre mellem studerende, der tidligere har bestået en diplomprøve, kandidater fra andre højere læreanstalter og studerende iøvrigt. Som det vil fremgå af det følgende, er der en meget betydelig forskel med hensyn til gennemførelsesprocent mellem H. D.'erne og kandidater fra andre højere læreanstalter på den ene side og andre studerende på den anden side. Medens godt halvdelen af begge de førstnævnte kategorier gennemfører studiet, er det mindre end en fjerdedel af de øvrige studerende, der formår at bestå en afsluttende eksamen. Dette er baggrunden for, at man fra og med 1960/61 har nedlagt aftenstudiet for andre end H. D.'ere, der ved at gennemføre det almene erhvervsøkonomiske studium erhverver ret til titlen cand. merc. Medvirkende til denne beslutning var også den betragtning, at et 5-årigt aftenstudium normalt ikke kan forventes at give de studerende et tilsvarende udbytte som et 3-årigt heltidsstudium, selv om der forud kræves aflagt en række adgangsprøver (bl. a. i sprog og i bogføring), som på dagstudiet hidtil er indgået i selve studiets pensum.

Når man ikke har opretholdt adgangen til aftenstudiet for kandidater fra andre højere læreanstalter, uanset at de har en lige så høj gennemsnitskarakter som H. D.'ere, beror det på, at man har ment, at de erhvervsøkonomiske specialstudier (herunder ikke mindst det i 1961 oprettede specialstudium i organisation) i tilstrækkeligt omfang imødekommer disse studerendes særlige behov. Hertil kommer, at undervisningen på aftenstudiet kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt, når alle studerende møder med ensartede forudsætninger.

I tabel 8 er der givet en oversigt over *tilgangen* til aftenstudiet i årene 1951–1961. Fra 1951 til 1955 skete der en kraftig tilbagegang i nytilmeldingernes antal, men i årene 1957–1959 har tilgangen atter været

TABEL 7

TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (DAGSTUDIET)
1955/56-1961/62

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstil. til eksamen	Beståel- ses- pct.	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt	111	55									166	51	69
Bestået eksamen	35	—	12								35		
Udgået uden eksamen	12	—	—								24		
1956/57 I alt tilmeldt	64	43	61								168	49	76
Bestået eksamen	36	1	—	14							37		
Udgået uden eksamen	10	3	—	—							27		
1957/58 I alt tilmeldt	18	39	47	68							172	43	77
Bestået eksamen	4	28	1	—	7						33		
Udgået uden eksamen	6	2	1	—	—						16		
1958/59 I alt tilmeldt	8	9	45	61	105						228	38	76
Bestået eksamen	1	1	27	—	—						29		
Udgået uden eksamen	2	3	6	1	18						30		
1959/60 I alt tilmeldt	5	5	12	60	87						288	60	85
Bestået eksamen	2	4	4	41	—						51		
Udgået uden eksamen	—	1	5	6	11						51		
1960/61 I alt tilmeldt	3	—	3	13	76						287	70	87
Bestået eksamen	1	—	—	9	51						61		
Udgået uden eksamen	—	—	—	2	3						32		
1961/62 I alt tilmeldt	2	—	3	2	22						316	84	69
Bestået eksamen	—	—	—	—	6						58		
1955/56-1961/62													
I alt tilmeldt	111	55	61	68	105						742	395	77
Bestået eksamen	79	34	32	50	57						304		
Gennemførelsespct.	62	52	74	(54)						—		
Gennemsnitlig studietid (år)	..	3.2	3.1	3.2	(3.1)						—		

TABEL 8
 NYTILMELDINGER¹⁾ TIL DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET)
 1951-1961

		H.D.'ere	Kandida- ter fra højere lære- anstalter	Studenter	Realister og præ- limina- rister	Højere handels- eksamen	Handels- eksamen (linie C)	Andre danske	Udlæn- dninge	I alt
1951.....	Antal Pct.	11 27	2 5	8 20	9 22	2 5	2 5	2 5	5 12	41 100
1952.....	Antal Pct.	4 10	4 10	6 15	20 51	—	2 5	2 5	1 3	39 100
1953.....	Antal Pct.	8 36	1 5	1 5	7 32	2 9	2 9	—	1 5	22 100
1954.....	Antal Pct.	2 7	7 24	2 7	7 24	4 14	1 3	4 14	2 7	29 100
1955.....	Antal Pct.	—	2 25	—	3 38	—	3 38	—	—	8 100
1956.....	Antal Pct.	2 15	—	3 23	6 46	2 15	—	—	—	13 100
1957.....	Antal Pct.	7 23	1 3	3 10	7 23	2 7	7 23	3 10	—	30 100
1958.....	Antal Pct.	7 28	—	2 8	7 28	2 8	1 4	6 24	—	25 100
1959.....	Antal Pct.	6 20	4 13	5 17	11 ^{*)} 37	2 7	—	—	2 7	30 100
1951-1959.....	Antal Pct.	47 19.8	21 8.9	30 12.7	77 32.5	16 6.7	18 7.6	17 7.2	11 4.6	237 100
1960.....	Antal	16	—	—	—	—	—	—	—	16
1961.....	Antal	11	—	—	—	—	—	—	—	11

¹⁾ Herunder ikke studerende overflyttet fra dagstudiet. ^{*)} Herunder 1 studerende, der som overgangsforanstaltning har fået tilladelse til at begynde studiet i 1960.

noget større. I alt har 237 studerende meldt sig i perioden til og med 1959, da adgangen for andre end HD'ere blev lukket. Af dette antal har ca. en femtedel været HD'ere og en tiendedel kandidater fra andre højere læreanstalter; hertil kommer et antal andre danske studerende, fortrinsvis teknikumingeniører, samt nogle udlændinge, især nordmænd. 141 af de tilmeldte er mødt med tilsvarende forudsætninger som de dagstuderende (studentereksamen, real- eller præliminæreksamen, højere handelseksamen og handelseksamen, linie C), hvortil kommer, at de har aflagt visse adgangsprøver (sprog, bogføring m. v.). Medens studenter udgør 83 pct. af de danske dagstuderende, realister m. fl. ca. 15 pct. og personer med højere handelseksamen eller handelseksamen, linie C, 2-3 pct., har kun 20 pct. af de aftenstuderende (bortset fra HD'ere, kandidater fra læreanstalterne, teknikumingeniører og udlændinge) bestået studentereksamen; realisterne udgør mere end halvdelen af den nævnte gruppe aftenstuderende, medens de resterende ca. 25 pct. fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem personer med højere handelseksamen og handelseksamen, linie C.

Karakterfordelingen til de vigtigste adgangsgivende eksaminer fremgår af tabellerne 9 og 10. HD'ernes gennemsnitskarakter ligger på knapt 12.00, hvilket er noget højere end gennemsnitskarakteren for alle diplomprøver under ét. De optagne studenter har en lidt højere gennemsnitskarakter end de studenter, der i samme periode er blevet tilmeldt dagstudiet (13.50 mod 13.31), men dog noget lavere end for studerende ved de højere læreanstalter taget som helhed. For realister og præliminarister ligger gennemsnitskarakteren, omtrent på samme niveau som på dagstudiet.

I tabel 11 vises *aldersfordelingen* for de tilmeldte. Medens gennemsnitsalderen for begyndende danske dagstuderende kun er lidt over 21 år, er de aftenstuderendes begyndelsesalder væsentligt højere. Det er ligeledes karakteristisk, at næsten 2/3 af de danske dagstuderende begynder i alderen 19-21 år, hvorimod spredningen i de aftenstuderendes alder ved studiets påbegyndelse er langt større. HD'erne er i gennemsnit 31-32 år, når de påbegynder det almene erhvervøkonomiske studium, og halvdelen af dem begynder først efter det fyldte 30. år. Dette hænger naturligvis sammen med, at diplomstudiet, der normalt varer mindst 4 år (for visse grupper dog kun 3 år), i almindelighed først påbegyndes, når vedkommende er henimod midten af 20'erne (jvf. næste afsnit). Endvidere fremgår det af tabel 12, at kun ca. halvdelen af HD'erne begynder på det almene erhvervøkonomiske studium umiddelbart efter diplomprøvens aflæggelse, medens nogle lader adskillige år gå, inden

TABEL 9

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ALMENE
ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET)
1951-1961

	HD'ere ¹⁾	Studenter	Realister og prælimina- rister	Højere handels- eksamen	Handels- eksamen, linie C
1951	12.20	13.24	13.72	} 13.80	} 13.97
1952	11.83	13.99	13.88		
1953	11.48	13.00	13.94		
1954	11.50	14.14	14.15		
1955	—	—	13.70		
1956	11.73	13.36	13.94	} 13.37	} 14.14
1957	12.01	13.43	13.81		
1958	12.34	13.26	14.07		
1959	11.94	13.70	13.76		
1960	12.15	—	—		
1961	11.87	—	—		
1951-61	11.98	13.50	13.88	13.58	14.05

¹⁾ Karakterer efter gammel skala omregnet til ny skala.

TABEL 10

KARAKTERFORDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET
ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET)
1951-1961
(AKKUMULERET PROCENTVIS FORDELING)

	Diplomprøve	Stud.eks.	Real- el. præl.eks.	Højere hdls.eks.	Hdls.eks., linie C
Antal tilmeldte med oplyst eksamenskarakter	72	27	76	16	18
Eksamenskarakter ug ÷ og derover	4	—	7	13	17
mg × — —	7	15	32	31	28
mg — —	21	37	68	56	89
mg ÷ — —	76	74	95	75	100
g × — —	100	100	99 ¹⁾	88	—
g — —	—	—	100	100	—

¹⁾ 4 realister og præliminarister er optaget med en karakter under mg ÷ i kraft af særlig tilladelse.

de påny optager et studium. Kandidater fra andre højere læreanstalter har ligeledes en ret høj gennemsnitsalder (28.5 år) ved studiets påbegyndelse, medens de øvrige kategorier af studerende gennemgående er noget yngre; stort set ligger deres begyndelsesalder på niveau med dem,

TABEL 11

ALDERSFORDELING FOR NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET
ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET)
1951-1961

Alder i år ¹⁾	HD'ere	Kand. fra højere læreanst.	Studerer	Realister og præliminærer	Pers. m. højere hdls.eks.	Pers. m. hdls.eks. linie C	Andre	I alt
19-20.....	—	—	3	3	—	1	—	7
21.....	—	—	3	5	1	—	3	12
22.....	—	—	2	7	1	—	1	11
23.....	—	—	3	10	1	—	2	16
24.....	—	2	3	7	4	2	1	19
25.....	5	2	2	12	3	1	3	28
26.....	1	3	3	7	2	3	3	22
27.....	7	5	2	4	2	2	4	26
28.....	6	1	1	4	1	2	5	20
29.....	10	1	—	7	—	3	3	24
30-39.....	39	7	6	10	1	4	2	69
40 o. dero.	5	—	1	—	—	—	1	7
I alt.....	73	21	29	76	16	18	28	261
Uopl.alder	1	—	1	1	—	—	—	3
Gnst.alder v. indmeldelsen ²⁾	31.6	28.5	26.0	25.8	25.7	27.9	28.6	27.8

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår. ²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

TABEL 12

HD'ERE TILMELDT DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM
(AFTENSTUDIET) I ÅRENE 1951-1961, FORDELT EFTER
VARIGHEDEN AF PERIODEN SIDEN DIPLOMPRØVENS AFLÆGGELSE

Varighed af perioden siden diplomprøvens aflæggelse	Studerende tilmeldt	
	1951-57	1958-61
0 år.....	17	15
1-2 -	5	7
3-4 -	4	5
5-6 -	6	3
7-10 -	1	1
11 år og derover.....	—	3
uoplyst ¹⁾	1	6
I alt.....	34	40

¹⁾ HD'ere fra handelshøjskoleafdelinger i provinsen.

der findes for de tilsvarende kategorier ved optagelse på diplomstudererne (jvf. næste afsnit), men væsentligt over de dagstuderendes begyndelsesalder.

TABEL 13

HD'ERE TILMELDT DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM
(AFTENSTUDIET) I ÅRENE 1951-1961, FORDELT EFTER
DIPLOMPRØVENS ART

Diplomprøve i	Antal tilmeldte
Bankvæsen.....	3
Forsikring.....	4
Regnskabsvæsen.....	40
Salgsorganisation og reklame.....	11
Udenrigshandel.....	14
Forretningsorganisation.....	2
I alt.....	74

Af tabel 13 fremgår det, at godt halvdelen af de HD'ere, der begynder på det almene erhvervsøkonomiske studium, har taget diplomprøven i regnskabsvæsen. Af det samlede antal diplomprøver, bestået i de senere år, har diplomprøver i regnskabsvæsen normalt udgjort 40-50 pct., og antallet af begyndende HAA-studerende med denne diplomprøve er således forholdsmæssigt noget større, end man skulle vente. Forklaringen herpå er delvis, at aftenstudiet til den erhvervsøkonomiske eksamen søges af en del HD'ere, der har bestået diplomprøve i regnskabsvæsen ved en af handelshøjskoleafdelingerne i provinsen. De øvrige diplomprøver, bortset fra prøven i udenrigshandel, der kan tages ved Handelshøjskolen i Århus, har hidtil ikke kunnet erhverves uden for København.

Tabel 14a viser de af HD'erne opnåede resultater. Godt halvdelen af denne gruppe har fuldført studiet, og der er en ret klar sammenhæng mellem resultatet til diplomprøven på den ene side og gennemførelsesprocent og gennemsnitskarakter til den erhvervsøkonomiske eksamen på den anden. Det ses endvidere, at de, der påbegynder HA-studiet umiddelbart efter diplomprøvens aflæggelse, har den største gennemførelsesprocent, men på den anden side en lavere gennemsnitskarakter end dem, der lader hengå nogle år, før de optager HA-studiet. Materialet er dog for spinkelt til, at der kan drages videregående slutninger heraf.

I tabel 14b er vist resultaterne for andre studerende. Kandidater fra andre højere læreanstalter har som allerede nævnt en gennemførelsesprocent på linie med HD'ernes, medens kun 20-30 pct. inden for de øvrige grupper gennemfører studiet. For studenter spores en sammenhæng mellem studentereksamensresultatet og resultatet til den erhvervsøkonomiske eksamen, men materialet er meget spinkelt. For realister og ligestillede kan en tilsvarende sammenhæng derimod ikke påvises.

TABEL 14a

RESULTATER OPNÅET AF HD'ERE, DER HAR PÅBEGYNDT DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET) I ÅRENE 1951-1959

Gæst.karakter til diplomprøven	Antal stu- derende begyndt	Gennem- ført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet til eksamen		Udgået uden eksamen efter at have været indstillet		Gennemsnitskarakter opnået ved eksaminer bestået			i alt
		på 3 år pct.	se- nere pct.	ikke indst. t. eks. pct.	ikke bestået eks. pct.	i løbet af 1. år pct.	senere pct.	1 gang pct.	flere gange pct.	på 3 år	senere	i alt	
12.50 og derover . . .	9	56	—	—	11	11	22	—	—	12.43	—	12.43	
11.50-12.49	25	32	16	4	—	40	8	—	—	11.66	12.06	11.79	
10.50-11.49	12	42	—	—	8	33	17	—	—	11.68	—	11.68	
uoplyst	1	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—
	47	38	9	2	6	32	13	—	—	11.88	12.06	11.91	
Varighed af periode fra diplomprøvens afleggelse													
0 år	21	48	10	5	5	19	14	—	—	11.65	12.38	11.78	
1-4 år	13	38	15	—	—	46	—	—	—	11.98	11.74	11.91	
5 år og derover	10	30	—	—	—	40	20	—	—	12.46	—	12.46	
uoplyst	3	—	—	—	33	33	33	—	—	—	—	—	—

TABEL 14b
 RESULTATER OPNÅET AF ANDRE STUDERENDE, DER HAR PÅBEGYNDT DET ALMENE
 ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM (AFTENSTUDIET) I ÅRENE 1951-1957

Afgangsgivende eksamen	Gnst.kar. til vedk. eksamen	Antal studerende begyndt	Gennemført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indst. til eks.		Udgået uden eksamen efter at have været indstillet		Gennemsnitskarakter			
			på 5 år	senere	ikke indst. til eks.	ikke bestået eks.	i løbet af 1. år	senere	1 gang	flere gange	på 5 år	opnået ved eksaminer bestået	i alt	
			pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Studentereksamen	mg og derover	7	43	—	—	14	28	14	28	14	—	12.40	—	12.40
	mg ÷	8	—	13	13	38	25	38	25	13	—	—	11.38	11.38
	g × -g	5	—	—	—	80	20	80	20	—	—	—	—	—
	uoplyst	3	—	—	—	67	33	67	33	—	—	—	—	—
Real- eller præliminærsks.		23	13	4	4	43	26	43	26	9	—	12.40	11.38	12.14
	mg × og derover	20	10	20	—	45	25	45	25	—	—	12.01	11.31	11.54
	mg	19	16	—	16	32	32	32	32	5	—	11.46	—	11.46
	mg ÷ uoplyst	19 ¹⁾ 1	21	11	—	21	47	47	47	—	—	11.45	11.53	11.48
Højere handelsksamen		59	15	10	5	32	37	32	37	2	—	11.58	11.39	11.50
		12	17	8	—	33	42	33	42	—	—	13.03	13.86	13.30
Handelsksamen, linie C		17	—	12	6	35	47	35	47	—	—	—	11.19	11.19
		17	35 ^{a)}	18	—	35	12	35	12	—	—	11.82	12.56	12.07
Andre		20	20	—	—	50	30	50	30	—	—	11.68	—	11.68
	I alt	148	16	9	3	37	32	37	32	2	—	11.88	11.82	11.86

¹⁾ Herunder 4 opåget i kraft af særlig dispensation fra regten om, at mg ÷ er den laveste karakter, der giver adgang. Ingen af de pågældende har gennemført.
^{a)} Herunder enkelte, der har gennemført studiet på 4 år.

Tabel 15 viser en oversigt over karakterfordelingen til den afsluttende eksamen, henholdsvis for HD'ere og andre aftenstuderende, ved de i 1956-1962 afholdte eksaminer. En trediedel af HD'erne får 2. karakter, medens det tilsvarende tal for andre studerende er halvdelen. Ikke desto mindre er den opnåede gennemsnitskarakter praktisk talt den samme for begge grupper, idet enkelte studerende, der ikke er HD'ere, har opnået mg+. Når den beregnede gennemsnitskarakter er noget mindre end i den foregående tabel, beror det på, at der i denne tabel indgår en lidt anden gruppe af kandidater. Dette viser, at materialet er for spin-kelt til, at der heraf kan drages særlig vidtgående slutninger.

Gennemsnitskarakteren ifølge tabel 15 er omtrent den samme som for dagstuderende (jvf. tabel 6). Ved sammenligning mellem de opnåede gennemsnitskarakterer på dag- og på aftenstudiet må det iøvrigt erindres, at de aftenstuderende er fritaget for sprog (der på dagstudiet udgør 4 ud af 20 karakterer). Da sprogkaraktererne gennemgående ligger noget højere end de øvrige karakterer, ville de dagstuderende alt andet lige have opnået lavere gennemsnitskarakterer, dersom sprogene ikke talte med. Endvidere bemærkes, at HD'ere er fritaget for indledende erhvervsøkonomi, statistik og erhvervsret, og da karaktererne i disse fag snarest nævnt ligger lidt højere end i de øvrige fag, må man regne med, at HD'erne ville opnå et højere gennemsnit, såfremt disse fritagelser ikke blev givet.

Endelig viser tabellerne 16a og 16b *tilgang til og afgang fra* aftenstudiet, henholdsvis for HD'ere og andre studerende. Tabellerne omfatter ikke studerende, der er overført fra dagstudiet. Det ses, at beståelsesprocenten for begge kategorier er noget over 80.

2. DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

a) I. del.

Tilgangen til 1. del af de erhvervsøkonomiske specialstudier udgjorde i perioden 1955-1961 i alt noget over 2600 personer eller ca. 375 i gennemsnit pr. år. (jvf. tabel 17). Til og med 1960 var der en jævn stigning fra år til år; men indførelsen af nye adgangsbetingelser med virkning fra 1961 bevirkede en kraftig tilbagegang, bl. a. som følge af, at forberedelsen til de forskellige adgangsprøver for nogle kategorier af optagelsessøgende blev mere langvarig.

Af det samlede antal tilmeldte opfyldte godt en fjerdedel betingelserne for at kunne gennemføre forberedelsen til 1. del i løbet af 1 år, medens

TABEL 15.
 KARAKTERFORDELINGEN VED DEN ERHVERVSØKONOMISKE EKSAMEN
 FRA AFTENSTUDIET I ÅRENE 1956-1962

a. H.D.'ere	Antal beståede kandidater							1956-62	Procentvis fordeling 1956-62 (akkumuleret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962		
Gennemsnitskarakter									
12.50 og derover	—	—	—	—	1	—	—	1	6
12.00-12.49	1	1	—	1	1	3	—	7	47
11.50-11.99	—	1	—	1	1	—	—	3	65
11.00-11.49	1	—	—	—	1	—	—	2	76
10.50-10.99	1	—	—	—	3	—	—	4	100
	3	2	—	2	7	3	—	17	
Gennemsnit af samtlige beståedes karakterer	11.53	12.00	—	11.96	11.49	12.14	—	11.72	
b. Andre									
Gennemsnitskarakter									
13.50 og derover	—	1	—	—	1	1	—	3	7
13.00-13.49	—	—	—	—	—	—	—	—	7
12.50-12.99	1	—	1	—	1	—	—	3	14
12.00-12.49	2	1	—	2	—	1	1	7	31
11.50-11.99	3	—	1	3	—	—	—	7	48
11.00-11.49	—	2	4	1	3	5	2	17	88
10.50-10.99	2	2	—	1	—	—	—	5	100
	8	6	6	7	5	7	3	42	
Gennemsnit af samtlige beståedes karakterer	11.70	11.59	11.61	11.65	11.94	11.75	11.48	11.68	

TABEL 16b
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ALMENE ERHVERVSØKONOMISKE STUDIUM
 (AFTENSTUDIET) 1955/56-1961/62.
 PERSONER UDEN DIPLOMPRØVE¹⁾

	Studierende tilmeldt studiet første gang										Indstil- let til eksamen	Bestå- elses- pct.	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt.....	54	8									62	8	100
Bestået eksamen ...	8	5									8	16	
Udgået uden eks...	11												
1956/57 I alt tilmeldt.....	35	3	11								49	6	100
Bestået eksamen ...	6										6	6	
Udgået uden eks...	3		3										
1957/58 I alt tilmeldt.....	26	3	8	23							60	6	86
Bestået eksamen ...	6										6	13	
Udgået uden eks...		1	2	10									
1958/59 I alt tilmeldt.....	20	2	6	13	18						59	7	88
Bestået eksamen ...	7										7	8	
Udgået uden eks...			2	1	5								
1959/60 I alt tilmeldt.....	13	2	4	12	13	23					67	5	56
Bestået eksamen ...	4	1									5	20	
Udgået uden eks...	2		1	4	2	11							
1960/61 I alt tilmeldt.....	7	1	3	8	11	12	1				43	7	88
Bestået eksamen ...	4	1	2								7	6	
Udgået uden eks...	2			1	1	2							
1961/62 I alt tilmeldt.....	1		1	7	11	10					30	3	60
Bestået eksamen ...				3									
1955/56-1961/62													
I alt tilmeldt.....	54	8	11	23	18	23	1				138		82
Bestået eksamen ...	35	2	2	3							42		
Gennemførelsespct..	..	25	(18)	(13)	
Gennemsnitlig studietid (år)	..	5.5	(5.0)	(5.0)	

¹⁾ Herrer der ikke studerende overført fra dagstudiet.

TABEL 17
 NYTILMELDINGER TIL 1. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER
 1955-1961

	På 1-årige hold						På 2-årige hold						I alt
	Stud. med højere hdls.-eks. ¹⁾	Kand. fra højere læreanstalter	Norske stud. på heltid	Andre ²⁾	I alt på 1-årige hold	Studenter	Realister	Præliminærer	Stud. med højere hdls.-eks. ¹⁾	Stud. med hdls.-eks., linie C	Andre ³⁾	I alt på 2-årige hold	
1955 Antal	62	29	—	7	98	46	94	14	7	11	16	188	
Pct.	22	10		2	34	16	33	5	2	4	6	66	
1956 Antal	55	12	7	5	79	59	113	15	9	12	4	212	
Pct.	19	4	2	2	27	20	39	5	3	4	1	73	
1957 Antal	51	34	8	3	96	65	142	15	20	13	5	260	
Pct.	14	10	2	1	27	18	40	4	6	4	1	73	
1958 Antal	60	36	14	10	120	60	166	14	19	15	8	282	
Pct.	15	9	3	2	30	15	41	3	5	4	2	70	
1959 Antal	86	39	7	2	134	75	211	11	23	14	8	342	
Pct.	18	8	2	0	28	16	44	2	5	3	2	72	
1960 Antal	67	46	7	8	128	81	239	29	29	14	17	409	
Pct.	12	9	1	1	24	15	45	5	5	3	3	76	
1961 Antal	73	11	1	9	94	65	65	1	18	7	14	170	
Pct.	28	4	0	3	36	25	25	0	7	3	5	64	
1955-1961 Antal	454	207	44	44	749	451	1030	99	125	86	72	1863	
Pct.	17.4	7.9	1.7	1.7	28.7	17.3	39.4	3.8	4.8	3.3	2.8	71.3	

¹⁾ Personer, der har bestået højere handseksamen, kan forberede sig til 1. del af diplomprøven under de erhvervsøkonomiske specialstudier i løbet af 1 år, såfremt de til højere handseksamen har opnået mindst mg + i hvert af lagene nationaløkonomi og erhvervsret. I modsat fald må de anvende 2 år om forberedelsen til 1. del.
²⁾ Fortrinvis studerende, der er overflyttet fra det almene erhvervsøkonomiske studium, eller som har fulgt undervisningen til 1. del i mindst 1 år ved Handelshøjskolen i Århus eller en handelshøjskoleafdeling i provinsen.
³⁾ Teknikumingeniører, studerende med udenlandske studentereksaminer el. lign. samt personer, der har opnået adgang i henhold til særlig dispensation.

resten hørte til de kategorier af studerende, som skal være tilmeldt i 2 år, inden indstilling til 1. del kan ske.

Den første gruppe omfatter især personer, der har bestået højere handelseksamen med visse minimumskarakterer (17-18 pct. af samtlige tilmeldte), hvortil kommer kandidater fra andre højere læreanstalter (8 pct.) og forskellige andre. Gruppen af studerende, der skal anvende 2 år til 1. del, præges af realister (40 pct. af samtlige), hvorefter følger studenter (17-18 pct.). Præliminarister, studerende med højere handelseksamen, der ikke opfylder de særlige karakterkrav, og studerende med handelseksamen, linie C, repræsenterer hver 3-5 pct. af de tilmeldte. Ændringen af adgangsbetingelserne i 1961 bevirkede en kraftig forrykkelse af disse forhold; idet navnlig realisternes andel gik stærkt tilbage; antallet af studerende med højere handelseksamen på 1-årige hold steg derimod absolut, og deres andel af samtlige studerende øgedes derfor stærkt, ligesom også studenternes relative andel voksede.

De optagnes *gennemsnitskarakter og karakterfordeling til de adgangsgivende eksaminer* fremgår af tabellerne 18 og 19. De, der er optaget på 1-årige hold på grundlag af højere handelseksamen, havde i gennemsnit karakterer lige på grænsen mellem mg og mg ÷ med ret begrænsede udsving fra år til år. For personer med højere handelseksamen, optaget på 2-årige hold, var gennemsnittet (i følge sagens natur) væsentligt lavere (13.14). Studenternes gennemsnitskarakter har inden for de 7 år varieret mellem 13.12 og 13.29; d.v.s. at gennemsnittet har været lidt lavere end for de studenter, der er indmeldt til det almene erhvervsøkonomiske studium (jvf. foran). 22 pct. af de optagne studenter havde mg eller derover til studentereksamen, medens 43 pct. af samtlige studenter (i 1956) lå over denne karaktergrænse (jvf. foran).

De optagne realister og præliminarister havde henholdsvis 13.86 og 13.95 i gennemsnitskarakter for hele perioden under ét med ret små variationer fra år til år. 2/3 af realisterne og 3/4 af præliminaristerne havde mg eller derover til vedkommende eksamen, medens de tilsvarende andele for samtlige personer, der i 1956 bestod de pågældende eksaminer, var henholdsvis 44 pct. og 48 pct. Endelig var gennemsnitskarakteren ved handelseksamen, linie C, for dem, der er optaget på dette grundlag, 13.99.

Den gennemsnitlige *alder ved optagelsen* har i de 7 år fra 1955 til 1961 været 25.4 år, men med tendens til fald (fra 25.8 i 1955 til 25.2 i 1961), jvf. herved tabel 20. 53 pct. af de optagne er i alderen 22-25 år, medens 12 pct. er yngre og de resterende 35 pct. 26 år og derover. Nogle få procent er endog over 35 år ved optagelsen. Gennemsnitsalderen for

TABEL 18

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DE ERHVERVSØKONOMISKE
SPECIALSTUDIER 1955-1961

	Stu- derende med højere handels- eks. på 1-årige hold	Studen- ter	Realis- ter	Præli- mina- rister	Stu- derende med højere handels- eks. på 2-årige hold	Stu- derende med handels- eks. linie C
1955	13.51	13.29	13.93	14.06	13.24	14.17
1956	13.59	13.24	13.82	14.01	13.26	13.90
1957	13.64	13.17	13.86	13.96	13.33	13.87
1958	13.73	13.24	13.86	13.91	13.04	14.06
1959	13.79	13.20	13.87	13.81	13.08	13.85
1960	13.63	13.13	13.85	13.90	12.96	14.16
1961	13.79	13.12	13.80	14.21	13.30	13.89
1955-1961	13.68	13.20	13.86	13.95	13.14	13.99

TABEL 19

KARAKTERFORDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR NYTIL-
MELDTE STUDERENDE UNDER DE ERHVERVSØKONOMISKE
SPECIALSTUDIER 1955-1961 (AKKUMULERET PROCENTVIS FORDELING)

	Stude- rende med højere handels- eks. på 1-årige hold	Studenter	Realister	Prælimi- narister	Stude- rende med højere handels- eks. på 2-årige hold	Stude- rende med handels- eksamen, linie C
Antal tilmeldte med op- lyst eksamenskarakter	452	441	1.026	96	124	84
Eksamenskarakter						
14.67 og derover....	0	—	1	6	—	2
14.33 - -	12	1	14	21	1	20
14.00 - -	32	9	39	49	5	55
13.67 - -	58	22	68	76	22	82
13.33 - -	76	44	90	95	41	98
13.00 - -	90	65	99	99	65	100
12.67 - -	93	82	100	100	82	100
12.33 - -	96	91	100	100	90	100
12.00 - -	99	97	100	100	94	100
11.25 - -	100	100	100	100	100	100

TABEL 20
ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR NYTMELDTE STUDERENDE UNDER DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Stud. m. højere hdls.eks. på 1-årige hold	Kand. fra højere lære- anstalter	Norske studerende på 1-årige hold	Andre på 1-årige hold	Studenter	Realister	Prælimi- narister	Stud. m. højere hdls.ekd. på 2-årige hold	Stud. m. hdls.eks., linie G	Andre på 2-årige hold	I alt
18	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
19	2	—	—	—	11	6	—	3	—	—	22
20	16	—	—	—	34	44	2	7	—	3	107
21	26	—	1	—	43	86	5	11	5	2	179
22	50	—	—	3	63	133	12	14	2	4	282
23	69	5	4	3	64	216	12	22	7	5	407
24	80	27	2	8	47	156	16	16	9	8	369
25	70	32	8	4	35	108	14	13	17	4	305
26	33	24	2	6	37	61	10	12	17	9	211
27	27	23	3	2	22	44	7	5	9	5	147
28	23	22	6	5	14	37	4	5	6	4	126
29	12	17	1	2	15	22	4	5	4	7	89
30	14	11	3	3	12	28	1	2	1	4	79
31	3	10	2	1	11	16	2	1	3	3	52
32	7	10	1	2	6	11	2	1	3	4	48
33	5	4	2	2	9	16	3	—	—	2	40
34	5	5	1	—	6	10	—	—	—	—	27
35	—	5	1	—	4	8	—	—	—	2	21
36-40	4	7	2	—	9	12	5	—	1	2	43
41 og derover	3	2	3	—	1	10	1	2	—	2	24
	450	204	43	43	444	1024	98	120	84	70	2580
Uoplyst	4	3	1	1	7	6	1	5	2	2	32
Gnst.-alder ved optagelsen ²⁾											
1955	25.4	28.6	—	26.3	24.0	25.4	27.0	24.6	25.7	27.9	25.8
1956	25.2	28.6	31.2	27.4	26.0	25.4	25.2	24.7	25.9	27.4	25.8
1957	24.5	28.0	25.0	29.5	25.1	25.1	26.2	24.1	26.1	31.4	25.4
1958	24.7	28.2	27.2	27.4	24.6	24.9	26.1	26.2	26.7	27.3	25.5
1959	25.4	28.1	30.7	27.2	23.6	24.9	24.9	25.5	27.1	30.0	25.3
1960	25.0	27.8	32.7	25.9	25.1	24.5	26.0	24.3	25.2	27.0	25.2
1961	25.1	29.5	(25.2)	25.7	25.5	24.5	(25.2)	23.3	25.3	25.4	25.2
1955-61	25.1	28.2	28.9	26.7	24.9	24.9	25.8	24.7	26.1	27.6	25.4

¹⁾ Optagelsesår - fødselsår. ²⁾ Pr. 1. sept. i optagelsesåret.

TABEL 21 a

RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DE ERHVERVSKONOMISKE SPECIALSTUDIERS 1. DEL,
BEGYNDT I ÅRENE 1955-1961. STUDERENDE MED ADGANG TIL
AT GENNEMFØRE 1. DEL I LØBET AF 1 ÅR

Adgangsgivende eksamen og gnsst. karakter til denne	Antal studerende begyndt	Gennemført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indst. til eksamen		Udgået uden eksamen efter at have været indst.		Gennemsnitlig eksamenskarakter		
		på 1 år	senere	ikke indst. t. eks.	ikke bestået eks.	i løbet af 1. år	senere	1 gang	fl. gange	opnået ved eksaminer bestået	på 1 år	senere
		pct.										
Højere mg + og derover	92	64	9	5	—	17	—	4	—	12.57	12.66	12.58
højs. eks. mg	171	47	11	13	2	19	2	4	2	11.94	12.16	11.98
mg +	144	42	13	10	1	22	2	6	5	11.69	11.63	11.67
g + og derunder	44	18	11	5	11	30	5	20	—	11.94	11.50	11.77
uoplyst	3	67	—	—	—	33	—	—	—	12.13	—	12.13
	454	46	11	10	2	20	2	6	2	12.04	11.98	12.03
Civilingeniørexamen	129	50	7	3	—	30	3	7	—	12.14	11.82	12.10
Juridisk embedseksamen	45	20	2	2	—	64	7	2	2	12.28	12.25	12.28
Statsvidensk. eksamen	10	50	—	—	—	30	—	20	—	12.60	—	12.60
Andre eks. fra højere læreanstalter	23	22	30	9	—	26	—	4	9	11.10	11.41	11.28
	207	40	8	3	—	37	3	6	1	12.12	11.68	12.05
Norsk økonomisk artium el. lign.	44	84	2	—	—	11	—	2	—	12.18	12.20	12.18
Andre	44	43	5	7	5	32	2	7	—	11.83	11.12	11.76
I alt	749	47	9	7	2	25	2	6	2	12.07 ¹⁾	11.89 ¹⁾	12.04 ¹⁾

¹⁾ Ved beregningen af gennemsnitsskarakteren for samtlige beståede er der ikke taget hensyn til, at gennemsnittet for de enkelte kandidater er opgjort på grundlag af forskellige antal karakterer.

TABEL 21 b

RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIERS 1. DEL, BEGYNDT I ÅRENE 1955-1960. STUDERENDE, DER SKAL VÆRE TILMELDT I DELS STUDIET I MINDST 2 ÅR

Adgangsgivende eksamen	Gnst. kar. til vedk. eksamen	Antal studerende begyndt	Gennemført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indst. t. eks.		Udgået uden efter at have været indstillet		Gennemsnitlig eksamens karakter	
			på 2 år	senere	ikke indst. t. eks.	ikke best. eks.	i løbet af 1. år	senere	1 gang	fl. gange	opnået ved eksaminer bestået	i alt
Studentereksamen	mg + og derover	12	67	8	—	4	8	17	—	—	12.55	11.40
	mg	83	57	2	—	4	27	4	—	—	12.25	12.45
	mg ÷	154	47	10	5	5	15	14	3	1	11.77	11.53
	g +	94	33	11	10	5	26	12	2	2	12.00	11.30
	g	35	26	14	11	11	26	9	3	—	11.87	11.22
	uoplyst	8	25	13	—	13	25	13	13	—	11.40	11.90
		386	44	9	6	5	21	11	3	1	11.99	11.48
Realeksamen	ug ÷ og derover	52	63	10	2	15	15	10	—	—	12.34	13.00
	mg +	197	53	7	6	5	18	8	3	0	12.20	11.71
	mg	408	46	9	6	6	19	8	4	2	11.72	11.64
	mg	205	40	10	4	9	23	7	4	1	11.60	11.21
	13.33-13.66	99	30	22	6	9	13	8	8	3	11.99	11.16
	13.00-13.32 ¹⁾	4	25	—	—	—	50	25	—	—	12.40	—
	uoplyst	965	46	10	5	7	19	8	4	2	11.88	11.52
Præliminær-eksamen	mg + og derover	35	54	9	6	17	19	11	3	—	12.47	11.77
	mg	37	35	8	11	8	30	3	5	—	11.78	11.23
	mg ÷	23	43	26	9	9	9	4	—	—	11.94	11.52
	mg + ¹⁾	3	33	—	—	—	67	—	—	—	11.00	—
	uoplyst	98	44	12	8	5	21	6	3	—	12.10	11.51
Højere handels-eksamen	mg og derover	23	43	—	17	17	17	22	—	—	11.82	—
	mg ÷	44	39	9	7	23	7	7	9	5	10.68	11.29
	g + og derunder	40	8	—	23	13	28	13	8	10	11.29	—
		107	28	4	15	6	23	12	7	6	11.12	11.29
Handels-eksamen, linie C	mg + og derover	26	62	—	15	8	8	4	12	—	11.79	—
	mg	37	46	14	14	14	14	8	—	—	11.68	10.82
	mg ÷	15	20	7	7	7	47	13	—	—	10.90	11.10
	mg	1	100	—	—	—	—	—	—	—	10.80	—
	uoplyst										11.64	10.87

TABEL 22
KARAKTERFORDDELINGEN VED 1. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE
SPECIALSTUDIER I ÅRENE 1956-1962

	Gennemsnitskarakter	Antal beståede kandidater										Procentvis fordeling 1956-1962 (akkumuleret)
		1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962			
Kandidater med 10 karakterer	14.00 og derover	6	1	2	—	—	2	5	16	1		
	13.50-13.90	7	6	4	4	6	9	11	47	5		
	13.00-13.40	8	7	10	8	10	14	22	79	12		
	12.50-12.90	16	10	18	16	31	22	31	144	24		
	12.00-12.40	11	22	25	40	33	38	42	211	42		
	11.50-11.90	23	16	29	32	38	44	46	228	61		
	11.00-11.40	39	27	26	28	36	45	45	246	82		
	10.50-10.90	28	20	22	38	29	35	48	220	100		
		138	109	136	166	183	209	250	1191	•		
Kandidater med 4 karakterer ¹⁾	Gnst. af samtlige beståedes karakterer	11.80	11.82	11.87	11.71	11.83	11.83	11.87	11.81			
	14.00 og derover	2	—	1	—	3	4	2	12	4		
	13.50 og 13.75	—	2	2	—	5	4	3	16	10		
	13.00 og 13.25	6	3	1	3	7	3	9	32	21		
	12.50 og 12.75	2	5	4	6	12	7	2	38	35		
	12.00 og 12.25	7	7	9	5	15	11	3	57	55		
	11.50 og 11.75	7	5	8	4	10	3	11	48	72		
	11.00 og 11.25	5	7	5	11	4	8	3	43	87		
10.50 og 10.75	4	6	6	6	5	5	5	37	100			
		33	35	36	35	61	45	38	283	•		
	Gnst. af samtlige beståedes karakterer	12.03	11.81	11.83	11.69	12.30	12.20	12.28	12.04			

¹⁾ Studerende, der er fritaget for nationaløkonomi og erhvervsret (især personer, der har bestået højere handelskamen med mindst mg ± i hvert af disse fag). Endvidere har 43 kandidater bestået eksamen med 7 karakterer (personer, der er fritaget for nationaløkonomi eller erhvervsret, herunder navnlig sådanne, som har bestået højere handelskamen med mindst mg ± i det pågældende fag). Disse kandidater har opnået en gennemsnitskarakter på 11.66. Endelig har 5 kandidater, der forud har bestået statsvidenskabelig eksamen, bestået 1. del på grundlag af 3 karakterer (i erhvervsøkonomi) med 12.60 i gennemsnit.

studerende med højere handelseksamen såvel som for studenter og realister ligger omkring 25 år; for realister genfinder man den omtalte tendens til nedgang i gennemsnitsalder (25.4 år i 1955, 24.5 år i 1961), hvorimod nogen tydelig udviklingslinie ikke kan spores for de øvrige kategoriers vedkommende. 50 pct. af realisterne er 22–24 år ved optagelsen og 13 pct. under denne alder. For studenternes vedkommende ligger toppunktet i årene 22–25, medens 10 pct. er yngre. Af de optagne med højere handelseksamen var 58 pct. 22–25 år, og 12 pct. var yngre. Væsentlig ældre end de tre nævnte kategorier er de optagne kandidater fra højere læreanstalter (28.2 år); her kan ikke konstateres nogen bestemt tendens i gennemsnitsalderens udvikling gennem årene; den typiske optagelsesalder er 24–28 år, der omfatter 64 pct. af de optagne. Endnu ældre – tæt ved 29 år i gennemsnit – er de få norske studerende, som er optaget på 1-årige hold. Præliminarister havde en gennemsnitsalder af 25.8 år ved optagelsen, og studerende med handelseksamen, linie C, lå omkring 26 år i gennemsnit.

De resultater, som er opnået ved 1. dels studiet, er belyst i tabellerne 21 a og b. Den førstnævnte vedrører personer, optaget på 1-årige hold i årene 1955–1961. Af de i alt ca. 750 personer i denne kategori har 47 pct. faktisk gennemført i løbet af 1 år, medens andre 9 pct. har anvendt 2 eller flere år. Den opnåede gennemsnitskarakter er 12.04. Når der ses bort fra en lille gruppe af norske studerende, der er optaget på særlige betingelser (bl. a. anvender de som regel hele deres arbejdsdag til studierne), er forskellene mellem de enkelte hovedkategoriers gennemførelsesprocenter ret begrænsede, ligesom også de opnåede gennemsnitskarakterer er praktisk talt lige store for kandidater fra højere læreanstalter og for studerende med højere handelseksamen; det må imidlertid herved erindres, at den sidstnævnte gruppe er fritaget for erhvervsret og nationaløkonomi, og derfor kun har 4 karakterer, medens flertallet af kandidaterne fra de højere læreanstalter skal aflægge prøve i alle fag (10 karakterer). Inden for hovedkategorierne er der derimod tydelige forskelle; således gennemfører næsten tre fjerdedele af de studerende, der har bestået højere handelseksamen med mg+ og derover, med 12.58 i gennemsnit, medens de tilsvarende tal for studerende med g eller g+ til den nævnte eksamen er 29 pct. og 11.77. Af kandidaterne fra de højere læreanstalter gennemfører civilingeniører for halvdelen vedkommende på 1 år, hvortil kommer nogle få pct., der anvender længere tid. Af juridiske kandidater gennemfører kun ca. en femtedel (væsentligst på 1 år), og af andre kandidater gennemfører ca. halvdelen, hvoraf igen de fleste bruger 2 eller flere år.

For de studerende på 2-årige hold fremgår resultaterne af tabel 21 b. Også for denne gruppes vedkommende er det godt halvdelen af de optagne, der formår at gennemføre – 44 pct. i løbet af 2 år og 9 pct. på et senere tidspunkt. Mellem studenter, realister, præliminarister og studerende med handelseksamen, linie C, er der i denne henseende kun meget små forskelle, hvorimod kun en trediedel af de studerende med højere handelseksamen (med mindre end mg÷ i nationaløkonomi og/eller erhvervsret) kommer igennem 1. del. »Andre« (d.v.s. teknikumingeniører, udenlandske – særlig norske – studerende, og studerende optaget efter særlig tilladelse) har en gennemførelsespct. på omkring 40. De opnåede gennemsnitskarakterer er ligeledes ret ens for studenter (11.90), realister (11.81) og præliminarister (11.97), hvorimod studerende med handelseksamen, linie C, har 11.53, studerende med højere handelseksamen 11.14 og »andre« 11.60 i gennemsnit.

Ligesom for de 1-årige holds vedkommende finder man inden for de fleste hovedkategorier en tydelig sammenhæng mellem de opnåede resultater – både i henseende til gennemførelsesprocent og gennemsnitskarakter, og de resultater, der er opnået ved de pågældende adgangsgivende eksaminer. Man ser, at studenter med mg+ eller derover opnår praktisk samme gennemsnitsresultater som realister med ug÷ eller ug, og at der er en lignende parallel mellem studenter med mg og realister med mg+ og så fremdeles.

Karakterfordelingen og gennemsnitskaraktererne ved de i 1956–1962 afholdte 1. dels eksaminer er belyst i tabel 22. For kandidater med 10 karakterer ligger gennemsnittet omkring 11.81 (varierende fra 11.71 til 11.87 i de enkelte år). Kandidater med 4 karakterer har opnået 12.04 i gennemsnit (med variationer fra 11.69 til 12.30). Godt 60 pct. af den førstnævnte kategori og godt 70 pct. af den anden får 1. karakter (11.50 eller derover) og kun ganske få procent rent mg+ eller mere (14.00 og derover).

Endelig illustrerer tabellerne 23a og b *udviklingen i det samlede antal studerende* fra 1953/56 til 1961/62. Man genfinder den jævne stigning frem til 1960/61, hvorefter det tidligere omtalte fald som følge af de nye adgangsbetingelser slår igennem. *Beståelsesprocenten* ligger gennemgående omkring 76 på de 1-årige hold og omkring 68 på de 2-årige, men med visse udsving fra år til år, særlig for den første – mindre talstærke – gruppes vedkommende. Endvidere ses det, at *den gennemsnitlige studietid* for dem, der gennemfører, er 1.2–1.4 år for studerende på 1-årige hold og 2.3–2.5 år for studerende på 2-årige hold.

TABEL 23 a
TILGANG TIL OG AFGANG FRA DE ERHVERVSKØNOMISKE SPECIALSTUDIERS
1. DEL 1955/56-1961/62
STUDERENDE MED ADGANG TIL AT GENNEMFØRE 1. DEL I LØBET AF 1 ÅR

	Studerende tilmeldt studiet første gang										I alt	Indstil- let til eksamen	Beståel- se pct.
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62					
1955/56 I alt tilmeldt.....	31	98									129	62	73
Bestået eksamen....	8	37									45		
Udgået uden eks....	6	38									44		
1956/57 I alt tilmeldt.....	17	23	79								119	64	77
Bestået eksamen....	7	8	34								49		
Udgået uden eks....	4	6	26								36		
1957/58 I alt tilmeldt.....	6	9	19	96							130	67	87
Bestået eksamen....	1	1	5	51							58		
Udgået uden eks....	2	2	2	31							37		
1958/59 I alt tilmeldt.....	3	6	12	14	120						155	102	62
Bestået eksamen....	—	1	2	5	55						63		
Udgået uden eks....	1	2	2	3	32						40		
1959/60 I alt tilmeldt.....	2	3	8	6	33	134					186	109	83
Bestået eksamen....	—	1	2	1	18	68					90		
Udgået uden eks....	1	1	2	2	4	43					53		
1960/61 I alt tilmeldt.....	1	2 ¹⁾	4	3	11	23	128				172	104	72
Bestået eksamen....	1	1 ¹⁾	1	—	5	7	60				75		
Udgået uden eks....	—	—	2	—	4	10	51				67		
1961/62 I alt tilmeldt.....	—	1	1	3	2	6	17	94			124	69	83
Bestået eksamen....	—	—	—	1	1	4	8	43			57		
1955/56-1961/62.....	31	98	79	96	120	134	128	94			780	577	76
I alt tilmeldt.....	17	49 ¹⁾	44	58	79	79	68	43			437		
Bestået eksamen....	..	49	56	60	66	59	(53)	(46)					
Gennemførelsespct.	..	1.4	1.4	1.2	1.4	1.2	1.1	(1.0)					
Gennemsnitlig stu- diedid (år).....	..												

¹⁾ 1. studerende, der tidligere havde bestået 1. del, tilmeldte sig påny i 1960/61 og bestod atter. Ved beregning af gennemførelsesprocent og gennemsnitlig studiedid er vedkom-
mendes sidste resultat ikke taget i betragtning.

TABEL 23 b
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIERS 1. DEL
 1955/56-1961/62
 STUDERENDE, DER SKAL VÆRE TILMELDT I 1. DELS STUDIET I MINDST 2 ÅR.

	Studerende tilmeldt studiet første gang											I alt	Indstil- let til eksamen	Beståel- sespct.	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62							
1955/56 I alt tilmeldt.....	347	188											535	194	65
Bestået eksamen.....	127	—	40										127	106	
Udgået uden eks.....	66												106		
1956/57 I alt tilmeldt.....	154	148	212										514	159	64
Bestået eksamen.....	26	75	—	48									101	115	
Udgået uden eks.....	46	21											115		
1957/58 I alt tilmeldt.....	82	52	164	260									558	167	72
Bestået eksamen.....	17	15	89	—	54								121	101	
Udgået uden eks.....	13	15	19										101		
1958/59 I alt tilmeldt.....	52	22	56	206	282								618	219	66
Bestået eksamen.....	10	2	18	115	—	44							145	104	
Udgået uden eks.....	10	7	13	30									104		
1959/60 I alt tilmeldt.....	32	13	25	61	238								711	235	70
Bestået eksamen.....	3	6	9	22	125	24							165	127	
Udgået uden eks.....	9	3	6	15	—	70							127		
1960/61 I alt tilmeldt.....	20	4	10	24	89								828	279	68
Bestået eksamen.....	3	1	4	7	27	31							189	187	
Udgået uden eks.....	10	2	4	8	—	89							187		
1961/62 I alt tilmeldt.....	7	1	2	9	31								622	337	70
Bestået eksamen.....	1	1	1	1	11								237		
1955/56-1961/62															
I alt tilmeldt.....	347	188	212	260	282	342							2210	1590	68
Bestået eksamen.....	187	100	121	145	163	180							1085		
Gennemførelsespct.	53	57	56	(58)	(53)							..		
Gennemsnitlig stu- dietid (år).....	—	2.5	2.4	2.3	(2.3)	(2.2)							..		

b) 2. del.

Tilgangen til 2. dels studierne og dens fordeling mellem de enkelte specialer er belyst i tabel 24. Det ses, at der i årene 1955–1961 skete 1531 tilmeldinger til 2. del på grundlag af bestået 1. del, medens yderligere 218 studerende indmeldte sig på grundlag af den erhvervsøkonomiske eksamen (HA). Antallet af årlige tilmeldinger med 1. del som baggrund er praktisk talt blevet fordoblet i løbet af denne periode. Endnu kraftigere har stigningen været for HA'ernes vedkommende, og den er tilmed sket i de sidste år.

Af tilgangen på grundlag af 1. del vedrører 1367 tilmeldinger årene 1956–1961. I de samme år bestod kun 1228 personer 1. del (jvf. tabel 23a og b). Forklaringen på dette tilsyneladende ejendommelige forhold er dels, at der har været en nettotilgang af studerende, der har bestået 1. del ved Handelshøjskolen i Århus eller en af handelshøjskoleafdelingerne i andre provinsbyer, dels at nogle studerende har skiftet fra det ene 2. dels studium til det andet og således er registreret to gange.

De 218 studerende, der indmeldte sig i årene 1955–1961 på grundlag af den erhvervsøkonomiske eksamen, svarer til 67 pct. af antallet af beståede HA'ere i de samme år (bortset fra sådanne, der i forvejen havde aflagt en diplomprøve), der udgjorde 326. Også her må det dog erindres, at et mindre antal HA'ere har været tilmeldt flere af 2. dels studierne, ligesom der ved oprettelsen af studiet i organisation kom en vis ekstraordinær tilgang af HA'ere, der havde bestået den erhvervsøkonomiske eksamen før 1955.

Halvdelen af *tilmeldingerne på grundlag af 1. del* i årene 1955–1960 faldt på regnskabsstudiet, medens 23 pct. gik til specialstudiet i salgsorganisation og reklame og 15 pct. til udenrigshandelsstudiet. De to branchestudier, i bankvæsen og i forsikring, tog henholdsvis 7 og 5 pct. af tilgangen. Det nyoprettede organisationsstudium tog i 1961 20 pct. af dette års tilgang, hvorved regnskabsstudiets andel gik ned til 38 pct. og andelen for salgsorganisation og reklame til 15 pct. Derimod var ikke blot de to branchestudiers andel, men også udenrigshandelsstudiet ret upåvirket. Det må imidlertid erindres, at tilgangen til organisationsstudiet ved oprettelsen kan have været uforholdsmæssigt stor, fordi den er påvirket af et akkumuleret behov. Der er således blandt de optagne en del ældre studerende, som i forvejen har bestået en anden diplomprøve, eller som har udskudt påbegyndelsen af 2. del i forventning om det nye studiums oprettelse. Dette viser sig bl. a. dermed, at gennemsnits-

Studierende med 1. del af diplomprøven	Bankvæsen	Forsikring	Regnskabsvæsen	Salgsorg. og reklame	Udenrigshandel	Organisation	I alt
1955 Antal	10	11	80	38	25	—	164
Pct.	6	7	49	23	15	—	100
1956 Antal	10	6	109	46	18	—	189
Pct.	5	3	57	24	10	—	100
1957 Antal	12	7	82	40	24	—	165
Pct.	7	4	50	24	15	—	100
1958 Antal	18	11	95	43	25	—	192
Pct.	9	6	49	22	13	—	100
1959 Antal	17	16	110	45	39	—	227
Pct.	7	7	48	20	17	—	100
1960 Antal	18	11	133	62	45	—	269
Pct.	7	4	49	23	17	—	100
1955-1960 Antal	85	62	609	274	176	—	1206
Pct.	7	5	50	23	15	—	100
1961 Antal	30	15	125	48	42	65	325
Pct.	9	5	38	15	13	20	100
Studierende med den erhvervsøkonomiske eksamen							
1955 Antal	—	—	16	4	3	—	23
Pct.	—	—	70	17	13	—	100
1956 Antal	—	—	12	8	2	—	22
Pct.	—	—	55	36	9	—	100
1957 Antal	—	—	16	13	3	—	32
Pct.	—	—	50	41	9	—	100
1958 Antal	—	—	7	15	5	—	27
Pct.	—	—	26	56	19	—	100
1959 Antal	—	—	6	18	11	—	35
Pct.	—	—	17	51	31	—	100
1960 Antal	—	—	6	18	2	—	26
Pct.	—	—	23	69	8	—	100
1955-1960 Antal	—	—	63	76	26	—	165
Pct.	—	—	38	46	16	—	100
1961 Antal	—	—	10	19	11	13	53
Pct.	—	—	19	36	21	25	100

Endvidere har 20 personer i årene 1955-1961 fået tilladelse til at påbegynde 2. dels studiet samtidig med 1. dels studiet (10 i regnskabsvæsen, 7 i salgsorganisation og reklame og 3 i udenrigshandel). De pågældende er dels kandidater fra højere læreanstalter, dels personer, som har bestået norsk økonomisk artium el. lign., og som forbereder sig til diplomprøven ved 2 års høfdestudium. Ingen af disse 20 har imidlertid gennemført 1. del. Studerende, der på lignende vilkår har påbegyndt studiet, og som har gennemført 1. del, er registreret i tabellens øverste del i det år, i hvilket 2. dels studiet er begyndt, uanset at 1. del først er bestået på et senere tidspunkt. Endelig har 1 person med norsk civiløkonomikampen fået tilladelse til at begynde diplomstudiet i salgsorganisation og reklame på samme vilkår som personer, der har bestået den erhvervsøkonomiske eksamen.

TABEL 25

NYTILMELDINGER TIL DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIERS
2. DEL PÅ GRUNDLAG AF DEN ERHVERVSØKONOMISKE EKSAMEN I PROCENT
AF DET SAMLEDE ANTAL NYTILMELDINGER 1955-1961

	Regnskabs- væsen	Salgsorg. og rekl.	Udenrigs- handel	Organi- sation
1955	17	10	11	—
1956	10	15	10	—
1957	16	25	11	—
1958	7	26	17	—
1959	5	29	22	—
1960	4	23	4	—
1961	7	28	21	17
1955-1961	9	23	15	17

TABEL 26

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING TIL 1. DEL AF DE
ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER FOR STUDERENDE OPTAGET
PÅ 2. DEL I ÅRENE 1955-1961

	Bank- væsen	Forsik- ring	Regn- skabs- væsen	Salgs- org. og rekl.	Uden- rigs- handel	Organi- sation	I alt
Gennemsnits- karakter til							
1955.....	11.92	11.85	11.79	11.83	12.00	—	11.84
1956.....	12.15	11.75	11.88	11.85	12.05	—	11.90
1957.....	11.65	11.57	11.80	11.97	11.44	—	11.77
1958.....	11.80	12.00	12.00	11.94	11.74	—	11.94
1959.....	11.75	11.74	11.81	11.71	11.67	—	11.74
1960.....	12.02	11.45	11.97	12.00	11.80	—	11.93
1961.....	11.79	11.54	11.84	11.79	11.78	12.02	11.84
1955-1961..	11.85	11.70	11.88	11.87	11.77	12.02	11.85
Pct. af samtlige optagne 1955-1961, hvis gnst.kar. til 1. del var							
13.50 el. derover	4	7	5	7	6	11	6.0
12.50-13.49	22	12	20	17	18	20	18.9
11.50-12.49	39	36	37	42	36	37	37.9
10.50-11.49	35	45	37	34	40	32	37.2

alderen for de optagne på organisationsstudiet er en del højere end for de øvrige studiers vedkommende, jvf. tabellerne 28 og 29.

Af tilmeldingerne til 2. del af specialstudierne på grundlag af den erhvervsøkonomiske eksamen gik i årene 1955-1961 knapt halvdelen til studiet i salgsorganisation og reklame, godt en trediedel til regnskabsstudiet og en sjettedel til udenrigshandelsstudiet. Derimod har ingen HA'ere meldt sig til specialstudierne i bankvæsen og forsikring. Regnskabsstudiets andel har imidlertid været kraftigt faldende i periodens løb, me-

TABEL 27

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING
TIL DEN ERHVERVSØKONOMISKE EKSAMEN FOR STUDERENDE OPTAGET
PÅ DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIERS 2. DEL 1955-1961

		Regn- skabs- væsen	Salgs- org. og rekl.	Uden- rigs- handel	Organi- sation	I alt
Gennemsnits- karakter til den erhvervsøkon- omiske eksamen for samtlige optagne	1955	11.64	11.08	11.80	—	11.56
	1956	11.72	11.96	11.23	—	11.76
	1957	11.59	11.53	11.58	—	11.57
	1958	11.22	12.25	11.63	—	11.89
	1959	11.65	11.56	11.77	—	11.64
	1960	12.05	12.03	11.50	—	11.99
	1961	12.00	11.88	11.62	12.12	11.92
	1955-1961	11.69	11.83	11.65	12.12	11.77
Pct. af samtlige optagne 1955- 1961, hvis gnst.kar. til den er- hvervsøkonomiske eksamen var						
13.50 el. derover		4	5	—	15	5
12.50-13.49		16	13	17	8	14
11.50-12.49		36	46	41	46	42
10.50-11.49		44	36	42	31	39

dens det modsatte er tilfældet for studiet i salgsorganisation og reklame; udenrigshandelsstudiets andel har svinget stærkt uden klar tendens. Også af denne kategori af nytilmeldinger tog det nyoprettede organisationsstudium en betydelig andel (en fjerdedel) i 1961.

Tabel 25 viser, at HA'erne nu udgør godt en fjerdedel af den samlede tilgang til studiet i salgsorganisation og reklame og en noget mindre andel af nytilmeldingerne til udenrigshandels- og organisationsstudierne. Derimod spiller HA'erne kun en ringe rolle på regnskabsstudiet.

Af tabel 26 fremgår det, at der kun er begrænsede forskelle mellem de gennemsnitsresultater til 1. del, som er opnået af de studerende, der melder sig til de forskellige 2. dels studier. Yderpunkterne repræsenteres af forsikring (11.70) og organisation (12.02); men det må erindres, at begge disse studier hver for sig kun repræsenterer et lille udsnit af det samlede antal tilmeldinger i periodens løb, og navnlig for de »små« studier er der ikke uvæsentlige udsving i de optagnes gennemsnitskarakter fra år til år.

For så vidt angår de optagne HA'ere, er eksamensresultaterne belyst i tabel 27. Forskellene mellem de enkelte studier er her lidt større - fra 11.65 for udenrigshandel til 12.12 for organisation. Men det samlede materiales absolutte størrelse er også mindre, end tilfældet er, for så vidt angår dem, der optages på grundlag af 1. del, og udsvingene fra år til

TABEL 28

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR STUDERENDE MED
1. DEL AF DIPLOMPRØVEN OPTAGET PÅ 2. DEL I ÅRENE 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Bank- væsen	Forsik- ring	Regn- skabs- væsen	Salgs- org. og rekl.	Uden- rigs- handel	Organi- sation	I alt
20	—	—	3	—	—	—	3
21	—	—	6	5	—	—	11
22	1	4	26	6	4	1	42
23	5	2	62	18	13	1	101
24	6	11	105	27	14	3	166
25	18	12	108	53	33	12	236
26	19	9	102	46	36	5	217
27	20	8	71	31	33	12	175
28	20	4	51	38	17	5	135
29	10	5	58	20	11	3	107
30	3	5	37	15	12	3	75
31	5	6	19	16	9	5	60
32	3	7	18	11	6	—	45
33	3	2	15	12	6	—	38
34	2	1	14	13	4	3	37
35	—	—	8	3	8	2	21
36-40	—	1	22	3	7	7	40
41 og derover	—	—	6	4	4	2	16
	115	77	731	321	217	64	1525
Uoplyst	—	—	3	1	1	1	6
Gnst.alder ved optagelsen ²⁾							
1955	28.2	26.9	28.1	27.5	28.9	—	28.0
1956	27.3	28.2	27.0	29.1	27.5	—	27.7
1957	27.6	28.6	27.0	26.4	26.6	—	26.9
1958	27.3	27.3	27.6	27.6	28.6	—	27.7
1959	26.9	29.0	26.7	28.3	27.8	—	27.4
1960	27.8	25.6	27.2	27.7	28.5	—	27.5
1961	26.9	27.0	26.7	26.8	28.3	29.2	27.4
1955-1961	27.3	27.5	27.1	27.7	28.1	29.2	27.5

¹⁾ Optagelsesår ÷ fødselsår.²⁾ Pr. 1. sept. i optagelsesåret.

år er temmelig kraftige. De relativt høje gennemsnitskarakterer for begge kategorier af optagne på organisationsstudiet kan være et overgangsfænomen. I øvrigt bemærker man, at gennemsnitskarakteren for de optagne HA'ere ikke adskiller sig væsentligt fra gennemsnitskarakteren for samtlige beståede HA'ere, jvf. tabellerne 5-6 foran.

Tabel 28 viser *gennemsnitsalder og aldersfordeling* for optagne på grundlag af 1. del. Når der ses bort fra organisationsstudiet, for hvilket særlige forhold som nævnt kan tænkes at gøre sig gældende, har de udenrigshandelsstuderende den højeste gennemsnitsalder ved optagelsen (godt

TABEL 29

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR STUDERENDE
MED DEN ERHVERVSØKONOMISKE EKSAMEN OPTAGET PÅ DE ERHVERVS-
ØKONOMISKE SPECIALSTUDIERS 2. DEL I ÅRENE 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Regn- skabs- væsen	Salgsorg. og rekl.	Udenrigs- handel	Organisa- tion	I alt
21.....	5	1	1	—	7
22.....	3	16	3	1	23
23.....	9	13	3	1	26
24.....	8	15	5	—	28
25.....	14	19	4	2	39
26.....	3	12	1	2	18
27.....	8	7	4	—	19
28.....	5	3	2	2	12
29.....	2	1	6	—	9
30.....	4	2	2	—	8
31.....	3	1	1	1	6
32.....	1	—	—	1	2
33.....	3	—	—	2	5
34.....	—	—	2	—	2
35.....	2	1	—	—	3
36-40.....	—	2	2	1	5
41 og derover.....	1	—	—	—	1
	71	93	36	13	213
Uoplyst.....	2	2	1	—	5
Gnst.alder ved optagelsen ²⁾					
1955.....	26.1	23.2	26.2	—	25.6
1956.....	27.3	25.5	27.2	—	26.6
1957.....	26.2	23.9	29.8	—	25.6
1958.....	28.5	25.4	27.6	—	26.6
1959.....	26.0	26.8	29.6	—	27.6
1960.....	25.7	24.2	27.7	—	24.8
1961.....	26.3	25.1	24.2	28.7	26.1
1955-1961.....	26.5	25.1	27.2	28.7	26.2

¹⁾ Optagelsesår ÷ fødselsår.

²⁾ Pr. 1. sept. i optagelsesåret.

28 år), de regnskabsstuderende den laveste (godt 27 år). Den *typiske* alder for optagelsen på 2. del er imidlertid for alle studier under ét årene 24-27, der omfatter mere end halvdelen af samtlige optagne; men fordelingen er meget skæv, idet kun en halv snes procent af de optagne er 23 år eller derunder, medens næsten 40 pct. er over 27 år; nogle få procent er endog over 35 år, inden de begynder på 2. del.

Aldersfordelingernes udseende er iøvrigt noget forskellig fra studium til studium. Maksimum ligger således for salgsorganisation og reklame, udenrigshandel og bankvæsen ved en lidt højere alder (25-28 år) end for regnskabsvæsen og forsikring (24-27 år), og medens forsikring,

udenrigshandel samt salgsorganisation og reklame har henholdsvis 29 pct., 26 pct. og 24 pct. af de optagne på over 30 år, er det tilsvarende tal for regnskabsvæsen kun 19 pct. og for bankvæsen endog kun 14 pct. Bankvæsen har i det hele taget en temmelig »kort« fordeling.

Den gennemsnitlige optagelsesalder varierer lidt fra år til år, men i hvert fald i de senere år kan der ikke konstateres nogen systematisk linie i udviklingen. Den tendens til fald i gennemsnitsalderen, som har gjort sig gældende for 1. dels vedkommende, er således endnu ikke slået igennem ved 2. del.

De tilsvarende oplysninger for de optagne HA'eres vedkommende er givet i tabel 29. For alle studier gælder det, at HA'erne melder sig i en yngre alder end studerende, der har aflagt 1. del af diplomprøven. Særlig tydeligt kommer dette frem for specialstudiet i salgsorganisation og reklame, hvor optagne HA'ere har en gennemsnitsalder på godt 25 år mod næsten 28 år for de øvrige optagne. Den typiske optagelsesalder er årene 22-25, i hvilke ca. halvdelen af de studerende melder sig; ophobningen i disse år er mest udpræget, for så vidt angår salgsorganisation og reklame, medens særlig udenrigshandelsstudiet har en væsentlig fladere fordelingskurve uden noget klart maksimum inden for intervallet op til 30 år. Ej heller for HA'ernes vedkommende kan der konstateres nogen bestemt udviklingstendens i gennemsnitsalder ved optagelsen inden for de senere år.

De opnåede resultater er gjort til genstand for behandling i tabellerne 30 og 31. Mindre end 50 pct. af dem, der i årene 1955-1960 har påbegyndt et 2. dels studium på grundlag af 1. del, havde formået at gennemføre til og med eksamen i 1962. En lille fjerdedel var tilmeldt i 1961/62, men indstillede sig ikke til eksamen eller bestod ikke denne.

Mellem de enkelte studier er der ret betydelige forskelle med hensyn til gennemførelsesresultater. Så godt som alle, der begyndte på de to branchestudier, har gennemført, det store flertal på normal tid. Ved udenrigshandelsstudiet ligger gennemførelsesprocenten på 65, hvoraf næsten alle er 2 år om studiet. Derimod var det mindre end 40 pct. af de optagne på de to største studier, regnskabsvæsen samt salgsorganisation og reklame, der havde formået at gennemføre, og for en meget stor del af de pågældende havde studietiden strakt sig over mere end de normerede 2 år. Det må dog ventes, at gennemførelsesprocenten for de to sidstnævnte studier på lidt længere sigt vil blive noget større, jvf. herved de summariske gennemførelsesprocenter for de enkelte ældre årgange, der er anført i tabellerne 33c og d.

Forskellen mellem de enkelte 2. dels studier genfindes i de opnåede

eksamenskarakterer, der er vist i tabellens yderste kolonne til højre. For bankvæsen og forsikring er gennemsnitskarakteren til 2. del henholdsvis 12.64 og 12.33 (hvilket er ikke uvæsentlig mere end de pågældendes gennemsnitlige 1. dels karakter). Ved diplomprøven i udenrigshandel opnås 11.93 i gennemsnit (omtrent på niveau med 1. dels gennemsnittet), medens der i salgsorganisation og reklame og i regnskabsvæsen til 2. del fremkommer karaktergennemsnit på henholdsvis 11.47 og 11.28 eller adskilligt mindre end 1. dels karakterernes gennemsnit.

I øvrigt konstaterer man for alle 2. dels studiers vedkommende en tydelig sammenhæng med 1. dels resultaterne, både med hensyn til gennemførelsesprocent og med hensyn til gennemsnitligt eksamensresultat til prøvens 2. del. F. eks. gennemfører i regnskabsvæsen 57 pct. af dem, der har mg+ eller mere til 1. del (13.50 og derover) på de normerede 2 år, hvortil kommer andre 11 pct. på 3 eller flere år. For dem, der har under 11.00 til 1. del, er de tilsvarende tal 2 pct. og 11 pct.; gennemsnitskarakteren til 2. del for de to grupper er henholdsvis 11.76 og 10.93.

At der er et vist frafald til 2. del kan ikke undre. Dels må der altid, når det drejer sig om aftenstudier, som drives samtidig med beskæftigelse i praksis, regnes med, at en del af de optagne opgiver at gennemføre, fordi de ikke kan overkomme det arbejdsmæssige pres, på grund af familiemæssige forhold, eller fordi de forflyttes fra byen. Dels er det til en vis grad forskellige krav, der stilles til 1. og 2. del, idet 1. del overvejende består i en prøve af kandidaternes evne til at samle et stof og i skriftlig og mundtlig form at give en teoretisk fremstilling heraf, medens der ved 2. del – ud over en fordybelse i mere specielle dele af teorien – kræves en anvendelse af det teoretiske værktøj på konkrete praktiske problemer.

De betydelige forskelle mellem studierne kan imidlertid give anledning til overvejelser. En væsentlig del af forklaringen på, at der i bankvæsen og forsikring opnås så meget bedre gennemførelsesprocenter og eksamensresultater, ligger utvivlsomt i, at de pågældende studier følges af forholdsvis få, således at lærerne har bedre muligheder for at tage sig af den enkelte studerende; hertil kommer, at de pågældende studier er overvejende branchebetonede, hvoraf følger, at der er bedre overensstemmelse mellem det, de studerende beskæftiger sig med i deres praktiske arbejde, og studiets genstand, end man i almindelighed kan forvente for de øvrige studiers vedkommende. Endvidere kan der være grund til at nævne, at de bank- og forsikringsstuderende næppe er udsat for forflyttelse i samme grad som andre studerende, ligesom meget tyder på,

TABEL 31

RESULTATER TIL 2. DEL AF DIPLOMPRØVERNE UNDER DE ERHVERVØKONOMISKE SPECIALSTUDIER, OPNÅET AF STUDERENDE, DER HAR PÅBEGYNDT 2. DEL PÅ GRUNDLAG AF DEN ERHVERVØKONOMISKE EKSAMEN I ÅRENE 1955-1960

Specialstudium	Gnst. karakter til den erhvervøkonomiske eksamen	Antal studerende begyndt	Gennemført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet		Udgået uden at have været eksamen efter indstillet		Gnst.lig. eksamenskarakter til 2. del	
			på 2 år ¹⁾	senere	ikke indst. til eks.	ikke best. eks.	i løbet af 1. år	senere	1 gang	fl. gange	opnået ved eksaminer bestået	I alt
Regnskabsvæsen	12.50 og derover ... 11.50-12.49 10.50-11.49 uoplyst	11 23 27 2	73 30 15 50	— 17 15 50	— — 11 —	9 — 4 —	9 30 30 —	— 13 15 —	9 — 11 —	— 9 — —	11.53 11.33 11.05 10.50	11.60 11.70 12.65
Salgsorganisation og reklame	12.50 og derover ... 11.50-12.49 10.50-11.49 uoplyst	63 13 32 30 1	32 54 44 23 —	14 23 9 13 —	5 8 — 17 —	3 — 3 3 —	25 8 34 27 100	11 — 3 10 —	6 8 6 —	3 — — 7	11.31 12.61 11.83 11.54 —	11.26 12.10 11.70 11.53 —
Udenrigshandel	12.50 og derover ... 11.50-12.49 10.50-11.49	76 4 11 11	37 75 73 36	13 — — —	8 — — —	3 — — —	28 25 27 55	5 — — —	4 — — 9	3 — — —	11.95 12.43 12.41 11.93	11.90 12.43 12.41 11.93
		26	58	—	—	—	38	—	4	—	12.28	12.28

¹⁾ Herunder 2, der har fået tilladelse til at gennemføre 2. del i løbet af 1 år.

TABEL 32

GENNEMSNITSKARAKTERER OG KARAKTERFORDELING VED 2. DEL AF
DIPLOMPRØVERNE UNDER DE ERHVERVSØKONOMISKE
SPECIALSTUDIER I ÅRENE 1956-1962

		Bank- væsen	For- sikring	Regn- skabs- væsen	Salgsorg. og rekl.	Uden- rigs- handel
Gennemsnit af samtlige kandi- daters karakterer	1956	12.60	12.45	11.23	11.59	12.43
	1957	12.55	12.24	11.40	11.65	11.89
	1958	12.83	12.10	11.39	11.46	12.03
	1959	12.31	11.89	11.18	11.57	11.96
	1960	12.91	12.47	11.19	11.52	11.93
	1961	12.45	12.64	11.32	11.52	11.97
	1962	12.77	12.30	11.06	11.56	12.00
	1956-1962 ...	12.64	12.34	11.26	11.55	12.02
Antal kandidater 1956-1962 med karakter til 2. del	13.50 og dero.	13	5	4	—	7
	13.00-13.40 ...	18	10	5	8	17
	12.50-12.90 ...	19	11	20	13	23
	12.00-12.40 ...	18	21	35	25	34
	11.50-11.90 ...	8	8	62	51	32
	11.00-11.40 ...	5	8	96	37	22
	10.50-10.90 ...	3	2	159	43	20
		84	65	381	177	155
Pct. af samtlige kandidater med karakter til 2. del	13.50 og dero.	15	8	1	—	5
	13.00 - -	37	23	2	5	15
	12.50 - -	60	40	8	12	30
	12.00 - -	81	72	17	26	52
	11.50 - -	90	85	33	55	73
	11.00 - -	96	97	58	76	87
	10.50 - -	100	100	100	100	100

at banker og forsikringselskaber dels gennemgående tager særlige hensyn til studerende medarbejdere, dels lader erhvervelsen af en diplomprøve have direkte betydning for de pågældendes advancement. Man kan imidlertid ikke udelukke, at der også kan være tale om forskelle i benyttelsen af karakterskalaen, i undervisningens tilrettelæggelse eller andre forhold, og højskolen har derfor i foråret 1962 nedsat et udvalg til behandling af hele spørgsmålet.

Det skal iøvrigt tilføjes, at den tidligere omtalte omstændighed, at de studerende i et vist omfang skifter fra det ene 2. dels studium til det andet, i nogen grad påvirker de beregnede tal for gennemførelsesprocenten, idet samme person kan være opført som begyndende studerende under flere studier. Ses der bort herfra, forhøjes den summariske gennemførelsesprocent for samtlige studier under ét i en vis begrænset udstrækning.

TABEL 33 a
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA 2. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER
 1955-1962
 DIPLOMSTUDIET I BANKVÆSEN

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt.....	2	10									12	2	100
Bestået eksamen.....	2	—									2	—	
Udgået uden eks.....	—	—									—	—	
1956/57 I alt tilmeldt.....	—	10	10								20	10	100
Bestået eksamen.....	—	10	—								10	—	
Udgået uden eks.....	—	—	—								—	—	
1957/58 I alt tilmeldt.....	—	—	10	12							22	11	73
Bestået eksamen.....	—	—	7	1							8	—	
Udgået uden eks.....	—	—	—	—							—	—	
1958/59 I alt tilmeldt.....	—	—	3	11	18						32	14	86
Bestået eksamen.....	—	—	3	9	—						12	—	
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—						—	—	
1959/60 I alt tilmeldt.....	—	—	—	2	18	17					37	18	94
Bestået eksamen.....	—	—	—	2	15	—					17	1	
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—	1					—	—	
1960/61 I alt tilmeldt.....	—	—	—	—	3	16	18				37	18	100
Bestået eksamen.....	—	—	—	—	3	15	—				18	—	
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—	—	—				—	—	
1961/62 I alt tilmeldt.....	—	—	—	—	—	1	18	30			49	18	94
Bestået eksamen.....	—	—	—	—	—	1	16	—			17	—	
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	2	10	10	12	18	17	18	18	30		117	91	92
Bestået eksamen.....	2	10	10	12	18	16	16	30			84		
Gennemførelsespct.	..	100	100	100	100	94	(89)		
Gennemsnitlig studietid (år).....	..	2.0	2.3	2.1	2.2	2.1	(2.0)		

TABEL 33 b
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA 2. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER
 1955-1962
 DIPLOMSTUDIET I FORSIKRING

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt			
1955/56 I alt tilmeldt.....	7	11								18	6	100
Bestået eksamen	6	—							1	6		
Udgået uden eks.....	1	—							—	—		
1956/57 I alt tilmeldt.....	—	11	6							17	11	91
Bestået eksamen	—	10	—						—	10		
Udgået uden eks.....	—	—	—						—	—		
1957/58 I alt tilmeldt.....	—	1	6	7						14	6	83
Bestået eksamen	—	1	4	—					—	5		
Udgået uden eks.....	—	—	—	—					—	—		
1958/59 I alt tilmeldt.....	—	—	2	7	11					20	9	89
Bestået eksamen	—	—	2	6	—				—	8		
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—				—	—		
1959/60 I alt tilmeldt.....	—	—	—	1	11	16				28	11	91
Bestået eksamen	—	—	—	1	9	—			—	10		
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—	—			—	—		
1960/61 I alt tilmeldt.....	—	—	—	—	2	16	11			29	16	94
Bestået eksamen	—	—	—	—	1	14	—		—	15		
Udgået uden eks.....	—	—	—	—	—	—	—		—	—		
1961/62 I alt tilmeldt.....	—	—	—	—	—	2	11	15		28	11	100
Bestået eksamen	—	—	—	—	—	2	9	—		11		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	7	11	6	7	11	16	11	15		84	70	93
Bestået eksamen	6	11	6	7	10	16	9	—		65		
Gennemførelsespct.	—	100	100	100	91	100	82		
Gennemsnitlig studietid (år)	2.1	2.3	2.1	2.1	2.1	(2.0)		

TABEL 33 c
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA 2. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER
 1955-1962
 DIPLOMSTUDIET I REGNSKABSVÆSEN

	Studerende tilmeldt studiet første gang											Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt					
1955/56 I alt tilmeldt.....	218	101										319	135	41
Bestået eksamen.....	56	—										56		
Udgået uden eks.....	35	22										57		
1956/57 I alt tilmeldt.....	127	79	123									329	105	57
Bestået eksamen.....	43	17	—									60		
Udgået uden eks.....	24	11	23									58		
1957/58 I alt tilmeldt.....	60	51	100	98								309	101	59
Bestået eksamen.....	9	18	33	—								60		
Udgået uden eks.....	10	11	11	15								47		
1958/59 I alt tilmeldt.....	41	22	56	83	102							304	113	35
Bestået eksamen.....	4	5	10	21	—							40		
Udgået uden eks.....	9	4	8	12	14							47		
1959/60 I alt tilmeldt.....	28	13	38	50	88	118						335	126	58
Bestået eksamen.....	5	3	19	18	27	1						73		
Udgået uden eks.....	8	2	3	6	11	16						46		
1960/61 I alt tilmeldt.....	15	8	16	26	50	101	140					356	118	42
Bestået eksamen.....	2	1	—	4	12	28	2					49		
Udgået uden eks.....	5	2	4	9	12	13	18					63		
1961/62 I alt tilmeldt.....	8	5	12	13	26	60	120	135				379	116	37
Bestået eksamen.....	—	1	2	—	6	22	12	—				43		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	218	101	123	98	102	118	140	135				1035	814	47
Bestået eksamen.....	119	45	64	43	45	51	14	—				381		
Gennemførelsespct.....	..	45	(52)	(44)	(44)	(43)	(10)	..						
Gennemsnitlig studietid (år).....	..	3.0	(2.9)	(2.6)	(2.5)	(2.4)	(1.9)	..						

TABEL 33 d
 TILGANG TIL OG AFGANG FRA 2. DEL AF DE ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER
 1955-1962
 DIPLOMSTUDIET I SALGSORGANISATION OG REKLAME

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt.....	67	45									112	41	49
Bestået eksamen....	19	1									20	24	
Udgået uden eks....	15	9											
1956/57 I alt tilmeldt.....	33	35	54								122	37	57
Bestået eksamen....	11	10	—								21	25	
Udgået uden eks....	7	7	11										
1957/58 I alt tilmeldt.....	15	18	43	55							131	46	59
Bestået eksamen....	7	6	13	1							27	28	
Udgået uden eks....	4	2	5	17									
1958/59 I alt tilmeldt.....	4	10	25	37	61						137	51	53
Bestået eksamen....	—	3	9	13	2						27	20	
Udgået uden eks....	1	—	3	3	13								
1959/60 I alt tilmeldt.....	3	7	13	21	46	63					153	54	50
Bestået eksamen....	1	2	3	6	15	—					27	36	
Udgået uden eks....	1	1	2	7	10	15							
1960/61 I alt tilmeldt.....	1	4	8	8	21	48	80				170	48	56
Bestået eksamen....	—	1	1	2	5	18	—	14			27	42	
Udgået uden eks....	1	3	3	4	7	10							
1961/62 I alt tilmeldt.....	—	—	4	2	9	20	66	67			168	67	42
Bestået eksamen....	—	—	1	—	4	4	19	—			28		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	67	45	54	55	61	63	80	67			492	344	51
Bestået eksamen....	38	23	27	22	26	22	19	—			177		
Gennemførelsespct.	..	51	50	40	(43)	(35)	(24)	..					
Gennemsnitlig studietid (år)....	..	2.9	2.8	2.4	(2.4)	(2.2)	(2.0)	..					

TABEL 34
 NYTILMELDINGER TIL DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
 1955-1961

	Studerende med							I alt
	Nyspr. stud.eks.	Andre stud.eks.	Højere hdls.eks.	Hdls.eks., linie C	Real- el. præl.eks.	Andre eks.		
1955 Antal Pct.	110	1	1	10	8	—	—	122
1956 Antal Pct.	121	—	—	7	5	1	—	129
1957 Antal Pct.	144	2	1	16	10	2	1	166
1958 Antal Pct.	139	3	—	15	9	1	2	160
1959 Antal Pct.	161	3	5	19	10	—	1	189
1960 Antal Pct.	154	1	2	21	11	7	2	187
1961 Antal Pct.	188	2	—	5	2	5	2	202
1955-1961 Antal Pct.	1017	12	9	93	8.1	16	8	1155
		1.0	0.8			1.4	0.7	

TABEL 35

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET TRESPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM 1955-1961

	Nysproglige studenter	Studerende med hdls.eks., linie C
1955	13.65	13.56
1956	13.64	13.92
1957	13.66	13.76
1958	13.58	13.74
1959	13.62	13.83
1960	13.61	13.81
1961	13.46	13.91
1955-1961	13.59	13.78

Desuden er optaget

6 klassisk-sproglige studenter	med 13.65 i gnst.karakter
5 matematisk-naturvidenskabelige studenter	- 13.16 - -
9 studerende med højere handelseksamen	- 13.20 - -
16 realister og præliminarister	- 14.22 - -

For enkelte af de optagne kan karakteren ikke oplyses.

TABEL 36

KARAKTERFORDELINGEN TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET TRESPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM 1955-1961

Karakter til vedkommende eksamen	Nysproglige studenter			Studerende med hdls.eks., linie C	
	Antal optagne	Akkumuleret pct.vis fordeling		Antal optagne	Akkumuleret pct.vis fordeling
		for optagne	for samtlige kvindelige stu- denter i 1956 ¹⁾		
14.50 og derover	18	1.8	1.2	8	9
14.17-14.49 . . .	97	11.4	—	19	29
13.67-14.16 . . .	379	49.0	42.2	29	61
13.33-13.66 . . .	242	72.9	—	15	77
13.00-13.32 . . .	154	88.2	—	14	92
12.33-12.99 . . .	104	98.5	96.6	5	98
11.25-12.32 . . .	15	100.0	100.0	2	100
	1009	.	.	92	.
Uoplyst karakter	8	.	.	1	.

¹⁾ Kilde: Statistiske Meddelelser. 4. række, 167. bind, 5. hæfte. Børneskolen 1952-56. Kilden sonderer ikke mellem studentereksamener efter forskellige linier.

TABEL 37
ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR NYTILMELDTE
STUDERENDE UNDER DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved indmeldelsen	Nysproglige studenter	Studerende med hdls.eks., linie C	Andre	I alt
17	2	14	—	16
18	86	39	4	129
19	376	19	5	400
20	337	8	21	366
21	147	9	10	166
22	32	1	4	37
23	15	—	—	15
24	11	—	—	11
25	5	—	—	5
26 og derover	6	1	—	7
	1017	91	44	1152
uoplyst	—	2	1	3
Gennemsnitsalder ved indmeldelsen ²⁾				
1955	19.8	18.2	19.7	19.7
1956	19.8	18.6	20.2	19.7
1957	20.1	18.8	21.0	20.0
1958	20.1	18.9	20.5	20.0
1959	20.1	19.0	20.2	20.0
1960	20.1	19.0	19.8	19.9
1961	20.0	19.8	20.5	20.0
1955-1961	20.0	18.9	20.3	19.9

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår. ²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

Af tabel 31 fremgår *de resultater, der er opnået af HA'ere*, som er begyndt på 2. del af specialstudierne i 1955-1960. Det ses, at gennemførelsesprocenten (navnlig procenten for gennemførelse på normal tid) både for regnskabsvæsen og for salgsorganisation og reklame er noget højere end den tilsvarende procent for 2. dels studerende, der er begyndt på grundlag af 1. del. Endvidere er gennemsnitskarakteren, for så vidt angår salgsorganisation og reklame, ikke uvæsentligt højere. Det sidste er også tilfældet i udenrigshandel, hvorimod HA'ernes gennemførelsesprocent her ikke adskiller sig på signifikant måde fra de øvrige studerendes. Når HA'erne således gennemgående opnår bedre resultater end andre, må det antages at bero på, at deres teoretiske grundlag er mere omfattende.

TABEL 38
 RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM,
 BEGYNDT I ÅRENE 1955-1960

Adgangs- givende eksamen	Gnst.- karakter til vedk. eksamen	Antal stude- rende be- gyndt	Gennemført		Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet til eksamen		Udgået uden at have været indstillet		Gnst.lig. eksamens karakter						
			på 2 år	senere	ikke indst. til eks.	ikke best. eks.	i løbet af 1. år	senere	1 gang	fl. gange	på 2 år	senere	I alt				
														pct.			
Nysproglig studentereks.	14.33 og derover	50	—	—	2	—	8	—	—	—	—	14.16	—	14.16	13.00	13.25	
	14.00-14.32	146	3	2	2	—	7	—	—	—	—	13.26	—	12.67	12.55	12.67	
	13.67-13.99	222	2	1	1	—	7	—	—	—	—	12.20	—	11.79	11.79	11.79	
	13.33-13.66	194	2	1	1	1	10	—	—	—	—	11.79	—	11.38	11.65	11.65	
	13.00-13.32	124	5	1	1	6	5	—	—	—	—	11.70	—	12.53	—	12.53	
	12.67-12.99	58	5	5	5	4	17	—	—	—	—	12.61	—	—	—	—	
	11.25-12.66	27	4	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	uoplyst	8	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			829	3	2	2	1	9	—	—	—	—	12.61	—	12.31	—	12.60
	Handelseks., linie C	14.33 og derover	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.17	—	—	—	—
14.00-14.32		24	—	—	—	—	8	—	—	—	—	12.32	—	—	—	—	
13.67-13.99		18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.18	—	—	—	—	
13.33-13.66		15	13	7	—	—	—	—	—	—	—	11.82	—	—	—	—	
13.00-13.32		13	8	—	—	—	13	—	—	—	—	11.30	—	—	—	—	
11.25-12.99		6	17	—	—	—	15	—	—	—	—	10.80	—	—	—	—	
uoplyst		1	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
			88	5	1	—	8	—	—	—	—	—	12.22	—	11.57	—	12.18
Højere handelseks.			9	—	—	—	11	—	—	—	—	—	11.98	—	—	—	11.98
Andre studen- tereksaminer			10	—	—	—	10	—	—	—	—	—	12.27	—	—	—	12.27
Real- og præli- minæreks.		11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.64	—	—	—	12.64	
Andre		6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.17	—	—	—	12.17	
I alt		953	3	2	2	1	9	4	6	0	—	12.57	12.20	12.56	—	—	

TABEL 39

GENNEMSNITSKARAKTERER OG KARAKTERFORDELING VED DEN
TRESPROGLIGE KORRESPONDENTEKSAMEN 1956-1962

Gennemsnits- karakter	Antal beståede kandidater								Procent- vis forde- ling 1956-1962 (Akku- muleret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962	
14.50 og derover..	4	3	4	4	4	5	2	26	3
13.50-14.49.....	22	24	14	23	15	22	42	162	22
12.50-13.49.....	38	33	37	42	37	33	44	264	53
11.50-12.49.....	24	29	38	41	40	48	37	257	84
11.00-11.49.....	2	11	7	13	12	21	12	78	93
10.50-10.99.....	6	7	7	3	12	15	12	62	100
	96	107	107	126	120	144	149	849	•
Gnst. af samtlige beståedes karaktere	12.86	12.64	12.59	12.63	12.45	12.34	12.68	12.59	•

Gennemsnitskarakterer og karakterfordeling ved de forskellige 2. dels studier er vist i tabel 32. Frå år til år er der visse variationer i gennemsnittet, særlig på de mindre studier. Man bemærker, at kun en trediedel af kandidaterne fra regnskabsstudiet opnår 1. karakter (11.50 og derover) til 2. del, medens det tilsvarende tal fra salgsorganisation og reklame er 55 pct., for udenrigshandel 73 pct. og for forsikring og bankvæsen henholdsvis 85 pct. og 90 pct.

Tabellerne 33a-e belyser *udviklingen i det samlede antal studerende* ved hvert af de 5 ældre diplomstudier. For alle studierne vedkommende er der foregået en stærk forøgelse, der er relativt kraftigst for bankvæsen, hvor der er tale om en firedobling, og mindst for regnskabsvæsen, der fremviser en stigning på knapt 20 pct. Endvidere fremgår beståelsesprocenten til eksamen af de pågældende tabeller; den ligger omkring 90 pct., for så vidt angår bankvæsen, forsikring og udenrigshandel, men kun på 50 pct. for de to øvrige studiers vedkommende, et forhold, der falder godt i tråd med de foran fremhævede forskelle.

B. SPROGSTUDIERNE

1. DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM.

Tilgangen til dette studium er vist i tabel 34, for så vidt angår årene 1955-1961. I alt 1155 personer er blevet optaget i løbet af disse 7 år.

TABEL 40
TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET TRESPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
1955/56-1961/62

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelses-pct.	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt	115	122									237	100	96
Bestået eksamen	96	—									96		
Udgået uden eks. ...	11	8									19		
1956/57 I alt tilmeldt	8	114	129								251	116	92
Bestået eksamen	4	103	—								107		
Udgået uden eks. ...	2	5	6								13		
1957/58 I alt tilmeldt	2	6	123	166							297	122	88
Bestået eksamen	1	5	101	—							107		
Udgået uden eks. ...	—	1	14	21							36		
1958/59 I alt tilmeldt	1	—	8	145	160						314	139	91
Bestået eksamen	—	—	5	121	—						126		
Udgået uden eks. ...	—	—	1	15	15						31		
1959/60 I alt tilmeldt	1	—	2	9	145	189					346	136	88
Bestået eksamen	—	—	1	5	113	1					120		
Udgået uden eks. ...	1	—	—	3	20	15					39		
1960/61 I alt tilmeldt	—	—	1	1	12	173	187				374	173	83
Bestået eksamen	—	—	—	—	6	138	—				144		
Udgået uden eks. ...	—	—	1	1	6	27	22				57		
1961/62 I alt tilmeldt	—	—	—	—	—	8	165	202			375	160	93
Bestået eksamen	—	—	—	—	—	6	141	2			149		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt	115	122	129	166	160	189	187	202	2	1270	946	90	
Bestået eksamen	101	108	107	126	119	145	141	2	2	849			
Gennemførelsespct.	..	89	83	76	74	77	(75)	(1)					
Gennemsnitlig studietid (år)	2.0	2.1	2.0	2.1	2.0	(2.0)	(1.0)					

Der kan konstateres en fortsat stigning i tilmeldingerne i periodens løb fra 122 til 202 eller med ca. 67 pct. Det overvejende flertal – næsten 90 pct. – af de tilmeldte er nysproglige studenter, hvortil kommer ca. 8 pct., der har bestået handelseksamen, linie C, og yderligere nogle få pct. med andre uddannelser (som normalt suppleres med særlige adgangsprøver, forinden optagelse kan ske). Det stærke fald i antallet af optagne uden nysproglig studentereksamen, som indtrådte i 1961, skyldes en skærpelse af adgangsprøverne. Så godt som alle optagne er kvinder.

Gennemsnitskaraktererne for de optagne nysproglige studenter ligger som vist i tabel 35 ret fast fra år til år omkring 13.60, dog med et fald til 13.46 i 1961. Af tabel 36 fremgår det, at lige ved halvdelen af de optagne studenter har mg eller derover til studentereksamen. Af samtlige kvindelige studenter (af alle linier) i 1956 havde ca. 42 pct. mg eller derover, jvf. tabel 36. For så vidt dette tal kan tages som udtryk for karakterfordelingen for kvindelige nysproglige studenter i hele perioden, synes de optagne på det tresproglige korrespondentstudium således at have lidt højere studentereksaminer end gennemsnittet. De studerende med handelseksamen, linie C, havde i gennemsnit 13.78 til denne eksamen og godt 60 pct. af de pågældende havde mg eller derover.

De optagne nysproglige studenters *gennemsnitsalder* har gennem hele perioden ligget meget konstant omkring 20 år. Kun 6–7 pct. af de pågældende er 22 år eller derover ved optagelsen. Det store flertal begynder således studiet umiddelbart efter studentereksamen eller højst med ét eller to års forsinkelse. De studerende med handelseksamen, linie C, har været noget yngre – i gennemsnit kun ca. 19 år, men tendensen har været stigende, således at deres gennemsnitsalder nu nærmer sig studenternes (tabel 37).

I tabel 38 er der givet en oversigt over de *opnåede resultater for studerende*, der er begyndt i årene 1955–1960 (og som således kunne indstille sig til de afsluttende prøver i 1962 eller tidligere). Godt tre fjerdedele af studenterne består på normal tid, hvortil kommer nogle få procent, der gennemfører i løbet af tre eller flere år. Der er både med hensyn til gennemførelsesprocent og eksamenskarakter en klar sammenhæng med studentereksamensresultatet. Tæt ved 90 pct. af de studerende, der har mg eller derover til studentereksamen, gennemfører studiet, medens gennemførelsesprocenten kun er lidt over 40, for så vidt angår dem, der har g eller g+ til studentereksamen.

Af de studerende med handelseksamen, linie C, gennemførte 69 pct. på 2 år og 5 pct. på 3 eller flere år. Også for disses vedkommende er sammenhængen med tidligere opnåede eksamensresultater tydelig.

Gennemsnitskarakteren til den tresproglige korrespondenteksamen har for samtlige beståede, der omfattes af tabel 38, været 12.56 (12.50 er laveste mg). For studenter er gennemsnittet 12.60 for studerende med handelseksamen væsentligt lavere, nemlig 12.18.

Man konstaterer endvidere, at de, der består på 3 eller flere år, gennemgående opnår lavere eksamensresultater end de, der gennemfører på normal tid (12.20 i gennemsnit mod 12.57).

Karakterfordelingen til den tresproglige korrespondenteksamen i hvert af årene 1956–1962 fremgår af tabel 39. Det ses, at ca. 3 pct. opnår udmærkelse (14.50 og derover) og andre 50 pct. 1. karakter i øvrigt (12.50–14.49). Gennemsnitskarakteren faldt jævnt fra 12.86 til 12.34 i 1961, hvorefter den imidlertid atter steg til 12.68. For hele perioden under eet er gennemsnittet 12.59. (Når dette tal afviger lidt fra gennemsnittet ifølge tabel 38, beror det på, at tabel 39 også omfatter studerende, der er begyndt i 1954 og tidligere).

Udviklingen i det samlede antal studerende fremgår af tabel 40. Som det ses, er antallet steget fra 237 i 1955/56 til 375 i 1961/62 eller med knapt 60 pct. Endvidere fremgår (foruden gennemførelsesprocenten, der er mere detaljeret behandlet i tabel 38) også *beståelsesprocenten* af denne tabel. Den svinger, som det ses, omkring 90.

2. DE ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIER

Der findes for tiden fire ensproglige korrespondentstudier: i engelsk, fransk, tysk og spansk. Disse studier er behandlet i tabellerne 41–68, idet hvert studium er belyst ved 7 tabeller.

Det fremgår af tabellerne 41–44, at der i årene 1955–1961 skete *henved 2000 indmeldelser* til nysproglige korrespondentstudier, heraf noget over halvdelen i engelsk, knapt en sjettedel i hvert af sprogene fransk og tysk og en ottendedel i spansk. Det må erindres, at en del af de optagne samtidigt eller successivt har fulgt to eller flere sprogstudier, således at det samlede antal personer er noget mindre end det samlede antal tilmeldelser. Tilgangen kulminerede i 1957 med godt 300 i alt, men har siden været i tilbagegang, med sammenlagt ca. 20 pct. til knapt 250 i 1961. Relativt størst har tilbagegangen været i engelsk (knapt 30 pct.), medens fransk og tysk udviser et fald på ca. 25 pct. (for fransk regnet i forhold til 1959, da antallet var på maksimum).

TABEL 41

NYTILMELDINGER TIL DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I
ENGELSK 1955-1961

		Studerende med					I alt
		nysproglig studentereksamen	statskontr. prøve i engelsk	højere handels- eksamen	handels- eksamen	Andre	
1955	Antal . . .	32	59	13	14	33	151
	Pct.	21	39	9	9	22	100
1956	Antal . . .	19	79	7	15	33	153
	Pct.	12	52	5	9	22	100
1957	Antal . . .	18	91	12	16	43	180
	Pct.	10	51	7	9	24	100
1958	Antal . . .	30	69	4	25	31	159
	Pct.	19	43	3	16	19	100
1959	Antal . . .	25	85	12	13	20	155
	Pct.	16	55	8	8	13	100
1960	Antal . . .	15	84	8	23	18	148
	Pct.	11	57	5	16	12	100
1961	Antal . . .	18	71	6	19	15	129
	Pct.	14	55	5	15	12	100
1955-1961	Antal . . .	157	538	62	125	193	1075
	Pct.	15	50	6	12	18	100

Derimod havde spansk – hvor tilgangen fluktuerer kraftigere end i de øvrige sprog – sit hidtil højeste antal tilmeldinger i 1961. Forklaringen på faldet i tilslutningen kan muligvis – særlig for så vidt angår engelsk – sættes i forbindelse med det stigende udbud af tresproglige korrespondenter og de forbedrede økonomiske muligheder for at få en handelsproglig uddannelse ved dagstudium. (Efter beretningsperiodens udløb er der imidlertid påny sket en stigning i tilgangen til de ensproglige korrespondentstudier).

Tilmeldingernes sammensætning efter *forudgående uddannelse* varierer ret stærkt fra sprog til sprog. For så vidt angår *engelsk*, er den statskontrollerede prøve i sproget langt den vigtigste adgangsgivende eksamen, idet 50 pct. af de tilmeldte har denne eksamen, medens 15 pct. er nysproglige studenter og henholdsvis 6 og 12 pct. møder med højere handelseksamen eller handelseksamen, linie B eller C; det store flertal af resten optages på grundlag af en særlig adgangsprøve. Fordelingen efter forudgående uddannelse skifter en del fra år til år uden klar ten-

TABEL 42

NYTILMELDINGER TIL DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I
FRANSK 1955-1961

		Studerende med					I alt
		Tresproglig korrespondent eksamen	Studentereksamen	Statskontr. prøve i fransk	Højere handels-eksamen	Andre	
1955	Antal .. Pct.	6 17	8 22	8 22	6 17	8 22	36 100
1956	Antal .. Pct.	11 27	15 37	3 7	5 12	7 17	41 100
1957	Antal .. Pct.	15 34	12 27	8 18	4 9	5 11	44 100
1958	Antal .. Pct.	15 31	15 31	10 20	4 8	5 10	49 100
1959	Antal .. Pct.	14 27	24 46	8 15	4 8	2 4	52 100
1960	Antal .. Pct.	15 33	15 33	11 24	— —	5 11	46 100
1961	Antal .. Pct.	6 16	15 39	12 32	2 5	3 8	38 100
1955-1961 ..	Antal .. Pct.	82 27	104 34	60 20	25 8	35 ²⁾ 11	306

²⁾ Heraf 3 med handelseksamen, linie C, og 3 med den erhvervsøkonomiske eksamen.

dens; dog synes antal optagne på grundlag af adgangsprøven at være gået relativt tilbage i periodens løb.

Af de tilmeldte i *fransk* er lidt over en fjerdedel i forvejen tresproglige korrespondenter, idet det ensproglige studium, for så vidt angår dette sprog (såvel som tysk), fører noget videre end det tresproglige. Den, der har bestået den tresproglige eksamen med mindst mg ÷ i fransk, kan gennemføre det ensproglige studium på 1 år mod normalt 2 eller 3. Studentereksamen (af alle linier) er dog den vigtigste af de adgangsgivende eksaminer til franskstudiet, idet en trediedel kommer med denne uddannelse. Derimod har kun 20 pct. statskontrolleret franskprøve som grundlag, medens 8 pct. optages på grundlag af højere handelseksamen, og resten, godt 10 pct., på andet grundlag, først og fremmest den særlige adgangsprøve. Også her synes adgangsprøven at være kommet til at spille en stadig mindre rolle som optagelsesgrundlag, og det

TABEL 43

NYTILMELDINGER TIL DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I TYSK 1955-1961

		Studerende med						I alt
		tresproglig korrespondenteksamen	nysproglig studentereksamen	statskontr. prøve i tysk	højere handelseksamen	handelseksamen linie B el. C	andre	
1955	Antal ... Pct.	3 6	9 18	15 31	4 8	9 18	9 18	49 100
1956	Antal ... Pct.	3 9	10 29	13 37	1 3	3 9	5 14	35 100
1957	Antal ... Pct.	5 9	12 23	18 34	5 9	5 9	8 15	53 100
1958	Antal ... Pct.	3 6	8 15	19 37	8 15	4 8	10 19	52 100
1959	Antal ... Pct.	5 10	8 17	19 40	7 15	6 13	3 6	48 100
1960	Antal ... Pct.	— —	14 30	20 43	4 8	4 8	5 11	47 100
1961	Antal ... Pct.	5 13	8 21	18 46	3 8	4 10	1 3	39 100
1955- 1961	Antal ... Pct.	24 7	69 21	122 38	32 10	35 11	41 13	323 100

samme gælder for højere handelseksamen. For de øvrige adgangsgivende eksaminers vedkommende er det vanskeligt at konstatere nogen klar tendens i udviklingen af deres indbyrdes andel i rekrutteringsgrundlaget.

Også på studiet i *tysk* optages en del tresproglige korrespondenter (på tilsvarende vilkår som i fransk), men det drejer sig her kun om et begrænset antal. Størst betydning som adgangsgivende eksamen har den statskontrollerede prøve i sproget, idet knapt to femtedele af de tilmeldte kommer med denne uddannelse; den statskontrollerede prøves andel i rekrutteringsgrundlaget synes at have været tiltagende. Omkring 20 pct. af de optagne har nysproglig studentereksamen, medens højere handelseksamen og handelseksamen, linie B eller C, repræsenteres hver af en halv snes procent. Resten optages i det væsentligste på grundlag af en adgangsprøve, der dog i de senere år har haft aftagende relativ betydning.

TABEL 44

 NYTILMELDINGER TIL DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I
 SPANSK 1955-1961

	Studerende med			I alt
	Tresproglig korrespon- denteksamen m. spansk	Spansk- prøven	Adgangs- prøve ¹⁾	
1955 Antal	12	15	2	29
Pct.	41	52	7	100
1956 Antal	20	13	6	39
Pct.	51	33	15	100
1957 Antal	14	15	3	32
Pct.	44	47	9	100
1958 Antal	22	9	2	33
Pct.	67	27	6	100
1959 Antal	27	11	1	39
Pct.	69	28	3	100
1960 Antal	15	10	4	29
Pct.	52	34	14	100
1961 Antal	22	13	5	40
Pct.	55	33	13	100
1955-1961 Antal	132	86	23	241
Pct.	55	36	10	100

¹⁾ Herunder studerende, der har bestået den erhvervsøkonomiske eksamen (i alt 3).

TABEL 45

 GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
 NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENT-
 STUDIUM I ENGELSK 1955-1961

	Nysproglig studenter- eksamen	Statskontr. prøve i engelsk	Højere handels- eksamen	Handels- eksamen
1955	13.35	13.95	13.47	13.71
1956	13.50	13.85	13.51	13.69
1957	13.71	13.85	13.42	13.60
1958	13.54	13.84	13.82	13.79
1959	13.65	13.97	13.52	13.44
1960	13.64	13.84	13.61	13.58
1961	13.41	13.84	13.55	13.98
1955-1961	13.53	13.87	13.52	13.69

TABEL 46

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN
FOR NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM I FRANSK 1955-1961

	Tresproglig korrespondenteksamen	Studentereksamen	Statskontr. prøve i fransk	Højere handelseksamen
1955	12.63	13.49	13.95	13.85
1956	12.32	13.40	13.80	13.97
1957	13.36	13.30	14.12	13.99
1958	12.40	13.47	13.89	13.44
1959	12.44	13.52	13.83	13.23
1960	12.71	13.57	13.92	—
1961	12.88	13.61	13.51	13.78
1955-1961	12.68	13.50	13.84	13.71

TABEL 47

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN
FOR NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM I TYSK 1955-1961

	Tresproglig korrespondenteksamen	Nysproglig studentereksamen	Statskontr. prøve i tysk	Højere handelseksamen	Handelseksamen
1955	13.08	13.48	14.05	13.63	14.02
1956	11.63	13.57	14.07	12.77	13.16
1957	11.87	13.37	14.08	13.88	14.12
1958	11.75	13.74	13.86	13.42	13.86
1959	13.31	13.63	14.08	13.56	13.68
1960	—	13.70	14.16	13.82	13.82
1961	12.55	13.54	13.92	13.60	13.57
1955-1961	12.42	13.57	14.03	13.59	13.79

TABEL 48

GENNEMSNITSKARAKTER TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN
FOR NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM I SPANSK 1955-1961

	Tresproglig korrespondenteksamen med spansk	Spanskprøven
1955	12.87	12.43
1956	13.28	12.58
1957	12.38	13.40
1958	13.07	12.44
1959	12.62	12.43
1960	12.51	13.18
1961	12.54	12.79
1955-1961	12.78	12.76

TABEL 49

KARAKTERFORDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM I ENGELSK 1955-1961

Karakter til vedkommende eksamen	Nysproglig studentereksamen		Statskontr. prøve i engelsk		Højere handels- eksamen		Handelseksamen	
	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.
ug÷-ug.....	2	1	67	13	1	2	10	9
mg+.....	10	8	106	33	5	10	21	27
mg.....	50	40	186	68	23	48	36	59
mg÷.....	71	86	168	100	22	84	33	88
g+.....	17	97	2	100	10	100	8	96
g.....	4	100	—	100	—	100	5	100
	154	•	529	•	61	•	113	•
uoplyst.....	3	•	9	•	1	•	12	•

TABEL 50

KARAKTERFORDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
KORRESPONDENTSTUDIUM I FRANSK 1955-1961

Karakter til vedkommende eksamen ¹⁾	Tresproglig korrespondent- eksamen		Studentereksamen		Statskontr. prøve i fransk		Højere handelseksamen	
	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.	Antal optagne	Summe- ret pct. ford.
ug+og derover	3	4	—	—	6	10	1	4
mg+.....	21	30	13	14	15	36	6	29
mg.....	22	57	28	43	19	68	8	63
mg÷.....	21	83	32	77	19	100	5	83
g+.....	14	100	20	98	—	100	4	100
g.....	•	•	2	100	—	100	—	100
	81	•	95	•	59	•	24	•
uoplyst.....	1	•	9	•	1	•	1	•

¹⁾ Ved den tresproglige korrespondenteksamen er karaktergrænserne som ved højskolens øvrige eksaminer; ug: 15.50-16.00; ug÷: 14.50-15.49; mg+: 13.50-14.49; mg: 12.50-13.49; mg÷: 11.50-12.49; g+: 10.50-11.49.

For så vidt angår *spansk*, kan studentereksamen ikke anvendes som optagelsesgrundlag, da der ikke undervises i dette sprog i gymnasiet; der findes ej heller nogen statskontrolleret prøve i spansk. Adgangen til studiet må derfor bygge på en forudgående uddannelse inden for højskolens rammer. Godt halvdelen af de optagne har i forvejen bestået

TABEL 51
 KARAKTERFORDDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
 NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
 KORRESPONDENTSTUDIUM I TYSK 1955-1961

Karakter til vedkommende eksamen ¹⁾	Tresproglig korrespondenteksamen		Nysproglig studenteksamen		Statskontr. prøve i tysk		Højere handelseksamen		Handelseksamen	
	Antal optagne	Summeret pct. ford.	Antal optagne	Summeret pct. ford.	Antal optagne	Summeret pct. ford.	Antal optagne	Summeret pct. ford.	Antal optagne	Summeret pct. ford.
ug÷ogderover	2	8	—	—	23	19	—	—	3	9
mg+.....	2	17	3	5	27	42	1	3	8	33
mg.....	7	46	24	41	40	76	16	53	10	64
mg÷.....	9	83	32	89	28	100	13	94	10	94
g+.....	4	100	7	100	—	100	1	97	2	100
g.....	•	•	—	100	—	100	1	100	—	100
	24	•	66	•	118	•	32	•	33	•
uoplyst.....	—	•	3	•	4	•	—	•	2	•

¹⁾ Ved den tresproglige korrespondenteksamen er karaktergrænserne som ved højskolens øvrige eksaminer. ug: 15.50-16.00; ug÷: 14.50-15.49; mg+: 13.50-14.49; mg: 12.50-13.49; mg÷: 11.50-12.49; g+: 10.50-11.49.

TABEL 52
 KARAKTERFORDDELING TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN FOR
 NYTILMELDTE STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE
 KORRESPONDENTSTUDIUM I SPANSK 1955-1961

Karakter til vedkommende eksamen	Tresproglig korrespondenteksamen		Spanskprøven	
	Antal optagne	Summeret pct. fordeling	Antal optagne	Summeret pct. fordeling
14.50-.....	6	5	9	10
13.50-14.49.....	27	26	20	34
12.50-13.49.....	45	62	25	63
11.50-12.49.....	33	88	16	81
10.50-11.49.....	15	100	16	100
	126	•	86	•
uoplyst.....	6	•	—	•

den tresproglige korrespondenteksamen med spansk som andet bisprog, medens godt en trediedel har gennemgået undervisningen til højskolens begynderprøve i spansk (jvf. nedenfor, s. 158), ved hvilken pensum er det samme som ved spanskundervisningen på det tresproglige

TABEL 53

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR NYTILMELDTE
STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
I ENGELSK 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Ny- sproglige studenter	Stude- rende med statskontr. prøve i eng.	Stude- rende med højere handels- eksamen	Stude- rende med handels- eksamen	Andre	I alt
17	—	1	—	10	—	11
18	10	16	3	24	7	60
19	32	55	8	24	16	135
20	32	67	9	13	29	150
21	26	99	11	18	30	184
22	19	70	6	4	36	135
23	12	70	4	8	11	105
24	5	39	7	4	10	65
25	6	29	5	4	14	58
26	2	14	—	2	5	23
27	3	16	4	2	6	31
28	1	13	1	2	3	20
29	4	7	2	—	3	16
30	—	6	1	2	2	11
31-35	2	19	—	5	10	36
36-40	—	7	—	1	5	13
41 og derover	1	2	1	1	2	7
	155	530	62	124	189	1060
uoplyst	2	8	—	1	4	15
Gnst.alder ved optagelsen ²⁾						
1955	21.2	23.9	24.7	22.0	23.7	23.2
1956	23.3	22.5	22.7	22.1	22.7	22.6
1957	20.7	22.6	21.8	21.7	23.9	22.6
1958	21.3	23.1	21.2	21.5	24.3	22.7
1959	22.2	23.3	23.6	20.2	22.7	22.8
1960	21.2	23.0	20.5	20.9	24.4	22.5
1961	22.0	23.0	23.2	21.3	22.7	22.6
1955-1961	21.7	23.0	22.7	21.4	23.6	22.7

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår.²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

korrespondentstudium (og det almene erhvervsøkonomiske studium).
De resterende ca. 10 pct. optages efter aflæggelse af adgangsprøve.

De nytilmeldtes karakterer til adgangsgivende eksaminer er belyst i tabellerne 45-48 og 49-52. De tresproglige korrespondenter, der optages på de ensproglige studier i spansk og fransk, har lidt over minimumsgrænsen for mg i eksamenskarakter (henholdsvis 12.78 og 12.68),

TABEL 54

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNETSALDER FOR NYTILMELDTE
STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
I FRANSK 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Tresprog- lige kor- respon- denter	Studenter	Stude- rende med statskontr. prøve i fransk	Stude- rende med højere handels- eks.	Andre	I alt
18	—	4	—	1	—	5
19	1	6	3	2	2	14
20	1	18	5	2	3	29
21	14	26	5	1	5	51
22	21	11	8	3	3	46
23	12	6	—	3	1	22
24	15	4	6	6	2	33
25	2	4	3	2	1	12
26	6	2	5	1	3	17
27	1	7	1	—	1	10
28	1	1	3	1	1	7
29	1	3	4	1	1	10
30	—	1	4	1	2	8
31-35	6	3	6	1	7	23
36-40	—	4	4	—	3	11
+1 og derover	—	—	2	—	—	2
	81	100	59	25	35	300
uoplyst	1	4	1	—	—	6
Gennemsnitsalder ved optagelsen ²⁾						
1955	22.5	21.5	27.8	23.5	25.4	24.3
1956	25.9	22.4	35.5	24.8	27.5	25.4
1957	23.1	22.5	27.0	22.9	28.6	24.3
1958	23.6	24.0	25.2	26.2	30.8	25.0
1959	24.4	24.3	27.5	22.9	30.2	25.0
1960	24.1	21.9	24.6	—	23.0	23.4
1961	22.7	24.3	27.5	21.7	21.2	24.6
1956-1961	23.9	23.2	27.0	23.8	26.6	24.6

1) Indmeldelsesår + fødselsår.

2) Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

medens de optagne i tysk har lidt under denne grænse (nemlig 12.42). Materialet er dog for lille til at afgøre, om forskellene er signifikante; specielt i tysk, hvor den årlige tilgang er meget begrænset, svinger gennemsnitskarakteren stærkt fra år til år. Gennemsnittet for samtlige optagne tresproglige er 12.71, medens gennemsnittet for alle, der har bestået den tresproglige eksamen i 1956-1961, udgjorde 12.57 (jvf. tabel 39).

For så vidt angår de optagne *nysproglige studenter*, er gennemsnitskarakteren for de tre sprog, der kommer i betragtning, næsten den sam-

TABEL 55

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNETSALDER FOR NYTILMELDTE
STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
I TYSK 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Tre- sproglige korre- sponden- ter	Nysprog- lige stu- denter	Stude- rende med stats- kontr. prøve i tysk	Stude- rende med højere handels- eksamen	Stude- rende med handels- eksamen	Andre	I alt
17	—	—	—	—	4	1	5
18	—	1	3	1	6	1	12
19	2	13	8	2	6	4	35
20	1	13	3	7	5	6	35
21	3	7	19	—	3	—	32
22	3	7	13	1	2	6	32
23	5	2	7	2	1	3	20
24	1	3	14	5	—	1	24
25	3	3	6	3	2	2	19
26	1	2	8	3	—	1	15
27	—	1	3	1	—	2	7
28	2	1	6	1	1	3	14
29	—	4	8	1	—	—	13
30	—	1	6	—	—	1	8
31-35	3	5	9	2	3	2	24
36-40	—	1	6	1	2	5	15
41 og derover	—	3	2	1	—	3	9
	24	67	121	31	35	41	319
uoplyst	—	2	1	1	—	—	4
Gennemsnitsalder ved optagelsen ²⁾							
1955	(22.5)	29.3	26.4	(23.4)	26.9	26.4	26.6
1956	(25.8)	22.2	26.9	(29.2)	(19.2)	(28.2)	25.1
1957	(22.4)	22.7	25.9	(26.0)	(24.0)	28.0	25.0
1958	(29.5)	22.5	23.6	21.9	(19.7)	27.2	24.0
1959	(23.0)	24.7	23.5	30.9	20.0	(24.5)	24.4
1960	—	23.7	25.9	(21.9)	(18.9)	(25.0)	24.2
1961	(25.0)	25.0	27.4	(21.5)	(20.7)	(23.2)	25.4
1955-1961	24.4	24.2	25.6	25.0	22.2	26.7	24.9

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår.

²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

me, 13.57 i tysk, 13.53 i engelsk og 13.50 i fransk (i det sidste tal indgår også enkelte matematiske og klassisk-sproglige studenter). Disse tal svarer næsten til gennemsnitskarakteren for nysproglige studenter, der optages på det tresproglige studium (13.59, jvf. tabel 35), og det synes rimeligt at antage, at de optagne udgør et ganske repræsentativt udsnit af samtlige studenter (sm.lgn. tabel 36). Der kan ikke påvises nogen klar tendens i udviklingen i gennemsnitskarakterens højde.

De studerende, der optages på grundlag af statskontrolleret sprog-

prøve, har, for så vidt angår engelsk og fransk, henholdsvis 13.87 og 13.84 i gennemsnitskarakter til denne prøve. For tysks vedkommende ligger tallet på 14.03. Den omstændighed, at variationerne i gennemsnitskarakter fra år til år er ret små, særlig for engelsk og tysk, kunne tyde på, at denne forskel er signifikant, men om den beror på, at niveauet ved prøven i tysk i almindelighed ligger højere end i de to øvrige sprog, eller på at der af en eller anden årsag foregår en særlig udvælgelse af tyskstuderende med statskontrolleret sprogprøve, har ikke kunnet oplyses. Hvis en sådan udvælgelse finder sted, beror den imidlertid ikke på adgangsbetingelserne, der formelt er de samme for alle tre sprog og har været det gennem hele den betragtede periode (der kræves mindst $mg \div (13.00)$ til den statskontrollerede prøve, for at optagelse skal kunne ske).

De optagne med højere handelseksamen havde i gennemsnitskarakter til denne henholdsvis 13.71, for så vidt angår fransk, 13.59 for tysk og 13.52 for engelsks vedkommende. Der er ret kraftige variationer fra år til år i gennemsnittets højde. For de optagne med handelseksamen har gennemsnittet udgjort 13.69 for engelsk og 13.79 for tysk.

Hvad endelig angår dem, der optages på spanskstudiet på grundlag af begynderprøven, har deres gennemsnitskarakter været 12.76 (mg), hvilket kun er lidt over gennemsnitskarakteren for samtlige beståede spanskprøver i 1956-1961 (jvf. tabel 72).

Aldersfordelingen for optagne er behandlet i tabellerne 53-56. Ved en sammenligning mellem disse bemærker man først og fremmest, at engelskstudiet gennemgående påbegyndes i en væsentlig yngre alder (knap 23 år som gennemsnit) end de øvrige studier (for hvilke den gennemsnitlige begyndelsesalder er henved 25 år); dette forhold går igen for alle grupper af optagne og forklares antagelig ved, at engelsk er det fremmede sprog, som de studerende er mest fortrolige med fra deres skoleuddannelse, i forbindelse med det forhold, at engelsk er det i erhvervslivet vigtigste fremmede sprog. Franskstudiet påbegyndes senere end tyskstudiet af personer, der har bestået den statskontrollerede sprogprøve, medens forholdet er det modsatte for tresproglige korrespondenter og studenters vedkommende, hvorfor totalgennemsnittet ikke er meget forskelligt for de to sprog.

Ser man på de enkelte kategorier af optagne, finder man, at personer med handelseksamen er den yngste gruppe (i engelsk og tysk - for så vidt angår fransk, spiller de ingen rolle). Derefter følger studenter, tresproglige og studerende med højere handelseksamen. Ældst ved stu-

TABEL 56

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNI TSALDER FOR NYTILMELDTE
STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
I SPANSK 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	Tresproglige korrespondenter	Studerende med spanskprøve	Andre	I alt
16-17	—	—	2	2
18	—	—	—	—
19	8	1	—	9
20	20	3	3	26
21	33	5	1	39
22	40	3	3	46
23	15	8	—	23
24	8	7	2	17
25	1	8	—	9
26	4	7	1	12
27	1	5	—	6
28	—	7	—	7
29	1	3	—	4
30	—	—	2	2
31-35	1	14	4	19
36-40	—	11	3	14
41 og derover	—	3	1	4
	132	85	22	239
uoplyst	—	1	1	2
Gennemsnitsalder ved optagelsen²⁾				
1955	22.3	30.3	(31.2)	27.1
1956	21.6	27.2	(26.0)	24.1
1957	21.9	29.2	(23.2)	25.5
1958	22.2	30.6	(20.2)	24.4
1959	22.0	27.3	(32.2)	23.6
1960	22.2	30.3	(29.2)	25.9
1961	21.8	25.0	(29.6)	23.8
1955-1961	22.0	28.5	27.3	24.8

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår.

²⁾ Pr. 1. sept. i indmeldelsesåret.

diets begyndelse er de, der optages på grundlag af statskontrolleret sprogpøve eller højskolens særlige adgangspøve. Hvad særlig de optagne tresproglige korrespondenter angår, bemærkes, at fransk- og tyskstudierne påbegyndes, når de pågældende er omkring 24 år, medens det tilsvarende tal for spanskstudiet er 22 år. Da gennemsnitsalderen ved påbegyndelsen af det tresproglige studium (jvf. tabel 37) er ca. 20 år, og studiet for det store flertal strækker sig over 2 år, kunne man heraf slutte, at spanskstudiet næsten altid påbegyndes umiddelbart efter, at den tresproglige eksamen er bestået, medens der går i gennemsnit ca.

2 år, inden de tresproglige korrespondenter indmelder sig til de to andre studier. Imidlertid ligger noget af forklaringen dog antagelig i det forhold, at de, der vælger spansk, ved det tresproglige studium, omfatter næsten alle optagne med handelseksamen, linie C, der som tidligere fremhævet i gennemsnit er godt et år yngre end de optagne med nysproglig studentereksamen.

For så vidt angår engelsk, har gennemsnitsalderen ved optagelsen været bemærkelsesværdigt konstant i de senere år, medens de øvrige studier, til hvilke tilgangen er mindre, er præget af større udsving fra år til år i gennemsnitsalderens højde uden nogen klar tendens.

Med hensyn til de optagnes fordeling på aldersklasser finder man for tresproglige, der søger fransk- og spanskstudierne, en ret tydelig ophobning omkring gennemsnitsalderen. Det samme gælder nysproglige studenter på engelsk- og franskstudierne og i nogen grad også de øvrige kategorier af dem, der begynder studiet i engelsk. Derimod er fordelingskurverne for studerende, der optages på fransk- og tyskstudierne på grundlag af den statskontrollerede sprogprøve, ret flade, og noget lignende er tilfældet, for så vidt angår optagelsen til spansk på grundlag af begynderprøven i dette sprog. For »andre« optagne i fransk, tysk og spansk er det overhovedet vanskeligt at påpege nogen ophobning på bestemte steder af fordelingskurven. Disse forskelle hænger formentlig sammen med, at et studium i merkantilt engelsk betragtes som en nærliggende uddannelse for unge i erhvervslivet, medens et studium af de øvrige sprog først tages op, når vedkommende på et eller andet stadium i sin karriere har følt et konkret behov herfor.

For de *resultater*, der er opnået af de ensproglige studerende, som er begyndt i årene 1955–1960, gøres der rede i tabellerne 57–60. For alle fire studiers vedkommende gælder det, at omkring halvdelen af de optagne falder fra uden at indstille sig til eksamen, heraf langt den største del – ca. 80 pct. – i løbet af det første år. Fra 5 pct. (tysk) til 11 pct. (engelsk) af de optagne udgår efter at være dumpet til eksamen, enkelte flere gange. Kun fra 34 pct. (spansk) til 41 pct. (engelsk og tysk) formår at gennemføre, heraf nogle i løbet af flere år end den forudsatte normale studietid. Disse tal kan dog muligvis forøges lidt ved, at personer, som har været tilmeldt i 1961/62, men ikke har bestået eksamen, fortsætter studiet og består senere, ligesom det kan tænkes, at personer, der er registreret som udgåede, senere genoptager studiet og gennemfører, jvf. at gennemførelsesprocenten for de ældre årgange, der er angivet i tabellerne 65–68, ligger lidt højere end de foran nævnte.

RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I ENGELSK,
BEGYNDT 1955-1960

Adgangs- givende eksamen	Gnst. karakter til vevk. eksamen	Antal stude- rende be- gyndt	Gennemført			Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet til eksamen			Udgået uden at have været indstillet		Gnst.lig. eksamenskarakter opnået ved eksaminer best.		
			på 1 år	på 2 år	senere	ikke indst. t. eks.	ikke best. eks.	i løbet af 1. år	senere	I gang	fl. gange	på 1 år	på 2 år	senere	I alt
Nyspr. student- eksamen	mg og dero.	55	—	56	7	2	—	29	5	—	—	13.01	13.20	13.03	
	mg ÷ g + og deru.	64	5	38	5	—	41	2	8	2	12.47	12.85	13.00	12.83	
	uoplyst	17	6	29	6	—	53	6	—	—	12.60	12.80	13.00	12.80	
Statskr. prøve i engelsk	mg + og dero.	139	4	44	6	1	37	3	4	1	12.76	12.91	13.22	12.94	
	mg ÷ mg ÷ uoplyst	153	3	54	10	1	27	2	1	—	13.35	12.95	12.56	12.91	
		160	—	30	5	4	41	5	11	1	—	12.60	12.25	12.55	
Højere hdls.eks.	mg og dero.	467	1	33	8	3	35	5	9	2	13.35	12.73	12.45	12.69	
	mg ÷ uoplyst	26	8	15	—	4	46	12	8	—	13.60	12.55	—	12.90	
		29	7	17	7	—	41	17	7	—	13.40	12.96	12.70	13.00	
Handels- eksamen	mg og dero.	56	7	16	4	2	43	14	9	—	13.50	12.78	12.70	12.96	
	mg ÷ uoplyst	55	—	27	9	5	27	15	5	5	—	12.77	12.40	12.68	
		43	2	12	5	2	47	9	7	9	12.00	13.24	12.40	12.88	
Optagelses- prøve I alt		106	1	19	7	5	38	11	8	7	12.00	12.89	12.40	12.74	
		178	7	29	7	2	34	7	7	6	13.12	12.78	12.55	12.81	
		946	3	31	7	2	36	7	8	3	13.10	12.79	12.58	12.78	

TABEL 58
 RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
 I FRANSK, BEGYNDT I ÅRENE 1955-60¹⁾

Adgangs- givende eksamen	Gnst.- karakter til vedk. eksamen	Antal stude- rende be- gyndt	Gennemført			Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indst. til eks.		Udgået uden eksamen efter at have været indstillet		Gennemsnitlig eksamenskarakter			I alt		
			på 1 år	på 2 år	på 3 år	sene- re	ikke indst. til eks.	ikke best. til eks.	have været indst. til eks. i løbet af 1. år	sene- re	1 gang	fl. gang	på 1 år	på 2 år		på 3 år	sene- re
Tresproglig korrespon- denteks. med 10.50-12.49 mg ÷ el. der- uoplyst over i fransk	13.50- 12.50-13.49 10.50-12.49	17 16 17 1	71 44 18 —	— — 6 —	— — — 2	— — — —	— — — —	24 56 65 —	— — — —	6 12 100 8	— — — —	13.55 12.86 12.20 —	— — 12.80 —	— — — —	13.55 12.86 12.35 —		
Tresproglig korrespon- denteks. med 10.50-12.49 mg ÷	12.50- 10.50-12.49	9 16	— 11 19	— 6 6	— — —	— 6 —	78 50 —	— 19 —	— — —	— — —	— — —	— — —	12.80 12.80 —	13.80 12.20 —	13.30 12.65 —		
mindre mg ÷ i fransk		25	—	16	8	—	60	12	—	—	—	—	12.80	13.00	12.87		
Student- eksamen ¹⁾	mg + og dero. mg mg ÷ g + og deru. uoplyst	11 15 23 18 7	9 7 — — —	36 20 13 11 14	— 9 17 — —	— — — — —	27 40 43 50 43	18 27 9 6 43	— — 4 6 —	3 6 11 6 —	— — — — —	12.40 14.00 — — —	14.00 — 12.80 12.80 12.60	13.38 13.28 — — —	13.11 13.15 14.05 12.67 12.60 12.60		
Statskontr. prøve i fransk	mg + og dero. mg mg ÷ uoplyst	17 18 12 1	12 6 17 100	53 28 8 —	— — 8 —	— — 8 —	42 24 44 58	16 — 6 —	3 6 17 —	3 6 — —	— — — —	13.20 14.30 13.20 —	12.87 12.68 12.30 12.80	13.40 13.40 12.40 —	13.15 12.77 12.25 12.80		
Højere han- delsksamen		48	6	35	2	4	40	2	8	—	—	13.93	12.74	12.40	12.88		
Optagelses- prøve		23	—	26	—	—	57	13	—	—	—	—	12.80	—	12.80		
I alt		32	16	9	—	3	53	6	9	—	—	13.24	12.53	—	12.96		
I alt		253	13	15	5	4	47	8	5	1	—	13.24	12.87	13.12	13.00		

¹⁾ Studerende, der alene har bestået studentereksamen, dog 1955-59. De pågældende kan i almindelighed først indstille sig til eksamen efter 3 års forberedelse, medmindre de ud over studentereksamen har særlige forudsætninger.

RESULTATER OPNÅET AF STUDERENDE UNDER DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM
I TYSK, BEGYNDT 1955-1960

145

Adgangsgivende eksamen	Gnst. karakter til vedkommende eksamen	Antal studerende begyndt	Gennemført			Tilmeldt 1961/62		Udgået uden at have været indstillet til eksamen			Udgået uden eksamen efter at have været indst.			Gennemsnitlig eksamens karakter				
			på 1 år	på 2 år	senere	ikke indst. t. eks.	ikke best. eks.	i løbet af 1. år	af senere	1 gang	fl. gange	på 1 år	på 2 år	senere	I alt			
																pct.		
Tresproglig korrespondenteks. med mindst mg ÷ i tysk		15	67	—	—	—	—	27	7	—	—	—	—	—	13.32	—	—	13.32
	do. med mindre end mg ÷ i tysk	4	—	—	—	25	—	50	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nysproglig studentereksamen	mg og derover	24	—	58	4	—	38	—	—	—	—	—	—	—	13.44	13.60	13.45	13.45
	mg ÷ og derunder	34	3	32	3	3	47	6	3	—	—	—	—	—	12.84	12.20	12.85	12.85
	uoplyst	3	33	33	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	12.80	—	14.00	14.00
Statskontr. prøve i tysk		61	3	43	3	2	43	3	3	2	—	—	—	—	14.40	13.16	12.90	13.23
	mg + og derover	44	5	61	2	5	18	—	—	—	—	—	—	—	12.80	13.27	12.80	13.22
	mg	34	—	29	12	3	29	12	6	—	—	—	—	—	12.64	13.25	12.81	12.81
	mg ÷ og derunder uoplyst	23	—	4	13	4	39	13	13	4	—	—	—	—	12.00	12.20	12.15	12.15
Højere handels-eksamen		104	2	37	8	5	27	11	5	1	—	—	—	—	12.80	13.07	12.80	13.01
		29	—	—	—	7	3	83	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelseksamen		10	—	30	—	—	30	40	—	—	—	—	—	—	13.53	—	13.53	13.53
	mg + og derover	19	—	11	11	16	53	—	5	5	—	—	—	—	13.00	12.00	12.50	12.50
	mg ÷ og derunder uoplyst	2	—	—	—	—	50	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Optagelsesprøve		31	—	16	6	10	45	13	6	3	—	—	—	—	13.32	12.00	12.94	12.94
		40	15	33	8	—	28	8	8	3	—	—	—	—	13.53	13.48	12.60	13.37
I alt		284	7	29	5	4	38	8	4	1	—	—	—	—	13.44	13.18	12.67	13.16

Sammenligner man resultaterne for de enkelte kategorier af optagne, finder man, for så vidt angår *engelsk*, at godt halvdelen af de nysproglige studenter gennemfører med en gennemsnitskarakter på 12.94. Studerende med statskontrolleret prøve i engelsk gennemfører i lidt over 40 pct. af tilfældene (gennemsnitskarakter 12.69) og på samme niveau ligger gennemførelsesprocenten for dem, der optages på grundlag af adgangsprøven; disses gennemsnitskarakter er 12.81. Af de studerende med højere handelseksamen eller handelseksamen gennemfører kun godt en fjerdedel (gennemsnitskarakter henholdsvis 12.96 og 12.74). Inden for de enkelte kategorier er der i de fleste tilfælde en klar sammenhæng med resultatet ved den adgangsgivende eksamen, således gennemfører 67 pct. af de studerende, der har mg+ eller derover til den statskontrollerede prøve, med 12.91 i gennemsnitskarakter, medens de tilsvarende tal for dem, der har mg÷, kun er 23 pct. og 12.27.

Ved *franskstudiet* har studerende med statskontrolleret prøve den højeste gennemførelsesprocent – tæt ved 50 – og deres gennemsnitskarakter er 12.88. Tresproglige med mindst mg÷ i fransk til den tresproglige eksamen har næsten samme gennemførelsesprocent og praktisk alle afslutter studiet på 1 år; gennemsnitskarakteren er 13.13. Af andre tresproglige gennemfører kun en fjerdedel (på 2–3 år) med 12.87 i gennemsnit. Studenters gennemførelsesprocent er 33 og gennemsnitskarakteren 13.11. De, der kommer ind med højere handelseksamen eller adgangsprøve som grundlag, har en gennemførelsesprocent på omkring 25 og gennemsnitskaraktererne er henholdsvis 12.80 og 12.96. Også for dette sprogs vedkommende er sammenhængen med tidligere opnåede resultater tydelig; 70 pct. af de optagne med statskontrolleret prøve, bestået med mg+ eller mere, gennemfører studiet med 13.15 i gennemsnit, medens tallene for dem, der har mg÷, er 33 pct. og 12.25 (det bemærkes dog, at selve materialet her er ret spinkelt).

For så vidt angår *tysk*, finder man højeste gennemførelsesprocent (67) for tresproglige med mindst mg÷ i tysk til denne eksamen; deres gennemsnitskarakter er 13.32; ingen af de (få) tresproglige med mindre end mg÷ i tysk har gennemført. Nysproglige studenter har en gennemførelsesprocent på ca. 50 og en gennemsnitskarakter på 13.23. Lidt lavere ligger studerende med statskontrolleret prøve (47 pct. og 13.01 i gennemsnitskarakter). Af de optagne med adgangsprøve gennemfører godt halvdelen med 13.37 i gennemsnit. Ingen af de 23 optagne med højere handelseksamen har gennemført studiet, medens godt 20 pct. af dem, der er optaget på grundlag af handelseksamen med tysk, har gennemført med 12.94 som gennemsnitskarakter. Som for de øvrige

TABEL 61

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING VED DEN
ENSROGLIGE KORRESPONDENTEKSAMEN I ENGELSK 1956-1962

Gennemsnits- karakter	Antal beståede kandidater								Procent vis fordeling 1956-1962 (akkumu- leret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956- 1962	
14.50 og dero.	2	2	5	4	2	1	2	18	4
13.50-14.40 ..	10	6	11	8	13	10	8	66	17
12.50-13.40 ..	29	26	31	23	27	22	22	180	54
12.00-12.40 ..	31	37	33	34	32	31	25	223	100
	72	71	80	69	74	64	57	487	.
Gennemsnit af samtlige be- ståedes karakterer . . .	12.81	12.68	12.90	12.78	12.81	12.74	12.77	12.79	

sprog konstaterer man en klar forbindelse med resultaterne med tidligere eksaminer. 68 pct. af dem, der har bestået statskontrolleret tyskprøve, har gennemført med 13.22 i gennemsnit, hvorimod kun 17 pct. af dem, der havde mg ÷ til denne prøve, er kommet igennem studiet (med 12.15 i gennemsnitskarakter).

Hvad *spansk* angår har de (ret få), der optages med adgangsprøve som grundlag, den højeste gennemførelsesprocent, nemlig lidt over 50, hvorefter følger studerende med spanskprøve (ca. 40 pct.) og tresproglige, af hvilke kun godt en fjerdedel fuldfører. Gennemsnitskaraktererne er her henholdsvis 13.20, 13.03 og 13.11.

Ud fra en samlet vurdering synes studentereksamen og statskontrolleret sprogprøve at være nogenlunde lige velegnede som optagelsesgrundlag, omend med mindre variationer fra det ene sprog til det andet. Det må dog herved erindres, at gennemsnitskarakteren for de optagne med statskontrolleret sprogprøve som tidligere påpeget ligger ikke uvæsentligt højere end eksamensgennemsnittet for de optagne studenter. Højere handelseksamen og handelseksamen med 1 eller 2 sprog synes gennemgående at give et ringere grundlag for fortsatte sprogstudier end de to øvrige eksaminer. Det skal iøvrigt i denne forbindelse nævnes, at der i 1960 (med fuld virkning fra 1961/62) er gennemført en skærpelse af adgangsbetingelserne for personer med handelseksamen, idet der fremtidig kræves mg i gennemsnit af karaktererne i de skriftlige prøver i vedkommende sprog ved denne eksamen, mod tidligere mg ÷ i gennemsnit af karaktererne både i de skriftlige og de mundtlige prøver.

En sammenligning mellem ensartede kategorier af optagne i de forskellige sprog synes at tyde på, at gennemsnitskaraktererne på engelskstudiet ligger en smule lavere end de tilsvarende karakterer i fransk og tysk, et forhold, der dog ikke går igen på alle punkter, jvf. iøvrigt nedenstående opstilling.

Gennemsnitskarakterer opnået ved eksaminer bestået af ensproglige studerende begyndt 1955-1960

	Engelsk	Fransk	Tysk
Tresproglige korrespondenter			
m. mg÷ eller derover i vedk. sprog	-	13.13	13.32
m. mindre end mg÷ i	-	12.87	-
Studerenter			
m. mg+ eller derover i gnst.	} 13.03	13.50	} 13.45
m. mg - -		14.05	
m. mg÷		12.83	
m. g+ eller derunder - -		12.80	
Studerende m. statsk. sprogprøve			
m. mg+ eller derover i gnst.	12.91	13.15	13.22
m. mg - -	12.55	12.77	12.81
m. mg+ - -	12.27	12.25	12.15
Studerende m. højere handelseksamen			
- - handelseksamen	12.96	12.80	-
- - optagelsesprøve m. v.	12.74	-	12.94
- -	12.81	12.96	13.37
Samtlige studerende	<u>12.78</u>	<u>13.00</u>	<u>13.16</u>

Man bemærker forøvrigt, at der synes at være en almindelig tendens til, at de eksaminer, der bestås på normal tid, ligger højere end dem, der først aflægges på et senere tidspunkt.

TABEL 62

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING VED DEN ENSPROGLIGE KORRESPONDENTEKSAAMEN I FRANSK 1956-1962

Gennemsnitskarakter	Antal beståede kandidater								Procentvis fordeling 1956-1962 (akkumuleret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962	
14.50 og dero.	—	—	1	2	1	2	—	6	5
13.50-14.40 ..	9	3	6	2	5	3	—	28	28
12.50-13.40 ..	6	10	7	7	5	6	6	47	66
12.00-12.40 ..	10	3	4	12	4	6	2	41	100
	25	16	18	23	15	17	8	122	.
Gennemsnit af samtlige beståedes karakterer	13.02	13.01	13.13	12.80	13.13	13.12	12.73	13.00	

TABEL 63

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING VED DEN
ENSROGLIGE KORRESPONDENTEKSALEN I TYSK 1956-1962

Gennemsnits- karakter	Antal beståede kandidater								Procent- vis for- deling 1956-1962 (akkumu- leret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962	
14.50 og dero.	2	3	2	1	2	1	4	15	10
13.50-14.40 ..	2	7	4	1	6	6	5	31	32
12.50-13.40 ..	10	10	5	11	3	5	5	49	66
12.00-12.40 ..	9	6	7	9	7	7	4	49	100
	23	26	18	22	18	19	18	144	.
Gennemsnit af samtlige be- ståedes karak- terer	13.00	13.25	13.08	12.74	13.16	13.00	13.59	13.11	

TABEL 64

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING VED DEN
ENSROGLIGE KORRESPONDENTEKSALEN I SPANSK 1956-1962

Gennemsnits- karakter	Antal beståede kandidater								Procent- vis for- deling 1956-1962 (akkumu- leret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962	
14.50 og dero.	2	1	1	1	—	—	—	5	6
13.50-14.40 ..	6	—	2	3	4	6	3	24	35
12.50-13.40 ..	2	4	3	6	5	3	5	28	70
12.00-12.40 ..	3	3	5	8	3	2	1	25	100
	13	8	11	18	12	11	9	82	.
Gennemsnit af samtlige be- ståedes karak- terer	13.51	12.98	12.91	12.89	13.15	13.36	13.36	13.15	

Gennemsnitskarakterer og karakterfordeling er yderligere belyst i tabel-
lerne 61-64. I tysk opnår ca. 10 pct. af de studerende udmærkelse
(14.50 eller derover), medens den tilsvarende andel i de øvrige sprog
ligger omkring 5 pct. I engelsk får tæt op imod halvdelen af de beståede
mg ÷ (12.00-12.40); i de andre sprog er denne andel omkring en tred-
diedel. (Det bemærkes, at eksamen ikke kan bestås med mindre end
12.00). Gennemsnitskaraktererne for samtlige beståede varierer kun

TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I ENGELSK

1955/56-1961/62

151

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt.....	149	151									300	100	72
Bestået eksamen.....	68	4									72		
Udgået uden eks.....	30	50									80		
1956/57 I alt tilmeldt.....	52 ¹⁾	97	153								302 ¹⁾	95	75
Bestået eksamen.....	13	55	3								71		
Udgået uden eks.....	9	17	53								79		
1957/58 I alt tilmeldt.....	30	26 ¹⁾	97	180							333 ¹⁾	109	73
Bestået eksamen.....	8	9	54	9							80		
Udgået uden eks.....	6	11	19	54							90		
1958/59 I alt tilmeldt.....	16	6	24	117	159						322	117	59
Bestået eksamen.....	1	2	8	53	5						69		
Udgået uden eks.....	3	1	5	22	53						84		
1959/60 I alt tilmeldt.....	12	3	11	42	101	155					324	125	59
Bestået eksamen.....	2	1	3	16	48	4					74		
Udgået uden eks.....	1	—	3	20	27	65					116		
1960/61 I alt tilmeldt.....	9	2	5	6	26	86	148				282	98	65
Bestået eksamen.....	2	—	1	3	8	48	2				64		
Udgået uden eks.....	4	1	2	2	11	18	70				108		
1961/62 I alt tilmeldt.....	3	1	2	1	7	21 ¹⁾	76	129			240 ¹⁾	92	62
Bestået eksamen.....	2	—	—	1	4	11	36	3			57		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	149	151	153	180	159	155	148	129			1224	736	66
Bestået eksamen.....	96	71	69	82	65	63	38	3			487		
Gennemførelsespct.	..	46	45	46	41	(41)	(26)	(2)					
Gennemsnitlig studietid (år).....	..	2.2	2.2	2.2	2.2	(2.1)	(1.9)	(1.0)					

¹⁾ I studerende, der tidligere havde bestået eksamen, tilmeldt påny. Ved beregning af gennemførelseprocent er der set bort fra de tilfælde, hvor vedkommende senere igen har bestået eksamen.

TABEL 66
TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I FRANSK
1955/56-1961/62

	Studerende tilmeldt studiet første gang											Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt					
1955/56 I alt tilmeldt.....	42	36										78	28	89
Bestået eksamen.....	22	3										25	28	
Udgået uden eks.....	11	17												
1956/57 I alt tilmeldt.....	9	16	41									66	18	89
Bestået eksamen.....	3	6	7									16	21	
Udgået uden eks.....	3	2	16											
1957/58 I alt tilmeldt.....	3	8	18	44								73	22	82
Bestået eksamen.....	2	1	5	10								18	19	
Udgået uden eks.....	—	1	2	16										
1958/59 I alt tilmeldt.....	1	6	11	18	49							85	30	77
Bestået eksamen.....	1	5	4	8	5							23	27	
Udgået uden eks.....	—	—	2	3	22									
1959/60 I alt tilmeldt.....	—	1	5	7	22	52						87	21	71
Bestået eksamen.....	—	—	3	2	7	3						15	45	
Udgået uden eks.....	—	—	1	4	7	31								
1960/61 I alt tilmeldt.....	—	—	—	1	8	18	46					73	21	81
Bestået eksamen.....	—	—	—	—	4	9	4					17	38	
Udgået uden eks.....	—	—	—	1	1	6	30							
1961/62 I alt tilmeldt.....	—	—	—	—	3	3	12	38				56	14	57
Bestået eksamen.....	—	—	—	—	1	1	3	3				8		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt.....	42	36	41	44	49	52	46	38	3	348				
Bestået eksamen.....	28	15	19	20	17	13	7	3	3	122				
Gennemførelsespct.	..	42	46	45	(35)	(25)	(15)	(8)						
Gennemsnitlig studietid (år)	2.5	2.2	1.6	(2.1)	(1.9)	(1.4)	(1.0)						

TABEL 67
TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I TYSK
1955/56-1961/62

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt	37	49									86	30	77
Bestået eksamen	16	7									23		
Udgået uden eks.	6	17									23		
1956/57 I alt tilmeldt	15	25	35								75	33	79
Bestået eksamen	7	15	4								26		
Udgået uden eks.	5	7	10								22		
1957/58 I alt tilmeldt	3	3	21	53							80	22	82
Bestået eksamen	2	1	12	3							18		
Udgået uden eks.	—	1	5	17							23		
1958/59 I alt tilmeldt	1	1	4	33	52						91	30	73
Bestået eksamen	—	—	2	18	2						22		
Udgået uden eks.	1	1	1	9	21						33		
1959/60 I alt tilmeldt	—	—	1	6	29	48					84	28	64
Bestået eksamen	—	—	1	3	11	3					18		
Udgået uden eks.	—	—	—	3	5	21					29		
1960/61 I alt tilmeldt	—	—	—	—	13	24	47				84	28	68
Bestået eksamen	—	—	—	—	5	13	1				19		
Udgået uden eks.	—	—	—	—	1	5	23				29		
1961/62 I alt tilmeldt	—	—	—	—	7	6	23	39			75	26	69
Bestået eksamen	—	—	—	—	2	1	13	2			18		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt	37	49	35	53	52	48	47	39	39	360		197	73
Bestået eksamen	25	23	19	24	20	17	14	2	2	144			
Gennemførelsespct.	47	54	45	(38)	(35)	(30)	(5)	(5)				
Gennemsnitlig studietid (år)	1.7	2.0	2.0	(2.4)	(1.9)	(1.9)	(1.0)	(1.0)				

TABEL 68
TILGANG TIL OG AFGANG FRA DET ENSPROGLIGE KORRESPONDENTSTUDIUM I SPANSK
1955/56-1961/62

	Studerende tilmeldt studiet første gang										Indstillet til eksamen	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt	22	29									51	14	93
Bestået eksamen ...	10	3									13		
Udgået uden eks. ...	6	12									18		
1956/57 I alt tilmeldt	6	14	39								59	12	67
Bestået eksamen ...	1	4	3								8		
Udgået uden eks. ...	1	7	12								20		
1957/58 I alt tilmeldt	4	3	24	32							63	20	55
Bestået eksamen ...	1	1	10	—							11		
Udgået uden eks. ...	1	1	6	11							19		
1958/59 I alt tilmeldt	2	2	8	21	33						66	23	78
Bestået eksamen ...	2	—	1	14	1						18		
Udgået uden eks. ...	—	2	2	3	13						20		
1959/60 I alt tilmeldt	—	—	5	4	19						67	18	67
Bestået eksamen ...	—	—	3	1	8						12		
Udgået uden eks. ...	—	—	1	2	8						32		
1960/61 I alt tilmeldt	—	—	1	1	3						52	14	79
Bestået eksamen ...	—	—	—	1	2						11		
Udgået uden eks. ...	—	—	1	—	—						27		
1961/62 I alt tilmeldt	—	—	—	—	1						54	10	90
Bestået eksamen ...	—	—	—	—	—						9		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt	22	29	39	32	33						263	111	74
Bestået eksamen ...	14	7	17	16	11						82		
Gennemførelsesprocent	..	24	44	50	(33)						..		
Gennemsnitlig studietid (år)	1.6	2.2	2.2	(2.1)						..		

TILGANG TIL OG AFGANG FRA FORBEREDELSEN TIL SPANSKPRØVEN
1955/56-1961/62

	Elevér tilmeldt forberedelsen første gang										Indstillet til prøven	Beståelsesprocent	
	1954/55 og tidl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	I alt				
1955/56 I alt tilmeldt	40	82									122	17	88
Bestået prøven	11	4									15		
Udgået uden prøven	13	52									65		
1956/57 I alt tilmeldt	16	26	88								130	28	86
Bestået prøven		14	10								24		
Udgået uden prøven	9	9	53								71		
1957/58 I alt tilmeldt	7	3	25	116							151	25	76
Bestået prøven	3	1	9	6							19		
Udgået uden prøven	2		12	71							85		
1958/59 I alt tilmeldt	2	2	4	39	97						144	22	91
Bestået prøven				18	2						20		
Udgået uden prøven	1	2	2	11	61						77		
1959/60 I alt tilmeldt	1		2	10	34	104					151	24	88
Bestået prøven				2	14	5					21		
Udgået uden prøven					3	69					86		
1960/61 I alt tilmeldt	1			5	8	30	85				129	22	95
Bestået prøven				1	1	17	2				21		
Udgået uden prøven	1			3	5	12	61				82		
1961/62 I alt tilmeldt				1	2	1	22	81	6		107	19	95
Bestået prøven					1		11	6			18		
1955/56-1961/62 I alt tilmeldt	40	82	88	116	97	104	85	81	6		693	157	88
Bestået prøven	14	19	19	27	18	22	13	6			138		
Gennemførelsesproct.		23	22	23	19	21	(15)	(7)					
Gennemsnitlig forberedelsestid (år)		1.8	1.5	1.9	2.1	1.8	(1.8)	(1.0)					

TABEL 70

ALDERSFORDELING OG GENNEMSNITSALDER FOR NYTILMELDTE ELEVER
VED FORBEREDELSEN TIL SPANSKPRØVEN 1955-1961

Alder i år ¹⁾ ved optagelsen		Alder i år ¹⁾ ved optagelsen	
16-17	3	26	25
18	36	27	18
19	62	28	20
20	57	29	17
21	56	30	14
22	86	31-35	49
23	52	36-40	15
24	45	40 og derover	15
25	49		
			619
		uoplyst	34

Gennemsnitsalder pr. 1. sept. i indmeldelsesåret: 24.5 år.

¹⁾ Indmeldelsesår ÷ fødselsår.

TABEL 71

RESULTATER TIL SPANSKPRØVEN OPNÅET AF ELEVER,
BEGYNDT 1955-1960

	Antal	Pct.	Gennem- snits- karakter
Antal elever begyndt	572	100	•
Heraf gennemført i løbet af 1 år	29	5	12.87
— — — 2 —	83	15	12.88
senere	6	1	11.88
	118	21	12.83
Heraf tilmeldt 1961/62, ikke indstillet til eksamen	13	2	•
ikke bestået eksamen	1	0	•
	14	2	•
Heraf udgået uden at have været indstillet til eksamen i løbet af 1. år	366	64	•
senere	62	11	•
	428	75	•
Heraf udgået uden eksamen efter at have været indstillet 1 gang	11	2	•
flere gange	1	0	•
	12	2	•

TABEL 72

GENNEMSNITSKARAKTER OG KARAKTERFORDELING VED
SPANSKPRØVEN 1955-1962

Gennemsnits- karakter	Antal beståede								Procent- vis for- deling 1956-1962 (akkumu- leret)
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1956-1962	
14.50 og dero.	—	2	1	1	3	3	4	14	10
13.50-14.25 ..	5	7	2	6	3	3	3	29	31
12.50-13.25 ..	4	9	2	6	7	7	5	40	60
11.50-12.25 ..	3	4	9	5	7	5	4	37	87
11.00-11.25 ..	3	1	3	—	1	2	1	11	95
10.50-10.75 ..	—	1	2	2	—	1	1	7	100
	15	24	19	20	21	21	18	138	•
Gennemsnit af samtlige be- ståedes karak- terer.....	12.63	13.02	12.16	12.71	12.92	12.77	13.01	12.76	

TABEL 73

FORBEREDELSEN TIL PRØVEN I PORTUGISISK 1955-1962

Antal tilmeldte 1955-1961:		42
Heraf med alder ved indmeldelsen		
18 år		6
19 -		6
20 -		7
21-25 år		12
26-30 -		8
uoplyst		3
Gennemsnitsalder pr. 1. sept. i indmeldelsesåret:.....		22,1 år
		Gnst.karakter
Bestået i løbet af 1 år	3	13.42
- - - 2 -	2	12.00
- - - 3 -	1	13.00
	6	12.88
Udgået uden at have været indstillet til eksamen		
i løbet af 1. år	27	
senere	4	
Tilmeldt på 1. års hold 1961/62	5	

lidt fra år til år i engelsk (fra 12.68 til 12.90). I fransk går udsvingene fra 12.73 til 13.13, i tysk fra 12.74 til 13.59 og i spansk fra 12.89 til 13.51. Det må betragtes som naturligt, at udsvingene i dette gennemsnit er størst for de mindste studier.

Endelig er der i tabellerne 65–68 givet en samlet oversigt over *tilgang til og afgang fra de 4 studier* i perioden 1955/56–1961/62. Af disse tabeller fremgår endvidere *beståelsesprocenten* ved eksamen. (Ikke at forveksle med gennemførelsesprocenten). Det ses, at denne, for så vidt angår engelsk, ligger omkring 66, tilsyneladende med en vis tendens til nedgang i periodens sidste del sammenlignet med de første 3 år. I fransk er procenten 79 med ret betydelige udsving. For tysks vedkommende består 73 pct. af de indstillede, og ligesom i engelsk er gennemsnittet i de senere år lavere end i den første del af perioden. Spansk viser en beståelsesprocent på 74, idet der – som tilfældet er for fransk – er kraftige variationer uden bestemt tendens fra år til år.

3. PRØVERNE I SPANSK OG PORTUGISISK

Tilgangen til prøven i *spansk* for begyndere har, som det fremgår af tabel 69, i de senere år udgjort gennemsnitligt ca. 100 elever om året med en vis tendens til nedgang siden 1957/58. Da der ikke kræves særlige adgangsbetingelser opfyldt, har man ikke fyldestgørende oplysninger om de optagnes forudgående uddannelse.

De optagne havde (jvf. tabel 70) i perioden 1955/56–1961/62 en *gennemsnitsalder* på 24.5 år (omtrent som gennemsnitsalderen for dem, der optages på de ensproglige korrespondentstudier i fransk og tysk); men der er en stærk spredning i *aldersfordelingen*, idet enkelte optoges i så ung en alder som 18 år og derunder, medens 15 pct. af de optagne er 30 år eller mere.

Som vist i tabel 71 er der et meget stort *fracfald*, idet 75 pct. af de optagne forlader forberedelsen til prøven uden at indstille sig til eksamen, heraf 64 pct. allerede i løbet af det første år. Yderligere nogle få procent er gået fra efter at have været indstillet til eksamen uden at bestå, og kun lidt over en femtedel har *gennemført*, heraf 5 pct. i løbet af et år, 15 pct. i løbet af 2 år og nogle få på 3 eller flere år. Det store fracfald hænger uden tvivl sammen med det påpegede forhold, at der ikke stilles særlige krav for at få adgang til forberedelsen til prøven.

Der er ingen påviselig forskel mellem det *gennemsnitlige eksamensresultat* for dem, der består henholdsvis i løbet af 1 eller 2 år. Iøvrigt er eksamensresultaterne nærmere belyst i tabel 72. Det ses, at 10 pct. opnår udmærkelse (14.50 eller derover), medens 13 pct. får 2. karakter

(10.50–11.25). Det gennemsnitlige eksamensresultat for samtlige kandidater svinger ret kraftigt fra år til år (fra 12.16 til 13.02). Også *beståelsesprocenten* varierer, som det ses af tabel 69, en del (fra 76 til 95); i gennemsnit ligger den på ca. 90.

Til prøven i *portugisisk* har der i årene 1955–1961 meldt sig 42 elever med en gennemsnitsalder omkring 22 år. 6 af de pågældende har bestået med en gennemsnitskarakter på 12.88. Som for spanskeprøven gælder det, at der ikke kræves særlige betingelser opfyldt for adgangen til forberedelsen. Jfr. tabel 73.

DIMITTENDER I 1960

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske eksamen:

(Dagstudium).		Nilsson, Lasse Eric Bergstedt	mg ÷
Arnø, Geirr	g+	Olsen, Bjørn Edgar	g+
Balslev, Finn	mg ÷	Persson, Erik Niels-Aage	mg ÷
Belle, Finn	mg ÷	Petersen, Henning Kjær	g+
Berntzen, Bjørn Gunvar	mg	Petersen, Palle From	g+
Bjerke, Odd Kristian	mg ÷	Rørgård, Poul	mg
Bjerkenes, Jan Gustav	mg ÷	Sandfeld, Jens Kristian	mg ÷
Brandser, Sverre	g+	Sodemann, Tom Børge	g+
Corneliussen, Peter	mg ÷	Sollund, Odd Wilhelm	mg
Engstrøm, Hans	mg	Steenberg, John	mg ÷
Frederiksen, Mogens Ejersbo	g+	Struve-Christensen, Jørgen	g+
Friis, Hans	g+	Thomsen, Erik Johannes	g+
Gjellestad, Eivind Karsten	g+	Tiedemann, Wilhelm Nicolai	mg
Godt, Karl Mogens	mg ÷	Tomassen, Dag Tore	mg ÷
Grundt, Eyvind	g+	Tufte, Svein Roald	mg ÷
Hansen, Flemming	mg ÷	Wiborg, Simon Grøtter	mg ÷
Hansen, Ole Kurt	mg	Vigulf, Aarstein	g+
Hansen, Søren Heede	mg	Yttreide, Ragnar Kaare	g+
Hansen, Anders Terkel	mg ÷		
Heuch, Gisle Arnesen	g+	(Aftenstudium).	
Hobæk, Kjell Rolf	g+	Andersen, Poul Børge	g+
Isaksen, Vagn	g+	Bornerup, Jørgen Post	g+
Jensen, Ebbe Holm	mg ÷	Brockhuus, Sven Erik	g+
Jensen, Hans Ditlev Christian	g+	Harritsø, Bent Gudmund Wildt	mg
Jensen, Poul Henning Balleby	g+	Jørgensen, Bent Henri	mg
Jørgensen, Henning Rydahl	g+	Kongstad, Knud	mg ÷
Jørgensen, Tore	mg	Nielsen, Knud Erik Hoffmann	g+
Krag, Peter Harry	mg ÷	Poulsen, Erik	mg+
Kristensen, Leif	mg+	Rasmussen, Børge	g+
Kvernød, Ivar Kolbjørn	mg ÷	Røssum, Kaj	g+
Larsen, Gerhard	mg ÷	Straarup, Karen Lisbeth	g+
Lehnsby, Peter Bülow	mg ÷	Terkelsen, Frode	mg ÷
Nielsen, Henning Johannes	g+	Aagesen, Hans	g+

Følgende bestod diplomprøven:

Bankvæsen:

Back, Erling	mg	Glud, Jørgen	g+
Christensen, Niels Møller	mg	Grundt, Per Lykke	g+
Erhardi, Henrik Johan	mg÷	Hansen, Benny Frits	g+
Fosgrau, Bent	mg	Hansen, Bent Johs. Møller	g+
Hansen, Jørgen Søndergård	mg÷	Hansen, Erik Teis	mg÷
Jarfeldt, Flemming	mg	Hansen, Grete	g+
Jensen, Norman	mg	Hansen, Hans Jørgen	mg
Lange, Svend Erik Østergaard	g+	Hansen, Harry	g+
Lauesen, Torkil Enevold	g+	Hansen, Ib Ohlsen	mg÷
Madsen, Johannes Flodgaard	mg	Hansen, Kurt	mg÷
Meyer, Ejvind	mg÷	Hansen, Søren Jensen	g+
Nielsen, Poul Egon	ug÷	Hansen, Tage Møller	g+
Praun, Palle	mg÷	Heltved, Jørgen Valdemar	g+
Rasmussen, Leif Bøeg	mg÷	Haahr, Ivar Christian	mg
Schmidt, Gunnar Petersen	mg	Ibsen, Keld Brønsoe	mg÷
Sønderholm, Jørgen Chr.	mg÷	Jacobsen, Frederik Erling	mg
Wulff, Ejgin	mg	Jensen, Erik Oskar	g+
		Jensen, Karen Hølund	g+
		Jensen, Willy Kurup	g+
		Jepsen, Ole Kjær	mg÷
<i>Forsikring:</i>		Johnsen, Fritz	mg
Broksø, Bent	mg÷	Jørgensen, Jørgen Mogens	g+
Carlsen, Knud Jørn	mg÷	Jørgensen, Ole Johannes	mg÷
Christensen, Preben	mg÷	Koefoed, Ole	mg÷
Damm, Jørgen Thomsen	ug÷	Ladelund, Jens Erik	mg÷
Hansen, Arne Walther	g+	Larsen, John Birger	mg÷
Heisel, Arne Johannes	g+	Lawaetz, Ole Burchardt	g+
Madsen, Flemming Jørgen	mg÷	Lindeneg, Hans	mg÷
Mathiesen, Erik	mg÷	Lund, Arne	mg÷
Toft, Unna	mg	Mølgaard, Erik	g+
Wichmann, Palle	mg÷	Nielsen, Erik Peter	mg
		Nielsen, Kurt Erland	g+
<i>Regnskabsvæsen:</i>		Nielsen, Torben Søndergaard	mg÷
Andersen, Kai Aage	mg÷	Norden, Arthur Harry	g+
Andersen, Max Ingemann	g+	Otholm, Carl Aage	g+
Andersen, Poul Viktor	mg÷	Palner, Jørgen	g+
Andersen, Anders Søren	mg÷	Pedersen, Svend Børge	g+
Andreasen, Hans Carsten	mg÷	Pedersen, Erling	g+
Andresen, Jes Jørgen	g+	Petersen, Frede Gert	g+
Breinholdt, Bendt	g+	Porsager, Torben Axel	g+
Buchwald, Jørgen	mg÷	Povlsen, Mogens Lyhne	mg÷
Carlsen, Ove Elgaard	g+	Preuthen, Leif	g+
Carlsen, Ulf Flemming	g+	Rørslev, Mogens	mg÷
Christensen, Ib Georg	mg÷	Sandberg, Valborg Irena	mg÷
Christensen, Kurt Normann	mg	Schaumburg-Müller, Stig Erik	mg÷
Christensen, Jørgen Svend	g+	Stoltze, Kaj	g+
Dehlie, Asbjørn Georg	mg÷	Støvring, Bent	mg÷
Due, Tage	mg÷	Sørensen, Henning Peter Haarh	g+
Flensburg, Niels Erik	mg÷	Sørensen, Niels Chr. Ebdrup	g+
Frederiksen, Bent Hyveled	mg÷	Sørensen, Poul Getrup	g+
Garsdal, Asger Henning Sand	mg÷	Teglhøj, Johan	mg÷
Gervig, Paul Erik	mg÷		

Thuve, Hans Olav	mg ÷	Prehn, Hans Erik	mg ÷
Ween, Erik	mg ÷	Rasmussen, Uggi	mg ÷
Aarup, Klaus	mg	Thomsen, Orla Jens Christian	mg ÷
		Udesen, Ove	mg ÷
		Vilhelmsen, Hans Christian	mg

Salgsorganisation og reklame:

Andersen, Torben Hauge	g+
Bachmann, Werner	g+
Bjart, Holger Bernt	mg ÷
Duch, Poul Gotfred	mg ÷
Dybvad, Hans Peter	g+
Eliassen, Kjell	g+
Fink-Jensen, Ejnar	mg ÷
Gertsen, Willy Berg	mg
Gudiksen, William Gudik	g+
Hansen, Aksel Edvard Ellehammer ..	g+
Hansen, Henrik	mg ÷
Haraldstad, Knut	g+
Jensen, Paul Irvin Løgstrup	mg ÷
Jørgensen, Poul Balslev	g+
Knutssøn, Bendt	mg
Kragh, Jørgen Christensen	mg ÷
Kvaale, Eigil Asbjørn	mg
Larsen, Hans Erik Bjerring	g+
Løgstrup, Niels Erik Dalsgård	mg ÷
Mønsted-Krysiya, Heinrich Otto	mg ÷
Nielsen, Jørgen	mg ÷
Olesen, Jan Eskil	mg ÷

Udenrigshandel:

Andersen, Hakon Ry	g+
Andersen, Ivar Langer	mg
Andresen, Tor Severin	mg ÷
Brøndberg-Jørgensen, Arne Johs.	mg
Clausen, Otto Andreas Bom	g+
Degn, Svend Mogens	mg ÷
Falkenberg, Christian	mg ÷
Gade, Sven Ove	mg ÷
Hammelev, Ole	mg
Jacobsen, Poul Vang	mg ÷
Janssen, Kjartan	mg
Jensen, Carl Koch	mg
Jensen, Steen Eyvind	mg ÷
Krogsgaard, Ole	mg
Lorenzen, Hans Christian	g+
Mathiesen, Willy Otto	g+
Nielsen, Ole Georg Engers	g+
Pedersen, Poul Marius	g+
Sørensen, Ole Christian	mg ÷
Zilstorff, Harry Harpøth	mg

Nedennævnte dimittender fra HA-aftenstudiet, der tidligere har bestået diplomprøven, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Andersen, Poul Børge	Rasmussen, Børge
Jørgensen, Bent Henri	Røssum, Kaj
Kongstad, Knud	Terkelsen, Frode

Nedennævnte dimittender fra diplomstudierne, der tidligere har bestået den erhvervsøkonomiske eksamen, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Andersen, Torben Hauge	Jacobsen, Poul Vang
Andresen, Hans Carsten	Janssen, Kjartan
Bachmann, Werner	Knutsson, Bendt
Bjart, Holger Bernt	Krogsgaard, Ole
Brøndberg-Jørgensen, Arne Johannes	Kvaale, Egil Asbjørn
Christensen, Ib Georg	Larsen, Hans Erik Bjerring
Christensen, Svend Jørgen	Mølgaard, Erik
Fink-Jensen, Ejnar	Preuthun, Leif
Grundt, Per Lykke	Sørensen, Henning Peter Haahr
Hansen, Hans Jørgen	Zilstorff, Harry Harpøth
Hansen, Henrik	

Følgende bestod den tresproglige korrespondenteksamen:

Andersen, Birgit Hallum	mg ÷	Larsen, Grethe Rigmor	mg
Andersen, Lis	mg ÷	Larsen, Hanne Schilling	mg
Andersen, Lise Arends	mg	Larsen, Jytte Øst	mg+
Andersen, Marianne Borsholm	g+	Larsen, Aase Vibeke	mg
Bengtsson, Lone Falther	g+	Lauritzen, Jette	mg ÷
Bering, Bodil Andrea	mg ÷	Lind, Eleanor	mg ÷
Bonnesen, Ane	mg ÷	Lohfert, Inge Maria	mg+
Brahe-Pedersen, Birgitte	mg ÷	Lund, Ellen Merete	g+
Christensen, Else	mg	Lund, Henriette Elisabeth	mg
Christensen, Hanne Bollerup	mg+	Løkkegaard, Ingelise	mg
Clausen, Linda	mg	Madsen, Else	g+
Dahlgård-Christensen, Grete	mg ÷	Madsen, Hanne	mg ÷
Eldrup, Kirsten Mostgaard	ug ÷	Malm, Gunvor	mg ÷
Ellervik, Maud Margareta	g+	Martensen-Larsen, Jytte	mg+
Eventdt, Dorte Anette	mg+	Mathiassen, Inge	mg ÷
Fiorini, Lisa Vibe Clara Barbara	mg ÷	Mathiesen, Kirsten Reinhardt	mg ÷
Fjalland, Kirsten	mg ÷	Matthison-Hansen, Kirsten	mg
Frandsen, Ragnhild Birgitte	g+	Metz, Lise	mg ÷
Frische, Anne	g+	Mortensen, Anne Marie	mg
Gervil, Ulla Marie	mg ÷	Mouritsen, Ulla	mg ÷
Gjedde, Birthe	mg+	Møller, Jette Ørum	mg ÷
Grandt, Vibeke	mg ÷	Møller, Lone	mg
Hansen, Bente Wienberg	mg	Mørch, Gyrihe	ug ÷
Hansen, Birgit Bonnesen	g+	Nellemann, Hanne	mg ÷
Hansen, Edda Marianne	mg ÷	Nicholls, Karen Joanna	mg
Hansen, Grethe Fischer	g+	Nielsen, Birgit Skovgaard	g+
Hansen, Nanna Vibeke	mg	Nielsen, Birte	mg
Hartmann, Else Gerda	mg	Nielsen, Eli Gerda	mg
Helner, Lone	mg ÷	Nielsen, Julie Marie Astrid	mg ÷
Helweg, Anne Lisbeth	mg ÷	Nielsen, Karen Bente	ug ÷
Hindrichsen, Ursula	mg+	Nilausen, Inge	g+
Hjorth, Bente Karin	mg	Nyvang, Lis	g+
Holmgaard, Aase Christensen	g+	Norgaard, Britha Ida	mg
Høgsbro, Merete	mg+	Olsen, Birte Brøndum	mg ÷
Jacobsen, Lisbet	mg ÷	Pedersen, Anne Charlotte	mg ÷
Jensen, Bente Langkilde	mg ÷	Pedersen, Birte	mg
Jensen, Inge	mg	Petersen, Elly Marie	mg ÷
Jensen, Kirsten	mg+	Petersen, Inger Blichmann	mg
Jensen, Mai-Britt Gry	mg	Petersen, Jane	mg ÷
Jonsen, Vibeke	mg ÷	Pedersen, Jill Irene	mg
Juhl, Fritze	mg	Pedersen, Lis	mg ÷
Jørgensen, Birgit Juul	mg	Petersen, Tove Schacht	mg
Kastel, Birte	mg	Pilgaard, Monia Søndergaard	mg ÷
Kindt, Marianne	g+	Poulsen, Elizabeth Fossum	mg ÷
Koefoed, Birgit Bech	mg+	Risager-Jørgensen, Ingrid Mona	mg+
Koern, Pia Ann	mg	Rosenmeier, Annegrete	mg+
Kristensen, Lene Houmann	mg	Raasum, Vibeke	mg ÷
Krogh, Karen Saunte	mg ÷	Scheving, Kirsten	g+
Kruse, Annie	g+	Schoop, Jørgen	g+
Kruuse, Agnete Nellie	mg	Sehested-Grove, Jonna Irena	ug ÷
Lange, Karin	mg+	Sommer, Birgit Merete	mg

Stockholm, Karen	g+	Wagner, Viola	mg
Stoustrup, Tove Riishej	mg	Valentiner, Benedicte Anne Elsebeth	mg÷
Stribolt, Elin Elisabeth	g+	Wanscher, Helene	mg
Svendsen-Tune, Nina	g+	Weimann, Hanne	g+
Sørensen, Merete Flinth	g+	Wendt-Nielsen, Lone Else	mg÷
Tendal, Alba Merete	g+	Vejrup, Jonna	g+
Thomsen, Birgit Elisa	g+	Volf, Inge-Lise	mg÷
Tidgen, Bente	mg+	Wolter, Karin	mg
Toftgaard-Hansen, Karen	mg+	Aaskov, Kirsten	mg

Følgende bestod den eensproglige korrespondenteksamen:

Engelsk:

Albjerg, Renate	mg	Larsen, Anne-Mette Clumann	mg
Andersen, Grethe Anelisi	mg	Larsen, Johnna	mg+
Andersen, Jørgen Sirich	mg	Legaard, Henning	mg÷
Ankerstjerne, Vibeke	mg	Liljebjerg, Jytte	mg
Bjerg, Kirsten	mg	Lund, Elisabeth	mg
Boie, Vibeke	mg÷	Lund, Hans Hansen	mg÷
Böiken, Vera	ug÷	Lundsgaard, Birgit	mg+
Christensen, Hanne Merete	mg÷	Madsen, Jonna Vera	mg÷
Christensen, Kirsten Kathrine	mg	Madsen, Inga Hertha	mg÷
Christiansen, Lis Gerner	mg	Madsen, Agnete Scott	mg
Corneliussen, Inger-Lise	mg÷	Michaelsen, Karen Grethe	mg+
Elmgreen, Helle Elise	mg	Mogensen, Arne	mg÷
Engberg, Hanne Birgitte	mg+	Mortensen, Jens	mg÷
Fiurendal, Betty	mg	Møller, Lise Birgit	mg
Frank, Svend Erik	mg	Nielsen, Bodil Rigmor	mg
Frederiksen, Hans-Henrik Nehammer	mg	Nielsen, Helmuth Povl	ug÷
Gertsen, Vivi Elsa	mg÷	Nielsen, Gitte Stumann	mg÷
Gram, Aage Valdemar	mg÷	Olsen, Birgit	mg÷
Hansen, Birthe Skrumsager	mg÷	Penter, Lise	mg+
Hansen, Karen Else Hartvig	mg÷	Raabøll, Birthe	mg
Hansen, Kirsten Birgit	mg÷	Rasmussen, Inger	mg+
Hildebrandt, Kirsten	mg÷	Schack, Thorkild	mg÷
Holmegaard, Bent Ekstrøm	mg÷	Schou, Ulla Dyveke	mg+
Jacobsen, Lisbeth	mg+	Skjødt, Bente Scharruth	mg+
Jarvis, Hanne Peel	mg÷	Stahlhut, Jørgen	mg
Jensen, Birgit	mg÷	Steenberg, Regitze Chabot	mg
Jensen, Edith Elisabeth	mg÷	Stephansen, Margaret	mg÷
Jensen, Gerda Helene	mg	Söderhamm, Birthe Kristine	mg+
Jensen, Lissi	mg÷	Søndergaard, Niels Mayland	mg÷
Jensen, Bente Ramshardt	mg÷	Sørensen, Jen Chr. Grund	mg÷
Jensen, Nancy Dejgaard	mg÷	Sørensen, Lillian	mg÷
Jensen, Grethe Skoubo	mg	Tjørnaa, Hanne Lidden	mg÷
Juel-Brockdorff, Frederik Danfos	mg	Veggerby, Hans Jørgen	mg
Kern-Hansen, Kirsten	mg+	Wold, Mette Merethe	mg
Knudsen, Knud Marius	mg		
Kristiansen, Inger Anne	mg÷	<i>Fransk:</i>	
Kristiansen, Hans	mg+	Andersen, Birgitte Munch	mg+
Kristoffersen, Jørgen	mg+	Bennetzen, Birgit Solmer	ug÷
Krogh, Ann Lena	mg	Christensen, Jytte Eiby	mg
Krogsgaard-Nielsen, Kirsten	mg÷	Enni, Hanne Pernille	mg+
		Hansen, Eli	mg

Henriksen, Kirsten Lizzie Hess	mg+	Nielsen, Gudrun Marie Louise	mg÷
Holtén-Møller, Jørn	mg	Raben, Lizzie	mg
Joensen, Asa Bjørghøj	mg÷	Raun, Johannes	mg÷
Larsen, Jette	mg÷		
Mortensen, Sillas Knud	mg+	<i>Tysk:</i>	
Nielsen, Bodil Rubjerg	mg÷	Andersen, Ulla Niemann	mg÷
Nielsen, Henning	mg	Bramfort, Lydia	ug÷
Pedersen, Jytte Bollerslev	mg	Christensen, Eva	mg+
Sørensen, Gertrud Hjort	mg÷	Dybbro, Inge	mg÷
Tang, Else	mg+	Eriksen, Bente	mg+
		Ersgaard, Gudrun Elisabeth	mg÷
<i>Portugisisk:</i>		Franke, Kirsten	mg÷
Simonsen, Bent Kjærgaard	mg÷	Hjordsvar, Birthe Holtén	mg÷
<i>Spansk:</i>		Jensen, Jens Angebo	mg+
Donde, Leif	mg	Jensen, Kirsten Mølgaard	mg
Erlandsen, Kirsten	mg+	Jørgensen, Birthe	mg+
Fock, Johannes	mg÷	Jørgensen, Kirsten Birgit	mg÷
Hansen, Birthe	mg	Knudsen, Knud Marius	mg+
Harsgren, Svend Albert	mg+	Koul, Niels Flemming	ug÷
Jacobsen, Anna	mg+	Løkkegaard, Hanne Elinor	mg
Jensen, Birgit	mg	Nielsen, Bente	mg÷
Larsen, Grethe Kirsten	mg+	Schirrmeister, Karin	mg
Lindberg, Inger	mg	Sørensen, Henny Birthe	mg+

Følgende bestod spanskprøven:

Andersen, Mogens Achdam	g+	Nielsen, Grethe Haastrup	mg÷
Blom, Asger	mg+	Nilausen, Birgit Thorbjørn	ug÷
Bursøe, Karin	mg	Overgaard, Børge	mg÷
Daidsen, Elise	mg	Pedersen, Jan Ebert	mg÷
Hannsen, Gudrun	ug÷	Ryge-Jensen, Birte	mg
Hansen, Hanne Fischer	ug÷	Simonsen, Birthe	mg+
Jensen, Ib Bach	mg÷	Syversen, Sonja	mg÷
Koktvedgaard, Hanne Inge Grubert .	mg	Trolle-Christensen, Hans Henrik	mg÷
Lorentzen, Grethe Krogh	mg	Sørensen, Joan Elisabeth	mg+
Mielche, Henny Gertrud	mg	Højbjerg, Erik	mg÷
Nielsen, Annie	mg		

Eksaminer afholdt af handelsministeriet:

Revisoreksamen:

Ved den teoretiske del af revisoreksamen (afholdt i foråret 1960) bestod følgende, der i forvejen havde bestået diplomprøven i regnskabsvæsen, prøven i revisionsteknik:

Dalgård, Louis	Lønstrup, Christian
Danø, Steen Bechgaard	Micheelsen, Arne
Erichsen, Bent Gammelmark	Møller, Axel
Fleisbo, Henning Alex	Nielsen, Eilif Moustén
Fløistrup, Victor Harry	Nielsen, Ejvind
Glad, Ingulf Jørn Lehmann	Pedersen, Jan Sigsten
Hjort, Egon	von Scholten, Erik
Kræmer, Henning Bent	Skriver, Frede

Den praktiske del af prøven for statsautoriserede revisorer (afholdt i 1959/60) blev bestået af følgende, der i forvejen havde bestået diplomprøven i regnskabsvæsen:

Anker-Hansen, Paul	Henriksen, Erik
Arentoft, Bent	Jensen, Eigil
Bertelsen, Thorbjørn	Laursen, Børge Kærsgaard
Boysen, Hans Heinrich	Møller, Mogens Laus
Bruun, Helge	Nørgaard, Bent
Bruun, Jan Gehrke	Olesen, Hans Erik
Christensen, Hans Peter	Pedersen, Axel
Christiansen, Kai Åge Riisgaard	Rühmann, Hans Diederichsen
Guldberg, Otto	Vesth, Ove Johannes
Hansen, Bjarne Niels	Weile, Ole Thøger
Hennings, Carl Christian	

Translatøreksamen:

Engelsk: Vesterli, Svend	Spansk: Barret-Humle, Rita
Fransk: Wøldike, Mette Merete	Tysk: Ohlsen, Hans

DIMITTENDER I 1961

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske eksamen:

(Dagstudium).	Kristiansen, Kjell	mg÷
Aspaas, Odd	Kyed, Nils	mg÷
Amundsen, Johan	Larsen, Bent Gerløff	g+
Biggaard, Alf Terje	Lauritsen, Poul	mg
Callesen, Klaus Peter	Lehmann, Poul	g+
Christensen, Ole Steenbech	Liland, Arne Martin	mg÷
Dauidsen, Finn	Lohmann, Erik	mg÷
Tokdal, Steffen	Monsen, Sverre Kristian Ricard	g+
Frandsen, Bent	Mortensen, Ernst Nortvig	g+
Friisberg, Søren	Moxnes, Per Carsten	g+
Garbers, Jørgen Henrik	Nakstad, Thorvald Andreas	mg
Grubert, Per	Neverdal, Oddmund Charles	mg÷
Hansen, Carl	Nielsen, Stig Birger Lehmann	mg
Hansen, Erik Jacques	Nielsen, Erik	mg÷
Hansen, Finn Edvard Ernst	Nielsen, Ivar	g+
Hansen, Oddvar	Nilsson, Niels Olaf	mg÷
Hansen-Damm, Peter	Oddaker, Oddbjørn	mg
Hansen, Wilhelm Knut	Olsen, Mogens Kolbe	g+
Heide, Asbjørn	Olsen, Thorkild Bo	mg
Hverven, Hans Jørgen	Otzen, Flemming Jørgen	g+
Høgsgbro, Finn	Parkum, Kurt Højen	g+
Jensen, Eylif Ryan Burgaard	Pedersen, Fritz	g+
Jørgensen, Jan	Petersen, Jørgen	mg÷
Kierstein, Wedel	Rasmussen, Fritz	mg÷
Kristensen, Ove Krarup	Rasmussen, Mogens Kok	mg÷

Rasmussen, Thorkild Nyborg	g+	(Aftenstudium).	
Rasmussen, Torben Eriknaer	g+	Blangstrup, Børge Sølund	mg÷
Rossen-Jørgensen, Tage	g+	Jacobsen, Svend	mg÷
Rübner-Petersen, Erik	g+	Møller, Jørgen Friis	g+
Røros, Jostein Magne	g+	Nørholm, Erik	g+
Stadeager, Niels Rolf	g+	Pedersen, Jørgen Dalgaard	g+
Søndergaard, Holger	mg÷	Pedersen, Svend	mg÷
Tallaksrud, Yngvar	mg÷	Randwijk Henk van	g+
Thostrup, Finn Erik Gad	g+	Thornberg, Paul Henning	mg÷
Wik, Åge	mg÷	Thorsen, Hartvig Mandix	g+
Wilmann, Jostein Eldar	mg	Larsen, Erik (sygeeksamen)	mg÷

Følgende bestod diplomprøven:

Bankvæsen:

Christiansen, Bent Vagn Haaber	mg	Bønsoe, Poul Henrik	g+
Christiansen, Finn Johannes Haaber	mg	Camre, Mogens Niels Juul	mg÷
Frederiksen, Sven Otto	mg÷	Christiansen, Erik	mg÷
Ibsen, Finn Per	mg÷	Dahl, Jørgen	g+
Iversen, Bendt	mg	Eriksen, Eivind	mg÷
Jacobsen, Børge Mandrup	mg÷	Eriksen, Ib	mg
Jensen, Erling Oskar	mg÷	Hansen, Bent Olaf	g+
Jensen, Knud Flemming	mg	Hansen, Curt Willy Hjort	g+
Jensen, Palle	mg÷	Hansen, Henning Hvidberg	g+
Johannesson, Bent Raymond Winston	mg÷	Hansen, Karl Børge	g+
Kjær, Anton Tang	mg	Hansen, Jens Kurt	mg÷
Kvamme, Brynjulf K.	mg÷	Heilskov, Helge	g+
Møller, Beje Carsten	g+	Holm, Bjørn	mg÷
Olsen, Aksel	mg÷	Jacobsen, Ernst Høy	g+
Pedersen, Henning Wilfred	mg÷	Jensen, Ib Meinert	mg÷
Pump, Hugo	mg÷	Johansen, Hans Henrik	mg
Stjørno, Poul Henning	mg÷	Jørgensen, Arnold Sigurd	mg÷
Aarup-Hansen, Hans	g+	Kjærulff, Jørgen	mg÷

Forsikring:

Backe, Otto	mg÷	Knudsen, Hans Troelstrup	mg÷
Backmann, Poul	mg÷	Kragh, Paul Wilhelm	g+
Binnerup, Bjørn	mg÷	Lauritsen, Laurits Niels Steen	mg÷
Gønget, Hans Frandsen	mg÷	Lemkov, Peter	mg÷
Henriksen, Oluf Torp	g+	Madsen, Frede Hjelm	mg÷
Jensen, Leif Erik	mg÷	Madsens, Jens	mg÷
Jensen, Niels Teddy Ballerup	g+	Maas, Ib Bendt	g+
Jensen, Preben	mg	Neergaard, Hans	mg
Jørgensen, Kaj Erik	g+	Nielsen, Helge Flensted	mg÷
Jørgensen, Willy John	mg	Nielsen, Henrik Bøgh	mg
Karlsen, Svend Gunnert	g+	Nørgaard, Eskild	g+
Pedersen, Erling	mg	Olsen, Poul Valdemar	g+
Petersen, Henry Peter Georg	mg÷	Petersen, Jørgen Anker	mg÷
Schmidt, Knud Erik Waldemar	mg÷	Petersen, Christian Poulsen	g+
Vraagaard, Harald Erland Ove	mg÷	Petersen, Robert Sloth	mg÷

Regnskabsvæsen:

Bonnor, Niels Erik	g+	Rasmussen, Arne Knud	mg÷
Brandenburg, Knud	mg	Rasmussen, Holger Emil Christian	g+
		Rasmussen, Lise Kelp	mg÷
		Ringgaard, Egon	mg÷
		Rosenberg, Karl Ib	mg
		Sandberg, Jørgen Emil	mg÷
		Sehested-Hansen, Jørgen	g+

Staunsager, Per	mg÷	<i>Udenrigshandel:</i>	
Svarrer, Torben Esmann	g+	Andersen, Poul Edgar Roos	mg÷
Thomsen, Uffe Krogsgaard	g+	Bauer, Ernst	mg÷
Thorup, Søren	mg÷	Bisgaard, Andre Christian	mg
Thule, Jørgen	g+	Blom, Carsten	mg÷
Tørslov, Jørgen Richard	mg	Brincker, Jørgen	g+
Aagesen, Bendt Leth	mg÷	Christensen, Kai	mg
		Hansen, Johannes Munk	mg÷
<i>Salgsorganisation og Reklame:</i>		Hansen, Knud Aage	g+
Altschul, Harry	g+	Jacobsen, Ole Blicher	mg÷
Bachmann, Robert	g+	Jensen, Jørgen Mølvang	mg÷
Bergsens, Gustav E.	mg÷	Jensen, Ole Ernst	g+
Bobek, Niels Peder	mg÷	Jørgensen, Flemming Otto	mg
Breidal, Ole	g+	Lamber, Steffen Robert Leme	mg÷
Brendstrup-Hansen, Carsten	g+	Larsen, Arne Christian	mg
Christiansen, Jørn	g+	Larsen, Edvard Sehested	mg÷
Fritsch, Jørgen	mg÷	Larsen, Kjeld Torngaard	mg÷
Grynne, Peer	g+	Lillelund, Mogens Fritz	mg÷
Hansen, Asger Preben	mg÷	Nielsen, Arne Per	g+
Jensen, Carsten Peter	mg÷	Nielsen, Kaj-Aage	g+
Larsen, Erik Åge Rabild	mg	Nørregaard-Jensen, Henning	g+
Lie, Eysteine Olaf Solem	mg	Pedersen, Kai Frenk	mg
Lyngbye, John	g+	Pedersen, Holger Brinch	mg÷
Mandel, Hans-Wolfgang	g+	Qveschl, Cai Lauritz	mg÷
Meyer, Hans	mg÷	Rendtorff, Per	mg
Moen, Oddvar	mg÷	Riberholdt-Hansen, Gunnar	mg÷
Nielsen, Fritz Togo	mg÷	Schultz, Christian	mg÷
Nielsen, Orla	mg÷	Schümann, Günter	mg÷
Nielsen, Torben	mg÷	Slipsager, Frode	mg+
Philip, Karsten	mg	Söletormos György	mg÷
Ryge-Jensen, Erik	mg÷	Tetler, Gunnar Richard	mg÷
Röhme, Niels Kristian	g+	Toksvad, Mogens Wiggo	mg÷
Stensen, Steen	mg	Vøhtz, Ole	g+
Tornøe, Finn Eugen	g+		
Warburg, Niels Erik	mg÷		
Wermuth, Erik	mg÷		

Nedennævnte dimittender fra HA-studiet, der tidligere har bestået diplomprøven, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Blangstrup, Børge Sølund
Jacobsen, Svend

Larsen, Erik

Nedennævnte dimittender fra diplomstudierne, der tidligere har bestået den erhvervsøkonomiske eksamen, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Bergsens, Gustav E.
Bisgaard, Andre Christian
Bobek, Niels Peder
Hansen, Asger Preben
Hansen, Knud Aage
Jacobsen, Ernst Høy

Jensen, Jørgen Mølvang
Larsen, Erik Aage Ræbild
Lillelund, Mogens Fritz
Meyer, Hans
Neergaard, Hans
Nielsen, Orla

Nielsen, Torben
 Pedersen, Kai Frenk
 Petersen, Robert Sloth
 Rendtorff, Per
 Røhme, Niels Kristian

Schested-Hansen, Jørgen
 Slipsager, Frode
 Svarrer, Torben Esmann
 Thorup, Søren
 Toksvad, Mogens Wiggo

Den handelsvidenskabelige licentiatgrad blev tildelt:

Poulsen, Ernst

Følgende bestod den tresproglige korrespondenteksamen:

Agerbeck, Ingerlise	g+	Fønns, Inge Lis	g+
Andersson, Agnete Hauge	mg	Gram, Kirsten Sidenius	g+
Andreasson, Margit	mg÷	Hamann, Annette	mg
Ashmore, Madeleine Karen	mg÷	Hansen, Dorrit Thorkild	g+
Bach, Ingelise	g+	Hansen, Hanne Gernyx	mg÷
Bak, Ragna	g+	Hansen, Ingelise	mg÷
Bartsch, Bodil	mg+	Hansen, Jette	mg+
Benjovitz, Margit	g+	Hansen, Merete	mg
Berland, Lise	mg	Hansen, Tove Annelise	mg+
Biermann, Helle	ug÷	Hanum, Merete Steen	g+
Birck, Marianne	mg÷	Harders, Karen Margrethe	mg÷
Borring, Else Less	mg	Haugstrup, Ebba Djernes	mg÷
Boserup, Jette	mg÷	Henriksen, Aase	g+
Bramsen, Annette	g+	Hurwagen, Kath Ingeborg	mg
Byskov, Karen Lise	mg	Hurwitz, Suzanne Birgitte	mg÷
Bæk, Hanne	mg	Ilsoe, Ette	mg÷
Christensen, Annelise Lundgård	g+	Iversen, Corry Ruth Berthel	mg÷
Christensen, Anne Lise	mg÷	Iversen, Jonna	mg
Christensen, Bitten Ulla Bastue	g+	Jacobsen, Ida	mg+
Christensen, Elin Holmen	mg÷	Jensen, Anne Elisabeth	mg÷
Christensen, Grethe	g+	Jensen, Anne Grethe	mg
Christensen, Jytte Marie	mg	Jensen, Annie Såbye	mg÷
Christensen, Tenna Nyborg	g+	Jensen, Betty	g+
Christensen, Thyra	mg+	Jensen, Birgit Hedegaard	mg
Christoffersen, Birgit	mg+	Jensen, Birthe Elbrønd	mg+
Christoffersen, Marianne Mohr	mg÷	Jensen, Inge	mg+
Corell, Hanne Borch	mg÷	Jensen, Inge Mark	mg+
Dethlefsen, Barbara	ug÷	Jensen, Inger Lund	mg
Drastrup, Ann	mg÷	Jensen, Kirsten Elsigne	mg÷
Dyrbye, Janne	mg+	Jespersen, Judy Elsgaard	mg
Ebbesen, Kirsten	mg÷	Jessen, Inger Christina Augusta	mg÷
Ekner, Janne	mg÷	Johansen, Gyda Birgit	g+
Engelsen, Suzanne Louise	g+	Jørgensen, Kirsten	mg+
Enggård, Birgitta	g+	Jørgensen, Lis	mg÷
Eriksen, Connie Dahl	g+	Kjalke, Vibeke	mg÷
Felter, Eva	ug÷	Kjær, Rita	mg
Flensburg, Lise Lotte	mg	Kjærgaard-Jensen, Karin Marie	g+
Folkmann, Jytte Margrethe	mg	Knudsen, Hanne Elgaard	mg+
Freitag, Lone	mg÷	Knudsen, Jill Denham	mg÷
Friis, Jette	mg	Knudsen, Lene Lise	g+

Kolerus, Brigitte Käthe	mg+	Pedersen, Lis Finderup	mg÷
Krusbæk, June Ellis	g+	Petersen, Ruth	mg÷
Kristensen, Hanne Hjorth	mg÷	Poulsen, Kirsten Birgitte	mg
Krüger, Åse Randi	mg÷	Rathmann, Kirsten	mg
Larsen, Annelise	mg	Reinholtz, Marianne Regitze Margr.	mg÷
Leo-Christensen, Bonnie	mg÷	Reumert, Annette	mg+
Lergraw, Lotte Birgitte	g+	Rhodstrand, Bente	mg÷
Lorenzen, Birte	g+	Rose, Gurli	mg÷
Lund, Trine	mg+	Rosted, Hanne Vibeke	g+
Lykke-Hansen, Birthe Elisabeth	mg+	Rottensten, Grete	ug÷
Marsted, Anne Vibeke	mg÷	Ryder, Karin Annette	mg÷
Mikkelsen, Else Juhl	mg÷	Rømer, Inga Davitzen	mg
Mikkelsen, Tove Harder	mg÷	Scheibye, Marianne	g+
Mikkelsen, Åse Bechsofft	mg÷	Scheibye, Vibeke	mg+
Mortensen, Elsa	mg+	Skovborg, Karen	g+
Møller, Ingrid	mg÷	Schmidt, Inger Egholm	g+
Müller, Kirsten Elisabeth	mg	Smith, Karen Victoria	mg÷
Nicolaisen, Britta Land	mg+	Svanholm, Kate	mg÷
Nielsen, Birte Fisher	mg	Svejstrup, Bodil	mg
Nielsen, Hanne	mg	Støvring-Nielsen, Else Marie	mg÷
Nielsen, Myrna Jacobine	mg	Sørensen, Inger Bodil	g+
Noiesen, Yvonne	mg÷	Sørensen, Kirsten	mg
Nyborg, Inge Bodil	mg÷	Teichert, Bente	g+
Nystrup, Birthe	mg÷	Thiel-Nielsen, Lise	mg
Olsen, Birte	g+	Thostrup, Trine	g+
Olsen, Lis	mg÷	Ungar, Anne Marie	mg+
Olsen, Ulla Inger	mg	Vecht, Kirsten Marianne	mg
Olsson, Ida	ug÷	Vestergaard, Karen Johanne	mg÷
Palmquist, Hanne Vita	mg+	Wiese, Inger Marta	mg
Paludan-Andersen, Anne-Elisabeth	g+	Windfeld, Mette	g+
Paulsen, Ulla	g+	Zerlang, Helle	mg
Pedersen, Karen Elisabeth	mg÷	Øllgaard, Kirsten Margrete	mg+

Følgende bestod den eensproglige korrespondenteksamen:

Engelsk:

Andersen, Ellen Boye	mg	Hansen, Hanne Schytte	mg
Bjerre, Else Aida	mg÷	Henriksen, Kirsten Lizzie Hess	mg+
Bonde, Klaus	mg+	Holm, Kirsten	mg
Brinch, Lene	mg÷	Ingemannsen, Lissi Agnete	mg
Brogård, Villy	mg+	Jensen, Bjarne Rørbæk	mg÷
Christensen, Lilli	mg÷	Jensen, Inga Maria	mg÷
Christensen, Peter Erik	mg÷	Jensen, Inger Elisabeth	mg
Christiansen, Ulla Bavnhøj	mg÷	Jensen, Ingrid Synnive	mg
Dahlerup, Mona	mg	Jensen, Lene Margaretha	mg÷
Danielsen, Esther Ketty	mg÷	Johnsrud, Rolf Curt	mg+
Dræby, Ulla	mg÷	Jørgensen, Ingrid Lissi	mg÷
Ernberg, Else-Marie	mg÷	Kjeldsen, Alice Kirsten	mg
Geertsen, Hanne Margrethe	mg+	Koktvedgaard, Hanne Inge Grubert	mg÷
Gottliebsen, Hanne Jytte	mg÷	König, Sonja	mg÷
Hahn, Inger	mg+	Krejsbøl, Jørgen Lustrup	mg÷
		Kruse, Bente Inger	mg

Larsen, Bent	mg ÷	Møller, Inge	mg +
Larsen, Nina	mg	Nielsen, Dorrit Sønder	mg ÷
Lauridsen, Helle	mg +	Nielsen, Inge Ravn	ug ÷
Lemborg, Lena Hanne Romme	mg ÷	Nielsen, Ruth Højbjerg	mg
Lindberg, Anne Dorthe	mg ÷	Pedersen, Lilli Vibeke	mg
Lolk-Hansen, Ingelise	mg	Rasmussen, Helle	mg ÷
Martins, Inge	mg ÷	Roget, Monique	ug ÷
Mitchell, Bent	mg	Sander, Inger Merete	mg +
Møller, Henning Vinther	mg ÷	Terkelsen, Helen Studsgaard	mg
Møller, Vibeke	mg		
Nervø, Elin	mg	<i>Spansk:</i>	
Nielsen, Hans Møller	mg ÷	Behrend, Merry	mg
Pedersen, Hanne Wolstrup	mg ÷	Grønlund, Jørgen-Bent	mg
Petersen, Conny Grethe	mg ÷	Hansen, Ina	mg
Petersen, Winnie Liljedahl	mg ÷	Hansen, Karin Koch	mg +
Poulsen, Gerda	mg	Hirsch, Helga	mg ÷
Pripner, Lizzie Inge	mg	Kvaale, Birgit	mg +
Rasmussen, Otto Bent	mg	Møller, Anne Marie Thousig	mg +
Salquist, Ingrid	mg ÷	Nielsen, Karen Margrethe Kjær	mg +
Scheving, Margit Hanne	mg +	Røner, Ingelise	mg ÷
Schmidt, Sunny	mg ÷	Schytt, Eva Lykke	mg +
Skaftø, Anne Liisa	mg ÷	Steen, Grete	mg +
Skovgaard, Sally	mg ÷		
Sneskov, Jørgen	ug ÷	<i>Tysk:</i>	
Storm, Grethe	mg	Andersen, Katja Hein	mg
Svendsen, Birte Isholm	mg ÷	Bruhn, Hanne	mg
Sørensen, Annie Schmidt	mg	Dreiager, Vera Irene	mg +
Sørensen, Kirsten Nyrup	mg	Hansen, Gerda Harriet	mg
Sørensen, Knud Heede	mg	Hansen, Rita Marie	mg +
Sørensen, Søren Alfred Clemens	mg ÷	Jensen, Birte	ug ÷
Thorup, Kirsten	mg +	Jerlev, Maud Zenia	mg +
Trillingsgaard, Minna	mg +	Jonas, Kurt Fritz Otto	mg +
Womtzen, Aase	mg	Kreutzer, Hanne	mg
		Lind, Mette	mg ÷
<i>Fransk:</i>		Madsen, Flemming Christian Winkel	mg +
Andersen, Ib Jørgen Bay	mg ÷	Pedersen, Solveig Karin	mg ÷
Carlsen, Bodil Tuborg	mg ÷	Petersen, Inger Hvidbjerg	mg ÷
Christiansen, Ib Einar	mg ÷	Pettersson, Inger-Lise	mg +
Fessel, Lene	mg	Rothe, Erik Henrik	mg ÷
Iversen, Else Hanne Gram	mg +	Schertiger, Bente	mg ÷
Jensen, Grethe Lise	mg ÷	Sterler, Grete Ellen Marina	mg ÷
Kalf-Hansen, Aase	mg	Thorbøll, Annet	mg
Mikkelsen, Jytte	mg	Tjørnaa, Hanne Lidden	mg ÷

Følgende bestod spanskprøven:

Andresen, Annette Bie	mg +	Hovmand, Birte	mg
Bonnevie, Else	ug ÷	Hurwitz, Suzanne Birgitte	mg ÷
Dujardin, Flemming	g +	Jensen, Anne Elisabeth	mg +
Felter, Eva	mg +	Jensen, Kirsten Ulla	mg +
Friis, Karen	mg ÷	Jensen, Aase Lyngby	ug ÷
Hansen, Niels Egon	mg	Kofoed, Jørn	mg

Nielsen, Alis	ug ÷	Sneskov, Jørgen	mg ÷
Nielsen, Poul	mg ÷	Wendelboe, Ketty Vallentin	g+
Nielsen, Kurt	mg	Vestergaard, Aase Inger	mg
Petersen, Bent Ritz	mg	Aaskov, Kirsten	mg
Sadolin, Peter Asgeir Mc Gregor	g+		

Følgende bestod prøven i portugisisk:

Rasmussen, Jørgen Hein mg

Eksaminer afholdt af handelsministeriet:

Revisoreksamen:

Ved den teoretiske del af revisoreksamen (afholdt i foråret 1961) bestod følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen, prøven i revisionsteknik:

Andersen, Kaj Aage	Leufstedt, Otto
Bønsdorff, Arne Valdemar	Lind, Børge
Frederiksen, Bent	Lindstrøm, Vagn
Gabe, Povl	Løhr, Henning
Hansen, Hans Erik	Michaelsen, Jørgen Christian
Hansen, Jørgen Bent	Mortensen, Erik Nexø
Hansen, Svend Aage	Nielsen, Erik Peter
Jürgens, Gert Kjær	Nielsen, Hans Anker
Laursen, Johannes Anker	Olsen, Henning Ole
Laursen, Tage Erling	Pedersen, Leif Hartmann

Den praktiske del af prøven for statsautoriserede revisorer (afholdt i 1960/61) blev bestået af følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen:

Andersen, Henning Axel	Nielsen, Willy
Bregnballe, Anker	Nørgaard, Werner Bager
Christensen, Torben Wilstrup	Petersen, Arne From
Foighel, Siegfried	Pedersen, Jørn Møller
Hansen, Axel Lund	Pilgaard, Preben
Jensen, Børge	Rasmussen, Gunner Edgard
Larsen, Heinrich	Rathje, Ole
Lund, Søren Henrik Jacobsen	Schmidt, Günther Marius
Maigaard, Poul Laurids	

Translatøreksamen:

Spansk: Leif Hansen

DIMITTENDER I 1962

Følgende bestod den erhvervsøkonomiske eksamen:

(Dagstudium).		Kure, Per Leif	mg
		Kvam, Roar	mg
<i>Sygeeksamen:</i>		Larsen, Kell Bredsig	g+
(oktober/november):		Larsen, Ole Erik	g+
Skjorten, Petter Frederik	g+	Lundsteen, Mogens Jørgen	g+
		Løberg, Jan Lyder	mg÷
<i>Ordinær eksamen:</i>		Mikkelsen, Jørgen	mg÷
(maj/juni):		Moldt, Jan Peter	mg÷
Arnesen, Gunnar	g+	Mydske, Gunnar	mg
Blunch, Niels Johan	mg÷	Nielsen, Jørgen Gert Weinrich	mg
Brustad, Bjørn Tore	mg÷	Nielsen, Kai Schultz	g+
Bülow, Svend	mg÷	Nielsen, Ove Stig	g+
Bøe, Lars Bernhard	g+	Nørager-Nielsen, Mogens	g+
la Cour, Leif Ulrik	g+	Petersen, Børre Holand	mg
Eidnes, Johannes	mg÷	Petersen, Freddie Per Folmer	g+
Flagestad, Arvid	g+	Petersen, Knud Arne	g+
Gervil, Knud	g+	Rasmussen, Klaus	g+
de Gier, Birger Erik	g+	Refslund, Kresten	mg÷
Goli, Svein Ramsag	mg÷	Röthe, Paul Martens	mg÷
Hansen, Henning Kamp	mg	Raad, Ole Jacob	mg÷
Hauch, Kurt	g+	Schou, Jørgen Baagoe	mg÷
Hjorth-Madsen, Claus	mg÷	Schröder, Peter	g+
Hjulmand, Poul Erik	mg	Schultz, Litzen Wiebke	g+
Hogstvedt, Jan Aage	mg÷	Simonsen, Jan Ankjær	g+
Holbøll, Erik Svend Bording	mg÷	Simonsen, Preben Biehe	g+
Hole, Ivar	mg÷	Skrånning, Gyrd	mg
Holst-Christensen, Sven	mg	Sønnichsen, Anker	g+
Jacobsen, Frans Carl Christian	g+	Thomassen, Svein	g+
Johannesen, Odd Fredrik	g+	Trap-Nielsen, Hans	mg÷
Josefsen, Svein Harald	mg+		
Jørgensen, Ove Geilager	g+	(Aftenstudium).	
Jørring, Carsten Ehrhorn	mg	Andersen, Svend Torp	mg÷
Kjeller-Johansen, Trond	mg÷	Clausen, Otto Andreas Bom (sygeeks.)	g+
Kjuus, Steinar	mg÷	Danielsen, Valdemar	g+
Kjønstad, Annar	g+	Gad, Kay Rodrigues Duarle (sygeeks.)	mg÷
Knudsen, Hans Ole	mg	Nielsen, Jørgen Posborg	g+
Krog, Bent	g+		

Følgende bestod diplomprøven:

<i>Bankvæsen:</i>		Jørgensen, Poul Egede	mg
Andersen, Willy Erik	mg÷	Kristiansen, Anker	mg÷
Andresen, Jens Erik Rothe	mg	Lassen, Jep	mg÷
Bultoft, Jørgen	mg	Munk, Knud	mg
Frantzen, Bent Nørregaard	mg÷	Pedersen, Jørgen Grinder	mg
Jensen, Leif Egon	mg÷	Skindlo, Bjørn	mg
Jensen, Tom Wolfgang	mg÷	Svendsen, Aage Johan	mg
Johansen, Trygve	mg÷	Thomsen, Erik Helge	mg
Johnsen, Arved Hvalsåe	mg÷	Thomsen, Kay Lindhart	mg÷

Forsikring:

Bech, Carl	mg ÷
Jensen, Børge	mg ÷
Jensen, Ib Guldager	mg ÷
Jørgensen Værebros, Stig Oluf	g +
Kofoed, Knud	mg
Mortensen, Svendbjørn Ørlogur	mg
Nielsen, Helge Dan	mg ÷
Petersen, Jørgen Bisgaard	g +
Petersen, Søren	mg ÷
Rosshaug, Ivar Sand	g +
Søndergaard, Arne Christian Lundberg	mg

Organisation:

Klößker-Larsen, Flemming	mg ÷
--------------------------------	------

Regnskabsvesen:

Andersen, Børge	mg ÷
Andersen, Hans-Erik	mg ÷
Bornhøj, Niels Jørgen	g +
Carlsen, Andreas	mg ÷
Carstensen, John	mg ÷
Damkjær, Carl Rise	mg ÷
Dinesen, Gerda Møller	mg
Djurhuus, Per	mg ÷
Esemann-Beck, Oluf	mg ÷
Galle, John	g +
Gertsen, Ole Steen	g +
Grøngaard, Jørgen Arne	g +
Gaard, Martin	g +
Hansen, Henning Volkmar	mg ÷
Hansen, John	mg ÷
Hansen, Jørgen Christian Buhr	g +
Hansen, Mogens Rostrup	g +
Hansen, Svend Blankholm	mg
Hansen, Torben	g +
Herlman-Nielsen, Jørgen	g +
Høfler, Bent	g +
Knuthsen, Jørgen	g +
Kring, Hans Andreasen	mg ÷
Kristensen, Poul Meyer	mg ÷
Krog, Erik Helmer	g +
Krogsgaard, Kristian Jensen	g +
Kryger, Mogens	mg +
Lindberg, Ib Levy	g +
Madelung, Hans Georg	g +
Nielsen, Benny Elmer	mg ÷
Nielsen, Holger Egon	mg ÷
Parslund, John Erik	g +
Pedersen, Hans	g +
Persson, Erik Niels Aage	g +

Ragborg, Jon Valdemar	mg ÷
Rasmussen, Bent Hesse	mg ÷
Salomon, Willy	g +
Sie, Erik Monrad	mg ÷
Sørensen, Bjarne Willy	g +
Sørensen, Børge	g +
Sørensen, Hans	mg ÷
Sørensen, Peter Bjørn	g +
Tiedemann, Wilhelm Nicolai	mg ÷

Salgsorganisation og Reklame:

Arensbach-Jensen, Mogens Jens Peter	g +
Arnø, Geirr	mg ÷
Brodersen, Ebba Elisabeth	mg ÷
Frederiksen, Benny	g +
Grue, Finn Friis	g +
Hansen, Flemming	mg ÷
Hansen, Søren Heede	mg ÷
Hobæk, Kjell Rolf	mg ÷
Holm, Knud Amdi	mg ÷
Iversen, Knud Thaarup	mg ÷
Jensen, Carl Otto Ehlrig	mg ÷
Jensen, Ivan Lundmark	g +
Krag, Peter Harry	mg ÷
Kristensen, Leif	mg ÷
Larsen, Bendt	g +
Lauritzen, Kjeld Bundgaard	mg
Laustsen, Jens	mg ÷
Lindgaard-Jensen, Bent Valdemar	mg
Nielsen, Flemming Jørn	mg ÷
Nilsson, Lasse Eric Wilhelm Borgstedt	mg ÷
Rauchfuss, Werner	g +
Sandvej-Thomsen, Erwin	g +
Simonsen, Jørgen Ludvig	mg ÷
Smidt, Poul-Arne	mg ÷
Steffensen, Benny	g +
Stoltz-Andersen, Per	mg ÷
Strand, Eigil	mg
Witzke, Hans Peter	g +

Udenrigshandel:

Balle, Jens	mg
Buch, Jørgen Emil Johan	mg ÷
Dahlerup, Ove	mg ÷
Dolleris, Axel	mg ÷
Ejler, Kjeld Albert	mg ÷
Emkjær, Per Wallentin	g +
Fuglsang, Knud Daniel	mg ÷
Hansen, Erik Preben	mg
Holm, Børge	g +
Jensen, Niels Mossing	mg ÷
Jensen, Ole Aksel	mg

Jørgensen, Lars-Jørgen	mg	Petersen, Arne Mogens	mg ÷
Kristensen, John Kaj	mg ÷	Petersen, Jens Peter	mg ÷
Kristensen, Arne Preben Mægaard . .	mg ÷	Simonsen, Jens Einar	g +
Kruse, Hans Werner	mg ÷	Sjøstedt, Ernst Bent	mg ÷
Larsen, Povl-Erik	mg	Sørensen, Per Kongsgaard	mg ÷
Madsen, Sven Dyrlov	mg ÷	Unhjem, Ivar	mg
Peitersen, Lasse	mg ÷	Wedel-Jørgensen, Ole Jørgen	mg ÷

Nedennævnte dimittender fra HA-studiet, der tidligere har bestået diplomprøven, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Clausen, Otto Andreas Bom

Gad, Kay Rodrigues Duarle

Nedennævnte dimittender fra diplomstudierne, der tidligere har bestået den erhvervsøkonomiske eksamen, har opnået ret til at anvende titlen cand. merc.:

Arnø, Geier

Borgstedt, Flemming

Hansen, Flemming

Hansen, Søren Hæde

Hobæk, Kjell Rolf

Krag, Peter Harry

Laustsen, Jens

Lindgaard-Jensen, Bent Vald.

Nilsson, Lasse Eric

Persson, Erik Niels Aage

Sandvej-Thomsen, Erwin

Sjøstedt, Ernst Bent

Tiedemann, Wilh., Nicolai

Den handelsvidenskabelige licentiatgrad blev tildelt:

Madsen, Børge Otto

Følgende bestod den tresproglige korrespondenteksamen:

Andersen, Birthe Støber	g +	Christgau, Vibeke Hesse	mg +
Andersen, Bodil Folmer	mg	Damkilde, Ulla	mg
Andersen, Elisabeth Ivy Nygaard . . .	mg ÷	Dietzel, Lene	mg ÷
Andersen, Lene Hartvig	g +	Dittmer, Susanne	mg ÷
Andreasen, Eva Søgaard	mg ÷	Elimar, Hanne	g +
Arvesen, Kirsten	g +	Ellervik, Ulla Birgitte	mg +
Bagger, Lotte	mg +	Engelbrecht-Hansen, Helle	mg ÷
Bardram, Jette	mg +	Erichsen, Bia Elisabeth	mg +
Bech, Vibeke Margrethe Rothe	g +	Falsted, Anne-Merete	g +
Beck, Charlotte Rømer	g +	Fenger, Kirsten	mg +
Behrndt, Anne	mg	Fredsholm, Bente	ug ÷
Bentsen, Grete	mg ÷	Frederiksen, Annelise	mg +
Bergqvist, Vivi Grethe	mg	Frederiksen, Randi	mg
Berthelsen, Lone Saxtorph	mg ÷	Friis, Birgit	mg +
Birch, Bodil	mg	Gulstad, Tove	mg ÷
Birkedal, Inger Marie	mg +	Hagens, Annette	mg ÷
Bruhn, Marie Lausen	mg ÷	Hahn, Lone Harriet	mg ÷
Callesen, Margot	mg ÷	Halck, Mette	mg ÷
Cetti, Annette Lynggaard	mg ÷	Halken, Agnete Marie Thygesen . . .	mg ÷
Christensen, Kirsten Bang	mg ÷	Hansen, Anna Thule	mg ÷
Christensen, Lis Kay	mg	Hansen, Annelise	mg ÷
Christensen, Vibeke Emilie Damm . .	mg ÷	Hansen, Birthe Elinor	mg

Hansen, Dagny Helene	mg +	Olsen, Lisbeth Stockfleth	mg +
Hansen, Lena Duschek	mg	Ostenfeld, Karen	mg +
Hansen, Lena	g +	Paulsen, Grete	mg +
Hasle, Marie-Louise	mg	Pedersen, Ingelise Damgård	mg +
Haugsted, Helga	mg	Pedersen, Jytte Lundun	mg ÷
Hindsholm, Aagot Johanne	mg	Pescettini, Eva Maria	mg
Hjorth, Karen	g +	Petersen, Hanne	mg
Hofman-Bang, Lis	mg	Petersen, Henny Miland	mg ÷
Jensen, Aksel Gybel	mg +	Petersen, Inna Eileen Folmer	mg +
Jensen, Anne Føge	mg ÷	Philipsen, Grethe	mg
Jensen, Annelise Kirsten	mg ÷	Poulsen, Birthe	mg
Jensen, Birthe Løgstrup	mg	Poulsen, Eva Agnete Gad	mg ÷
Jensen, Britta Marianne Bratting	g +	Poulsen, Hanne Margrethe Krog	mg
Jensen, Helene Koefoed	mg +	Ramsing, Ida	mg ÷
Jensen, Ingelise German	mg	Rasmussen, Birthe	mg +
Jensen, Kirsten	mg +	Rasmussen, Lone Krondahl	mg +
Jensen, Lis Krause	mg +	Rasmussen, Tove Margrethe	mg
Jensen-Holm, Bodil	mg ÷	Repstock, Kirsten Elisabeth	mg +
Jepsen, Eike Røhe	mg ÷	Rex, Jytte Maria	g +
Jespersen, Birgit Marianne	g +	Romlund, Dorrit Faber	mg +
Jessen, Anne	mg +	Rothe, Jytte	mg +
Johansen, Irene Risgård	mg	Rybner, Bodil Margrethe	mg
Jønsson, Elsebeth	mg ÷	Raaschou, Lotte	g +
Jørgensen, Anni	mg	Raaso, Liselotte	mg +
Jørgensen, Lise	mg	Salicath, Julie Vibeke Marianne	mg
Kierkegaard, Dorrit	mg	Schionning, Elsebeth	mg ÷
Kjølback, Grethe Hasselmann	mg ÷	Schmidt, Annette Sperschneider	mg
Klein, Jytte	mg	Schmidt, Inge-Lise	g +
Klein, Marianne Birte	mg	Schwoon, Birte	mg +
Klett, Juliana	g +	Schütze, Helga	g +
Kling, Birgit	mg +	Selchau-Hansen, Inge-Lise	mg +
Knudsen, Johanne Margrethe Barfoed	g +	Stensgaard, Hanne	mg +
Kragh, Pia Susan	g +	Stærmosé, Birthe	g +
Kristensen, Inger	mg	Svendsen, Grete	mg +
Kristiansen, Tove Frost	mg +	Sønderby, Inger	mg ÷
Lang-Jensen, Birgit	mg	Tamm, Eva Thullie Alice	mg +
Langkjær, Bente	mg +	Thinggaard, Vibeke	mg ÷
Larsen, Bente Annelise Sønderkjær	mg	Thomsen, Anna Nygård	mg ÷
Larsen, Birthe Vibeke	mg	Toft, Jette	ug ÷
Larsen, Hanne Engbæk	g +	Tørngren, Kirsten Elisabeth	mg
Lindhardt, Bess Vibeke Hee	mg +	Wandel, Ellis	mg
Løngren, Kirsten	mg	Weinreich, Ingrid Margrethe	mg +
Madsen, Una Jytte	mg	Wengell, Bodil	mg ÷
Marcussen, Kirsten Kaae	mg	Werner, Ruth	mg ÷
Nielsen, Anna Elisabeth	mg	Wilhelmsen, Sonja	g +
Nielsen, Eva Gynther	mg +	Winberg, Anni Kirsten	mg +
Nielsen, Grete Bryde	mg	Windfeldt, Niels Frederik Læssøe	mg
Nielsen, Johnna	mg ÷	Vrigsted, Lise	mg +
Nielsen, Karin Steen	mg +	Yttrup, Birgitte	g +
Nielsen, Kirsten Borum	mg +	Zwicky, Nina Elisabeth	g +
Norman-Hansen, Sigrud	mg +	Ødum, Astrid	g +
Obel, Jane Quistgaard	mg	Ørum-Hansen, Suzanne	mg ÷
Olsen, Inge Merete Meisner	mg		

Følgende bestod den ensproglige korrespondenteksamen:

Engelsk

Andersen, Anne Jette	mg
Andersen, Jette	mg
Andersen, Tove Hassing	mg ÷
Bogh, Anne Louise	mg +
Bossing, Jørgen Salomon	mg ÷
Christensen, Ellen	mg
Christiansen, Anne Lise	mg
Dal, Annelise	mg +
Düwel, Ursula	mg ÷
Eriksen, Bente	mg
Eriksen, Elisabeth	mg
Fagerholt, Dagmar Beate Katharina .	mg +
Hansen, Birthe	mg ÷
Hansen, Hanne	mg ÷
Hansen, Ingrid Ladefoged	mg
Hansen, Jytte Inger	mg
Haslund-Christensen, Marianne	mg
Ingelsson, Helle Merete	mg ÷
Jacobsen, Inge Ruth	mg
Jensen, Agnete	mg ÷
Jensen, Anne-Lise Asgaard	mg
Jensen, Birte	mg ÷
Jensen, Kirsten Mølgaard	ug ÷
Jensen, Ruth	mg ÷
Jørgensen, Birgit	mg ÷
Jørgensen, Else-Marie Ulla	mg
Kiøller, Else	mg +
Lagstrøm, Lis	mg ÷
Landboe-Christensen, Ingerlise	mg ÷
Laugsand, Else	mg ÷
Marcussen, Lizzie	mg ÷
Mikkelsen, Jytte	mg
Mogensen, Elly Jytte	mg
Moltke, Elisabeth	mg ÷
Mortensen, Helga	mg
Motander, Tove	mg +
Nielsen, Beth Grothe	mg
Nielsen, Birthe Marie	mg ÷
Nielsen, Bodil	mg
Nielsen, Erik Wenneberg	mg +
Nielsen, Hanne Schmidt	mg +
Nielsen, Marion Hartung	mg ÷
Olsen, Ulla Maria	mg ÷
Pedersen, Gurli Dalsgård	mg
Petersen, Erik Jensen	mg
Petersen, Minna	mg ÷
Poulsen, Jørgen Kristian	mg ÷
Rasmussen, Kirsten	mg ÷
Rasmussen, Sten	mg ÷

Rützou, Vibeke	mg ÷
Sager, Axel Gutzon	mg
Scholdam, Ethel	mg ÷
Simonsen, Erna	mg ÷
Teilmann, Poul Johs.	ug ÷
Vestergaard, Michael Heiden	mg
Wittenborg, Minna Rosa	mg +
Zoffmann, Bente	mg

Fransk

Bache, Jette Andrea	mg
Christensen, Ejlf	mg ÷
Christensen, Lisbeth Margrethe	mg
Hansen, Erik	mg
Jensen, Hans Dethlef	mg ÷
Jensen, Inge Mark	mg
Nolsøe, Ruth	mg
Norman-Hansen, Sigrid	mg

Spansk

Bursøe, Karin	mg
Greve, Birgitte	mg
Hansen, Birgit Grindsted	mg
Hansen, Gudrun	mg
Hansen, Kirsten	mg
Koktvedgaard, Hanne Inge Grubert .	mg ÷
Nielsen, Karen Bente	mg +
Petersen, Birthe	mg +
Simonsen, Birthe	mg +

Tysk

Christiansen, Edith Carla Anna	ug
Glamhøj, Ib	mg ÷
Grum, Vivi Kistarak	mg ÷
Hansen, Karen Højgaard	mg +
Hornbeck, Ellen	ug ÷
Kristensen, Bente	mg +
Larsen, Rigmor	mg ÷
Lauritzen, Jette	mg +
Nørgaard-Johnsen, Birthe	mg
Pedersen, Birte	mg
Pedersen, Signe Stokholm	mg +
Reimer, Lene Birgit	mg
Sjørsløv, Inger	mg +
Stalner, Else Marie	mg +
Stripp, Birgit	mg
Sørensen, Herluf	ug
Sørensen, Leif	mg
Thorn, Christa Anna	ug ÷

Følgende bestod prøven i spansk:

Adolphsen, Birgitte	g +	Mørch, Mai-Britt Gry	mg +
Andreasen, Käte Well	mg +	Nielsen, Kirsten Johannsen	mg ÷
Aubertin, Marianne	ug ÷	Nielsen, Niels	g +
Hansen, Bent	mg	Norman-Hansen, Anton Holger	mg
Ipsen, Steen	mg	Ottzen, Jørgen	mg ÷
Jelgren, Steen Birger	mg ÷	Roepstorff, Jørgen Ulrik	mg
Jensen, Birgit Esben	ug	Sørensen, Svend Erik	ug ÷
Jessen, Hans Georg	mg +	Troelstrup, Karen	ug ÷
Larsen, Svend Erik Gerhard	mg	Wimmelmann, Henning	mg ÷

Følgende bestod prøven i portugisisk:

Jørgensen, Ib mg +

Eksaminer afholdt af handelsministeriet:

Revisoreksamen:

Den praktiske del af prøven for statsautoriserede revisorer (afholdt i 1961/62) blev bestået af følgende, der i forvejen havde diplomprøven i regnskabsvæsen:

Brendstrup, Arne	Nielsen, Eilif Moustén
Christensen, Ole Henning	Olsen, Henning
Frandsen, Børge Høvenhof	Pedersen, Hans Peder
Grønquist, Ole	Pedersen, Robert Peter
Gutkin, Leo	Pitters, Peter Cornelis
Hansen, Hugo Pilgaard	Rasmussen, Erik Preben
Hansen, Willy Bent	Rasmussen, Gunnar Tarding
Jacobsen, Preben	Sort, Gudmund Thomassen
Krogh Mervyn Flintegaard	Sørensen, Billy Raymond
Larsen, Arne Høxbro	Tilly, Christian

Ved den teoretiske del af revisoreksamen (afholdt i foråret 1962) bestod følgende, der i forvejen havde bestået diplomprøven i regnskabsvæsen, prøven i revisionsteknik:

Christensen, Kurt Normann	Knudsen, Mads Jørgen Bygballe
Glud, Jørgen	Kofoed, Ole
Hammer-Pedersen, Kai	Ladelund, Jens Erik
Hansen, Benny Frits	Nielsen, Kurt Erland
Hansen, Erik Teis	Nielsen, Torben Søndergaard
Holgersen, Peter Paustian	Pedersen, Erling
Kjærulff, Jørgen	Rørslev, Mogens

Translatørexamen:

Engelsk: Ankjær, Bente	Tysk: Hansen, Henning
Knudsen, Eva	Lunkewitz, Rita
Spansk: Hall, Inger	Nielsen, Pauli Gunderskov
Strøbech, Jens	Petersen, Rudolf

VI. BIBLIOTEKET

OPRETTELSE

Biblioteket er oprettet i 1922.

PERSONALE

Overbibliotekar: Knud Larsen (indtil 31. januar 1962) derefter Per Boesen.

Bibliotekar: Per Boesen (indtil 31. januar 1962).

Bibliotekaraspirant: Erik Larsen (fra 15. januar 1962).

1. Assistent: Verner Asholt.

2. Assistent: Karen-Brask Andersen (indtil 30. september 1961).
Fra 1. oktober 1961 følgende medhjælp i kortere eller længere tidsrum: Stud. merc. Torben Leinsdorf, stud. merc. Henrik Ohrt, stud., polit. Alma Villadsen, student Ida Nelson, student Mette Rosendahl, student Doris Erichsen, student Lise Thornsø.

Sekretær: Lili Broe Olesen (indtil 31. december 1960) og Inge Gotthardt Petersen (fra 1. januar 1961).

UDVALGET FOR REKLAMEBIBLIOTEKET

Direktør Svend Holbæk.

Professor Max Kjær-Hansen.

Redaktør Roger Nielsen (død 26. september 1961).

Professor Poul Winding (formand).

BIBLIOTEKETS VIRKSOMHED

Biblioteket har været åbent daglig kl. 10-21 (lørdag kl. 10-18), i juni og august dog kl. 10-18 og i juli kl. 12-14.

Bibliotekets tilvækst og udlån for perioden 1. august 1959 til 31. juli 1962 fremgår af omstående tabeller.

Biblioteket har enten på grundlag af højskolens skriftserier eller Erhvervsøkonomisk Tidsskrift eller Det Danske Marked udvekslet skrifter med 70 inden- og udenlandske institutioner.

En oversigt over et udvalg af bibliotekets tilvækst af bøger offentliggøres i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, og den udenlandske accession op-

Handelshøjskolens Biblioteks tilvækst

	1959/60	1960/61	1961/62
Bruttotilvækst ialt	2123	1929	2897
heraf bøger	1054	949	1384
deraf som gave eller udveksl.	482	416	719
periodica	126	980	1459
Udskilt fra biblioteket	126	253	71
Nettotilvækst antal bd.	1997	1676	2826
Nettotilvækst i m.	31,8	20,1	4702
heraf reklamebibl. antal bd.	58	73	70
Bibliotekets bogbestand antal bd.	35728	37404	40230
Bibliotekets bogbestand i m.	931	951,2	999
heraf reklamebibl. antal bd.	1624	1697	1767
Antal løbende periodica	897	931	1023
deraf i abonnement	138	148	166

Handelshøjskolens Biblioteks udlån

	1959/60	1960/61	1961/62
Antal låner	1228	1305	1383
heraf det almene erhvervsøk. studium	332	364	385
specialstudierne	460	490	481
heraf 1. del u. valg af speciale	64	59	56
bankvæsen	17	22	28
forsikring	13	8	8
organisation			47
regnskabsvæsen	175	181	159
revision	13	9	11
salgsorganisation og reklame	125	143	136
udenrigshandel	53	68	75
andre studerende	15	21	15
faste lærere og institutterne			
udenforstående	421	430	447
heraf danske biblioteker	53	71	55
udenlandske biblioteker	6	7	4
Antal hjemlån ialt	9150	10634	12099
heraf lærere og institutter	576	644	833
studerende	7202	8555	9802
udenforstående	1372	1435	1464
heraf danske biblioteker	213	255	338
udenlandske biblioteker	9		2
lånt fra udlandet	1	1	6
læsesalsudlån	12676	6585	6920

tages i Statens Accessionskatalog. Biblioteket har fra foråret 1962 påbegyndt udsendelse af en ugentlig liste over nyanskaffet litteratur, der står til gennemsyn for lærerne i 14 dage på biblioteket. Fra og med næste nr. af Erhvervsøkonomisk Tidsskrift vil bibliotekets litteratur-oversigt i tidsskriftet blive slået sammen med bibliotekets publikation *Økonomisk Dokumentation*

Udvalget for reklamebiblioteket har holdt sit årlige møde d. 16. juni 1960 og d. 16. juni 1961. Tilvækst og bestand fremgår af tabellen s. 179.

Om pressebiblioteket er der i december 1961 truffet den aftale, at dette indgår i Handelshøjskolens bibliotek med presseforsikringens rådgivende udvalg som tilsynsorgan.

På opfordring fra The London School of Economic and Political Science var bibliotekar Knud Larsen i februar og marts 1960 attachederet denne læreanstalts bibliotek under the Northern Studies Scheme for at gennemgå dets skandinaviske økonomiske litteratur og stille forslag om suppleringer.

Bibliotekar Per Boesen har holdt forelæsninger for studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og de forskellige specialstudier. Han har deltaget i Nordisk Transportforsknings Komites møde om transportdokumentation i Imatra, Finland 2.-3. februar 1960, i Stockholm 7. april 1960 og i København 21. maj 1960 som tilkaldt bibliotekssagkyndig for det danske trafikministerium. Han holdt den 5. februar 1960 i Dansk Teknisk Litteraturselskab et foredrag om spørgsmålet: Er der brug for et økonomisk fagbibliotek i denne den tekniske dokumentations tidsalder.

Bibliotekar Per Boesen besøgte den 24.-27. november 1961 Handelshøgskolans Bibliotek i Stockholm for at studere bibliotekets organisation.

Den 31. januar 1962 gik overbibliotekar Knud Larsen på pension og afløstes af Per Boesen. Den 15. januar 1962 ansattes cand. merc. Erik Larsen som bibliotekaraspirant.

Foruden tidsskrifter og årsskrifter har biblioteket modtaget gaver fra:

Åkerlund & Rausing, Lund
 Aalborg Stiftstidende
 Akademiska Boghandeln, Helsingfors
 Amerikas Forenedes Staters Ambassade
 Arbejdsmarkedsrådet
 Atomenergikommissionen
 Australia. Department of Trade, Melbourne
 Australia and New Zealand Bank, Ltd.,
 London

Det Australske Konsulat, København
 Automobildroskeejnerforeningen Droske-
 Centralen Taxa
 Banco di Roma, Rom
 Bank of Greece, Athen
 Bank of Japan. Economic Research
 Department, Tokio
 Bank of Korea
 Bank of Montreal

- Bank of Nova Scotia, Toronto
 Banque de Bruxelles
 Professor Børge Barfod
 Berlingske Forlag
 BP, bibliotek
 British European Airways, London
 British Institute of Management
 Dagbladet Børsen
 Chamber of Shipping of the United Kingdom
 Central Planning Unit, Kingston, Jamaica
 Commerzbank A. G., Düsseldorf
 Council of Europe, Strasbourg
 Creditanstalt-Bankverein, Wien
 Daells Varehus
 Danfoss
 Danmarks Nationalbank
 Danmarks Sparekasseforening
 Danmarks Tekniske Bibliotek
 Dansk Arbejdsgiverforening
 Dansk Salgs- og Reklameforbund
 Dansk Shell A/S
 Dansk Siemens A/S
 Dansk Standardiseringsråd
 Dansk Teknisk Oplysningstjeneste
 Dansk Textil Institut
 Dansk Varedeklarationsnævn
 De Danske Handelsforeningers Fællesorganisation
 Danske Importagenters Forening
 Den Danske Nationale Komité under Det Internationale Handelskammer
 Deutsche Bank, Hamburg
 Deutsche Bundesbank, Frankfurt a.M.
 Diplomatic Press, London
 Economisch Instituut voor de Middenstand, 's-Gravenhage
 Erik C. Eberlins Reklamebureau
 Egnsplanssekretariatet for Storkøbenhavn
 Ekonomisk Företagsledning, Malmö
 Eksportkreditrådet
 Holger Engberg, Columbia
 Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl
 The Falk Project for Economic Research in Israel, Jerusalem
 Federation of British Industries, London
 Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S
 Finansministeriet
 Finlands Statistiska Centralbyrå, Helsingfors
 Folketingets Bibliotek
 Foreign Trade Research Institute, Beograd
 Foreningen af Fabrikanter i Jernindustrien
 Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
 Det Franske Institut
 Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Oplysningsafd.
 Fællesrepræsentationen for Danske Arbejdsleder- og Tekniske Funktionærforeninger
 Den Grafiske Højskole
 Grosserer-Societetets Komité, Konsulent-tjenesten
 Stud. merc. Eyvind Grundt
 Civilingeniør T. Hall
 Hamburgisches Welt-Wirtschafts-Archiv, Bibliotek, Hamburg
 Handelsministeriets Bibliotek
 Handelsministeriets Produktivitetsudvalg
 Harvard University Economic Research project, Cambr. Mass.
 Direktør Egon Helshøj H. A.
 Holland. The Central Planning Bureau, Haag
 IDE
 Stiftung »Im Grüene«, Zürich
 Indenrigs- og Boligministeriet
 Institut for Sociologi, Oslo Universitet
 Instituttet for Historie og Samfundsøkonomi
 International Business Machines Corporation
 International Computers and Tabulators A/S
 Den Japanske Ambassade, Kbh.
 Grands Magasin Jelmoli S. A., Zürich
 KAB
 K.D.A.K.
 Det Kgl. Bibliotek
 Kreditforeningen af Grundejere i Fyns Stift
 Cand. merc. Erik Kristoffersen
 Kungl. Biblioteket, Stockholm
 Københavns Havn
 Landbrugets Afsætningsråd
 Landbrugsministeriet
 Landbrugsrådet
 Landsforeningen Dansk Arbejde
 Det Landøkonomiske Driftsbureau
 London Chamber of Commerce
 Løvens kemiske Fabrik, Biblioteket
 Magasin du Nord, Kbh.
 A/S Markeds-Data
 The Milwaukee Journal
 Civilingeniør Leif Monies H. A.
 Morgan Guranty Trust Company of New York
 Motorsagens Oplysningsråd

- Bankdirektør Kristian Møller
National Association of Retail Grocers,
Chicago
- National Bank of Australasia, Melbourne
National Bank of Egypt, Cairo
National Planning Association, New York
National Provincial Bank, London
Nationalbanken
- Nederlandsch Economisch Instituut,
Rotterdam
- Nordisk Interimskomiteé for Samordning af
Transportforskningen
- Nordisk Videnskabeligt Bibliotekarforbund
Norge. Finans- og Tolledepartementet, Oslo
Norges Eksportråd, Oslo
Den Norske Ambassade
De Norske Bykredittforeninger, Oslo
Olivetti
- Organisation for European Economic Co-
operation. European Productivity Agency,
Paris
- Overformyndieriet
Jørgen Philip-Sørensen
Princeton University, Princeton, N. J.
Provinshandelskammeret
The Rand Corporation, Santa Monica, Calif.
Professor, dr. polit. P. Nørregård Rasmussen
Review of International Affairs, Beograd
Royal Bank of Canada, Montreal
De Samvirkende Danske Husmandsfore-
ninger
De Samvirkende Danske Landboforeninger
Schweizerische Kreditanstalt
Skandinaviska Banken, Stockholm
Statens Byggeforskningsinstitut
Statens Järnvägstyrelses Bibliotek, Stock-
holm
Statens Kornkontor
Statens Rasjonaliseringsdirektorat, Oslo
Statens Trykningskontor
- Statsbiblioteket, Århus
Statstjenestemændenes Centralorganisation
Stockholms Enskilda Bank, Stockholm
Grosserer Ib Strenov, Kbh.
Sukkerfabrikken, Nykøbing F.
Sunlight Fabrikkerne A/S
Super Market Institute, Chicago
Svenska Aeroplan Aktiebolaget, Biblioteket
Svenska Handelsbanken, Stockholm
AB Svenska Ostasiatiska Kompaniet,
Göteborg
Sveriges allmänna Eksportföreningen
A/S Sævareid Karton- & Papfabrik, Bergen
Bankdirektør Jørgen Tarp H. A., Holbæk
Teknologisk Instituts Bibliotek
Tjänstemännens Centralorganisation,
Stockholm
Trustkommissionen
Tyskland. Bundesministerium für gesamt-
deutsche Fragen, Bonn
Udbyttedelingsnævnet
Udenrigsministeriet
United Nations. Economic Commission for
Europe, Genève
United Nations. GATT, Genève
United Nations. International Bank for
Reconstruction and Development, New
York
Universitetets Sosialøkonomiske Institut,
Oslo
Universitetets Økonomiske Institut
Universitetsbiblioteket, Oslo
Uppsala Universitetet
Weber & Sørensens Reklamebureau, Århus
Verband der Automobilindustrie, Frankfurt
a.M.
Vereinsbank, Hamburg
Vestjyllands Udviklingsråd
Zentral-Antiquariat, Leipzig
Det Økonomiske Sekretariat

VII. UDGIVERVIRKSOMHEDEN

I beretningsperioden er udgivet følgende skrifter:

Skriftrække A:

6. *P. Nyboe Andersen, Bjarke Fog og Poul Winding: Nationaløkonomi.* 2. udg. 1961. 348 s.
11. *Helge Nørgaard: Danmarks erhvervsforhold.* 2. udg. 1961. 260 s.
12. *Bjarke Fog og Arne Rasmussen: Driftsøkonomi II.* 1959. 324 s.
- 12.-13. *Bjarke Fog og Arne Rasmussen: Driftsøkonomi I-II.* Fotografisk optryk. 1961. 311 s. og 324 s.

Skriftrække C:

9. *Palle Hansen: The accounting concept of profit.* 1962. 142 s.

Skriftrække F:

16. *Arne Rasmussen: Pristeori eller parameterteori.* Fotografisk optryk. 1961. 255 s.
24. *Jan Kobbarnagel: Konkurrencens retlige regulering II.* 1961. 325 s.
29. *Max Kjær-Hansen: Selvbetjeningsbutikkerne i Danmark.* 1960. 47 s.
30. *Max Kjær-Hansen: Salgets driftsøkonomi.* 1960. 255 s.

Skriftrække G:

1. *Jan Kobbarnagel: Erhvervsretten.* 4. udg. Fotografisk optryk. 1961. 435 s.
2. *Jan Kobbarnagel: Erhvervsretlige love.* 4. udg. 1961. 154 s.
6. *Gunnar Gersted: Likvidation af insolvente aktieselskaber.* 1961. 92 s.

Skriftrække M:

1. *Ejler Alkjær: Studier i efterspørgslen på det danske ugebladsmarked.* Med et pressehistorisk bidrag af *Ulf Kjær-Hansen.* 1961. 136 s.

Undervisningsmaterialer:

2. Hovedopgaver i engelsk. 3. udg. 1960.
3. Skriftlige opgaver i statistik. 3. opl. 1960.
4. *P. Nørregaard Rasmussen og Lauge Stetting*: Matematik for økonomer I-II. 2. opl. 1960. 3. opl. 1961. 475 s.
5. Opgaver i kommercielt sprog. Engelsk. 4. udg. 1961.
6. *Erik Johnsen*: Kompendium i operationsanalyse. 2. opl. 1961. 123 s.
7. Opgaver i tysk version. 4. udg. 1962.
8. Opgaver i almindeligt sprog. Tysk. 4. udg. 1961.
9. Opgaver i kommercielt sprog. Tysk. 3. udg. 1961.
10. Opgaver i forretningspraksis. 1961.
11. Skriftlige opgaver i erhvervsret. 4. udg. 1949-59. 1960.
12. *Lauge Stetting*: Råvarepriser og søfragter. 1960. 2. opl. 1961. 217 s.
13. *Erik Otto*: Kontorets tekniske hjælpemidler. 1960. 122 s.
14. *Bjarke Fog og Arne Rasmussen*: Driftsøkonomiske opgaver. 1960. 134 s.
15. Dispositioner. 3. udg. 1961.
16. *Erik Johnsen*: Beslutningsteori og operationsanalyse-cases. 1961. 138 s.
17. *Bent Gram Mikkelsen*: Bankøkonomi I. Indledning. 1961. 101 s.
18. *Thorkil Kristensen*: Statusteori. 1961.
19. *P. Nyboe Andersen*: Fra klassisk til moderne renteteori. 1961. 10 s.

VIII. INSTITUTTER OG LABORATORIER

I tilknytning til højskolen er der oprettet 10 institutter og laboratorier, hvis opgave det er at bistå professorer og andre medarbejdere med løsningen af de opgaver, der påhviler dem, herunder navnlig forskningsopgaver, udarbejdelse af lærebøger og andet studiemateriale, vejledning af de studerende og formidling af oplysninger til erhvervslivet og andre interesserede.

Den fornødne bistand ydes ved, at der stilles arbejdslokaler, håndbogssamlinger o. l. samt sekretærhjælp til rådighed for medarbejderne.

Til hvert institut eller laboratorium er foruden forstander(e) som regel knyttet en eller flere amanuenser, der dels har til opgave at bistå forstanderen med dennes forskningsarbejde og øvrige opgaver inden for instituttets rammer, dels og navnlig under forstanderens vejledning at arbejde med selvstændige forskningsopgaver inden for den emnekreds, som er instituttets. Herudover deltager andre af højskolens lærere i en vis udstrækning i de enkelte institutters arbejde, således at der til hvert institut er knyttet en større eller mindre kreds af medarbejdere, som ved indbyrdes samarbejde og gensidig kritik medvirker til fremme af forskningen inden for det fælles interesseområde.

På en række områder foregår der endvidere et samarbejde mellem institutterne. Således har Presseforskningen modtaget bistand fra Regnskabslaboratoriet og fra Institutet for Salgsorganisation og Reklame ved løsningen af forskellige driftsøkonomiske spørgsmål såvel som ved tilrettelæggelsen af kursusvirksomheden, og Det økonomiske Forskningsinstitut og Regnskabslaboratoriet samarbejder om detailhandelens regnskabsundersøgelser.

Institutternes virksomhed finansieres dels ved hjælp af løbende årlige bevillinger på højskolens budget, dels ved tilskud udefra enten til konkrete forskningsopgaver eller som bidrag til arbejdet i almindelighed.

I det følgende redegøres for hvert enkelt instituts og laboratoriums vedkommende for det i beretningsperioden udførte forskningsarbejde m. v. For så vidt angår den del af virksomheden, som særlig vedrører undervisningen, henvises dog til afsnit III foran (s. 43-67). En samlet oversigt over arbejder offentliggjort af institutternes medarbejdere (såvel som af andre lærere ved højskolen) findes i afsnit XIII (s. 233-243).

A. BANKINSTITUTTET

Forstander: Lektor, underdirektør, cand. oecon. Carl E. Sørensen.
Assistent: Bent Gram Mikkelsen.

1. OPRETTELSE

Bankinstituttet er oprettet i 1939.

2. AFSLUTTEDE OG IGANGVÆRENDE ARBEJDER

Instituttet arbejder med en tilpasning af den driftsøkonomiske problemstilling og analyse til forretningsbankernes økonomi, og de foreløbige resultater af dette arbejde er offentliggjort dels i Bent Gram Mikkelsen: Bankøkonomi I. Indledning (Einar Harck 1961, 101 s.), dels i artiklen »Studiet af bankernes økonomi« (Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, nr. 4/1961, s. 361-72). Arbejdet fortsættes.

Den tidligere omtalte tilvejebringelse af en oversigt over de førende penge- og kapitalmarkeder, hvoraf pengemarkedet i U. S. A. er offentliggjort i kompendieform, ventes afsluttet i løbet af kortere tid.

3. INSTITUTTETS SAMLINGER

Samlingerne er som tidligere år blevet forøget med regnskaber og beretninger fra danske og udenlandske penge- og kreditinstitutioner samt med løbende publikationer af økonomisk og bankteknisk art.

4. ØVRIGE VIRKSOMHED

Om virksomheden i forbindelse med diplomstudiet i bankvæsen, se s. 49.

B. EKSPORTINSTITUTTET

Forstander: Dr. Z. D. Lando.

Amanuenser: Cand. polit. Lauge Stetting, mag. scient. Per Kongstad, H. D. (fra 1. jan. 1961) og cand. polit. Harald Vestergaard, H. D. (fra 1. aug. 1961)

Videnskabelig assistent: Cand. merc. Ole T. Krogsgaard (fra 1. jan. 1962).

Andre medarbejdere: Cand. polit. Henning Gottlieb, landsretssagfører Niels Th. Kjølbye, cand. merc. Hugo Rønsdal og cand. polit. Knud Erik Svendsen.

Sekretær: Fru Lis Sveistrup (indtil 31. dec. 1960), fru Gunna Lund (fra 1. feb. 1961).

1. OPRETTELSE

Eksporthinstituttet blev grundlagt 1932 med det formål at virke til fremme af studiet af udenrigshandelens problemer.

2. AFSLUTTEDE FORSKNINGSSARBEJDER

Z. D. Lando har i 1961/62 afsluttet en undersøgelse over mejeribrugets afsætningsproblemer. Resultaterne indgår i en artikel, der under titlen »Det danske mejeribrugs betydning i samfundøkonomien« offentliggøres i samleværket »Dansk Mejeribrug«, redigeret af professor H. M. Jensen, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (Forlaget Liber, København 1962).

Lauge Stetting har i 1959/60 afsluttet og offentliggjort sin lærebog i faget Råvarernes Markedsøkonomi (Handelshøjskolen i København, Undervisningsmaterialer 12, Einar Harcks Forlag, København 1960).

3. IGANGVÆRENDE OG PLANLAGTE FORSKNINGSSARBEJDER

a. *Den danske industrieksports organisation.*

En bevilling fra Statens Almindelige Videnskabsfond i foråret 1962 har gjort det muligt for instituttet at iværksætte en undersøgelse af den danske industrieksports organisation. Formålet med denne undersøgelse er at belyse de kanaler, ad hvilke den danske industrieksport gennemføres, at klarlægge og begrunde de strukturændringer, der har fundet sted i det sidste årti, samt derudfra at drage konklusioner med hensyn til de kanaler, ad hvilke en dansk eksportekspansion mest effektivt kan ske under de fremtidige markedsformer og markedsvilkår.

Grundmaterialet vil blive fremskaffet gennem en enquête omfattende et repræsentativt udsnit af Danmarks eksporterende industrivirksomheder. Det forberedende arbejde udføres af Ole T. Krogsgaard. Undersøgelsen ventes at komme til at strække sig over tre år.

b. *Eksporthandelsundersøgelser.*

Per Kongstad har i 1961/62 påbegyndt indsamling af materiale til belysning af den form, hvorunder eksportvirksomheder driver markedsundersøgelser. Det er hensigten at fortsætte denne indsamling bl. a. i forbindelse med den under pkt. 3a nævnte enquête og at lade dette materiale være udgangspunkt for en gennemgang af de problemer, der er særegne for analysen af fremmede, især oversøiske, markeder. Det er målet at lade dette arbejde munde ud i en foreløbig formulering af de principper, hvorefter specielt den mindre virksomhed kan foretage undersøgelser af det fremmede marked.

Resultaterne af denne undersøgelse, der foretages med støtte fra Philips Fond af 1958, vil sammen med et arbejde af Hugo Rønsdal indgå i en publikation vedrørende eksportmarkedsanalyser i serien Eksportinstitutets Småskrifter.

Per Kongstad skal endvidere studere kortlægningen af udvalgte miljøstørrelser af betydning for den kvantitative markedsundersøgelses gennemførelse. Hovedvægten tænkes lagt på en undersøgelse af nyere økonomisk-geografiske regionsanalyser foretaget i Israel, U. S. A. og Sverige, med det formål at diskutere synspunkter og metoder ved afgrænsningen af markeder og delmarkeder.

c. Udenrigshandelens finansiering.

Z. D. Lando har i 1960/61 undersøgt Import Factoring i U. S. A. og England samt de nyeste ændringer i engelsk og tysk eksportkredit. Undersøgelsens resultater er indgået i noter til forelæsninger over »Aktuelle problemer i udenrigshandelen«.

Harald Vestergaard har i 1961/62 indsamlet materiale til belysning af en række industrilandes forskellige former for eksportkreditgarantier og eksportfinansiering. Især i forhold til de underudviklede lande er eksportkredittidens længde et betydningsfuldt konkurrencemiddel, som kan tages i brug af de enkelte landes eksportører i varierende udstrækning, bl. a. på grund af de institutionelle forskelle på de omtalte to områder. Resultatet af undersøgelsen offentliggøres i Eksportinstitutets Småskrifter.

d. Oprettelse af datterselskaber i udlandet.

Niels Th. Kjølbye har i 1961/62 gennemført en undersøgelse vedrørende etablering af datterselskaber i vore vigtigste samhandelslande, Tyskland, England og Sverige, og vil i det kommende år fortsætte undersøgelsen med særligt henblik på Frankrig og Benelux. En redegørelse for den del af undersøgelsen, der omfatter Tyskland og Sverige, offentliggøres i serien Eksportinstitutets Småskrifter.

e. Aftaler om konkurrencebegrænsninger og monopoler i fremmede lande.

Niels Th. Kjølbye har i 1961/62 foretaget en undersøgelse af reglerne om konkurrencebegrænsninger og monopoler i Tyskland og England og vil i det kommende år fortsætte arbejdet med en undersøgelse af de tilsvarende regler i Sverige og Frankrig. En redegørelse for undersøgelsen vil blive offentliggjort i serien Eksportsinstitutets Småskrifter.

f. Latinamerika som Vestens handelspartner.

Z. D. Lando har i 1961/62 på baggrund af Latinamerikas struktursvagheder behandlet industrialiseringens nuværende status, investeringsbehovet, integrationsbestræbelserne samt »Alianza para Progreso«. De foreløbige resultater er indarbejdet i noter til forelæsninger over »Udenrigshandelens aktuelle problemer 1962«.

g. Øst-Vest-handelen.

I 1960/61 har Z. D. Lando beskæftiget sig med Øst-Vest-handelen. Resultaterne er foreløbig indarbejdet i noter til forelæsninger over »Aktuelle problemer i udenrigshandelen«.

Knud Erik Svendsen har i 1961/62 påbegyndt udarbejdelsen af en redegørelse vedrørende Øst-Vest-handelen. Redegørelsen offentliggøres i serien Eksportinstitutets Småskrifter. I samme serie vil instituttet udsende en undersøgelse af retsproblemer ved handel med Øst-landene, foretaget af Ole Lando.

h. Dansk landbrugseksport under en europæisk landbrugsordning.

Henning Gottlieb har i 1961/62 påbegyndt en redegørelse for principperne i den fælleseuropæiske landbrugspolitik, som er under udarbejdelse i Det europæiske økonomiske Fællesskab. Redegørelsen vil især tage sigte på markedsordningerne for de vigtige danske eksportvarer svinekød, æg og fjerkræ. Redegørelsen offentliggøres i serien Eksportinstitutets Småskrifter.

i. Råvarenes markedsøkonomi.

Lauge Stetting, der i 1959/60 opholdt sig i U. S. A. som Rockefeller Fellow, har arbejdet med den i sidste beretning omtalte undersøgelse over prisdannelsen på råvaremarkederne og mulighederne for at iværksætte stabiliserende foranstaltninger. Selve problemet vedrørende råvarenes manglende stabilitet er søgt formuleret, hvorved der er opstået visse velfærdsteoretiske spørgsmål (»totale« betingelser for et Pareto-optimum og optimum gennem tiden for et samfund i udvikling) som endnu ikke er ganske afklarede. Den økonomisk-politiske del af arbejdet har omfattet en gennemgang af de foreslåede stabiliseringsmetoder, fra enkeltvarestødpudelagre til det nyeste forslag om en flervare-forsikringsordning (foreslået i World Economic Survey 1958). Det har været naturligt at sondre mellem kompensatoriske betalingsbalanceordninger og ordninger, der griber ind i prismekanismen, hvorved der er opstået det empiriske spørgsmål, hvor stor en del af ustabiliteten der stammer fra endogene faktorer (»lag«'s og usikkerhed

på udbuds- og efterspørgselssiden, destabiliserende spekulation), og hvor stor en del der stammer fra exogene faktorer (vejret, teknologiske og politiske forhold, generelle konjunkturbevægelser). Undersøgelse heraf har koncentreret sig om spekulationens betydning for prisfluktuationerne, specielt samspillet mellem spekulation og hedging.

På grund af andre arbejdsopgaver, navnlig i forbindelse med en ny-ordning af H. D.-studiet i udenrigshandel, har Lauge Stettings arbejde med denne undersøgelse været afbrudt fra oktober 1960 til marts 1962.

4. LØBENDE PUBLIKATIONSVIRKSOMHED M. V.

a. *Eksportinstituttets Småskrifter.*

Instituttet har tilrettelagt udsendelsen af en ny serie småskrifter, som under fællestitlen »Eksportinstituttets Småskrifter« tænkes udsendt i et antal af to til fem hæfter om året.

I denne serie ønsker man at behandle aktuelle udenrigshandelsproblemer på en mere udførlig måde, end tilfældet kan blive i videnskabelige tidsskrifter. Desuden ønsker man gennem serien at henvende sig til erhvervsledere, som sædvanligvis ikke ser de økonomiske og juridiske fagtidsskrifter. Undersøgelserne, der skal danne grundlag for publikationerne, skal være dækkende og dybtgående, men ved præsentation af resultaterne vil man tilstræbe en forholdsvis kortfattet form, som formentlig vil gøre undersøgelserne overkommelige for de interesserede erhvervsledere.

Serien redigeres af Lauge Stetting. De første hæfter udsendes i efteråret 1962.

b. *Meddelelser fra Eksportinstituttet.*

Siden juni 1961 har instituttet udsendt et lille blad, »Meddelelser fra Eksportinstituttet«, der skal tjene som et bindeled mellem instituttet og udenrigshandelsinteresserede erhvervs kredse, herunder Handelshøjskolens egne dimittender i udenrigshandel. Bladet udsendes tre-fire gange om året og indeholder meddelelser om instituttets kursusarrangementer, gæsteforelæsnings, mødearrangementer, case studies, studierejser til fremmede markeder, interessante virksomhedsbesøg, udstillinger etc.; desuden vil bladet indeholde korte omtaler af nye forskningsresultater og interessante nydannelser inden for udenrigshandelen.

c. *Udenrigshandels-indeks.*

Instituttet har i 1959/60 og 60/61 fortsat udbygningen af sit udenrigshandel-indeks, hvori der registreres artikler fra: Aussenhandels-

dienst, Chamber of Commerce Journal, Economist, Export, Financial Times, Foreign Commerce Weekly, Foreign Trade, Neue Züricher Zeitung, Times Review of Industry, Wirtschaftliche Mitteilungen, Wirtschaftsdienst.

5. KONTAKTER MED ANDRE INSTITUTTER OG VIDENSKABELIGE ORGANISATIONER M. V.

Lauge Stetting har i 1959/60 opholdt sig ved Massachusetts Institute of Technology og Stanford University. Desuden har han besøgt Harvard, Yale, Columbia, Florida State, Berkeley og Chicago universiteterne samt London School of Economics. Han har i sommeren 1960 deltaget i Econometric Society's møde i Californien. Fra marts til juni 1962 har Lauge Stetting arbejdet som Research Fellow på Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel.

Per Kongstad og Harald Vestergaard har i efteråret 1961 aflagt besøg på Institut für Exportforschung an der Universität zu Erlangen samt på Hochschule für Welthandel i Wien.

Instituttet har endvidere optaget kontakt med Institut for distributionseconomisk och administrativ forskning ved Handelshögskolan i Göteborg, Geografiska Institutionen ved Handelshögskolan i Stockholm, Hamburgisches Welt-Wirtschafts-Archiv samt Marketing and Distribution Section, O. E. C. D.

6. ANDEN VIRKSOMHED

a. Eksportinstituttets kursusvirksomhed.

Instituttet har fra efteråret 1961 påbegyndt en kursusvirksomhed, der skal tjene som en efteruddannelse af Handelshøjskolens dimittender i udenrigshandel og andre med en tilsvarende uddannelse. Kurserne henvender sig først og fremmest til forretningsfolk, der på en ansvarsfuld post er beskæftiget med praktisk eksportarbejde.

I 1961/62 er der afholdt følgende kurser:

Eksportmarkedsanalyse. Aftenkursus ledet af Per Kongstad og Arne Rasmussen.

Eksporthandelens juridiske problemer. Aftenkursus ledet af Ole Lando i samarbejde med Niels Th. Kjølbye, Mogens Eggert Møller og Erik Siesby.

Nye problemer for dansk eksport i 60'erne. Tre-dages internatkursus på hotel Prins Hamlet, Helsingør. Leder: Lauge Stetting. Indledning ved Handelshøjskolens rektor og foredrag af professor

P. Nyboe Andersen samt fjorten specialister fra eksportvirksomheder, erhvervsorganisationer og statsadministration.

Eksport-Marketing af producentvarer. Tre-dages internatkursus på hotel Mommærk Færgegaard. Leder: Lauge Stetting. Foredrag af Per Kongstad, Hugo Rønsdal, Harald Vestergaard samt otte specialister fra erhvervsvirksomheder, erhvervsorganisationer og statsadministration.

Eksportens praktiske jura. Tre-dages internatkursus på Rold Stor-kro. Leder: Ole Lando i samarbejde med Niels Th. Kjølbye, Mogens Eggert Møller og Erik Siesby.

Lederskab og lønsomhed i eksporten. Tre-dages internatkursus på hotel Prins Hamlet, Helsingør. Ledere: Palle Hansen og Zakken Worre.

b. Eksportlitteratur.

Med støtte fra Danmarks Erhvervsfond har instituttet i samarbejde med Handelshøjskolens Bibliotek i august 1962 (efter beretningsperiodens udløb) udsendt et katalog over et udvalg af den eksportlitteratur, der står til rådighed for det eksportinteresserede erhvervsliv på Handelshøjskolens Bibliotek. I forbindelse med katalogens udsendelse afholdtes der i august 1962 på Handelshøjskolen en udstilling af eksportlitteratur, også forberedt ved et samarbejde mellem Eksportinstituttet og Handelshøjskolens Bibliotek.

c. Om instituttets virksomhed i forbindelse med diplomstudiet i udenrigshandel (tilrettelæggelse af studierejser og virksomhedsbesøg), se s. 55-56.

C. ERHVERVSRETTLIGT INSTITUT.

Forstander: Professor Jan Kobbarnagel.

Amanuenser: cand. jur. Mogens Eggert Møller (skatteret) og lektor cand. jur. Ole Lando, deltidsbeskæftiget (interlegal handelsret).

Sekretær: Fru Tove Larsen.

1. OPRETTELSE

Instituttet er oprettet i 1952 med det formål at drive forskning inden for erhvervsrettens område.

2. AFSLUTTEDE OG IGANGVÆRENDE FORSKNINGSARBEJDER

a. Konkurrenceretlige emner:

Jan Kobbarnagel har fuldenendt manuskript til 2. bind af Konkurrencens Retlige Regulering, der indeholder en fremstilling af Mærkeretten.

Bogen udkom i foråret 1961. – Han har endvidere i tidsskriftet *Juristen* skrevet en afhandling om den nye varemærkelov.

b. Selskabsretlige emner:

Jan Kobbenfagel har i samarbejde med amanuensis, cand. polit. Poul Sveistrup, Regnskabslaboratoriet, studeret afstemningsregler indenfor aktieselskaber og foreninger og har herom offentliggjort to afhandlinger i *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*, henholdsvis i 1960 og 1961.

c. Handelsretlige emner:

Ole Lando har fortsat og afsluttet sit arbejde på en fremstilling af den internationale kontraktrets almindelige del.¹⁾ Han har endvidere arbejdet på en samling af domme vedr. løsørekøb, et kompendium, der udkom i oktober 1960, og som anvendes ved undervisningen under diplomstudiet Udenrigshandel.

d. Skatteretlige emner.

Mogens Eggert Møller har fortsat sine studier i skatteret og har publiceret flere afhandlinger i *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift* og i *Revision og Regnskabsvæsen*, herunder »Afskrivninger – nedskrivninger og selskabsbeskatning«, »Den formueskattepligtige værdi af unoterede aktier« og »De skatteretlige skøn«.

D. FORSIKRINGSINSTITUTTET

Forstander: Lektor, amanuensis, cand. polit. Knud Hansen.

1. OPRETTELSE

Instituttet er oprettet i 1952 i forbindelse med den da foretagne omlægning af diplomstudiet i forsikring.

2. AFSLUTTEDE OG IGANGVÆRENDE FORSKNINGSARBEJDER

a. Pengeanbringelse.

Lektor Knud Hansen har i fortsættelse af et tidligere arbejde om pengeanbringelse i aktier blandt andet foretaget visse metodestudier. Et af disse er offentliggjort i *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1959, s. 286–97, under titlen »Om konstruktion og fortolkning af index for aktiekurser«. Heri analyseres bl. a. virkningen på index af aktiers »kvalitetsændringer« (henlæggelser, udstedelse af friaktier m. m.), og der stilles forslag om beregning af nye index til supplement af de traditionelle.

¹ Efter beretningsperiodens udløb har forfatteren på grundlag af det pågældende arbejde erhvervet den juridiske doktorgrad ved Københavns Universitet.

Et andet metodestudie er offentliggjort i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift 1960, s. 97-109, under titlen »Om aktiers og aktieselskabers rentabilitet«. Heri behandles sammenhængen mellem et aktieselskabs regnskabsmæssige resultater (selskabsrentabilitet) og forrentningen af de penge, aktionærerne har anbragt i selskabets aktier (aktierentabilitet).

På grundlag af metodestudierne er der foretaget en analyse af kursudviklingen for aktier. Resultaterne heraf er efter forudgående diskussioner, bl. a. i Handelshøjskolens amanuensisseminar, offentliggjort i to artikler i *Finanstidende*, nemlig henholdsvis »Den internationale kursudvikling for aktier siden 1938« (s. 440-42) og »Er aktier dyre eller billige« (s. 467-69), begge i 1960.

I en artikel om »Aktiemarkedets udviklingslinier og forsikringsselskabernes investeringsovervejelser« (*Nordisk Forsikringstidsskrift* 1962, s. 143-65) er der givet en omtale af forsikringsselskabernes valg imellem aktier og obligationer, efter at der er opstillet en hypotese om renteforskellen mellem de to slags værdipapirer, ligesom der er foretaget en analyse af virkningen af den skattemæssige forskelsbehandling af aktier og obligationer.

Endelig er der i anledning af det senere gennemførte forslag til aktiebeskatning udført et mindre arbejde om »Friaktiers betydning for aktiers værdi« (*Finanstidende* 1959, s. 198-200 med replik s. 253), og i et indlæg »Endnu et læserbrev om aktiekurser« (*Assurandøren* 1961, s. 6) er debatteret kursen på forsikringsaktier.

b. Akkvisition m. m.

Ved Akkvisitionschefernes Fællesråds møde i Helsingør 8.-10. oktober 1959 holdt Knud Hansen foredrag om »Forsikringsvirksomheden i relation til den økonomiske udvikling i Danmark i de sidste 20 år«. Et afsnit af foredraget er offentliggjort i *Assurandøren* 1960, s. 129-31 (»Forsikringspræmiernes andel af nationalindkomsten siden 1936«). I fortsættelse af mødet er der endvidere udarbejdet en oversigt over forskningsområder inden for akkvisition som forberedelse til eventuel forskning inden for området.

Knud Hansen har desuden foretaget undersøgelser af forskellige emner, der har betydning for forsikringsselskabernes akkvisitionsvirksomhed. Resultaterne heraf er fremlagt i artikelform.

I artiklen »Skal vi have aktielivsforsikring?« (*Dansk Forsikrings Tidende*, 29. februar 1960) omtales nogle af problemerne i forbindelse med en fra andre lande kendt livsforsikringsform, hvorunder forsikrings-

summen og dermed også udbetalingerne og eventuelt præmieindbetalingerne reguleres op eller ned i takt med kursværdien af en aktieportefølje, hvori forsikringsfonden er anbragt. I 1961-62 er dette arbejde fulgt op med en omfattende, international materialeindsamling, som dannede grundlag for to artikler om aktielivsforsikringens udvikling henholdsvis i Amerika og Europa (Dansk Forsikrings Tidsskrift, 7. maj og 2. juli 1962).

Artiklen »De nye regler for fradrag i folkepension« (Dansk Forsikrings Tidsskrift, 28. marts 1960) analyserer disse reglers virkning for private pensions- og formueindtægter.

I artiklen »Forrentningen af livsforsikringsopsparing« (Assurandøren, 25. maj 1960) er der foretaget en undersøgelse af, hvorledes den forrentning, der opnås af forsikringstagernes i livsforsikringspolicer anbragte penge, afhænger af den af selskaberne opnåede forrentning af anbragte midler, af selskabernes omkostningsprocent og af de skattemæssige begunstigelser af forsikringsopsparing.

Behovet for at tilpasse livsforsikringsformerne og -akkvisitionen til den øvrige økonomiske udvikling er behandlet i to artikler, nemlig »Om tilpasning til udviklingen« (Hafnia's »Månedsskrift«, januar 1962, delvis gengivet i Dansk Forsikrings Tidende, 29. januar 1962, og i Assurandøren, 7. februar 1962) samt »Hvorledes undgår dansk livsforsikring at sakke agterud?« (Assurandøren 3. maj 1962). I sidste artikel gives også en analyse af livsforsikringstegningen i en række lande.

Artiklen »Forsikringsselskaberne og eksportkrediten« (Assurandøren, 14. februar 1962) omtaler den danske eksportkreditforsikring samt udviklingen i U. S. A. og England.

Knud Hansen er i samarbejde med amanuensis Erik Trolle-Schultz, Institutet for Salgsorganisation og Reklame, i gang med at konstruere et »akkvisitionsspil«, et økonomisk beslutningsspil omfattende de handlingsparametre, som står til rådighed for forsikringsselskabers akkvisitionsledelser. Spillet programmeres i samarbejde med I. B. M. til udførelse på elektronregnemaskinen IBM 1620 og forventes at kunne tages i brug i undervisningen i 1962/63.

c. Genforsikring.

Knud Hansen har fortsat sin forskning på genforsikringsområdet efter den i sidste beretning omtalte plan.

Inspireret af de i de sidste år fremkomne beslutningsspil har han desuden konstrueret et »genforsikringsspil«, som dog adskiller sig fra de fleste beslutningsspil ved også at være et forhandlingsspil. I spillet

repræsenterer hver deltager (eller deltagergruppe) et forsikringselskab. Ved spillets begyndelse udleveres for hvert selskab en statistik over bl. a. de 5 foregående års skadeforløb. På grundlag heraf skal deltagerne for et år ad gangen indgå aftaler med hinanden om gensikringsafdækning af deres porteføljer, hvorefter årets skadesresultater meddeles, afregning foretages og nye aftaler indgås.

Spillet er med tilfredsstillende resultat anvendt i undervisningen i genforsikring og er to gange spillet af ialt 48 medlemmer af Forsikringsforeningen. Knud Hansen har redegjort for spillet i to artikler i *Assurandøren* (o. november 1960) og i *The Journal of Insurance* (juni 1961 og diskussionsindlæg i december 1961). Sidstnævnte artikel og en omtale heraf i *The Post Magazine & Insurance Monitor* foranledigede godt 40 forespørgsler fra 16 lande. I nogle af disse har man nu planer om at anvende spillet i undervisningen. Blandt andet foranlediget af andre henvendelser vil spillet nu blive tilpasset og programmeret til udførelse på elektronregnemaskiner.

d. Andre emner.

I forbindelse med arbejdet med genforsikrings- og akquisitionsspillene har Knud Hansen mere generelt beskæftiget sig med »Økonomispil og deres anvendelse«. Et indlæg herom ved de nordiske handelshøjskolars erhvervsøkonomiske konference i Helsingfors i august 1960 er senere trykt i *Affärsekonomisk Revy* 1960, s. 109-15.

Endelig har Knud Hansen i et bidrag »Om forsikrings- og risikoproblemer« i *Erhvervsøkonomisk Tidsskrifts* jubilæumsnummer (1961, s. 339-52) givet en oversigt over den forsikringsøkonomiske forskning med særlig henblik på de nordiske lande efter 1945.

E. INSTITUT FOR ORGANISATION OG ARBEJDS SOCIOLOGI

Forstander: lektor, cand. oecon. Torben Agersnap.

Sekretær: fru Inge Raun til 1. september 1961 og fru Grethe Rønn-Jensen fra 1. april 1962.

Medarbejdere, heltidsbeskæftigede: Docent, dr. jur. Verner Goldschmidt, instituttassistent Erik Hollesen, H. A., og cand. polit. Ove Per Henningsen.

Medarbejdere, deltidsbeskæftigede: cand. oecon. Flemming Agersnap, overlæge Jørgen Andersen, cand. jur. Agnete Weis Bentson, stud. mag. scient. soc. Leif Christensen, advokat Ernst Dyrbye, cand. oecon.

Niels Jørgen Ebbensgaard, advokat Jørgen Hoffmeyer, cand. merc. Flemming Klöcker-Larsen, cand. oecon. Lars Skov Madsen, cand. psych. Eggert Petersen, cand. polit. Frode Rasmussen, cand. jur. Jørgen Saabye og cand. jur. Ole B. Thomsen.

1. OPRETTELSE

Instituttet er oprettet pr. 1. jan. 1953.

2. AFSLUTTEDE FORSKNING SARBEJDER

a. Samarbejdsudvalg i Dansk Industri.

For Handelsministeriets Produktivitetsudvalg under Danmarks Erhvervsfond har man gennemført en undersøgelse vedrørende samarbejdsudvalgenes virke siden indførelsen i 1947. Undersøgelsens leder har været Torben Agersnap, og fra instituttet har Agnete Weis Bentzon og Leif Christensen været medarbejdere ved undersøgelsen.

Undersøgelsen er tilrettelagt med udgangspunkt i smågruppeteorien og teorierne om autoritær versus demokratisk arbejdsledelse. Det materiale, undersøgelsen bygger på, omfatter besvarede spørgeskemaer fra ca. 75% af alle industrivirksomheder med 25 arbejdere og derover samt personlige interviews og rundspørger i 29 virksomheder.

Lidt over en trediedel af industrivirksomhederne, repræsenterende ca. $\frac{2}{3}$ af arbejderstyrken har oprettet samarbejdsudvalg, fortrinsvis større virksomheder med en stabil arbejderstyrke. Udvalgenes effektivitet er belyst gennem bedømmelser fra arbejdsgiverne, arbejdslederne, tillidsmændene og arbejderne iøvrigt i de udvalgte virksomheder. Det synes at være af væsentlig betydning for udvalgenes effektivitet, at den ansvarlige bedriftsledelse er repræsenteret i udvalget, og effektiviteten er størst, hvor de fire grupper af personer i virksomheden har en positiv holdning overfor hinanden. Ligeledes synes der at være en sammenhæng mellem udvalgenes effektivitet og udvalgsmedlemmernes deltagelse i samarbejds-kurser.

b. Studenterundersøgelsen 1959.

Som et led i instituttets undersøgelser vedrørende den akademiske arbejdskrafts forhold har man i samarbejde med Sociologisk Institut ved Københavns Universitet for Udvalget vedrørende de studerendes og videnskabsmændenes økonomiske kår gennemført en undersøgelse over studenternes sociale og økonomiske forhold. Undersøgelsen er gennemført af Torben Agersnap under medvirken af Leif Christensen, Ove Per Henningsen, Kirsten Rudfeld, Jan Stehouwer og Jens W. Trock.

Undersøgelsen viser, at antallet af dimitterede studenter er vokset

fra 1800 til 4000 inden for de sidste 25 år, og heraf har en voksende del fortsat deres uddannelse ved de højere læreanstalter. En femtedel af de studerende er gift, og disses andel af samtlige studerende er vokset med 50% siden 1947. Der er stadig en betydelig overvægt af akademikerbørn blandt de studerende. Lidt over halvdelen af de studerende i København bor hjemme, af resten bor omkring en trediedel på kollegium. Arbejdsugen for de studerende er gennemsnitlig på ca. 42 timer, heri medregnet ca. 7 timers erhvervsarbejde. De månedlige udgifter for udeboende studerende lå i 1959 på 350-450 kr. om måneden.

Undersøgelsens resultater har været medvirkende til, at støtten fra Ungdommens Uddannelsesfond er forøget betydeligt. På grundlag af undersøgelsesmateriale har Leif Christensen udarbejdet en oversigt over »Forældrenes økonomiske støtte til de studerende« og »De studerendes geografiske fordeling«, der er udsendt særskilt.

c. Lærlingeuddannelsen i Danmark.

For at kunne gennemføre en række undersøgelser vedrørende lærlingeuddannelsens virkning og hensigtsmæssighed her i landet påbegyndte Flemming Klöcker-Larsen i 1960 en indsamling af foreliggende oplysninger om lærlingeuddannelsen.

Fra Philips Fond af 1958 modtog man en bevilling til delvis dækning af omkostningerne ved dette arbejde, og det indsamlede materiale er nu systematisk bearbejdet i en stencileret rapport. Der gives heri en detailleret fremstilling af lærlingeuddannelsen inden for håndværk- og industriområdet og handels- og kontorområdet ledsaget af en statistisk oversigt over uddannelsen.

d. Uddannelsesbehovet i udvalgte brancher.

Behovet for videreuddannelse i de forskellige brancher skønnes i flere tilfælde at være betydeligt, men der foreligger ikke konkrete oplysninger om behovets størrelse. Flemming Klöcker-Larsen har derfor efter opfordring fra vedkommende brancher gennemført to spørgeskemaanalyser inden for henholdsvis automobilhandelen og tapethandelen. De to undersøgelsesrapporter indeholder en talmæssig fremstilling af branchemedlemmernes personale fordelt på stilling og alder, samt en redegørelse for det gennem analysen konstaterede undervisningsbehov hos indehavere og medarbejdere.

e. Myndighedsadfærd, social kontrol, kultur- og normkonflikter.

Med udgangspunkt i sin disputats om »Retlig adfærd«, der blev afsluttet ved instituttet i 1956, og forskellige undersøgelser, som er gennem-

ført for Udvalget for Samfundsforskning i Grønland, har Verner Goldschmidt arbejdet med en teoretisk analyse af forskellige problemer i forbindelse med normers (d.v.s. adfærdsforventningers og -reglers) opståen, ændring og efterlevelse. En del af problemstillingen for dette arbejde er fremstillet i »An Experiment on Codification of Criminal Law« i Transactions of the Fifth Congress of Sociology, 1962.

f. Retssociologisk undersøgelse af familien som økonomisk enhed.

På grundlag af et materiale indsamlet af Udvalget for Samfundsforskning i Grønland har Agnete Weis Bentzon arbejdet med en retssociologisk undersøgelse over familien som økonomisk enhed med støtte fra Statens Videnskabsfond. En redegørelse for undersøgelsens problemstilling foreligger i: »Family Law and Socio-Technical Development in West Greenland« i Transactions of the Fifth Congress of Sociology, 1962.

g. Personaleorganisatoriske problemer ved avisdistributionen i København.

Den ændrede beskæftigelsessituation har for adskillige erhvervsvirksomheder rejst nye personale-organisatoriske problemer. Til belysning af nogle af disse spørgsmål har Torben Agersnap gennemført en undersøgelse vedrørende til- og afgang m. v. af avisdistributionspersonel. Fra instituttet har Anne-Lise Clausen og Ove Per Henningsen været medarbejdere ved undersøgelsen.

h. Handelsflådens officersproblem.

Søfartserhvervets betydelige personale-organisatoriske problemer i de seneste år har været anledning til, at instituttet har taget disse spørgsmål op til undersøgelse. En indledende undersøgelsesrapport er udarbejdet af Erik Hollesen og Torben Agersnap.

Rapporten viser, at der er ca. 2200 navigatører og 3400 maskinofficerer i handelsflåden, og personaleomsætningen er stor. Tilgangen af nye officerer kommer næsten udelukkende fra søfartens skoler, den er på ca. 200 navigatører og ca. 300 maskinmestre årlig. Kun ca. halvdel af navigatørerne og ca. $\frac{1}{3}$ af maskinofficererne bliver i handelsflåden. Handelsflåden mangler for tiden ca. 200 styrmænd og ca. 1000 maskinofficerer; dette øger direkte og indirekte skibsfartens omkostningsniveau og har indflydelse på sikkerheden til søs.

i. Ulykker til søs.

På baggrund af den store ulykkeshyppighed, som er påvist for søfartserhvervet, har man indsamlet et materiale til belysning af dette problem. Materialet, der stammer fra personlige interviews og spørgeskema-

svarelses fra skibsførere og maskinchefes i de nordiske handelsflåder, er indsamlet og bearbejdet af en arbejdsgruppe bestående af magister O. Arner, Oslo, professor A. Otterland, Umeå, magister Pentti Winter, Åbo, og Erik Hollesen.

3. IGANGVÆRENDE FORSKNING SARBEJDER

a. *Smågruppeundersøgelser.*

Med støtte af Philips Fond af 1958 har Torben Agersnap og Erik Johnsen fortsat arbejdet med undersøgelser af beslutningsprocesser i smågrupper, komiteer og udvalg ved gennemførelsen af økonomispil. Det af forfatterne konstruerede økonomispil for virksomhedsledere har vundet yderligere udbredelse som undervisnings- og forskningsredskab og foreligger nu i en svensk, hollandsk, engelsk, fransk og tysk udgave.

b. *De store virksomheders organisation.*

Med støtte fra Philips Fond af 1958 har Leif Christensen påbegyndt et forarbejde til en undersøgelse over den teknisk-økonomiske og personelle organisation i danske virksomheder med mere end 100 arbejdere. Der er udarbejdet et kartotek over virksomhederne. Det er hensigten herefter at søge kontakt med en række branchekendte personer og i samarbejde med disse at udarbejde et skema, som skulle muliggøre en registrering i store træk af firmaernes organisation. Derefter vil man søge materialet indsamlet gennem skriftlig og i begrænset omfang gennem personlig kontakt med firmaerne.

c. *Ændringer i erhvervs-kulturen.*

Det er almindeligt antaget, at en forøgelse af befolkningens levestandard i landet forudsætter en videregående rationalisering af værksteds- og kontorarbejdet i erhvervsvirksomhederne og den offentlige sektor. Dette rejser spørgsmål om, hvilke forhold der øver indflydelse på henholdsvis ledelsens, funktionærernes og arbejdernes oplevelse og akcept eller modarbejde af de forskellige nye elementer i erhvervs-kulturen. Som eksempel kan man nævne problemerne omkring indførelse af elektroniske databehandlingsmaskiner. Hvilke overvejelser af økonomisk, organisatorisk og personaleadministrativ karakter ligger der bag ledelsens beslutning om at akceptere eller forkaste indførelsen af automatiske databehandlingsanlæg? Hvilke forhold afgør omfanget af personalets medvirken til ændringens gennemførelse? Disse problemer er taget op i en undersøgelse, der ledes af Torben Agersnap.

d. Formueforhold og arbejdsdeling mellem ægtefæller.

Ægteskabslovens forudsætninger vedrørende ægtefællernes tilvejebringelse af familiens indkomst og formue samt arbejds- og ansvarsfordelingen iøvrigt dem imellem er taget op i en undersøgelse, der gennemføres af Agnete Weis Bentzon, bl. a. med støtte af Statens Videnskabsfond.

e. Social kontrol, normer og myndighedsudøvere.

På baggrund af de tidligere omtalte undersøgelser over social kontrol, normer og myndighedsudøvere gennemfører Verner Goldschmidt en undersøgelse inden for dette område.

f. Personaleomsætningsproblemer.

Med støtte fra Philips Fond af 1958 gennemfører cand. polit. Ove Per Henningsen (på grundlag af tidligere indsamlede materialer og med udgangspunkt i et teoretisk oplæg af Magnus Hedberg) en undersøgelse over metoder i virksomhederne, bevægelser på arbejdsmarkedet og social mobilitet.

I tilslutning hertil har Erik Hollesen gennemført indsamling af et omfattende materiale vedrørende afgangsen af officerer fra handelsflåden. Dette materiale er under videre bearbejdelse.

4. FORSKNINGSKOLLOKVITIUM

Under ledelse af Torben Agersnap og Verner Goldschmidt har man i 1962 taget initiativ til at gennemføre et uddannelsesprogram for forskningsinteresserede inden for området organisation og sociologi. Kollokviet er i første række tilrettelagt for personer, der har en embedseksamen inden for de socialvidenskabelige discipliner.

5. SAMARBEJDE MED ANDRE FORSKNINGSinSTITUTTER

Fra instituttet har Torben Agersnap, Agnete Weis Bentzon og Verner Goldschmidt deltaget i den undersøgelse, der gennemføres af udvalget for Samfundsforskning i Grønland med professor Franz From som Formand.

Verner Goldschmidt har fungeret som forskningsleder for udvalget, der bl. a. har udsendt følgende publikationer:

Opløsning af ægteskab i Vestgrønland, udarbejdet af Agnete Weis Bentzon, København 1961.

Uddannelsessituationen i Vestgrønland I, udarbejdet af Verner Goldschmidt og Pie Barfod, København 1962.

Kriminalloven og de vestgrønlandske samfund I-II, udarbejdet af Verner Goldschmidt og Henning Brøndsted med bistand af Jørgen Trolle, København 1962.

Ved Socialforskningsinstituttet har Torben Agersnap været medarbejder ved undersøgelsen over virkninger af 45-timers ugens indførelse.

6. INSTITUTTETS ØVRIGE VIRKSOMHED

Med støtte fra de sociologiske selskaber i de nordiske lande har man udsendt 4.-6. årgang af tidsskriftet ACTA SOCIOLOGICA under ledelse af et redaktionsråd bestående af de skandinaviske professorer i sociologi og med Torben Agersnap som redaktør assisteret af Flemming Klöcker-Larsen.

For Foreningen af danske Civiløkonomer har man gennemført to kurser i Virksomhedsledelse under ledelse af Torben Agersnap. Det anvendte kursusmateriale er udsendt som særskilt hefte.

I samarbejde med Nordisk Sommeruniversitet har man gennemført studiekredse over følgende emner:

1960: Uddannelsessociologiske problemer.

1962: Kommunikationsproblemer.

Til specialstudiet i organisation har Torben Agersnap udarbejdet en Håndbog for medarbejdere.

Om aktiviteten i forbindelse med specialstudiet i organisation, se iøvrigt nærværende beretning s. 51.

F. PRESSEFORSKNINGEN

Forstandere: Professor Ejler Alkjær og professor Hakon Stangerup.
Amanuensis: Mag. art. Ulf Kjær-Hansen.

Rådgivende udvalg:

Direktør Svend Aller, direktør Arne Byskov, distributionsdirektør Poul B. Christensen, fhv. minister, redaktør Ernst Christiansen, direktør Robert Holmberg, overarkivar Harald Jørgensen, professor Max Kjær-Hansen, direktør Mogens Kaarøe, dr. Vincent Næser, chefredaktør Alf Schiøttz-Christensen, redaktør Eigil Steinmetz, direktør Paul Tillge og rektor Poul Winding (formand).

1. OPRETTELSE

Presseforskningen ved Handelshøjskolen i København blev på grundlag af en donation fra den danske dagspresse oprettet i februar 1954

som en særlig forskningsinstitution, der i tilknytning til Institutet for Salgsorganisation og Reklame beskæftiger sig med pressens samfundsmæssige og økonomiske forhold. Institutets formål er:

1) at gennemføre videnskabelige undersøgelser af pressens samfundsmæssige virksomhed, i første række til klarlæggelse af området »pressens driftsøkonomi«,

2) på Handelshøjskolen at opbygge et offentligt tilgængeligt bibliotek vedrørende pressens mangesidede forhold og

3) lejlighedsvis at lade afholde enkeltforedrag og kortere forelæsningsrækker i tilslutning til instituttets virksomhed.

2. AFSLUTTEDE FORSKNING SARBEJDER

a. Ejler Alkjær: Studier i efterspørgselen på det danske ugebladsmarked. Med et pressehistorisk bidrag af Ulf Kjær-Hansen.

Undersøgelsen er gennemført af Ejler Alkjær på grundlag af materiale bragt til veje af medlemmerne af »Den illustrerede Presses Udgifterforening«. Den blev afsluttet i sommeren 1960 og publiceret i sommeren 1961 som bind 1 i Presseforskningens nye skriferække (Skriferække M).

Bogen indledes med en historisk gennemgang af ugebladets udvikling i Danmark fra 1726 til o. 1930 med hovedvægten lagt på de enkelte magasiners opståen og udvikling i løbet af den betragtede periode. Dette afsnit er skrevet af Ulf Kjær-Hansen.

Behandlingen af ugebladssalgets udvikling er disponeret i elleve afsnit af følgende indhold:

1. *Analysens formål og form.* Her opridses baggrunden for undersøgelsens tilblivelse og omfanget af det foreliggende materiale. Målsætningen klarlægges, og grænserne trækkes op for opgavens muligheder.

2. *Tids- og bladmæssig afgrænsning.* Perioden fastlægges under hensyntagen til tilgængelige oplagstal. Bladgrupperne defineres, og der redegøres herunder for, hvilke blade der medtages. Der gives en summarisk skildring af disse blades skæbne. Herunder leveres i en stor tabel oversigt over samtlige medtagne blades oplagsudvikling fra 1932 til 1960.

3. *Oplagenes og bladantallets totale udvikling.* Ændringer i det samlede bladantal og dets indflydelse på oplagsudviklingen.

4. *Bladgruppernes indbyrdes forskydninger.* Vurdering af de tre hovedgrupper, familieblade, kvindeblade og andre blade, og deres vekslende andel i det totale oplag.

5. *Familiebladenes udvikling.* Hvorledes familiebladene antalmæssigt og oplagsmæssigt har hævdet sig enkeltvis og som grupper.

6. *De øvrige blades oplagsvariationer.* Hvorledes oplagsudviklingen har forment sig for kvindeblade, billedreportageblade og tegneserieblade i forhold til familiebladene.

7. *Ændringer i bladudgiverernes markedsandele.* Fremstilling af den udvikling, der har præget de enkelte bladudgiverkoncerners markedsandele i tilknytning til en belysning af enedækning og dobbeltdækning samt de enkelte husstandes indkøbsvaner.

8. *Det danske ugebladsmarkeds »klima«.* Beskrivelse af de forhold, der præger omgivelserne i den pågældende periode, og hvorledes de har haft indflydelse på ugebladssalget. Ændringer i befolkningens sammensætning, husmødrenes øgede beskæftigelse uden for hjemmene, fjernsynets konkurrence, indkomststigningen, krigsperiodens indflydelse og de medfølgende restriktioner. Konklusion: Der er i højere grad tale om en konkurrence om husstandenes disponible tid end om deres købekraft.

9. *Bladenes egen indsats til fremme af efterspørgslen.* Her omtales ugebladernes salgsforanstaltninger og udnyttelse af reklamemidler (annoncering, biografreklame etc.) samt anvendelse af bedre teknik, forøget sideantal og bedre redaktionelt stof.

10. *Svingninger i efterspørgslen inden for det enkelte år.* På grundlag af 8 ugebladets månedsoplag redegøres for de sæsonsvingninger, salget er underkastet.

11. *Ugebladene i fremtiden.* Afsluttende konklusion, herunder mulighederne for ugebladssalgets udvikling i de kommende år.

b. *Dagspressens udvikling.*

Ulf Kjær-Hansen har skrevet en historisk oversigtsartikel »Fra firepressesystem til bladdød«, der har været offentliggjort i fagbladene »Chaufføren« og »Sammenslutningen« i januar 1960.

Endvidere har Ulf Kjær-Hansen skrevet en artikel »Vilkårene for dagbladsvirksomhed i efterkrigstiden«, som blev offentliggjort i personalebladet »Indendørspolitikken« i marts 1962.

c. *Den østrigske presse.*

Hakon Stangerup har på grundlag af et studieophold i Østrig skrevet en række artikler om den østrigske presses udvikling og kår efter den anden verdenskrig. Disse artikler er blevet samlet i en bog, der udkom i 1959 under titlen »Det genfødte Østrig«.

3. IGANGVÆRENDE OG PLANLAGTE FORSKNINGSARBEJDER

a. *De danske ugebladets udviklingshistorie.*

Ulf Kjær-Hansen fortsætter sin detaljerede kortlægning af den danske magasinpresses udvikling koncentreret omkring perioden 1830-1930.

Her lægges særlig vægt på den populære ugepresses sammenhæng med beslægtede pressegenrer og på de enkelte emnegrupperes optagelse i bladene.

b. Fortegnelse over danske dagblade.

Ulf Kjær-Hansen har samlet et fyldigt materiale til opstilling af en så vidt muligt komplet liste over danske dagblade, der i første række skal belyse ejerforhold, partifarve, redaktion, koncentrations- og bladdøds-tendenser samt søge at skabe et instrument til belysning af de danske dagblades kvantitative udvikling.

c. Bladdøden i Danmark.

I tilknytning til det forannævnte er udarbejdet en liste over de dagblade, som siden anden verdenskrig er ophørt at udkomme eller er overgået til at fungere som aflæggere af andre dagblade. Denne liste er overladt til *Danske Reklamebureauers Brancheforening*, som har offentliggjort den i de seneste to årgange af sin årligt udkommende bladliste.

d. Presserevolutionens betydning for Danmark.

Hakon Stangerup har påbegyndt en undersøgelse og vurdering af de former, hvorunder den nyorienterede amerikanske avis blev indført i Danmark omkring århundredskiftet.

e. Lærebog i massekommunikationsmidler og mediastruktur.

Ulf Kjær-Hansens forelæsninger om massekommunikationsmidler og mediastruktur i det danske erhvervsliv er indgået som et fast led i diplomstudiet i salgsorganisation og reklame, og en lærebog, der skal dække dette område, er under udarbejdelse.

f. Dagblads-konto-rammens anvendelse.

Med udgangspunkt i den af Presseforskningen i forbindelse med Regnskabslaboratoriet udarbejdede konto-ramme (offentliggjort i Ejler Alkjær og Zakken Worre: Konto-ramme for danske dagblade), har dagbladet »Vestkysten« indført en kontoplan, ved hvis udformning nævnte skrifts forfattere har været rådgivende. Forskellige andre blade overvejer eller arbejder med introduktion af denne kontoplan, og der er fra Presseforskningens og Regnskabslaboratoriets side besvaret forskellige forespørgsler herom.

4. LØBENDE PUBLIKATIONSVIRKSOMHED

a. Presseforskningens annonceindex.

For hvert kvartal har cand. merc. Helge Hammerich udarbejdet et annonceindex, som viser annonceringens udvikling måned for måned

i indextal beregnet på grundlag af omsætning i 1953. Indexet omfatter forskydninger inden for landsaverting, lokalaverting og total annoncemængde for 1) københavnske morgenblade, 2) københavnske middags- og aftenblade og 3) ugeblade og dagbladstillæg. Det statistiske grundlag for beregningerne er hentet fra Berlingske Tidendes annoncestatistik. Siden juni 1957 offentliggøres indexet regelmæssigt i hvert nummer af »Det danske Marked«. Siden januar 1962 har cand. merc. Orla Nielsen overtaget udarbejdelsen af annonce-indexet.

b. Presseforskningens årlige oplagsanalyse.

Ulf Kjær-Hansen foretager en årlig undersøgelse af de oplagskontrollerede dagblades oplagsændringer i løbet af det sidste kalenderår på grundlag af Oplagskontrollens bulletin. Herunder meddeles såvel de absolutte tal som indextal beregnet på grundlag af oplaget 1. halvår 1945. Tallene analyseres med henblik på landsdelenes samlede dækning, partipressernes samlede andel i salget og de enkelte blades markedsområde. Resultaterne offentliggøres hvert år i »Det danske Marked«s august-nummer.

c. Andre artikler om presseemner i »Det danske Marked«.

Siden nytår 1959 fremtræder »Det danske Marked« som organ både for Institutet for Salgsorganisation og Reklame som hidtil og for Presseforskningen ved Handelshøjskolen i København. I den forløbne periode er ud over allerede nævnte regelmæssige bidrag blevet offentliggjort:

Ulf Kjær-Hansen: »De danske søndagsaviser 1945-1959«, 1959, pp. 223-236.

Ulf Kjær-Hansen: »Dagbladssalget i bladkredse og købstæder i 1959«, 1960, pp. 233-244.

Ulf Kjær-Hansen: »Annonceringens omfang i Danmark i 1958«, 1961, pp. 106-119.

Ulf Kjær-Hansen: »Annonceringen i distriktsblade samt årbøger og aperiodiske publikationer i 1958«, 1961, pp. 180-186.

5. PRESSEBIBLIOTEKET

Biblioteket er i beretningsperioden forøget med 33 bind og omfattede ved dens udløb ialt 399 bind. Institutionen modtager i fast abonnement 21 danske og udenlandske tidsskrifter vedrørende presseforhold.

6. KONTAKTER MED ANDRE INSTITUTTER OG VIDENSKABELIGE ORGANISATIONER

a. Ved løsningen af de forskellige forsknings- og undervisningsopgaver i løbet af perioden har medvirket professorerne Max Kjær-Hansen og Arne

Rasmussen, cand. merc. Helge Hammerich, cand. polit. Erik Trolle-Schultz og cand. merc. Orla Nielsen fra Institutet for Salgsorganisation og Reklame samt professor Palle Hansen og lic. merc. Zakken Worre fra Regnskabslaboratoriet.

b. Institutet holder nær kontakt med Institut for Presseforskning og Samtidshistorie, Århus. Der gives gensidig orientering om den løbende forskning og planlægningen af fremtidige opgaver, så at duplikering af emner kan undgås. Der gennemføres udveksling af publikationer og kursusprogrammer. Der er i løbet af perioden blevet afholdt to kontaktmøder, i Århus 30. august 1960 og i København 14. august 1961.

c. Presseforskningen er medlem af International Press Institute, Zürich, og der foregår herigennem en regelmæssig, international udveksling af publikationer.

7. PRESSEFORSKNINGENS REJSELEGAT

I anledning af sin 70 års fødselsdag 21. februar 1958 skænkede dr. Vincent Næser Presseforskningen 3.000 kr., som skulle anvendes til studierejser for unge pressefolk, der enten studerede ved Handelshøjskolen eller var udgået derfra som kandidater.

I 1959 blev den første portion af legatet på 1.000 kr. tildelt forretningsfører Bernhard Petersen, H. D., Roskilde Tidende, som foretog en rejse, hvorunder han besøgte engelske og hollandske bladhuse.

I 1960 blev den anden portion, som ligeledes udgør 1.000 kr., tildelt assistent Paul Clausen, som er ansat i Politikens statistiske afdeling, og som studerer salgsorganisation og reklame på Handelshøjskolen.

Den tredje og sidste portion blev i 1961 tildelt kontorchef, cand. merc. Hans Meyer, som har planlagt en studierejse til U. S. A.

8. UNDERVISNINGSVIRKSOMHEDEN

Se herom nærværende beretning s. 63-64.

G. REGNSKABSLABORATORIET

Forstander: Professor Palle Hansen.

Amanuenser: Lic. merc. Zakken Worre og cand. polit. Poul Sveistrup.

Assistent: Cand. merc. Leif Kristensen (1. aug. 1960-31. juli 1962).

Sekretær Fru Ellen Nielsen.

I. OPRETTELSE

Institutet er oprettet i 1932.

2. IGANGVÆRENDE OG AFSLUTTEDE FORSKNINGSGAVER M. V.

a. Palle Hansen har i periodens løb afsluttet et tidligere påbegyndt arbejde, der forsøger at præcisere indholdet af det regnskabsmæssige overskudsbegreb og påvise dets placering i relation til de økonomiske overskudsbegreber, for derfra at diskutere, om regnskabspraksis bør tilstræbe en anden målsætning med hensyn til overskudsberegningen.

Arbejdet er i periodens løb udsendt på engelsk under titlen: The accounting concept of profit.

b. Endvidere er på Regnskabslaboratoriet indledet en undersøgelse af udviklingen i lønsomhedsmønstret i nordiske virksomheder.

c. Zakken Worre har gennemført nogle studierejser til en række større norske virksomheder, hvor han har indsamlet materiale og haft indgående diskussioner omkring omkostningsadministrationens organisation og økonomiske grundlag. De til denne og senere planlagte rejser bevilgede midler er stillet til rådighed af Philips Fond af 1958. Zakken Worre har iøvrigt i beretningsperioden fortsat sit arbejde med studiet af virksomhedernes lønsomhedsproblemer og har bl. a. efter opfordring beskæftiget sig med en systematisering af forsikringsvirksomheders lønsomhedsproblemer og økonomiske informationsbehov.

d. Poul Sveistrup har i perioden fortsat sit arbejde med økonomisk decisionsteori. Dette arbejde omfatter foruden en indsamling af erfaringsmateriale (bl. a. ved simulationsspil) et forsøg på en formalisering af økonomiens beslutningsproblemer for ad den vej at søge en afklaring af de driftsøkonomiske begrebers indhold i forskellige beslutningssituationer. Videre omfatter arbejdet et studium af beslutningsprocesser, hvor beslutninger skal træffes af flere personer – enten sideordnede eller i et over-underordningsforhold i en organisation.

e. Pr. 1. maj 1961 har Poul Sveistrup indledt et forskningssamarbejde med Regnecentralen, omfattende området administrativ databehandling. Dette arbejde tager sit udgangspunkt i en analyse og systematisering af informationsbehovene i en virksomhed.

f. I samarbejde med translatør Arne Kofoed er den af Palle Hansen redigerede Håndbog i regnskabsvæsen oversat til spansk og udkom i sommeren 1960 med titlen: »Manual de contabilidad« (Madrid 1960, forlag Aguilar, 1142 s). (Nyt oplag 1961).

3. LØBENDE PUBLIKATIONSVIRKSOMHED

Palle Hansen har i beretningsperioden fortsat arbejdet med udgivelsen og redaktionen af idéskriftet Økonomisk Virksomhedsledelse. Som faste medarbejdere har været tilknyttet Zakken Worre, forstander, lic. merc. O. Loff, direktør, lic. merc. Torben Carlsson og administrationschef, cand. merc. Mogens B. Høst.

Det redaktionelle arbejde har som hidtil bestået i løbende kritisk gennemgang af ca. 80 udenlandske førende tidsskrifter samt bøger om lederskab og økonomi (ialt ca. 40.000 sider litteratur), hvortil kommer indsamling af erfaringsmateriale om disse emner fra en lang række inden- og udenlandske virksomheder. Det bedste af dette stof bringes i tidsskriftet i bearbejdet form.

I idéskriftet er desuden offentliggjort forskellige mindre arbejder og undersøgelser, der i periodens løb er udarbejdet på laboratoriet eller i tilknytning til dette. Af sådanne arbejder kan nævnes: »Undtagelsesprincippet skaber forenklet og realistisk omkostningskontrol« (Palle Hansen), »Jeg er ikke regnskabskyndig« (Palle Hansen) samt to artikler om »Organiseret arbejdsforenkling« (Palle Hansen). Af Zakken Worre er i samme tidsskrift i tiden august 1960 til april 1961 offentliggjort en artikelserie om lønsomhedsbudgettering med fig. titler: Lønsomhedsbudgetteringen er en inspirationsprocedure, Lønsomhedsbudgetteringen hviler på det bestående lønsomhedsmønster, Lønsomhedsbudgetteringen er en udfordring til chef og medarbejdere. Nogle væsentlige delbudgetter i nærbillede, Retningslinjer for dækningsbidragsbudgettets konkrete udformning, Likviditetsbudgetters indføring i det totale budgetsystem.

Som et led i arbejdet med at skaffe viden om, hvorledes moderne økonomiinformation praktiseres, er der i periodens løb i idéskriftet publiceret fig. redegørelser, fremkommet i samarbejde med ledende medarbejdere i nordiske industrivirksomheder: »Bidragsmetoden – et hjælpemiddel i hverdagsrationaliseringen« (Konsulent B. Gommesen, H. D., Teknologisk Institut København), »Aller-Press bruger lønsomhedsmetoden« (Regnskabschef P. Mærkedahl, H. D. Aller-Press A/S, København). »System Crown's indkøringsprogram for lønsomhedsmetoden« (Regnskabschef, cand. merc. Dennis Clausen, Crown Gummed Paper, København). »Ljungs Industrier sætter overskuddet i nyt perspektiv« (Civiløkonom Carl Fløry, Ljungs Industrier, Malmø).

4. REGNSKABSARKIVET

Regnskabslaboratoriet har fortsat sit arbejde med indsamling, katalogisering og arkivering af offentliggjorte årsregnskaber.

Samlingen omfatter nu 8.017 regnskaber fra ialt 882 virksomheder:

168 handels- og industrivirksomheder	med	2.669	regnskaber
47 dampskibsselskaber	»	582	»
226 banker og sparekasser	»	2.463	»
58 forsikringsselskaber	»	537	»
29 kredit- og hypotekforeninger	»	456	»
151 udenlandske handel- og industrivirksom-			
heder	»	467	»
188 udenlandske banker	»	750	»
7 udenlandske forsikringsselskaber	»	7	»
8 andelsselskaber	»	47	»
5 velgørehedsinstitutter, fonds	»	16	»
2 andre selskaber	»	23	»

5. KONTAKTER MED ANDRE INSTITUTTER

Udover den løbende kontakt med regnskabsinstitutter og lærere ved de nordiske handelshøjskoler er der i 1959/60 indledet kontakt og samarbejde med Hessisches Institut für Betriebswirtschaft, Frankfurt am Main, og British Institute of Management, London.

Sammen med amanuensis, lic. merc. Zakken Worre har professor Palle Hansen efter indbydelse fra disse institutter gennemført gæsteforelæsning om Lederskab og Lønsomhed i Frankfurt i april 1961 samt i London i 1962.

I januar/februar 1961 opholdt Palle Hansen sig efter indbydelse på London School of Economics and Political Science for dels at følge visse seminarer, dels at give en række gæsteforelæsninger.

H. INSTITUTTET FOR SALGSORGANISATION OG REKLAME

Forstander: Professor Max Kjær-Hansen.

Amanuenser: Cand. merc. Helge Hammerich (orlov fra 1. febr. 1962)
Cand. polit. Erik Trolle-Schultz, cand. merc. Orla Nielsen (fra 1. febr. 1962).

Andre regelmæssige medarbejdere: Professor Arne Rasmussen, professor Ejler Alkjær, mag. art. Ulf Kjær-Hansen, lektor Peter Olufsen, H. D., cand. polit. Karen Gredal.

Sekretærer: Fru Ingrid Knudsen og fru Birthe Yttesen.

1. INSTITUTTETS OPRETTELSE

Samtidig med oprettelsen af diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges, og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16. februar 1932. I overensstemmelse med det daværende specialstudiums form og indhold blev instituttets navn Reklameinstituttet. I 1939 blev navnet ændret til det nuværende. Det etableredes og blev i de første syv år drevet ved hjælp af donationer fra det reklame-interesserede erhvervsliv.

2. AFSLUTTEDE FORSKNING SARBEJDER

a. *Max Kjær-Hansen: »Selvbetjeningsbutikkerne i Danmark«* udsendt som nr. 29 i Instituttets Skriftserie, København 1960, 47 sider.

Som omtalt i sidste beretning påtog instituttet sig på anmodning af Handelsministeriets Produktivitetsudvalg i foråret 1959 at gennemføre en undersøgelse af selvbetjeningsbutikkernes udvikling og status her i landet. Undersøgelsen er det danske bidrag til en europæisk undersøgelse, der gennemføres i OEEC-landene under EPA's auspicer.

Undersøgelsen redegør for detailhandelens vilkår idag på baggrund af en beskrivelse af den danske butikshandels udvikling indtil 1950 og udviklingen fra 1950 til idag. Der gives en indgående beskrivelse af de driftsprincipper og butikstyper, der præger den sidste periode.

I tredje del af undersøgelsen analyseres selvbetjeningsbutikkernes vilkår og resultater. Undersøgelsen omfatter deres organisations- og etableringsvilkår og de omsætnings- og omkostningsændringer, der følger af selvbetjeningsalg. Afslutningsvis søges den fremtidige udvikling vurderet.

b. *Max Kjær-Hansen: »Salgets driftsøkonomi«* udsendt som nr. 30 i instituttets skriftserie, København 1960, 256 sider. »Salgets driftsøkonomi« afløser den hidtidige lærebog i almen afsætningsøkonomi for H. A.-studerende og H. D.-studerende i Salgsorganisation og Reklame.

c. *„Reklameforbruget i Danmark 1958“.*

Som nævnt i tidligere beretninger modtog instituttet en opfordring fra *Dansk Salgs- og Reklameforbund* til at undersøge reklameforbruget i Danmark i 1958 i lighed med de gennemførte undersøgelser af reklameforbruget i 1935, 1948 og 1953. I beretningsperioden har *Helge Hammerich* og *Ulf Kjær-Hansen* arbejdet med denne undersøgelse, der for så vidt er afsluttet, og hovedresultaterne er offentliggjort i tidsskriftet „Det danske Marked“. Undersøgelsen skal tillige omfatte en fast-

læggelse af de samlede salgssomkostninger i Danmark 1958, men dette arbejde må vente, til Erhvervstællingen for 1958 offentliggøres af Det statistiske Departement. Derefter vil den samlede undersøgelse af salgss- og reklameomkostningerne i Danmark 1958 blive publiceret i bogform.

d. Instituttet for salgsorganisation og reklame har efter opfordring fra *Kryolitselskabet »Øresund A/S«* udarbejdet *en analyse af omsætningsvilkårene for salt i Danmark, Norge og Sverige*. Arbejdet blev for Danmarks vedkommende tilrettelagt og kontrolleret af *Max Kjær-Hansen* og *Arne Rasmussen*, medens *Leif Kristensen* udførte den praktiske analysevirksomhed. For Sveriges vedkommende har professor *Ulf af Trolle* ansvaret for undersøgelserne, og civiløkonom *Kai Zaar* udførte feltarbejdet. I Norge blev analyserne foretaget af *Eystein Lie*, H. D. Max Kjær-Hansen systematiserede resultaterne og udarbejdede en samlet rapport, der under titlen: »Det skandinaviske saltmarked« afleveredes den 1. september 1961 (stencileret 111 sider).

e. Max Kjær-Hansen: »*Forandringer i omsetningsstrukturen*« offentliggjort i en artikel i Norges Grossisttidende 1960 nr. 12 (21 spalter). Artiklen omhandler den omsætning, der – under indflydelse af den sociale revolution og den fortsatte industrialisering af afsætningsprocessen – er sket og stadig sker i såvel detail- som engrosleddet. Hovedlinjerne i denne udvikling trækkes frem, og konsekvenserne for forholdet producent-mellemhandler diskuteres både med henblik på introduktionen af private mærker og den eventuelle tilstundende kamp om herredømmet inden for omsætningen mellem de to parter.

f. *Arne Rasmussen* har ajourført en tidligere gennemført undersøgelse over *omkostningerne til præmiesummer i forbindelse med præmiekonkurrencer ved varesalg i Danmark*. Der foreligger nu opgørelser for perioden september 1959 til september 1961. Undersøgelsen var i første omgang udarbejdet for konkurrencelovsudvalget, som også har fået tilsendt resultaterne af den anden undersøgelse.

3. IGANGVÆRENDE FORSKNINGSSARBEJDER

a. *Arne Rasmussen* har – som nævnt i tidligere beretninger – modtaget støtte fra *Philips-Fond* til gennemførelse af en undersøgelse af *strukturændringer i det private konsum fra førkrigstiden til 1950'rne*. I beretningsperioden er yderligere materiale blevet indsamlet og behandlet. Undersøgelsen gennemføres på grundlag af en sammenstilling af den officielle danske statistiks oplysninger om forbrug, produktion samt eks- og import af forbrugsvarer.

b. På opfordring af Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfond påtog instituttet sig i 1959 at gennemføre en undersøgelse af *sortimentsudviklingen i den danske detailhandel*. Arbejdet hermed er blevet ledet af *Arne Rasmussen*. Undersøgellesplanen blev delt i en repræsentativ udsørgningsundersøgelse af 1200 detailhandlere og en mere dybtgående undersøgelse af et mindre antal detailhandlere. Formålet med denne todeling var at opnå et overblik over sortimentsglidningerne, hvilket blev opnået gennem udsørgning om enkeltvarers fremkomst i forskellige detailhandelskategorier. Der tænkes først og fremmest på, hvorledes sortimentets dybde varierer mellem brancher, som nylig har optaget en nærmere bestemt varegruppe, og varegruppens »traditionelle« distributionskanal, samt på – i muligt omfang – at skabe et overblik over, hvorledes den mængdemæssige omsætning af »grænsevarer« fordeler sig mellem distributionskanalerne.

Det praktiske undersøgelsesarbejde gennemføres, for så vidt angår den nævnte præliminære udsørgningsundersøgelse, af et analyseinstitut efter retningslinier fastlagt af Arne Rasmussen.

Den mere dybtgående del af arbejdet er gennemført direkte af instituttet, idet Arne Rasmussen her har ledet – fra det private institut udlånte – optællere og efterbehandlingspersonale¹⁾.

c. »Kortlægning af forbrugsomlægningerne på det danske marked«, som gennemføres af *Ejler Alkjær*, er skredet videre frem, men da Det statistiske Departements resultater fra den pr. 2. 6. 1958 foretagne erhvervstælling er blevet yderligere forsinket, har undersøgelsen endnu ikke kunnet færdiggøres. Så snart de vigtigste tal fra erhvervstællingen foreligger, vil de blive indarbejdet i råmanuskriptet, således at et foreløbigt, stencileret kompendium kan tages i brug i undervisningen, hvorefter det endelige manuskript vil blive færdiggjort.

d. Endvidere arbejder *Helge Hammerich* med en analyse af de afgørende faktorer i *producentvirksomhedernes afsætningspolitik*.

Erik Trolle-Schultz er beskæftiget med

e. gennemførelse af *efterspørgselsanalyser for såvel konsument- som producentvarer* med forsøg på at anvende resultaterne til prognoser.

f. *Simulation på afsætningsøkonomiske problemer*.

g. *De springvist varierende omkostningers betydning i virksomhedens omkostningsstruktur*.

¹⁾ Efter beretningsperiodens udløb er arbejdet publiceret under titlen: *Brancheglidning i Danmark*.

Orla Nielsen har arbejdet med
h. en undersøgelse af »cash and carry« princippets betydning.

4. LØBENDE PUBLIKATIONSVIRKSOMHED

I instituttets organ, tidsskriftet »*Det danske Marked*«, er i periodens løb offentliggjort en række mindre afhandlinger og undersøgelser, der er udarbejdet i tilknytning til instituttet. Af disse nævnes: »*Revision af den afsætningsøkonomiske markedsinddeling*« (Max Kjær-Hansen), »*Analyse af motivanalysen*« (Erik Kristoffersen), »*Beliggenhedsproblemer i det integrerede Europa*« (Ejler Alkjær), »*På vej fra abstrakt reklameteori til rationel reklamepraktik?*« (Børge Barfod), »*Hvordan kan man klassificere tabskunder?*« (Helge Andersen), »*Vurdering af kunders rentabilitet*« (Helge Andersen), »*Købevaner og beliggenhedsproblemer i suburbia*« (Ejler Alkjær), »*Leverandørkredit og virksomhedens lagerfinansiering*« (Arne Rasmussen), »*På vej mod en teori om fritidsforbrugets tilrettelæggelse*« (George Fisk), »*Efterspørgselsfunktionen for producentvarer*« (Helge Hammerich), »*Masseinformation, mening og menneske*« (Peter Olufsen), »*Beliggenhedsproblemer og konkurrenceforhold i detailhandelen*« (P. Berri Nielsen), »*Reklamebudgettering og moderne programmeringsmetoder*« (Børge Barfod), »*Kontrol med afsætningsorganisationens omkostninger*« (Flemming Hansen, H. A.), »*Springvis varierende omkostninger og deres indsættelse*« (Flemming Hansen, H. A.), »*Den krogede vej til Rom*« (Jørgen Gram), »*Fornyelse og udvidelse af bykernens indkøbsdistrikt*« (Georg Fisk), »*Den erhvervsøkonomiske forskning i Danmark*« (Max Kjær-Hansen), »*Et begrepps-schema for reklameforskning*« (Karl-Erik Wärneryd, Rune Carlsson og Folke Ölander) og »*Analytiske operationsanalysemodeller i virksomhedens marketingfunktion*« (Erik Johnsen).

Det danske Markeds nr. 1, 1962, udkom som særnummer i anledning af professor Max Kjær-Hansens 25-års professorjubilæum og bragte en række artikler af afsætningsøkonomiske fagfæller: »*Markedsudvikling på udviklingsmarkeder*« (Ejler Alkjær), »*Elementer af en efterspørgselsteori for promotionsfaktorer*« (Børge Barfod), »*Das Risiko der künstlichen Veralterung in der modernen Absatzwirtschaft*« (Georg Bergler), »*Accelerator, innovatører og investering*« (Hans Brems), »*Märkesvaruidentificering på en internationell marknad*« (Olof Henell), »*Noen betraktninger over grensebetraktningenes begrensninger*« (Leif Holbæk-Hanssen), »*Parameter-, konkurrens- eller marknadsteori?*« (Gösta Mickwitz), »*Spillteori og verditeori*« (Preben Munthe), »*Några synpunkter på förutsättningarna för idkande av kringföringshandel*« (Huugo Raninen), »*Kan den teoretiske afsætningsøkonomi og markedsanalysen bringes nærmere hinanden?*« (Arne Rasmussen) »*Afsættningens behov*

for transport« (P. P. Sveistrup), »Om pris efter prestation, funktionsersättningar och maktrabatter« (Ulf af Trolle), »Om behovet av vetande rörande marknadsstrukturen« (Gerhard Törnqvist), »Om dimittenderne fra specialstudiet i salgsorganisation og reklame 1931-1961« (Helge Hammerich og Erik Trolle-Schultz) og »Professor, dr. rer. pol. et ekon. dr. Max Kjær-Hansens offentlige virksomhed gennem 45 år (1916-1961)« (Ulf Kjær-Hansen).

Endvidere er der offentliggjort en række artikler under hovedbetegnelsen »Markedstal og markedstræk«, herunder presseforskningens annoncindex (Helge Hammerich), som offentliggøres hvert kvartal.

En løbende *bog anmeldervirksomhed* er gennemført med det formål at give orientering om den inden for området udkomne vigtigere nationale og internationale litteratur.

5. KONTAKT MED ANDRE INSTITUTTER M. V.

Instituttet har i periodens løb dels etableret og dels opretholdt eller udbygget kontakten med:

- Institut for Salg og Reklame, Norges Handelshøyskole, Bergen.*
- Institut för distributionsekonisk och administrativ forskning, Handelshögskolan, Göteborg,*
- Företagsekoniska Forskningsinstitutet, Handelshögskolan i Stockholm.*
- Företagsekoniska Institutionen, Handelshögskolan vid Åbo Akademi.*
- Gesellschaft für Konsumforschung, Nürnberg.*
- Institut für Selbstbedienung, Köln.*
- University of Illinois, Department of Economics, USA.*
- Handelsministeriets Produktivitetsudvalg.*
- Dansk Salgs- og Reklameforbund.*
- Provinshandelskammeret.*
- Grosserer-Societetet.*
- Dansk Reklamebureauers Brancheforening.*

6. INSTITUTTETS ØVRIGE VIRKSOMHED

Ved siden af forskningsarbejdet udfører instituttet en omfattende virksomhed med henblik på tilrettelæggelse af *studiekredsarbejde* og *studievejledning* over for studenterne. Desuden har instituttets medarbejdere inden for fagområdet deltaget i forskelligt arbejde uden for højskolens rammer. En del af det sidste er blevet tilrettelagt på instituttet. Derom henvises til denne beretning, s. 53-55 hvor sådan virksomhed fra lærernes side omtales.

I. SPROGLABORATORIET

Forstander: Professor Poul Høybye.

Sekretær: til 1960 cand. mag. frk. Carla Bennati, derefter stud. mag. Sven Ole Mogensén.

I. OPRETTELSE

Laboratoriet er oprettet i 1940, efter at der det foregående år var blevet etableret et sprogkartotek i et af undervisningslokalerne. I 1959 blev laboratoriets handbogssamling og det samtidig nedlagte Ibero-Amerikanske Instituts håndbogssamling og sprogkartotek anbragt i den nyoprettede sproglige læsesal ved siden af Handelshøjskolens bibliotek.

2. IGANGVÆRENDE FORSKNING SARBEJDE

Laboratoriets ordbogssamlinger og kartoteker benyttes ved udarbejdelsen af Andreas Blinkenberg og Poul Høybyes store fransk-danske ordbog, hvis første hæfte udkom i januar 1960, og hvis fjerde hæfte (indtil »de«, side 480) udkom i foråret 1962.

Afskrivningen af lektor H. Verner Larsens optegnelser til det tyske kartotek er blevet fortsat, og desuden arbejder translatør fru Gerda Hasle videre med det nu meget omfangsrige spanske sprogkartotek.

I tilslutning til laboratoriet har lektor Børge Maaløe afholdt studiekredse for Handelshøjskolens engelsklærere.

J. DET ØKONOMISKE FORSKNING SINSTITUT

Forstander: For erhvervsøkonomiske studier professor Bjarke Fog, for nationaløkonomiske studier professor P. Nyboe Andersen, til 31. 12. 1961, derefter professor Poul Winding.

Amanuenser: Cand. polit. Orla Brandt Jensen (nationaløkonomi) og cand. oecon. Erik Johnsen (erhvervsøkonomi).

Sekretær: Fru Grete Bundgaard Poulsen.

I. OPRETTELSE

Instituttet er oprettet i 1949 som en videreførelse af Det handelsvidenskabelige Forskningsinstitut, der fungerede i årene 1936-46. Dets formål er at drive økonomisk forskning inden for såvel det makroøkonomiske som det mikroøkonomiske område.

2. IGANGVÆRENDE ARBEJDER

a. Professor Nyboe Andersen har arbejdet med problemer omkring u-landene og problemer omkring Danmarks tilknytning til større markedsdannelse.

b. Efter anmodning af De Samvirkende Købmandsforeninger og Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger og med støtte af Danmarks Erhvervsfond har instituttet påtaget sig at gennemføre en analyse af den danske detailhandels struktur med henblik på udfærdigelsen af en prognose for tiden frem til 1980.

Undersøgelsen ledes af professorerne Bjarke Fog og Arne Rasmussen, og som faste medarbejdere er tilknyttet cand. merc. Leif Kristensen og cand. polit. Karen Helene Nielsen.

c. *Orla Brandt Jensen* har påbegyndt en undersøgelse af lånerentens betydning for investeringsvirksomhedens omfang i Danmark. Undersøgelsen, der gennemføres med økonomisk støtte fra Philips Fond af 1958, baseres på empirisk materiale fra et udsnit af danske erhvervsvirksomheder.

d. *Erik Johnsen* har løbende arbejder med driftsøkonomiske metodeproblemer med udgangspunkt i operationsanalysen; en række arbejder er publiceret.

Videre har han arbejdet med virksomhedens målsætnings- og strategiproblemer med hovedvægt lagt på målsætningsmodeller. Dette arbejde, der fortsættes, er understøttet af Statens almindelige Videnskabsfond.

e. *Dr. Lawrence Friedman* har i efteråret 1959 afholdt følgende seminarier:

1. Pricing, Investment and Games of Strategy,
2. A study of Marketing Allocation.
3. A theory of Marketing Expenditure.
4. Game Theory models in the allocation of advertising expenditures.
5. Bidding Theory.
6. Cases in Bidding Theory.

IX. AMANUENSISSEMINARET

I beretningsperioden har der været holdt følgende møder:

- 9. sept. 1959: Bent Olesen: Inflationsproblemet.
- 17. sept. 1959: Ulf Kjær-Hansen: Ugepressens udvikling gennem 200 år, redaktionelt og kvantitativt.
- 15. oktober 1959: Torben Agersnap: Problemer omkring voksenundervisningen med henblik på undervisningen på Handelshøjskolen.
- 29. okt. 1959: Diskussion af oplægget af 15. okt.
- 12. nov. 1959: Fortsat diskussion af oplægget af 15. okt.
- 3. dec. 1959: Knud Hansen: Nogle betragtninger over kursudviklingen for aktier.
- 19. jan. 1960: Zakken Worre: Forudsætninger for bidragsregnskabets udformning og anvendelse.
- 9. febr. 1960: Matematik for økonomer. En rundbordssamtale med deltagelse af Helge Hammerich, Erik Johnsen, Aage Melbye, P. Nørregaard Rasmussen og Poul Sveistrup.
- 6. april 1960: Mogens Eggert Møller: Afgrænsningen driftsomkostninger-privatforbrug.
- 6. maj 1960: Torben Agersnap: Nogle metodeproblemer ved interview- og spørgeskemaundersøgelser i virksomheder.
- 19. maj 1960: R. K. Gaumnitz: Education of Research Assistants.
- 31. maj 1960: Ole Lando: Nogle bemærkninger om beskrivelse og direktiver i en juridisk fremstilling og om juraens uvidenskabelighed.
- 29. sept. 1960: Drøftelse af sommerens konferencer og møder (Hammerich, Johnsen, Kongstad, Ole Lando, Zakken Worre).
- 3. nov. 1960: Lauge Stetting: Indtryk fra studieopholdet i U.S.A.
- 23. nov. 1960: Prof. Ragnar Bentzel, Stockholm: Metodologiske spørgsmål vedr. prognose tests.
- 24. nov. 1960: Olav Sitje: Nogle synspunkter på valg af vurderings-system ved arbejdsvurdering efter pointsmetoden.
- 15. dec. 1960: Zakken Worre: Mål og midler for H.A.-studiet. (Diskussionen heraf strakte sig over flere møder i forårssemestret 1961).

14. marts 1961: Bibliotekar Per Boesen: Biblioteket idag og imorgen.
19. juni 1961: Erik Johnsen: Undervisning og forskning i operationsanalyse og tilgrænsende discipliner på amerikanske universiteter og institutioner.

1. dec. 1961: Diskussion af mål og midler for undervisningen på H.A.-studiet.

18. jan. 1962: Orla Brandt Jensen: Forslag til en undersøgelse af mulighederne for industrialisering i Grønland, baseret på indførte rå- og hjælpestoffer.

10. febr. 1962: Palle Hansen: Handelshøjskoleinstitutter- og læreres tidsskriftvirksomhed, formål og veje.

15. febr. 1962: Poul Sveistrup: Skitse til et begrebsapparat, anvendeligt indenfor området administrativ databehandling.

5. april 1962: Bent Gram Mikkelsen: Kompendium i rentesregning og finanskalkulation.

26. april: Per Boesen: Lidt om Handelshøjskolens udgivervirksomhed.

3. maj 1962: Diskussion af Handelshøjskolens forskningsvirksomhed.

17. maj 1962: Odd Langholm: Planhorisonten.

14. juni 1962: Lars O. Andersson: Svenska aktiebolags innehav av börsnoterade aktier; motiv och konsekvenser.

X. TIETGENOPGAVEN

I årene 1959–1961 har Tietgenopgaverne haft følgende ordlyd:

1959.

Betydningen af kapitalimport og kapitaleksport for dansk erhvervsliv.

Der ønskes en kort historisk oversigt, en redegørelse for de nuværende forhold, samt en vurdering af fremtidsmulighederne under særlig hensyntagen til planerne om økonomisk samarbejde i Europa.

1960.

1. På baggrund af den forventede stigning i behovet for hoteller m.v. i Storkøbenhavn i de nærmeste år ønskes en belysning af nye hotellers og andre overnatningsformers muligheder for rentabel drift. Herunder ønskes kapacitetens udnyttelse til andre formål uden for rejsetrafikkens højsæson diskuteret.
2. Der ønskes en redegørelse for elektronisk databehandlings anvendelsesmuligheder inden for dansk erhvervsliv og for den betydning, benyttelsen af denne teknik kan ventes at få for virksomhedsledernes dispositioner.

1961.

1. På grundlag af en kritisk gennemgang af foreliggende litteratur vedrørende de forhold, der påvirker til- og afgang af personale fra et erhverv samt den faktiske opstigning inden for erhvervet, ønskes en analyse af bevægeligheden inden for en dansk erhvervsgren, eventuelt baseret på et begrænset konkret materiale.
2. Med udgangspunkt i foreliggende litteratur ønskes der givet en redegørelse for karakteren af de virkninger, som forhold af sociologisk og socialpsykologisk natur kan formodes at have på forbrugernes valg mellem forskellige varer og mærker inden for gruppen kortvarige dagligvarer.

I tilknytning hertil ønskes en kritisk gennemgang – så vidt muligt illustreret med konkrete eksempler – af sådanne enklere udspørgnings- eller observationsmetoder, som kan komme på tale ved forsøg på verifikation af de opstillede hypoteser.

Der indkom 1 besvarelse af opgave nr. 2 for 1960. Besvarelsen, der var mærket »Trylle«, omfattede 130 sider tekst, litteraturliste og 5 bilag på i alt 15 sider.

Til bedømmelse af besvarelsen nedsattes et udvalg bestående af vicedirektør, cand. act. R. Lund-Andersen, vicedirektør, cand. polit. Kjeld Christensen samt professorerne dr. polit. Bjarke Fog, Palle Hansen og dr. polit. Poul Winding. Udvalget afgav følgende udtalelse:

»Den foreliggende besvarelse vidner om, at forfatteren er i besiddelse af et omfattende kendskab til enkeltheder inden for den elektroniske databehandlings tekniske problemer taget i vid forstand.

Han har imidlertid ikke evnet at frugtbar gøre denne viden ved den principielle behandling af emnet, som er påkrævet for at nå frem til en tilfredsstillende redegørelse for de opstillede problemer. Dette skyldes efter udvalgets opfattelse, at hans manglende evne til benyttelse af videnskabelig metode i almindelighed og økonomisk metode i særdeleshed har hindret ham i at drage fordel af sin specialviden inden for området.

Ved den i indledningskapitlet foretagne afgrænsning af opgaven til alene at omfatte de beslutninger, »der vedrører informationspolitikken, d.v.s. beslutningerne vedrørende databehandlingen«, synes forfatteren endvidere at have foretaget en indsnævring af problemstillingen, der i princippet afskærer ham fra at behandle det centrale spørgsmål om hensigtsmæssigheden af at indføre elektronisk databehandling og dennes sammenspil med de øvrige dele af virksomhedernes politik.

Betydelige dele af arbejdet, således størstedelen af kapitlerne III og IV, består af en elementær fremstilling af databehandlingsteknikken, men bringer ikke væsentligt nyt.

Endelig skæmmes fremstillingen af en række unøjagtigheder, ligesom sproget lader en del tilbage at ønske.

Udvalget har derfor ikke ment at kunne indstille afhandlingen til nogen form for belønning.«

Kjeld Christensen

Bjarke Fog

Palle Hansen

R. Lund-Andersen

Poul Winding

(formand)

I året 1962 er stillet Tietgenopgaver med følgende ordlyd:

1. Der ønskes en redegørelse for princippet »cash and carry« inden for afsætningsarbejdet og en på internationale og danske erfaringer

bygget vurdering af princippet fremtidige betydning for dansk engroshandel.

2. Forskellige analyser og andre indicier peger på, at mange virksomheder i flere lande i de senere år har gennemløbet en udvikling, der karakteriseres af stigende salg og øget investering, men uden overkursstigning i tilsvarende omfang (»profit squeeze«).

Der ønskes en analyse af, i hvilket omfang en sådan udvikling også kan spores i dansk erhvervsliv.

Endvidere ønskes – for en eller flere danske virksomheder, hvor denne udvikling kan spores – en undersøgelse såvel af udviklingens årsager, herunder en kritisk analyse af ledelsens målsætning, politik og strategi, som af dens konsekvenser på længere sigt.

Den 19. marts 1962 blev der fastsat følgende nye:

REGLER FOR BESVARELSER AF TIETGEN-PRISOPGAVER VED HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

§ 1.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter årlig en Tietgen-Prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Besvarelser, der kendes værdige dertil, belønnes med den af Foreningen i anledning af C. F. Tietgens 100 års fødselsdag indstiftede guldmedalje, hvis ene side viser C. F. Tietgens billede og den anden side Foreningens segl. Den eller de, hvem guldmedaljen tilkendes, får desuden udbetalt 2.000,- kr. for det udførte arbejde. Ingen kan få tildelt guldmedaljen mere end een gang. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedaljen, men som viser, at der er gjort et påskønnelsesværdigt arbejde, kan belønnes med indtil 2.000,- kr.

§ 2.

Prisopgaverne stilles inden for de ved Handelshøjskolen i København docerede erhvervsøkonomiske og tilgrænsende dicipliner. Der kan samtidig stilles flere opgaver. Opgaveteksterne udarbejdes af højskolens undervisningsråd og godkendes af bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds uddannelse.

§ 3.

Prisopgavernes tekst bekendtgøres på C. F. Tietgens fødselsdag den 19. marts, og besvarelser indleveres til højskolens rektor inden udgangen af august måned det følgende år.

§ 4.

Adgang til at besvare Handelshøjskolens prisopgaver har dimittender fra og studerende ved Handelshøjskolen, forsåvidt de ikke er fyldt 35 år inden besvarelsens aflevering.

§ 5.

Afhandlingerne skal indleveres i 5 maskinskrevne eksemplarer; de må kun betegnes med motto eller mærke, medens forfatterens stilling, navn og adresse, fødselsdag og -år skal angives på en seddel i en vedlagt lukket konvolut, der er betegnet med samme motto eller mærke som afhandlingen. Forinden det nedsatte udvalgs bedømmelse er meddelt, jvf. § 7, må teksten til

indleverede besvarelser hverken helt eller delvis offentliggøres eller på anden måde gøres tilgængelig for andre end bedømmelsesudvalgets medlemmer. Afhandlingen skal ledsages af en liste over den litteratur, der er anvendt ved dens udarbejdelse.

Den forfatter, der kun ønsker sit navn offentliggjort, såfremt han opnår guldmedaljen, må angive dette på den ovennævnte seddel.

§ 6.

De indkomne besvarelser bedømmes af et udvalg, bestående af 3 medlemmer, hvoraf de to vælges af højskolens undervisningsråd blandt dets medlemmer, evt. blandt højskolens speciallærere, medens det tredje udpeges af bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse.

Det i anciennitet ældste af undervisningsrådsmedlemmerne fungerer som udvalgets formand. Tildeling af guldmedalje kræver enstemmighed i udvalget, medens tildeling af et pengebeløb kan ske efter flertalsafgørelse.

§ 7.

Prisen overrækkes den belønnede forfatter ved Handelshøjskolens årsfest.

Bedømmelsen offentliggøres i Handelshøjskolens årsberetning; afhandlingen indlemmes i Handelshøjskolens arkiv og kan kun offentliggøres med tilladelse af bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse.

§ 8.

Dispensation fra disse regler kan gives af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse efter indstilling fra Handelshøjskolens undervisningsråd.

De nye bestemmelser adskiller sig fra de tidligere gældende derved, at fristen for indleveringen af besvarelser er forlænget fra 12 måneder til godt 17 måneder, idet opgaven som hidtil stilles hvert år på C. F. Tietgens fødselsdag d. 19. marts, medens seneste dato for indlevering er fastsat til 31. august det følgende år, mod tidligere 19. marts. Man håber, at fristens forlængelse vil medvirke til at fremkalde et større antal, besvarelser. Endvidere er det pengebeløb, som tildeles en prismodtager forhøjet fra 1.000 kr. til 2.000 kr., ligesom bedømmelsesudvalgets sammensætning er ændret, bl. a. ved en nedsættelse af antallet af medlemmer fra 5 til 3.

XI. LÆRERNES FORSKNINGSVIRKSOMHED UDEN FOR INSTITUTTERNE

Lektor Kjeld Bjerke

har med støtte fra Statens almindelige videnskabsfond arbejdet med en undersøgelse af lønfordelingerne inden for de forskellige brancher på grundlag af Dansk arbejdsgiverforenings lønstatistik.

Amanuensis Ole Lando

har udarbejdet en afhandling med titlen »Kontraktstatutet. Hovedpunkter i den internationale kontraktrets almindelige del«. Afhandlingen er antaget til forsvaret for den juridiske doktorgrad ved Københavns universitet.

Amanuensis Poul Sveistrup

har fra 1. maj 1961 indledt et forskningssamarbejde med Regnecentralen, omfattende området administrativ databehandling. Dette arbejde har taget sit udgangspunkt i en analyse og systematisering af informationsbehovene i en virksomhed. Det nødvendige begrebsapparat er underkastet en kritisk behandling og udbygning, og mulighederne for udvikling af en generel arbejdsmetodik for systemanalyse og systemkonstruktion undersøges.

I samarbejde med Regnecentralen og forsikringsselskabet Nye Danske af 1864 har han arbejdet med systemanalyse og systemkonstruktion af administrative databehandlingsopgaver. Første del af dette arbejde præsenteredes under titlen: An Analysis of a Data Processing System for den af Comité d'Action pour la Productivité dans l'Assurance afholdte kongres i Paris oktober 1962.

Lektor Knud Sørensen

forsvarede dem 1. dec. 1960 sin afhandling »Thomas Lodge's Translation of Seneca's *De Beneficiis*« for den filosofiske doktorgrad ved Københavns universitet.

Docent Aage Aagesen

har på Københavns universitets geografiske institut arbejdet med universelle befolknings- og erhvervsproblemer, især migrationen og de dertil knyttede forhold. Endvidere har han sammesteds beskæftiget sig med samfærdselsgeografiske spørgsmål og planlægningsspørgsmål.

Om studierejser se under XII.

XII. LÆRERES OG AMANUENSERS FAGLIGE VIRKSOMHED UDEN FOR HØJSKOLEN, STUDIEREJSER M.V.

PROFESSORER

Ejler Alkjær

foretog i efteråret 1960 en rejse til Australien, hvor han især opholdt sig ved University of New South Wales' Faculty of Commerce i Sidney. I december 1960 ledede han et licentiatseminar ved Handelshögskolan i Stockholm over emnet: »Företagsøkonomiska lokaliseringsproblem på grund av Europamarknaden« og den 17. december fungerede han sammesteds som officiel opponert ved ekon. lic. Lars Perssons forsvar for doktorafhandlingen »Kunderna i Vällingby«. I 1961 var han medlem af et udvalg til bedømmelse af ansøgerne til et professorat i distributionøkonomi ved Lunds Universitet. Han har holdt en række foredrag og gæsteforelæsnings, herunder bl. a. åbningsforedraget ved 7. Österreichischer werbewirtschaftliche Tagung i Wien med titlen: »Marktforschung und Werbung im EFTA-Raum«. Endvidere har han deltaget i de nordiske handelshøgskolers 3. driftøkonomiske konference i Helsingfors i efteråret 1961.

P. Nyboe Andersen

har fortsat været medlem af den af handelsministeriet nedsatte kommission vedrørende aktieselskabslovgivningen. Han har endvidere været formand for undervisningsministeriets udvalg vedrørende forbindelsen mellem folkehøgskolen og byerhvervene, der afgav betænkning i sommeren 1960. I 1960 udpegedes han til medlem af landbokommissionen, og i juni 1962 beskikkedes han til formand for styrelsen for teknisk samarbejde med udviklingslandene. Endvidere har han virket som pædagogisk sagkyndig i skolerådet for sparekassehøgskolen. På F.N.'s socialpolitiske seminar for embedsmænd fra arabiske lande har han forelæst over Danmarks økonomi, ligesom han i en række foreninger har holdt foredrag bl. a. om de europæiske markedsdannelser og om udviklingslandenes problemer. Fra 1. august 1962 har han fået bevilget 3 års orlov for at varetage den nævnte post som formand for styrelsen for teknisk samarbejde med udviklingslandene.

Bjarke Fog

har holdt gæsteforelæsnings over emner inden for pristeorien med særligt henblik på dennes forhold til prisfastsættelsen i praksis, bl. a. i Nationalekonomiska Sällskapet, Helsingfors (jan. 1960), ved Norges Handelshøgskole, Bergen (jan. 1961), Universitetet i Kiel (jan. 1961) og Lunds Universitet (marts 1961). I januar 1961 fungerede han som officiel opponert ved Preben Munthes forsvar af afhandlingen »Horizontale karteller« for den økonomiske doktorgrad ved Norges Handelshøgskole. Han har i 1961 været medlem af et udvalg til bedømmelse af ansøgerne til et professorat i företagøkonomi ved Handelshögskolan i Stockholm. I oktober 1961 foretog han en studierejse til Holland og i januar 1962 en studierejse til Frankrig og Belgien. Han har undervist i sparekassernes driftøkonomi på sparekassehøgskolen. Han er endelig hovedredaktør af Erhvervsøkonomisk Tidsskrift.

Palle Hansen

har i beretningsperioden været medlem af bestyrelsen for Pensionskassen for de under Handelsministeriet hørende Tekniske Undervisningsvirksomheder og Handelsskoler m. v., af bestyrelsen for Foreningen af Danske Erhvervsøkonomer (sektionen for regnskabsvæsen og intern organisation), af repræsentantskabet i Dansk Nationalkomité for Rationel Organisation, samt af undervisningsudvalget inden for Foreningen af Statsautoriserede Revisorer. I februar 1962 indtrådte han i et af Undervisningsministeriet nedsat udvalg angående handelshøjskolevæsenets økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold.

Han har på opfordring af Foreningen af Danske Erhvervsøkonomer, Deutsches Institut für Betriebswirtschaft, British Institute of Management, m. fl. institutioner tilrettelagt og gennemført konferencer om lederskab og lønsomhed, ligesom han har holdt en række foredrag om lønsomhedsprincipper m. v. i forskellige foreninger o. l.

I januar-februar 1961 opholdt han sig efter indbydelse på The London School of Economics and Political Science, London, for dels at følge visse seminarer, dels at give gæsteforelæsnings-

ninger. I beretningsperioden har han fungeret som hovedredaktør af idéskriftet Økonomisk Virksomhedsledelse og dets svenske udgave: Ledarskap och Lönsamhet.

Poul Høybye

har i 1959/60-61/62 været censor i fransk til skoleembedseksamen i fransk ved Københavns og Aarhus Universiteter. I oktober 1959 deltog han i det af Naturmetodens sproginstitut organiserede internationale sprogforsker møde i Rom (Conventus romanus) og i august 1961 i »Association des Romanistes Scandinaves«'s 2. kongres i Göteborg. I januar 1960 holdt han gæsteforelæsnings ved Sorbonne samt på universiteterne i Strassbourg, Nancy og Caen. I oktober 1960 deltog han efter indbydelse fra Norges almenvitenskapeligt forskningsråd i drøftelserne om tilrettelæggelsen af en stor norsk-engelsk ordbog.

Max Kjær-Hansen

har fortsat virket som medlem af et af handelsministeriets produktivitetsudvalg nedsat udvalg til bedømmelse af ansøgninger om støtte til undersøgelser af betydning for distributionen. I november 1960 deltog han i en konference i Lochum, Tyskland, arrangeret af Evangelischer Akademie og holdt et foredrag om »Merchandising im Warenhaus«. I november 1961 deltog han i OEEC's møde i Paris for ledere af vesteuropæiske afsætnings-forskningsinstitutter. I 1962 indtrådte han i et udvalg til bedømmelse af ansøgerne til et professorat i organisation ved Handelshøjskolen i Århus. Han har holdt en række foredrag ved kurser og konferencer, herunder åbningsforedraget ved den 10. Nordiske Salgs- og Reklamekongres i Oslo om »Markedsføring i 60-årene« og et foredrag i Stavanger Reklameforening med titlen »Revolution i detailhandelen«.

Jan Kobbemagel

har fortsat været efor for Otto Mønstedts Kollegium og næstformand i kollegiets bestyrelse. Han har været medlem af de af Handelsministeriet nedsatte kommissioner til revision af firmaloven og mønsterloven og har i begge deltaget i et stort antal møder. I firmalovkommissionen har han yderligere været medlem af den delegation, der formidler det nordiske samarbejde. Han har fortsat sit arbejde i Det internationale Handelskammer som sagkyndig i arbejdet med agenturkontrakter og andre handelsretlige problemer og har i denne egenskab deltaget i flere møder i Paris. Endvidere har han af Handelskammeret været udpeget som voldgiftsmand i to handelssager, den ene mellem et tysk og et hollandsk firma og den anden mellem et tysk og et svejtsisk firma. I det internationale samarbejde på konkurrencerettens område har han i 1961 deltaget med en rapport om Kodakdoktrinen til brug for den kommende revision af Pariserkonventionen. Efter anmodning af undervisningsministeriet har han udarbejdet

et resposum om reklamens retsstilling ifølge forslaget til den nye lov om ophavsret. I de forløbne år har han holdt adskillige foredrag uden for Handelshøjskolen, således bl. a. i Reklameforeningen i København, Danske Salgslederes Fællesråd, på Egelund og flere andre steder, i alle tilfælde om emner med tilknytning til erhvervsrettens område. Endvidere har han i beretningsperioden fungeret som formand for den under 7/12 1959 stiftede forening af professorer ved Handelshøjskolen i København. I undervisningsåret 1961-62 havde han orlov og besøgte i to semestre De forenede Stater som gæsteforelæser. Han virkede i efterårssemesteret ved The University of Texas i Austin, hvor han underviste i comparative law på et regelmæssigt kursus med 3 semestertimer, der afsluttedes med en skriftlig eksamen. I forårssemesteret besøgte han universiteterne i Baton Rouge, Louisiana, Berkeley og Stanford i Californien, Ann Arbor i Michigan, Philadelphia og New York, idet han de nævnte steder gav enkelte forelæsninger eller kortere forelæsningsrækker.

Thorkil Kristensen

har siden 1. september 1960 haft orlov for at varetage posten som generalsekretær for OEEC, senere OECD.

Arne Rasmussen

har deltaget i de årlige kongresser, som afholdes af ESOMAR (European Society of Opinion and Marketing Research), 1959 Brighton, 1960 Scheveningen, 1961 Baden-Baden. I beretningsperioden har han bistået Dansk Arbejdsgiverforenings kursusledelse med tilrettelæggelsen af undervisningen i afsætningsøkonomi ved de løbende virksomhedslederkonferencer på Egelund. I 1961 bistod han Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger med tilrettelæggelsen af undervisningen i afsætningsøkonomi ved foreningens kurser på Højstrupgård. Ved siden heraf har han holdt forskellige foredrag bl. a. ved den 10. Nordiske Salgs- og Reklamekongres i Oslo om emnet »Markedsforskerens plads og ansvar i markedsføringen«, og deltaget i panelmøder i en række faglige foreninger. I januar 1962 var han på en studierejse til Belgien og Frankrig i forbindelse med den strukturanalyse af den danske detailhandel som gennemføres sammen med professor Bjarke Fog. I undervisningsåret 1961/62 har han virket som sagskyndig ved besættelsen af det tredje professorat i foretagøkonomi ved Universitetet i Lund. På opfordring af konkurrencelovsudvalget har han gennemført en undersøgelse af den økonomiske betydning af præmiekonkurrencer i forbindelse med varesalg.

Hakon Stangerup

har i beretningsperioden fortsat været medlem af undervisningsministeriets udvalg til fordeling af statens forfatterstipendier, af Den Nordiske Kulturkommission og af den danske UNESCO-nationalkommission. I den sidste egenskab deltog han i UNESCO's generalforsamling i Paris i november-december 1960 med sæde i komiteerne for mass-communication og cultural activities. I 1959 blev han valgt til medlem af radiatorådet og i 1961 udpeget til næstformand for dette og dets programudvalg. I 1961 blev han medlem af den danske UNESCO-nationalkommissions forretningsudvalg, Foreningen Nordens hovedbestyrelse og bestyrelsen for Dansk pressehistorisk selskab. I juni måned 1960 holdt han efter indbydelse en række gæsteforelæsninger ved universitetet i Wien over emnet: »Dansk kultur, udvikling og resultater 1860-1960.

Poul Winding

har fortsat været medlem af monopolrådets forretningsudvalg og indtil juni 1962 af styrelsen for Selskabet for historie og samfundøkonomi. I 1960 udpegedes han til medlem af kommissionen for samfundsvidenskaberne under Statens almindelige videnskabsfond, og fra 1. oktober 1961 har han været formand for kommissionen og medlem af fondets bestyrelse.

I 1959 indvalget han i Akademiet for de tekniske videnskaber, som han siden 1960 har repræsenteret i Statens teknisk-videnskabelige fonds kommission for erhvervsøkonomi; siden 1. april 1961 har han været formand for denne kommission og medlem af fondets bestyrelse. Han har fortsat været medlem af bestyrelsen for Philips fond af 1958, af bestyrelsen for P. Carl Pedersens helbredelsesfond og af Danmark-Amerika-Fondets bestyrelse. Han er indtrådt i bestyrelserne for Nordisk Kollegium og Egmont-kollegiet. I 1959 var han medlem af et udvalg til bedømmelse af ansøgerne til et professorat i nationalekonomi ved Københavns Universitet. I 1960 indtrådte han i et tilsvarende udvalg ved Handelshøjskolen i Århus, og i 1961 har han fungeret som medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende et professorat i nationalekonomi ved Lunds Universitet. I marts 1961 beskikkedes han som formand for et af handelsministeriet nedsat udvalg til undersøgelse af investeringsforeningers forhold, og i januar 1962 indtrådte han i udvalget vedrørende handelshøjskolernes økonomiske, organisatoriske og undervisningsmæssige forhold. I foråret 1962 var han medlem af formandskabet i voldgiftsretten vedrørende forsikringsfunktionærernes ansættelses- og løn-vilkår.

DOCENTER, AMANUENSER OG ASSISTENTER

Torben Agersnap

har fortsat været redaktør af Acta Sociologica og er siden 1960 medredaktør af Comparative Sociology. Han er medlem af Udvalget for samfundsforskning i Grønland og af Det videnskabelige råd under Landsforeningen for socialhygiejne. Han er endvidere censor i sociologi ved Danmarks sociale skole, ved Danmarks biblioteksskole (fra 1960) og ved Købmandskolens organisationskursus (fra 1962). Han har holdt en række foredrag om sociologiske og organisationsteoretiske emner bl. a. i Dansk Arbejdsgiverforening, Arbejdernes oplysningsforbund, Dansk rationaliseringsforening og Socialpolitisk forening.

Helge Hammerich

deltog i august 1960 i et EPA-seminar om markedsforskning i Rigi-Kaltbad, Schweiz.

Knud Hansen

har to gange ledet afholdelsen af genforsikringsspil for Forsikringsforeningen og to gange været lærer ved foreningens kursus i genforsikring, ligesom han har holdt en forelæsningsrække over genforsikrings spørgsmål for Forsikringsklubben. Desuden har han bl. a. holdt foredrag for Akkvissionschefernes fællesråd om »Forsikringsvirksomheden i relation til den økonomiske udvikling i Danmark i de sidste 20 år« ved en i oktober 1959 afholdt konference, og han har indledet en forhandling om økonomispil ved de nordiske handelshøjskoler 3. driftsøkonomiske konference i Helsingfors i 1960. Han er indtrådt i udvalget for Forsikringsforeningens bibliotek.

Orla Brandt Jensen

har for Det statistiske departement og Ministeriet for Grønland gennemført en undersøgelse af forholdet mellem leveomkostningerne i Grønland og Danmark. Som sekretær for Grønlandsudvalget af 1960 har han endvidere medvirket ved udarbejdelsen af rapporter om kreditgivning og om løn- og prispolitikken i Grønland, ligesom han har været medlem af Udvalget for samfundsforskning i Grønland og i denne egenskab deltaget i udarbejdelsen af rapporter om alkoholspørgsmålet og om uddannelsessituationen i Grønland.

Erik Johnsen

har fortsat virket som redaktionssekretær for Erhvervsøkonomisk tidsskrift. Han har holdt en lang række foredrag og gæsteforelæsninger om operationsanalytiske emner, om målsæt-

ningsproblemer i virksomhederne, om økonomispil m. v., bl. a. i Foreningen af danske civiløkonomer, ved Dansk Arbejdsgiverforenings kurser på Egelund, ved Norges Handelshøyskole i Bergen, ved Lunds Universitet og ved Nordisk Sommeruniversitet. Endvidere har han i vinteren 1961/62 ledet en studiekreds under Dansk markedsanalyseforening over emnet: operationsanalysens anvendelse på marketingproblemer. I august 1960 indledte han en diskussion om kvantitative metoder i uddannelsen af økonomer ved de nordiske handelshøjskoler 3. driftsøkonomiske konference i Helsingfors. I september 1960 deltog han i den 2. internationale konference i operationsanalyse (IFORS) i Aix-en-Provence, Frankrig, i maj 1961 i Operations Research Society of America's 19. nationale møde i Chicago, og i august samme år i The Institute of Management Science's møde i Bruxelles, ved hvilke han bidrog med diskussionsoplæg.

Ole Lando

foretog i foråret 1962 en studierejse til Bruxelles for at sætte sig ind i det europæiske fællesmarkeds retsforfatning, herunder særlig de institutionelle retsspørgsmål.

Per Kongstad

har i 1960/61 fungeret som lektor i økonomisk geografi ved Geografisk Institut, Københavns Universitet. Endvidere har han deltaget i OEEC/EPA's konference i Wien september-oktober 1961. Endelig har han deltaget i tilrettelæggelsen og ledelsen af en undersøgelse af Kahundborg og omegns erhvervsmæssige og befolkningsmæssige struktur - foretaget af lærere og studerende ved Geografisk Institut, Københavns Universitet i foråret og sommeren 1961.

Lauge Stetting

har i 1959/60 som Rockefeller Fellow foretaget studier over råvareprisproblemer ved Massachusetts Institute of Technology og Stanford University og har i marts-juni 1962 fortsat sine studier ved Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel.

Poul Sveistrup

har holdt foredrag i Københavns Universitets økonomiske seminar om driftsøkonomiske beslutningsteorier 20. april 1961, og for Databehandlingsforeningen i København gennemført et kursus, omfattende 12 foredrag, om systemanalyse og problemformulering ved EDB i vinteren 1961/62. Han har afholdt virksomhedsspil på en række af de af professor Palle Hansen afholdte virksomhedslederkonferencer samt på Lunds Universitet. Endelig har han deltaget i EDB-kongressen Nord SAM i Oslo 1961.

Erik Trolle-Schultz

har i marts 1962 holdt 4 foredrag om generelle afsætningsproblemer på FDB's kursus på Højstrupgaard. Endvidere har han deltaget i et af IBM foranstaltet kursus i databehandling (programmering).

Harald Vestergaard

deltog i september-oktober i OEEC/EPA's konference i Wien.

Zakken Worre

har i samarbejde med professor Palle Hansen ledet og medvirket ved tilrettelæggelsen af en række virksomhedslederkonferencer om lønsomhedsproblemer i Skandinavien, England og Tyskland. Endvidere har han i beretningsperioden holdt en række foredrag i forskellige foreninger: Danske Salgslederes Fællesråd, Forsikringsforeningen, Det kooperative Fælles-

forbund og Foreningen af danske Civiløkonomer m. fl. Disse foredrag har bl. a. omfattet følgende emneområder: Investeringsproblemer, omkostningskontrol, budgettering samt kalkulations- og prisfastsættelsesproblemer.

Aage Aagesen

er formand for Geografforeningen, medlem af den danske nationalkomité under International Geographical Union, medredaktør af *Bibliographie Géographique Universelle* og repræsentant i Danmark for Sydsvenska geografiska sällskapet. Han er censor ved handelseksamen og højere handelseksamen samt ved lærereksamen. Endvidere er han konsulent for Vestjyllands udviklingsråd og Esbjerg erhvervsråd. Ved Geografisk institut ved Københavns Universitet har han afholdt forelæsningsrækker over Nordens geografi, Europas kulturgeografi samt kartografi. I november 1961 holdt han 4 forelæsninger over bygeografiske emner ved Lunds Universitet. Herudover har han holdt foredrag over forskellige geografiske emner i faglige foreninger og ved folkeuniversitetsundervisningen. Han har foretaget følgende studierejser: Juni-august 1960 til Ægypten, Jordan, Libanon, Syrien og Cypern med henblik på kulturgeografiske, særlig befolkningsgeografiske studier. Rejsen blev støttet af Statens almindelige videnskabsfond. Juli-august 1961 i det mellemste Middelhavsområde (især Sicilien, Sardinien og Corsica), hvor han har studeret det italienske Mezzogiorno-program og de nye irrigationsanlægs geografiske virkninger. Desuden biblioteksstudier i Rom, Firenze, Milano, Zürich, Genève, Hamborg og Lund. I august 1960 deltog han i den 19. internationale geografikongres i Stockholm, hvor han bl. a. holdt et foredrag om »The Geography of Copenhagen«.

LEKTORER

Kjeld Bjerke

har i beretningsperioden været medlem af bestyrelsen for International Association for Research in Income and Wealth og af International Union for the Scientific Study of Population. I april 1960 var han dansk delegeret ved F.N.'s statistiske kommission.

Ottomar Loff

har været medredaktør af Erhvervsøkonomisk tidsskrift og fungeret som beskikket censor i driftsøkonomi ved højere handelseksamen. I januar 1960 holdt han ved Hessisches Institut für Betriebswirtschaft i Frankfurt a. M. en forelæsning om »Amerikanische Managementausbildung durch Executive Development Courses«. I 1960 udnævntes han til forstander for handelsgymnasiet og handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg.

Peter Olufsen

er medlem af repræsentantskabet for Det danske emballageinstitut og næstformand i Dansk fagpresseforening. Han har virket som censor på Den grafiske højskole og ved Købmandsskolens kursus i salg og reklame og har været konsulent i informationsspørgsmål for forsvarsministeriets personeludvalg. Han har holdt forelæsninger over afsætningsøkonomiske emner på Den grafiske højskole og på Tegne- og kunstindustriskolen for kvinder. I juni 1960 deltog han i den 10. internationale grafiske kongres i Scheveningen, Holland.

Erik Otto

er medlem af hovedbestyrelsen for Foreningen af danske civiløkonomer. I 1955-60 var han formand for det udvalg, der i samarbejde med Kontormaskine-importforeningen af 1917 tilrettelagde den 1. internationale kontormaskineudstilling, K-60, i Forum i dagene 18.-27. marts 1960 og de hertil knyttede kursus om det administrative arbejdes forenkling og effekti-

visering. I november–december 1960 var han diskussionsleder ved F.D.C.'s kursus om regnskabsvæsenets automatisering. I 1961 var han medlem af Dansk farmaceutforenings organisationskomité for tilrettelæggelse af en kursusrække om regnskabsvæsen og organisation og ledede de grundlæggende week-end-kurser i september 1961. I 1961 tilrettelagde han endvidere for F.D.C. i samarbejde med konsulentfirmaet T. Bak-Jensen en konference om data-behandling og virksomhedsledelse, der afholdtes 6.–10. november 1961 med en række danske og udenlandske foredragsholdere.

Arne Spenter

var i tiden oktober 1959–august 1960 på studieophold i Marburg an der Lahn, Vesttyskland, hvor han i april 1960 på Tagung der Forschungsstellen für deutsche Dialektologie holdt foredrag om emnet »Sprachbewegung in der Landschaft um Marburg an der Lahn 1880–1960«. I 1962 var han censor i tysk ved lærereksamen.

Halvor Sæberg

var i foråret 1961 medlem af et af udenrigsministeriet nedsat udvalg til tilrettelæggelse af ministeriets personaleundervisning i fremmede sprog. I juli 1962 deltog han i SIEC's 34. internationale erhvervs-kursus i Spanien for at studere spansk handelsundervisning og udbygge sit kendskab til spansk erhvervsterminologi.

Knud Sørensen

har været eksaminator og censor ved handelsfaglærereksamen i engelsk. I sommeren 1961 foretog han en studierejse til London. Fra 1. februar 1962 konstitueredes han som professor i engelsk ved Danmarks lærerhøjskole.

ANDRE LÆRERE

Cand. polit. Karen Gredal

har i beretningsperioden været medlem af Danske husmødres forbrugerråd og af dettes forretningsudvalg samt rådets repræsentant i Det danske emballageinstitut og i Dansk salgs- og reklameforbund. Endvidere har hun været medlem af Nordisk arbejdsgruppe for konsumentoplysning nedsat under Nordisk komité for konsumentspørgsmål. I september 1959 deltog hun i den årlige konference om markedsanalyseproblemer i ESOMAR (European Society of Opinion and Marketing Research).

Cand. mag. Niels Haislund

har været censor i engelsk til skoleembedseksamen ved Københavns og Aarhus Universiteter og i engelsk ved Københavns Elektro- og Maskinteknikum samt Bygmesterskolen.

Joachim Jensen, H.D.

er sekretær for Dansk Rationaliserings Forening, medlem af fællesudvalget for de nordiske rationaliseringsforeninger, medlem af diverse arbejdsudvalg under DRF vedr. produktionsplanlægning (produktionsstyring), kontorautomation m. v., fagredaktør ved Ingeniørens Ugeblad (kontor og tegnestue), regnskabsteknisk medarbejder ved de danske jævnstrømsværker, fagligt medlem af det i forbindelse med starten af »Den danske sammenslutning af konsulenter i virksomhedsledelse« nedsatte optagelsesudvalg. Han har endvidere holdt en række forelæsninger i forbindelse med udstillingen K-60, samt ved Foreningen af danske civiløkonomers kurser.

Ekspeditionssekretær Henning Kjølbj

har fortsat deltaget i gruppearbejdet om monopol- og konkurrenceproblemer under European Productivity Agency og har udarbejdet det danske afsnit i gruppens værk om monopollovgivning i forskellige lande foruden en række interne notater om danske konkurrenceforhold til brug for gruppens arbejde. Han har endvidere været medlem af udvalget vedrørende økonomiske årsoversigter.

Cand. merc. Erik Kristoffersen

deltog i ESOMAR's (European Society of Opinion and Marketing Research) årskongres i Brighton 1959, i Scheveningen 1960, hvor han holdt et foredrag med titlen »Creation of Brand Image for a New Product« og i Baden-Baden i 1961. I september 1960 holdt han et foredrag i Københavns Salgs- og Reklameforening med titlen »Er varen i orden?« og i oktober 1960 forelagde han et »case« sammesteds. I november 1960 valgtes han til formand for Dansk Markedsanalyse Forening. Han har endvidere i perioden holdt forskellige foredrag i foreninger og på kurser om markedsanalyseproblemer m. v.

Translatør Aase Milfeldt

deltog i juli 1962 i S.I.E.C.'s 34. internationale erhvervskursus for handelslærere i Spanien.

Landsretssagfører Feodor Nielsen

var i august 1960 præsident for New York University Institute of Comparative Law Conference i København.

Statsautoriseret revisor H. E. Olesen

er medlem af de af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer nedsatte udvalg til behandling af undervisningsspørgsmål og skattespørgsmål samt af redaktionsudvalget for den påtænkte »Håndbog i Revision«. Han har ved Dansk Ejendomsmæglerforenings årskongres i 1960 holdt et foredrag om de nye skatteregler vedrørende salg af fast ejendom (kapitalvindingskat) og medvirker ved nævnte forenings kurser i praktisk ejendomsmæglergerning.

Cand. merc. Hugo Rønsdal

har holdt 4 foredrag om driftøkonomiske hovedproblemer for større detailhandelsvirksomheder på De samvirkende købmændsforeningers lederkursus i marts-april 1961, samt forskellige andre foredrag.

Advokat Erik Siesby

indledte den 13. februar 1962 et seminar ved Handelshøgskolan i Göteborg vedrørende voldgiftskonventionerne af 1958 og 1961.

Direktør Hans Thranow

har fortsat været redaktør af Assurandør-Societetets domssamling. I april 1962 deltog han i en kongres i Rom afholdt af »Association Internationale de Droit des Assurances«, for hvis danske gruppe han er generalsekretær.

XIII. LITTERÆRE ARBEJDER AF HANDELS- HØJSKOLENS LÆRERE

1. aug. 1959—31. juli 1962

PROFESSORER

Ejler Alkjær

Studier i efterspørgselen på det danske ugebladsmarked. (Under medvirken af Ulf Kjær-Hansen). 1961. 130 s.

De langvarige konsumgoder i forgrunden. (Det danske marked 1960, s. 39-44).

Nordisk engroshandel uden told og restriktioner (sammesteds 1960, s. 96-101).

Beliggenhedsproblemer i det integrerede Europa (sammesteds 1960, s. 193-198).

Købevaner og beliggenhedsproblemer i Suburbia (sammesteds 1961, s. 15-22).

Markedsudvikling på udviklingsmarkeder (sammesteds 1962, s. 7-15).

Vita brevis im modernen Markt (i: Der Mensch im Markt. Eine Festschrift zum 60. Geburtstage von Georg Bergler). 1960, s. 23-29.

P. Nyboe Andersen

Nationaløkonomi. 2. udg. 1960. 379 s. (s. m. Bjarke Fog og Poul Winding).

Det danske samfund. 2. reviderede udg. 1960. 377 s. (s. m. Poul Dam).

Bjarke Fog

Driftsøkonomi. Bd. II. 1959. 324 s. (s. m. Arne Rasmussen).

Driftsøkonomiske opgaver. 1960. 134 s. (s. m. Arne Rasmussen).

Industrial Pricing Policy. 1960. 229 s.

Nationaløkonomi. 2. udg. 1960. 379 s. (s. m. P. Nyboe Andersen og Poul Winding).

Foretagendernes prispolitik. Liiketaloudellinen Aikakauskinja 1960, s. 1-9.

Deskriptiv pristeori. I. Virksomhedernes målsætning og prisfastsættelse.

II. Er grænseteorien i overensstemmelse med virkeligheden? III. For-

skellige deskriptive pristeorier. (Nationaløkonomisk tidsskrift 1961,

s. 75-82, s. 125-139 og s. 286-298).

Palle Hansen

- Manual de contabilidad. 1960, 1142 s. (Håndbog i regnskabsvæsen, oversat til spansk i samarbejde med translator Arne Kofoed).
 The Accounting Concept of Profit. 1962. 146 s.
 Undtagelsesprincippet skaber forenklet og realistisk omkostningskontrol. (Økonomisk virksomhedsledelse 1959, s. 219-222).
 Jeg er ikke regnskabskyndig (sammesteds 1959, s. 259-262).
 Organiseret arbejdsforenkling (sammesteds 1960, s. 139-142 og s. 179-182).

Max Kjær-Hansen

- Selvetjeningsbutikkerne i Danmark. 1960. 47 s.
 Salgets driftsøkonomi. 1960. 256 s.
 Der Einzelhandel und die soziale Revolution (i: Der Mensch im Markt. Eine Festschrift zum 60. Geburtstag von Georg Bergler). 1960, s. 53-64.
 Revolution i detailhandelen (Det danske Marked 1959, s. 193-204).
 Langs faglitteraturens kongevej (sammesteds 1960, s. 31-38).
 Reklameforbruget i Danmark 1958 (sammesteds 1960, s. 93-95).
 Revision af den afsætningsøkonomiske markedsinddeling (sammesteds 1960, s. 129-139).
 Ajourføring af diplomstudiet „Salgsorganisation og Reklame (sammesteds 1960, s. 230-232).
 Den erhvervsøkonomiske forskning i Danmark (sammesteds 1962, s. 209-216).
 Konturer af en ny epoke i markedsføringsarbejdet (sammesteds 1962, s. 299-305).
 Afsætningsøkonomiens og den afsætningsøkonomiske forsknings udvikling og status (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1961, s. 279-288).
 Reklameforbruget i Danmark (Dansk reklame 1960, s. 144-145).
 Ved Roger Nielsens død (sammesteds 1961, s. 295).

Jan Kobbarnagel

- Konkurrencens retlige regulering. Bd. II. Mærkeretten. 1961. 326 s.
 Reklamebureauets retsstilling (Det danske marked 1959, s. 140-163).
 Medicinske specialiteter i mærkeretlig belysning (sammesteds 1960, s. 1-21).
 Lidt om direktør-statistik (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1960, s. 62-63).
 Nogle afstemningsregler (s. m. Poul Sveistrup) (sammesteds 1960, s. 65-97).
 Om afstemningsmetoder ved kollektive beslutninger (s. m. Poul Sveistrup) (sammesteds 1961, s. 118-139).

Udenlandske agenturkontrakter (sammesteds 1962, s. 79-82).
Den nye varemærkelov (Juristen 1960, s. 603-614).

Thorkil Kristensen

The Economic World Balance (Thorkil Kristensen and Associates).
1960. 377 s.
Toldpolitikken i markedsplanernes tegn (Nationaløkonomisk tidsskrift
1959, s. 273-285).

Arne Rasmussen

Driftsøkonomi. Bd. II. 1959. 324 s. (s. m. Bjarke Fog).
Driftsøkonomiske opgaver 1960. 134 s. (s. m. Bjarke Fog).
Sandsynlighedsbudgettering for flere varer (Det danske marked 1960,
s. 22-30).
Opgives differentiering som grundlag for salgspolitik? (sammesteds 1960,
s. 65-71).
Leverandørkredit og virksomhedens lagerfinansiering (sammesteds 1961,
s. 23-35).
Kan den teoretiske afsætningsøkonomi og markedsanalysen bringes
nærmere hinanden (sammesteds 1962, s. 123-134).
Om trustkommissionens sidste betænkninger (s. m. Helge Hammerich)
(sammesteds 1960, s. 102-115).

Hakon Stangerup

To år de Gaulle. 1960. 100 s.
Det genfødte Østrig. 1961. 101 s.
Aldous Huxley. 1962. 82 s.
Hvad er europæisk kultur? (i: Romtraktaten og Danmarks folkeliv.
1962, s. 26-35).

Poul Winding

Nationaløkonomi. 2. udg. 1960. 379 s. (s. m. P. Nyboe Andersen og
Bjarke Fog).

DOCENTER, AMANUENSER OG ASSISTENTER

Torben Agersnap

Samarbejdsudvalg i dansk industri. 1960. 95 s.
Studenterundersøgelsen 1959, 1961. 116 s.
Brand Image-Varebillede (Det danske marked 1959, s. 217-222).
Samarbejde og konflikt på arbejdspladsen (Løn og Virke, nr. 7, 1960).

Organisationsteorien i støbeskeen (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1961, s. 298-326).

A Decision Game of Managerial Strategy (s. m. Erik Johnsen) (i: C. West Churchman and M. Verkulst, ed.: Management Models, Vol. I, 1960).

Helge Hammerich

Om trustkommissionens sidste betænkninger (s. m. Arne Rasmussen) (Det danske marked 1960, s. 102-115).

De selverhvervende hustruer (sammesteds 1960, s. 176-181).

Nyere undersøgelser af detailhandelen (sammesteds 1961, s. 49-54).

Efterspørgselsfunktionen for producentvarer (sammesteds 1961, s. 75-82).

Om dimittenderne fra specialstudiet i salgsorganisation og reklame 1931-61 (s. m. Erik Trolle-Schultz) (sammesteds 1962, s. 167-179).

Det danske forbrug af butiksreklame, tryksagsreklame og sekundære reklamemidler i 1958 (sammesteds 1962, s. 306-320).

Knud Hansen

Om konstruktion og fortolkning af index for aktiekurser (Nationaløkonomisk tidsskrift 1959, s. 286-297).

Om aktiers og aktieselskabers rentabilitet (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1960, s. 97-109).

Om forsikrings- og risikoproblemer (sammesteds 1961, s. 339-352).

Friaktiers betydning for aktiers værdi (Finanstidende 1959, s. 198-200).

Den internationale kursudvikling for aktier siden 1938 (sammesteds 1960, s. 440-442).

Er aktier dyre eller billige? (sammesteds 1960, s. 467-469).

Aktiemarkedets udviklingslinier og forsikringsselskabernes investeringsovervejelser (Nordisk forsikringstidsskrift 1962, s. 143-165).

Skal vi have aktielivsforsikring? (Dansk forsikringstidende 1960, s. 171-172).

Aktielivsforsikringens udvikling i Amerika (sammesteds 1962, s. 269-271).

Aktielivsforsikringens udvikling i Europa (sammesteds 1962, s. 373-377).

Forsikringspræmiernes andel af nationalindkomsten siden 1936 (Assurandøren 1960, s. 129-131).

Forrentningen af livsforsikringsopsparing (sammesteds 1960, s. 347-350).

Genforsikringsspillet, et nyt undervisningsmiddel (sammesteds 1960, s. 709-711).

Forsikringsselskaberne og eksportkreditten (sammesteds 1962, s. 133-135).

Hvorledes undgår dansk livsforsikring at sakke agterud? (sammesteds 1962, s. 311-314).

- De nye regler for fradrag i folkepension (Dansk forsikringstidsskrift 1960, s. 201-203).
- Om tilpasning til udviklingen (Månedsskriftet, udg. af Hafnia, 1962, s. 3-6).
- Økonomispil og deres anvendelse (Affæreøkonomisk revy 1960, s. 109-115).
- The Reinsurance Game—A Tool for Education and Research (The Journal of Insurance 1961, s. 11-18). Authors Reply (sammesteds 1961, s. 100-103).

Erik Johnsen

- Beslutningsteori og operationsanalyse-cases. 1961. 138 s. (dupl.).
- En note om handlingsparametrene mulige sammenspil (Det danske marked 1959, s. 205-216).
- Analytiske operationsanalyse-modeller i virksomhedens marketing-funktion (sammesteds 1962, s. 228-244).
- Simulationsmodeller i virksomhedens marketing-funktion (sammesteds 1962, s. 285-298).
- Matematik for økonomer (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1959, s. 237-241).
- Optimeringsproblemer i teori og praksis (sammesteds 1960, s. 123-128).
- Virksomhedsledelse (sammesteds 1960, s. 276-283).
- Toplevelsens målsætningsproblemer (s. m. andre forfattere) (sammesteds 1961, s. 1-15).
- Knudepunktsanalysen, en grafisk fremstilling af politikkompositioner (sammesteds 1961, s. 16-24).
- Psykologi for økonomer (sammesteds 1961, s. 207-219).
- Operationsanalysen og dens samspil med erhvervsøkonomien (sammesteds 1961, s. 249-259).
- Statistik for økonomer (sammesteds 1962, s. 62-78).
- Suboptimering af informationsparameteren (Nationaløkonomisk tidsskrift 1961, s. 100-110).
- A Decision Game of Managerial Strategy (s. m. Torben Agersnap). (i: C. West Churchman and M. Verkulst, ed.: Management Models, Vol. I, 1960).
- Mathematical Elements in Social Sciences (Acta Sociologica 1961).

Ulf Kjær-Hansen

- De danske dagblades oplagsudvikling i 1958 (Det danske marked 1959, s. 164-171).
- De danske søndagsaviser. 1945-1959. (sammesteds 1959, s. 223-236).

- De danske dagblades oplagsudvikling i 1959 (sammesteds 1960, s. 153-164).
- Dagbladssalget i bladkredse og købstæder i 1959 (sammesteds 1960, s. 233-244).
- Annonceringens omfang i Danmark i 1958 (sammesteds 1961, s. 106-119).
- De danske dagblades oplagssvingninger i 1960 (sammesteds 1961, s. 157-169).
- Annonceringen i distriktsblade samt årlige og aperiodiske publikationer i 1958 (sammesteds 1961, s. 180-186).
- Professor, dr. rer. pol. et ekon. dr. Max Kjær-Hansens offentlige virksomhed gennem 45 år (1916-1961) (sammesteds 1962, s. 180-208).
- Ugebladene i pressehistorisk belysning (i: Ejler Alkjær: Studier i efterspørgselen på det danske ugebladsmarked. 1961, s. 9-46).
- Vilkårene for dagbladsvirksomhed i efterkrigstiden (Indendørs-Politiken 1962, s. 8-13).
- Litteraturundervisningens glæder og smerter (Det danske Bogmarked 1962, s. 377-382).

Per Kongstad

- The Economic World Balance (Thorkil Kristensen and Associates). 1960. 377 s.
- Rhodesia og Nyasaland (Økonomi og politik 1960, s. 124-145).

Ole Lando

- Kortfattet fremstilling af den interlegale kontraktret. 1961. 50 s. (dupl.).
- Købet komparativt. 2. udg. 1961. 20 s. (dupl.).
- Udenrigshandelens kontrakter og sovjetrussisk ret (Juristen 1959, s. 243-255).

Bent Gram Mikkelsen

- Bankøkonomi I. Indledning. 1961. 104 s. (dupl.).
- Valutakonvertibilitet, rente- og finanspolitik (Fagskrift for bankvæsen 1959, s. 102-105).
- 25 års moderne økonomi (sammesteds 1961, s. 99-102).
- Studiet af bankernes økonomi (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1961, s. 361-372).

Mogens Eggert Møller

- Afskrivninger-nedskrivninger og selskabsbeskatning (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1959, s. 55-68 og s. 73-88).

Den formueskattepligtige værdi af noterede aktier, der sælges den 1. januar 1962 eller senere. Skøn overfor bevis. (Revision og regnskabsvæsen 1961, nr. 16. 8 s.).

De skatteretlige skøn. Et oplæg til en problemstilling (sammesteds 1961, nr. 19. 15 s.).

Lauge Stetting

Råvarepriser og søfragtrater. En indføring i markedernes struktur, prisdannelsen og den økonomiske politik. 1960. 217 s. dupl.

Udenrigshandelens erhvervsøkonomi (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1961, s. 353-360).

Matematik for økonomer. 3. oplag. 1961. 475 s. (mimeo) (s. m. P. Nørregaard Rasmussen).

Poul Sveistrup

Betaler skattevæsenet det halve? (Økonomisk virksomhedsledelse 1961, nr. 4).

Nogle afstemningsregler (s. m. Jan Kobbernagel) (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1960, s. 65-97).

Om afstemningsmetoder ved kollektive beslutninger (s. m. Jan Kobbernagel) (sammesteds 1961, s. 118-139).

The Need for Education and Research in Administrative Data Processing (s. m. Aage Melbye) (Nordisk tidsskrift for informationsbehandling 1962, nr. 1).

Erik Trolle Schultz

Danske autoriserede reklamebureauers ledere og medarbejdere (s. m. Peter Olufsen) (Det danske marked 1961, s. 231-249).

Om dimittenderne fra specialstudiet i salgsorganisation og reklame 1931-1961 (s. m. Helge Hammerich) (sammesteds 1962, s. 167-179).

Ledere og medarbejdere i danske dagblades annonceafdelinger (s. m. Peter Olufsen) (sammesteds 1962, s. 255-263).

Zakken Worre

Lønsomhedsbudgetteringen er en inspirationskilde (Økonomisk virksomhedsledelse 1960, s. 219-222).

Lønsomhedsbudgetteringen hviler på det bestående lønsomhedsmønster (sammesteds 1960, s. 259-262).

Lønsomhedsbudgetteringen er en udfordring til chef og medarbejdere (sammesteds 1960, s. 299-302).

- Nogle væsentlige delbudgetter i nærbillede (sammesteds 1961, s. 19–22).
 Retningslinier for dækningsbidragsbudgettets konkrete udformning
 (sammesteds 1961, s. 59–62).
 Likviditetsbudgettets indpasning i det samlede budgetsystem (samme-
 steds 1961, s. 99–102).

Aage Agesen

- Malta (Kulturgeografi 1960, 10 s., 4 kort).
 Libanon (sammesteds 1961, 14 s., 7 kort).
 The Copenhagen District and its Population (Geografisk tidsskrift 1960,
 12 s., 4 kort).
 The Population of Denmark (sammesteds 1960, 13 s., 5 kort).
 Westjütland (Geographische Rundschau 1959, s. 448–450).
 Atlas over Danmark. Bd. II. Befolkningen (1 atlasbind, 26 s., og 1 tekst-
 bind, 124 s., 30 kort m.v. Dansk og engelsk tekst).
 Dänemark (Geographisches Taschenbuch 1960–61, s. 286–296, 1 kort).
 Geografi for handelsskoler. 4. udg. (s. m. J. Humlum). 1962. 240 s.
 Geografi for 2. realklasse (erhvervsgeografi) (s. m. W. Larsen). 1962
 119 s.
 Bidrag til Trap: Danmark (kulturgeografisk stof, bygeografiske analyser,
 kort over befolkningsfordeling).
 Bidrag til Bibliographie Geographique Internationale.

FASTANSATTE LEKTORER

(*Sprog og forretningspraksis*)

Erik Otto

- Kontorets tekniske hjælpemidler. 1960. 122 s.
 Den administrative funktion i teknikkens tegn (Erhvervsøkonomisk tids-
 skrift 1960, s. 1–5).

Børge Maaløe

- Engelske oversættelsesøvelser. 2. udg. (s. m. Knud Sørensen). 1959. 68 s.

Knud Sørensen

- Engelske oversættelsesøvelser. 2. udg. (s. m. Børge Maaløe). 1959. 68 s.
 Subjective Narration in Bleak House (English Studies 1959, s. 431–439).
 Thomas Lodge's Translation of Seneca's DE BENEFICIIS compared
 with Arthur Golding's Version. 1960. 185 s.

HONORARLØNNEDE LEKTORER

Kjeld Bjerke

- Statistik i teori og praksis. 5. udg. (s. m. H. Colding-Jørgensen og Finn Madsen). 1960. 273 s.
- The Economic World Balance (Thorkil Kristensen and Associates). 1960. 377 s.
- Statistikken og sandsynlighedsregningen i skønlitteraturen (Det danske marked 1959, s. 237-240).
- Cobb-Douglas funktionen. Nogle betragtninger (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1960, s. 265-278).
- Farm Sales and Farm Prices (The Farm Economist 1960, no. 7).
- Saving, Capital Gain and Composition of Personal Wealth in Copenhagen in 1949 (Bulletin of the Oxford University Institute of Statistics, 1960, no. 2).

Peter Olufsen

- Masseinformation, mening og menneske (Det danske marked 1961, s. 83-93).
- Danske autoriserede reklamebureauers ledere og medarbejdere (s. m. Erik Trolle-Schultz) (sammesteds 1961, s. 231-249).
- Ledere og medarbejdere i danske dagblades annonceafdelinger (s. m. Erik Trolle-Schultz) (sammesteds 1962, s. 255-263).
- Salg og reklame (i: Bogtrykkerbogen, red. af Henry Thejls, 1960).

ANDRE LÆRERE

Jørgen Gram

- Kraftig fremgang i USA's produktion (Det danske marked 1959, s. 172-175).
- Velsignelser og plager under fuld beskæftigelse (sammesteds 1959, s. 241-246).
- Høj og stabil produktion i USA og Europa (sammesteds 1960, s. 45-48).
- Et heldigt år for dansk økonomi (sammesteds 1960, s. 116-120).
- Den krogede vej til Rom (sammesteds 1961, s. 193-201).

Niels Haislund

- Otto Jespersen (Hiroshima Studies in English Language and Litterature 1960, s. 28-38).
- Mere om oversættelsesproblemer (Bogormen 1960, juni).
- Selected Writings by Otto Jespersen. 1960. (Rådgiver ved udgivelsen).

Joachim Jensen

Produktionspolitik, produktionsplanlægning (styring) og kontrol (i: Effektiv ledelse. 1960. Udg. af Kontor-Nyt).
Rationaliseringskonsulenten og erhvervslivet (artikelserie i Kontor-Nyt).

Georg J. Kjær

Sales Forecasting in the Beer and Soft drink Industry (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1962, s. 9-31).

Henning Kjølbye

Afsnittet om Danmark i: Guide to Legislation on Restrictive Business Practices, Europe and North America. 1960. 40 s.
Monopolloven i praksis (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1959, s. 95-104).

Erik Kristoffersen

Bibliography of Scandinavian Marketing Research Literature. 1960.
Denmark, a Market Profile (Advertisers' Weekly, juli 1960).
Analyse af motivanalysen (Det danske marked 1960, s. 140-152).
Effekten af radiooverføring (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1962, s. 48-51).

Aage Laursen

Principer för fördelning av överskott mellan de försäkrade (XIII nordiske livsforsikringskongres 1960).

Finn Madsen

Statistik i teori og praksis. 5. udg. (s. m. Kjeld Bjerke og H. Colding-Jørgensen). 1960. 273 s.

Feodor Nielsen

Monopoltilsynets redegørelser (Juristen 1960, s. 423-430).
Bestyrelsens ansvar i insolvent aktieselskab. 1960.

Helmer Duelund Nielsen

Rentepolitik og boligpolitik (Sparekassetidende 1960, s. 43-46).
Handelens frigørelse og omlægningen af Danmarks handelspolitik (sammesteds 1960, s. 53-56).
Status over boligpolitikken (sammesteds 1960, s. 207-210).
Aktuelle likviditetsproblemer (sammesteds 1961, s. 70-74).
Økonomisk oversigt (løbende oversigtsartikler sammesteds).

Hvad betyder en frigørelse af kapitalbevægelserne for den økonomiske politik? (Fagskrift for bankvæsen 1960, s. 42-48).

K. E. Olesen

Beskatningen ved salg af fast ejendom med særligt henblik på den nye kapitalvindingsskat. 1961. 200 s.

En redegørelse for betydningen af den skattemæssige sondring mellem begreberne „byggningsinstallationer“ og „byggningsinventar“ (Revision og regnskabsvæsen 1959, s. 135-140).

Årsregnskaber contra skatteregnskaber efter fremkomsten af den nye afskrivningslov samt nogle bemærkninger om revisors ansvar (sammesteds 1960, s. 179-196).

Tilflytterbeskatningen med særligt henblik på skattefri afskrivninger og nedskrivninger (sammesteds 1961, s. 53-63 og s. 92-96).

Skattefri likvidation af aktieselskaber (sammesteds 1961, s. 365-370).

Hugo Rønsdal

Retail Audit Research in Denmark (Zeitschrift für Markt- und Meinungsforschung 1960/61, s. 935-939).

Salgskontrol gennem markedsanalyse. Et praktisk eksempel. (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1961, s. 71-86).

P. Schlegel

Notering af transporter (Erhvervsøkonomisk tidsskrift 1962, s. 45-48).

Erik Siesby

What Law Governs Carrier's Liability according to a Bill of Lading? (Arkiv for Sjørett 1961, s. 417-523).

Partsautonomi gennem voldgiftsaftaler. Vil voldgiftskonventionerne af 1958 og 1961 modvirke retsordenernes præceptive regulering af internationale kontraksforhold? (Juristen 1962, s. 193-203).

XIV. HØJSKOLENS ØKONOMI

Som det fremgår af højskolens driftsregnskaber for undervisningsårene 1959/60–1961/62, der bringes omstående, andrager de samlede omkostninger ved driften nu et beløb af størrelsesordenen 5 mill. kr. I dette beløb (for 1961/62) er medregnet henlæggelser til forventede efterbetalinger af lønninger til lærere og forskningsmedarbejdere på grund af gennemførte lønforhøjelser, som endnu ikke havde kunnet udbetales ved årets slutning.

I den efterfølgende tabel er der givet en oversigt over udviklingen i højskolens driftsomkostninger og deres finansiering siden 1948/49. Opstillingen afviger på enkelte punkter, for hvilke der er redegjort i tabelnoterne, fra de officielle regnskaber.

Det fremgår af oversigten, at omkostningerne i den forløbne periode på det nærmeste er steget til mellem det 4- og det 5-dobbelte, en udvikling, der både skyldes løn- og prisstigninger og den stærke forøgelse af højskolens undervisnings- og forskningsaktivitet. Den relative stigning har været ret forskellig fra hovedpost til hovedpost. De direkte undervisningsudgifter (først og fremmest lærerlønninger og censorhonorarer), som i dag beslaglægger godt to trediedele af de samlede midler, er forholdsmæssigt set steget noget stærkere end samtlige omkostninger taget under eet. En endnu stærkere stigning udviser forskningsudgifterne (særlig lønninger til amanuenser og udgifter til institutternes drift); medens disse ved periodens begyndelse udgjorde 6–7 pct. af de samlede udgifter, har det tilsvarende tal i de senere år været 10 pct., og i 1961/62 er det yderligere steget til 13 pct. Dette er et udtryk for den stadigt voksende betydning, der tillægges den erhvervsøkonomiske forskningsvirksomhed. Derimod er udgifterne til bibliotekets drift steget en del mindre end gennemsnittet.

En forholdsvis beskeden udgiftsforøgelse finder man på huslejekontoen. Dette forhold er dog i det væsentligste af formel natur.

Også administrationsudgifternes stigning er mindre end gennemsnitsstigningen; de udgør nu kun ca. 10 pct. af totaludgifterne mod 13 pct. ved periodens begyndelse. Denne udvikling hænger sammen

med, at det ikke har været nødvendigt at udvide det administrative apparat i ganske samme takt, som undervisnings- og forskningsvirksomheden er vokset.

Med hensyn til finansieringen bemærker man, at der i den forløbne periode er foregået betydelige forskydninger. Studieafgifterne, der ved periodens begyndelse dækkede omkring halvdelen af de samlede omkostninger og godt 90 pct. af de direkte udgifter til undervisning, er efter en relativ forøgelse i de første år steget i forholdsvis beskeden takt og dækker nu kun 40 pct. af totalomkostningerne, svarende til mindre end tre femtedele af undervisningsudgifterne.

Vedrørende det offentlige andel i finansieringen af højskolens omkostninger er der grund til at gøre følgende bemærkninger. Foruden mindre tilskud fra hovedstadskommunerne har højskolen i en årrække modtaget betydelige statstilskud. Til og med 1956/57 udgjorde statstilskuddet 40 pct. af de såkaldte tilskudsberettigede udgifter foruden mindre beløb til visse forskningsopgaver o. l. Fra 1957/58 forhøjedes tilskuddet til 48 pct., hvortil kom en forholdsmæssig andel af et særligt rådighedsbeløb på 6 pct. af samtlige handelshøjskolels tilskudsberettigede udgifter. Når statstilskuddet uanset de nævnte satser indtil 1956/57 kun androg 34-35 pct. af de faktiske driftsudgifter i de enkelte år og i perioden 1957/58-1960/61 kun 43-45 pct., skyldes det dels, at visse udgifter, bl. a. til repræsentation, ikke er tilskudsberettigede, dels og navnlig, at statstilskuddet tidligere først forfaldt året efter, at de tilsvarende udgifter var afholdt, idet dets udbetaling var betinget af virksomhedens videreførelse i det følgende år. Dette forhold er også årsagen til, at statstilskuddets procentvise andel har varieret noget fra år til år, idet andelen gik tilbage i år, hvor udgiftsstigningen var særlig stærk, medens det modsatte er tilfældet i år med mere moderate udgiftsforøgelser. I de seneste år er tilskuddet imidlertid blevet beregnet og udbetalt på grundlag af det løbende års budget, hvilket er baggrunden for tilskudsprocentens vækst i 1961/62.

I forholdet mellem staten og højskolen er der i henseende til finansieringen af udgifterne yderligere indtrådt en meget væsentlig ændring fra 1961/62. Den 7. december 1961 underrettede undervisningsministeriet højskolen om, at finansudvalget havde tiltrådt, at studieafgifter og eksamenskendelser vedrørende højskolens studier med virkning fra 1. september 1961 ville blive udredet af statskassen. Denne beslutning gjaldt for det almene erhvervsøkonomiske studium, de erhvervsøkonomiske specialstudier, det tresproglige såvel som de ensproglige korrespondentstudier, forberedelsen til prøverne i spansk og portugisisk samt

DEBET		
Husleje		146.167,12
Brændsel, rengøring og belysning:		
Brændsel	42.011,76	
Rengøring	71.379,19	
Belysning	18.993,74	132.384,69
Administrative gager		196.411,87
Lærergager		1.683.505,71
Eksamenstilsyn		19.466,96
Censorhonorarer m. m.		76.992,34
Pensionsbidrag:		
Ordinære pensionsbidrag	25.052,64	
Amortisering og forrentning af kapitalindskud	5.316,20	30.368,84
Afskrivning på inventar		24.133,11
Vedligeholdelse af inventar		19.461,50
Gæsteforelæsnings		3.110,18
Studierejser		4.900,00
De studerendes råd, klubber m. m.		19.500,00
Fripladser		35.985,00
Restancer		535,00
Tilskud til erhvervsøkonomisk litteratur		3.880,00
Undervisningsmidler		1.540,54
Omkostninger:		
Porto og telefon	8.135,50	
Papir og rekvisitter	8.195,82	
Eksamensmaterialer	8.605,75	
Annoncer	5.666,94	
Tryksager	15.615,90	
Forsikringer	6.911,20	
Repræsentation m. v.	33.170,26	
Erstatninger	-	
Diverse	4.043,71	90.345,08
Bibliotek og institutter:		
Bankinstituttet	2.055,85	
Biblioteket	100.249,44	
Eksportinstituttet	25.108,80	
Erhvervsretligt institut	32.139,90	
Forsikringsinstituttet	23.517,26	
Forskningsinstituttet	29.750,95	
Ibero-amerikansk institut	2.343,20	
Instituttet for organisation	8.194,06	
Regnskabslaboratoriet	51.800,56	
Reklameinstituttet	33.653,63	
Sproglaboratoriet	11.360,37	320.174,02
Presseforskningen:		
Anvendt 1959/60	23.612,95	
Overført fra 1958/59	10.719,90	
Salg af publikationer	765,50	11.485,40
	12.127,55	
Overført til 1960/61	5.322,45	17.450,00

Transport: 2.826.311,96

UGUST 1959-31. JULI 1960

KREDIT

Tilskud fra:			
Staten	1.290.282,00		
Frederiksberg kommune	12.000,00		
Københavns kommune	20.000,00		
Philips Fond af 1958	8.000,00		
Nicolai H. Knudtzons legat	6.000,00		
Diverse blade	17.450,00		
Dansk Salgs- og Reklameforening	3.000,00	1.356.732,00	
Indgået studieafgift: .			
Aftenundervisning	969.875,00		
Dagundervisning	322.890,00		
F-hold	54.410,00	1.347.175,00	
Indgået studentergebyr:			
Aftenundervisning	11.295,00		
Dagundervisning	9.060,00	20.355,00	
Indgået eksamensgebyr:			
Aftenundervisning	35.735,00		
Dagundervisning	14.040,00	49.775,00	
Fripladser (dækket af Foreningen til unge Handelsmænds uddannelse):			
Aftenundervisning	5.485,00		
Dagundervisning	25.500,00		
	30.985,00		
Dækket af Egmont H. Petersens Fond	5.000,00	35.985,00	
Restancer:			
Aftenundervisning	315,00		
Dagundervisning	220,00	535,00	1.453.825,00
Renter			19.371,03
Tilskud fra Foreningen til unge Handelsmænds uddannelse:			
Legatrenter til driften	5.106,50		
„ „ fripladser	6.861,00	11.967,50	
Underskud for 1959/60, dækket af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse			210.416,43

Transport: 3.052.311,96

DRIFTSREGNSKA

DEBET		<i>Transport: 2.826.311,96</i>
Reklamebiblioteket:		
Anvendt af tilskud fra Dansk Salgs- & Reklameforening 1959/60	1.464,72	
Overført til 1960/61	1.535,28	3.000,00
Diverse forskningsopgaver:		
Anvendt af tilskud fra Philips Fond af 1958, 1959/60	2.000,45	
Overført til 1960/61	5.999,55	8.000,00
Henlagt til efterbetaling af løn for perioden 1/8 1959-31/7 1960		215.000,00
		<u>3.052.311,96</u>

DRIFTSREGNSKA

DEBET		
Husleje		136.965,45
Brændsel, rengøring og belysning:		
Brændsel	40.211,61	
Rengøring	68.385,22	
Belysning	18.732,16	127.328,99
Administrative gager		233.479,15
Lærergager		1.877.399,63
Eksamenstilsyn		26.834,29
Censorhonorarer m. m.		89.791,89
Pensionsbidrag:		
Ordinære pensionsbidrag	42.985,81	
Amortisering og forrentning af kapitalindskud	5.316,20	48.302,01
Afskrivning på inventar		25.043,47
Vedligeholdelse af inventar		24.769,32
Gæsteforelæsninger		2.229,38
Studierejser		13.674,25
De studerendes råd		15.000,00
Fripladser		40.837,60
Restancer		5.682,00
Tilskud til erhvervsøkonomisk litteratur		4.222,79
Undervisningsmidler		3.389,65
Omkostninger:		
Porto og telefon	9.219,02	
Papir og rekvisitter	10.092,70	
Eksamensmaterialer	11.442,90	
Annoncer	9.841,70	
Tryksager	37.451,30	
Forsikringer	7.398,77	
Repræsentation m. v.	63.151,97	
Erstatninger	575,00	
Diverse	6.169,10	155.342,46
		<u>2.830.292,33</u>
		<i>Transport: 2.830.292,33</i>

AUGUST 1959-31.JULI 1960

KREDIT

Transport: 3.052.311,96

 3.052.311,96

AUGUST 1960-31.JULI 1961

KREDIT

Tilskud fra:			
Staten	1.463.997,00		
Hensat forventet statstilskud til lønfterbetaling 1/4-31/7 1961	55.000,00	1.518.997,00	
Frederiksberg kommune		12.000,00	
Københavns kommune		20.000,00	
Philips Fond af 1958		9.000,00	
Nicolai H. Knudtzons legat		6.000,00	
Diverse blade til presseforskningen		13.000,00	
Dansk Salgs- og Reklameforening		3.000,00	
Krista og Viggo Petersens Fond		5.000,00	
Danmarks Erhvervsfond		15.000,00	
Tuborgfondet		4.000,00	1.605.997,00
Indgået studieafgift:			
Aftenundervisning	1.066.176,10		
Dagundervisning	352.405,00		
F-hold	9.235,30	1.427.816,40	
Indgået eksamensgebyr:			
Aftenundervisning	32.355,00		
Dagundervisning	16.860,00	49.215,00	
Fripladser (dækket af Foreningen til Unge Handels- mænds Uddannelse):			
Aftenundervisning	5.782,60		
Dagundervisning	30.055,00		
	35.837,60		
Dækket af Egmont H. Petersens Fond	5.000,00	40.837,60	
Restancer:			
Aftenundervisning	3.047,00		
Dagundervisning	2.635,00	5.682,00	1.523.551,00
			Transport: 3.129.548,00

DRIFTSREGNSKA

DEBET		<i>Transport: 2.830.292,33</i>
Bibliotek og institutter:		
Bankinstituttet	10.107,56	
Biblioteket	112.227,95	
Eksportinstituttet	50.310,24	
Erhvervsretligt institut	36.889,86	
Forsikringsinstituttet	27.657,65	
Forskningsinstituttet	34.256,99	
Instituttet for organisation	33.407,81	
Presseforskningsinstituttet	22.359,56	
Regnskabslaboratoriet	73.147,75	
Reklameinstituttet	46.675,03	
Sproglaboratoriet	9.736,61	456.777,01
Tuborgfondet:		
Anvendt 1960/61	2.500,00	
Overført til 1961/62	1.500,00	4.000,00
Reklamebiblioteket:		
Anvendt af tilskud fra Dansk Salgs- & Reklameforening 1960/61	34,73	
Overført til 1961/62	2.965,27	3.000,00
Sortimentsundersøgelsen:		
Anvendt af tilskud fra Danmarks Erhvervsfond 1960/61	14.682,50	
Overført til 1961/62	317,50	15.000,00
Diverse forskningsopgaver:		
Overført til 1961/62		9.000,00
Anvendt hensat statstilskud til lønfterbetaling 1/4-31/7 1958		50.000,00
		3.368.069,34

DRIFTSREGNSKA

DEBET		
Husleje		149.662,84
Brændsel, rengøring og belysning:		
Brændset	40.542,11	
Rengøring	90.405,55	
Belysning	17.622,31	148.569,97
Administrative gager		286.751,93
Lærergager		2.111.448,77
Eksamenstilsyn		29.861,17
Censorhonorarer m. m.		220.543,83
Pensionsbidrag:		
Ordinære pensionsbidrag	29.043,75	
Amortisering og forrentning af kapitalindskud	5.316,20	34.359,95
Afskrivning på inventar		25.806,19
Vedligeholdelse af inventar		20.349,26
		<i>Transport: 3.027.353,91</i>

AUGUST 1960-31. JULI 1961

KREDIT		<i>Transport: 3.129.548,00</i>
Renter		24.724,98
Tilbageført for meget hensat til lønfterbetaling 1/4 1958-31/7 1960		134.373,71
Tilskud fra Foreningen til Unge Handelsmænds uddannelse:		
Legatreanter til driften	5.111,50	
" " fripladser	6.893,50	12.005,00
Underskud for 1960/61, dækket af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse		67.417,65

3.368.069,34

UGUST 1961-31. AUGUST 1962

KREDIT		
Tilskud fra:		
Staten	1.911.654,00	
Hensat forventet statstilskud til lønfterbetaling 1/10 1960-31/7 1962	432.000,00	2.343.654,00
Frederiksberg kommune	12.000,00	
Københavns kommune	20.000,00	
Philips Fond af 1958	16.500,00	
Kraks legat	5.000,00	
Nicolai H. Knudtzons legat	7.000,00	
Diverse blade til presseforskningen	14.375,00	
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger	10.000,00	
Dansk Salgs- og Reklameforening	7.000,00	
Otto Mønstedts Fond	2.500,00	
De Samvirkende Købmandsforeninger	10.000,00	
Danmarks Erhvervsfond	70.000,00	
Bladkompagniet A/S	10.000,00	2.528.029,00

Transport: 2.528.029,00

DRIFTSREGNSKA

DEBET		<i>Transport: 3.027.353,91</i>
Gæsteforelæsninger		3.592,02
Studierejser		5.685,07
De studerendes råd		15.000,00
Fripladser		29.939,69
Restancer		5.284,00
Tilskud til erhvervsøkonomisk litteratur		3.773,00
Undervisningsmidler		817,30
Omkostninger:		
Porto og telefon	11.160,92	
Papir og rekvisitter	14.950,97	
Eksamensmaterialer	10.533,73	
Annoncer	9.082,80	
Tryksager	21.781,27	
Forsikringer	8.180,19	
Repræsentation m. v.	49.648,02	
Erstatninger	414,00	
Diverse	5.942,25	131.694,15
Bibliotek og institutter:		
Bankinstituttet	19.599,19	
Biblioteket	125.161,51	
Eksportinstituttet	108.460,51	
Erhvervsretligt institut	40.918,48	
Forsikringsinstituttet	30.120,96	
Forskningsinstituttet	71.735,49	
Instituttet for organisation	98.061,34	
Presseforskningsinstituttet	32.442,78	
Regnskabslaboratoriet	80.176,94	
Reklameinstituttet	61.323,85	
Sproglaboratoriet	14.405,50	682.406,55
Diverse forskningsopgaver:		
Anvendt 1961/62	56.821,93	
Overført til 1962/63	74.178,07	131.000,00
Anvendt hensat statsilskud til lønfterbetaling 1/4-31/7 1961		55.000,00
Hensat til forventet efterbetaling af løn i perioden 1/10 1960-31/7 1962		900.000,00
		4.991.545,69

AUGUST 1961-31.AUGUST 1962

Transport: 2.528.029,00

KREDIT

Indgået studieafgift:			
Aftenundervisning	1.283.369,50		
Dagundervisning	515.305,00		
Forberedelseskursus	78.967,31		
Skibsmæglerkursus	20.830,00	1.898.471,81	
Indgået eksamensgebyr:			
Aftenundervisning	33.840,00		
Dagundervisning	16.600,00	50.440,00	
Fripladser (dækket af Foreningen til Unge Handels- mænds Uddannelse):			
Aftenundervisning	6.774,69		
Dagundervisning	23.165,00	29.939,69	
Restancer:			
Aftenundervisning	5.284,00		
Dækkes af staten	1.170,00	6.454,00	1.985.305,50
Renter			6.275,75
Udækket underskud 1961/62			471.935,44

4.991.545,69

**OVERSIGT OVER UDVIKLINGEN I HANDELSHØJSKOLENS DRIFTS-
OMKOSTNINGER OG DERES FINANSIERING 1948/49-1961/62**

Året 1. aug.-31. juli	Driftsomkostninger						Drifts- om- kost- ninger i alt = samlet finan- sierungs- beløb	Finansiering								
	Un- der- vis- ning	Bib- lio- tek	Forsk- ning	Ad- mini- stra- tion	Pen- sions- bidrag	Hus- leje		De stude- rendes råd	Stats- til- skud	Kom- mu- nale til- skud	Pri- vate til- skud	Studieafgifter			Di- verse ind- tægter	Un- der skud
												Aften- hold	Dag- hold	Forbe- redel- ses- hold		
(Absolutte tal i 1.000 kr.)																
1948/49	592	42	68	137	32	193	16	1.080	27	9	389	155	—	—	272	
1949/50	656	52	76	146	33	184	10	1.157	27	6	425	177	—	—	182	
1950/51	707	56	79	155	35	188	13	1.233	27	3	477	171	—	—	169	
1951/52	769	63	101	171	37	197	13	1.351	30	3	552	166	33	—	147	
1952/53	839	60	113	183	36	206	12	1.449	31	3	637	149	36	—	105	
1953/54	881	69	152	194	36	214	10	1.556	31	3	610	161	28	—	171	
1954/55	990	80	194	205	8	218	11	1.706	31	20	618	170	33	—	256	
1955/56	1.077	75	210	223	19	257	10	1.871	32	24	683	190	36	18	259	
1956/57	1.232	80	202	240	24	260	13	2.051	32	34	734	202	38	3	320	
1957/58	1.351	82	225	252	18	275	14	2.217	44	51	847	255	48	1	10	
1958/59	1.615	96	271	271	26	284	14	2.577	44	74	931	298	56	25	7	
1959/60	1.911	102	260	286	30	322	20	2.931	32	39	1.018	346	54	1	151	
1960/61	2.249	112	379	400	48	314	15	3.517	32	60	1.067	369	41	—	429	
1961/62	3.341	125	636	418	34	345	15	4.914	32	152	1.317	552	79	21	437	
(Indekstal, 1948/49 = 100)																
1948/49	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	—	—	100	
1949/50	111	124	111	107	102	96	65	107	102	69	109	113	—	—	67	
1950/51	119	133	116	113	108	98	79	114	103	40	122	110	—	—	62	
1951/52	130	150	148	125	114	102	82	125	112	40	142	106	—	—	54	
1952/53	142	143	165	135	112	107	75	134	114	40	164	96	—	—	39	
1953/54	149	164	223	142	111	111	64	144	114	40	157	103	—	—	63	
1954/55	167	190	285	150	25	113	71	158	114	240	159	109	—	—	94	
1955/56	182	179	309	163	59	133	66	173	115	281	176	122	—	—	95	
1956/57	208	190	297	175	75	135	84	190	115	398	189	130	—	—	118	
1957/58	228	195	331	184	56	142	88	205	74	567	218	165	—	—	4	
								252	152	699	240	167	—	—	3	

(Relativ fordeling, totalsum = 100) *

1948/49	55	4	6	13	3	18	1	100	21	3	1	36	14	—	—	25
1949/50	57	4	7	13	3	16	1	100	29	2	1	37	15	—	—	16
1950/51	57	5	6	13	3	15	1	100	31	2	0	39	14	—	—	14
1951/52	57	5	7	13	3	15	1	100	31	2	0	41	12	2	—	11
1952/53	58	4	8	13	2	14	1	100	34	2	0	44	10	2	—	7
1953/54	57	4	10	12	2	14	1	100	35	2	0	39	10	2	—	11
1954/55	58	5	11	12	0	13	1	100	34	2	1	36	10	2	—	15
1955/56	58	4	11	12	1	14	1	100	34	2	1	37	10	2	1	14
1956/57	60	4	10	12	1	13	1	100	34	2	2	35	10	2	0	16
1957/58	61	4	10	11	1	12	1	100	44	1	2	38	12	2	0	0
1958/59	63	4	11	11	1	11	1	100	44	2	3	36	12	2	0	0
1959/60	65	3	9	10	1	11	1	100	44	1	1	35	12	2	0	5
1960/61	64	3	11	11	1	9	0	100	43	1	2	30	11	1	—	12
1961/62	68	3	13	9	1	7	0	100	48	1	3	27	11	2	0	9

* På grund af afrunding kan totalsummen i enkelte tilfælde afvige fra 100.

Oversigten afviger på enkelte punkter fra den, der fremgår af de offentliggjorte regnskaber.

1) Som *driftsomkostninger* er kun medregnet egentlige udgifter. Derimod er udeladt følgende poster:

- a) Fripladser. Disse repræsenterer ikke en egentlig udgift, men en formidlingskæde af indtægterne; med hensyn til versurposten »fripladser« på indtægtsiden gælder, at fripladser dækket af foreningen er udeladt, medens fripladser dækket af forskellige legater er medregnet under »private tilskud«.
- b) Restancer. Denne post repræsenterer heller ikke en egentlig udgift i det pågældende år, men en endnu ikke modtaget indbetaling. På indtægtsiden er der i konsekvens heraf ikke sondret mellem indbetalte og endnu ikke modtagne studieafgifter.
- c) Renter. Denne post er en mellemregningspost mellem foreningen og højskolen.
- d) Overførter af endnu ikke anvendte dele af tilskud til særlige forskningsopgaver m. v. Kun de i årets løb faktisk anvendte summer er medregnet.
- e) Forrige års underskud, der til og med 1954/55 opførtes som en udgift.

Endvidere er der ikke på omkostningsiden foretaget fradrag for indtægter ved presseforskningens undervisningsvirksomhed. Disse er opført under »diverse indtægter« på indtægtsiden.

2) De enkelte i tabellen anførte omkostninger omfatter følgende underposter:

N 55

Undervisning:
Lærertilslægninger, censorhonorarer, honorar for eksamenstilslægninger, honorarer for gesseforelæsnings, undervisningsmateriale og honorarer for undervisning på interessetider (der posteredes særskilt til og med 1956/57).

Bibliotek:
Lønninger til bibliotekar, assistenter og løst medhjælp, udgifter til boganskaffelse, indbinding m. v., administrative udgifter ved bibliotekets drift.

Forskning:
Udgifter vedrørende institutterne (forstændertilslæg, lønninger til assistenter og kontordamer samt evt. løst medhjælp, diverse anskaffelse af bøger og materialer m. v.), udgifter til studierejser, udgifter til løsning af særlige forskningsopgaver (finansieret ved tilskud ude fra).

Administration:
Rektortilslæg, lønninger til inspektør, sekretær og kontorpersonele, samt omkostninger (porto, telefon, papir, rekvizitter, annoncer, tryksager, foraktninger, udgifter til fester, censurstyrelser, representation, herunder rejseudgifter, erstatninger m. v.).

Pensionsbidrag:
(Dette beløb har ikke kunnet fordeles på de ovennævnte poster).

Husleje m. v.:
5 pct. af bygningens ejendomskildesværdi, reparation og vedligeholdelse af bygningen, brændsel, belysning og rengøring, afskrivning på og vedligeholdelse af inventar. Endvidere udgifter til leje af eksamenlokaler. Der er foretaget fradrag for lejeindtægter, der dog kun andrager mindre beløb.

Råddet:
Højskolens tilskud til De studerendes råd.

adgangsprøverne i matematik og samfundslære til de erhvervsøkonomiske specialstudier. Derimod har statskassen ikke overtaget udredningen af afgifterne for forberedelsen til revisorprøven og translatørprøven, der ikke er handelshøjskoleeksaminer, men aflægges for kommissioner nedsat af handelsministeriet.

Dette indebærer, at de for 1961/62 anførte studieafgifter, når der bortses fra ca. 170.000 kr. af afgifterne for aftenstuderende, er betalt af statskassen, hvis samlede andel af udgifterne herved er kommet op på 84 pct.

Samtidig meddelte undervisningsministeriet imidlertid, at de for 1961/62 fastsatte studieafgifter ikke kunne forhøjes uden ministeriets samtykke. Da sådan tilladelse ikke har kunnet opnås trods betydelige forhøjelser af lønninger til lærere og forskningsmedarbejdere, steg det beregnede underskud stærkt.

Til og med 1960/61 dækkedes højskolens løbende underskud fuldt ud af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse. Beløbet har varieret stærkt fra år til år – fra ganske små beløb til over 400.000 kr. årligt, bl. a. som følge af det foran nævnte forhold, at statstilskuddet tidligere udbetaltes med ét års efterslæbning. I gennemsnit har foreningens tilskud gennem den betragtede årrække udgjort omkring 10 pct. af de samlede udgifter.

Efter den omtalte ændring i det finansielle forhold til staten forventer foreningen imidlertid, at staten må overtage dækningen af det fulde underskud, ikke mindst i betragtning af begrænsningen af adgangen til at ændre studieudgifterne i takt med omkostningsstigningen. Statstilskuddet vil således i realiteten komme til at omfatte tre dele: en del, der udgør en bestemt procent af visse udgifter, en anden del, der varierer proportionalt med antallet af studerende, og en tredie del, som svarer til det fremkomne underskud inden for de undervisningsområder, hvor studieafgifterne er fastlåst. Det må forventes, at tilskudsordningen under hensyn hertil principielt ændrer karakter, men nogen afklaring af dette spørgsmål foreligger endnu ikke.

Tilskud fra private og offentlige fonds m. v. (der ikke administreres af foreningen) navnlig til forskningsformål, er i de sidste år steget meget betydeligt i absolutte beløb, men dækker dog stadig kun ca. 3-4 pct. af de samlede udgifter; i 1961/62 androg imidlertid disse tilskud ca. 24 pct. af de totale udgifter, der er henregnet under forskning.

XV. STIPENDIER OG STUDIELÅN

I 1959/62 er der gennem højskolen blevet uddelt stipendier og studielån til studerende, bevilget af forskellige legat- og fondsbestyrelser m.v., i det nedenfor angivne omfang.

1. Stipendier til dækning af studieomkostninger

I alt kr. 862.600, der fordeler sig således:

Laura Dreyer, f. Svendsens Legat:

1959/60...	kr.	9.000
1960/61...	-	8.000
1961/62...	-	8.500
		<hr/>
	kr.	25.500

fordelt med kr. 17.000 til 14 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium, kr. 3.500 til 3 studerende under det tresproglige korrespondentstudium, kr. 2.000 til 1 studerende under de erhvervsøkonomiske specialstudier og kr. 3.000 til 1 studerende under translatorstudiet.

Firma Evers & Co.'s Studiefond:

1959/60...	kr.	6.000
1960/61...	-	6.000
1961/62...	-	6.000
		<hr/>
	kr.	18.000

fordelt med kr. 11.600 til 30 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 6.400 til 18 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

William og Anna Evers Legat:

1960/61...	kr.	1.000
1961/62...	-	1.000
		<hr/>
	kr.	2.000
		<hr/> <hr/>

fordelt til 4 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Garvemester C. W. Gerickes Legat:

1959/60...	kr.	1.200
1960/61...	-	1.200
1961/62...	-	1.200
		<hr/>
	kr.	3.600
		<hr/> <hr/>

fordelt til 12 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Emil P. Hertz Legat:

1959/60...	kr.	500
1960/61...	-	300
1961/62...	-	300
		<hr/>
	kr.	1.100
		<hr/> <hr/>

fordelt til 3 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Kommunelæge Vilh. Chr. Eilschou Holms Legat:

1959/60...	kr.	1.000
1960/61...	-	1.000
1961/62...	-	1.000
		<hr/>
	kr.	3.000
		<hr/> <hr/>

fordelt til 5 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Grosserer M. Jacobsens Legat:

1959/60...	kr.	300
1960/61...	-	600
1961/62...	-	500
	kr.	<u>1.400</u>

fordelt til 5 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Dr. Thorvald Jensens og Sten Ugges Mindelegat:

1959/60...	kr.	500
1961/62...	-	1.500
	kr.	<u>2.000</u>

fordelt til 4 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond:

1959/60...	kr.	1.200
1960/61...	-	2.800
1961/62...	-	5.500
	kr.	<u>9.500</u>

fordelt med kr. 8.000 til 10 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 1.500 til 2 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Vera og Carl Johan Michaelsens Legat:

1959/60...	kr.	1.000
1960/61...	-	1.000
1961/62...	-	2.000
	kr.	<u>4.000</u>

fordelt med kr. 1.000 til 1 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 3.000 til 5 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Otto Mønstedts Fond:

1959/60...	kr.	36.800
1960/61...	-	37.400
1961/62...	-	21.900
		<hr/>
	kr.	96.100
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 48.600 til 75 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 47.500 til 65 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Egmont H. Petersens Legat:

1959/60...	kr.	5.000
1960/61...	-	5.000
		<hr/>
	kr.	10.000
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 3.600 (7 fripladser) til studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 6.400 (10 fripladser) til studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Holger Petersens Mindepris:

1959/60...	kr.	1.200
1960/61...	-	1.200
1961/62...	-	1.500
		<hr/>
	kr.	3.900
		<hr/> <hr/>

fordelt til 3 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Grosserer P. Petersen og Hustrus Legat:

1959/60...	kr.	1.750
1960/61...	-	3.000
1961/62...	-	3.000
		<hr/>
	kr.	7.750
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 6.750 til 6 studerende under de erhvervsøkonomiske specialstudier og kr. 1.000 til 1 studerende under translatørstudiet.

Valborg Reinhardt-Andersens Legat:

1959/60...	kr.	600
1960/61...	-	600
1961/62...	-	500
		<hr/>
	kr.	1.700
		<hr/> <hr/>

fordelt til 3 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Julius Skrikes Stiftelse:

1959/60...	kr.	1.000
1960/61...	-	1.000
1961/62...	-	1.000
		<hr/>
	kr.	3.000
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 1.600 til 4 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 1.400 til 3 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Foreningen »Studenternes Venner«:

1959/60...	kr.	2.000
1960/61...	-	2.000
1961/62...	-	3.000
		<hr/>
	kr.	7.000
		<hr/> <hr/>

fordelt til 11 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Peter og Emma Thomsens Legat:

1960/61...	kr.	12.000
1961/62...	-	4.000
		<hr/>
	kr.	16.000
		<hr/> <hr/>

fordelt til 4 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium.

Ungdommens Uddannelsesfond:

1959/60...	kr. 100.000
1960/61...	- 150.000
1961/62...	- 397.050
	<hr/>
	kr. 647.050
	<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 337.250 til 171 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 309.800 til 176 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

2. Middagslegater

I alt kr. 21.340 (bevilget på finansloven).

1959/60...	kr. 7.090
1960/61...	- 6.750
1961/62...	- 7.500
	<hr/>
	kr. 21.340
	<hr/> <hr/>

fordelt til 57 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og til 48 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

3. Rentefri studielån

I alt kr. 490.850 der fordeler sig således:

Ungdommens Uddannelsesfond:

1959/60...	kr. 93.450
1960/61...	- 125.000
1961/62...	- 252.400
	<hr/>
	kr. 470.850
	<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 196.100 til 140 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 274.750 til 179 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Handelshøjskolens Studiefond:

1959/60...	kr.	5.000
1960/61...	-	9.500
1961/62...	-	5.500
		<hr/>
	kr.	20.000
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 6.000 til 7 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 14.000 til 19 studerende under det tresproglige korrespondentstudium.

Desuden har en række studerende opnået lavt forrentede lån gennem *Dansk Studiefond*.

4. Stipendier til studierejser

Kr. 35.000, der fordeler sig således:

Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen:

1959/60...	kr.	5.000
1960/61...	-	4.000
		<hr/>
	kr.	9.000
		<hr/> <hr/>

til 2 studierejser for udenrigshandelsstuderende.

Frederik Larsens Fond:

1959/60...	kr.	4.500
1960/61...	-	3.000
1961/62...	-	6.000
		<hr/>
	kr.	13.500
		<hr/> <hr/>

fordelt med kr. 7.000 til 6 studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium og kr. 6.500 til 4 studerende under de erhvervsøkonomiske specialstudier.

Tuborgfondet:

1960/61... kr. 12.500

til en studierejse for udenrigshandelsstuderende.

5. Fripladser

Bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har bevilget følgende fripladser:

Til studerende under det almene erhvervsøkonomiske studium:

1959/60: 1 hel og 72 halve fripladser

1960/61: 7 hele og 85 halve fripladser

1961/62: 49 halve fripladser

det tresproglige korrespondentstudium:

1959/60: 3 hele og 84 halve fripladser

1960/61: 5 hele og 100 halve fripladser

1961/62: 2 hele og 59 halve fripladser

de erhvervsøkonomiske specialstudier:

1959/60: 15 halve fripladser

1960/61: 17 halve fripladser

1961/62: 13 halve fripladser

de ensproglige korrespondentstudier:

1959/60: 8 halve fripladser

1960/61: 6 halve fripladser

1961/62: 3 halve fripladser

6. Til adjunkt, translator *Ib Bailey* blev i 1961/62 bevilget 600 kr. af *Sproglærer Chr. Beissels Legat* og 200 kr. af *A. Fønnesbechs Legat* til anvendelse til en studierejse til England.

XVI. BEGIVENHEDER I BERETNINGSPERIODEN

1959/60

Undervisningsåret indledtes med *modtagelse af de nye studerende* d. 1. september. Om formiddagen kl. 10 mødte de nye dagstuderende på H.A.-studiet og det tresproglige korrespondentstudium i auditorium maximum, hvor rektor bød velkommen og fortalte russerne om Handelshøjskolens historie og organisation. Efter sang af en dobbeltkvartet fra Studenter-Sangforeningen talte formanden for de studerendes råd. Efter rusmodtagelsen blev der holdt indledningsforelæsninger for hver af de to grupper studerende. Samme aften – henholdsvis kl. 17.30 og kl. 19.00 – var der modtagelse af de nye studerende på de erhvervsøkonomiske specialstudier og på de ensproglige korrespondentstudier, ligeledes med velkomst af rektor.

Rusfesten fandt sted d. 7. november, hvor revisionschef Johannes Smith talte, ligesom der blev holdt punchegilde med sang og underholdning.

Den 11. marts blev der afholdt 2 *orienteringsmøder* om højskolens studier for gymnasiaster fra skoler øst for Storebælt, et om de erhvervsøkonomiske studier og et om sprogstudierne. Rektor bød velkommen og gav en redegørelse for højskolens struktur og studiernes opbygning, hvorefter der blev holdt korte forelæsninger. Der sluttedes med et uformelt samvær med kaffe i kantinen, hvor de deltagende gymnasiaster – i alt ca. 175 – havde lejlighed til at få yderligere oplysninger om studierne.

Den sædvanlige årsfest efter eksamen blev ikke afholdt i 1959/60, idet man, som det fremgår af det følgende, havde besluttet at gå over til en ny form for årsfest. I stedet fandt der d. 22. juni en *fest for årets dimittender* sted, hvor rektor talte til de nye erhvervsøkonomer og korrespondenter, hvorefter der var musikalsk underholdning og en afsluttende let servering.

1960/61

Rusmodtagelserne foregik d. 1. september under tilsvarende former som året før. Den årligt tilbagevendende *fest for de nye studerende* blev i 1960 afholdt d. 19. november med højesteretssagfører P. Melchior som rustaler og iøvrigt i den traditionelle ramme.

Årsfesten blev for første gang fejret under de nye former, om hvilke der var truffet beslutning. Den fandt sted d. 14. januar i Danmarks Radios koncertsal og overværedes af en lang række gæster fra den akademiske verden, erhvervslivet og administrationen foruden af bestyrelsen for Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, højskolens censorer, lærere og andre medarbejdere, alle med damer. I alt var der ca. 600 deltagere. Efter at foreningens formand, direktør Løppenthien, havde budt velkommen, aflagde rektor Winding beretning for det forløbne år, og professor Thorkil Kristensen, generalsekretær i OECD, holdt en forelæsning over emnet: Økonomisk samarbejde i Vesteuropa og Nordamerika. Som afslutning fulgte en koncert af Danmarks radio-kammerorkester under ledelse af kapelmester Mogens Wöldike og med koncertmester Leo Hansen som solist i Bachs a-moll koncert. Efter festen gik deltagerne tværs over gaden til højskolens fuldt oplyste bygning, hvor foreningen var vært ved en let servering, og hvor der senere sluttedes med dans.

I lighed med tidligere år gennemførtes i forårssemestret *orienteringsmøder* om højskolens studier for gymnasiaster i området øst for Storebælt. De fandt sted d. 23. og 24. marts henholdsvis for sprogstudiernes og de erhvervsøkonomiske studiers vedkommende med ca. 80 deltagere ved hvert møde. Som et nyt indslag havde man bedt to tidligere dimittender, personalechef fru Gerda Helms og direktør Sv. Aage Birch-Jacobsen, om at fortælle gymnasiasterne om deres erfaringer vedrørende uddannelsernes betydning i praksis. Iøvrigt benyttede man samme form for arrangement som ved tidligere lejligheder.

Sammenkomsten for dimittender fandt sted d. 22. juni efter eksamens afslutning med tale af rektor og musikalsk underholdning.

1961/62

Undervisningsåret indledtes som sædvanlig d. 1. september med *rusmodtagelser* for dagstuderende om formiddagen kl. 10 og for aftenstuderende kl. 17.30 og kl. 19.00 og med tilsvarende program som tidligere år. Den traditionelle *rusfest* for dagstuderende blev i 1961 holdt d. 18. november, hvor redaktør, mag. art. John Danstrup talte.

Årsfesten fandt sted d. 20. januar efter de retningslinier, som var lagt fast året før. Foreningens formand bød velkommen, og rektor aflagde årsberetning, hvorefter professor Max Kjær-Hansen holdt en forelæsning over emnet: Den erhvervsøkonomiske forskning i Danmark. Ved koncerten, der ligesom året før blev ledet af kapelmester Mogens Wöldike, var koncertmester Waldemar Wolsing solist i G. Ph. Telemanns koncert i f-moll for obo, cembalo og strygeorkester.

De årlige *orienteringsmøder* for gymnasiaster blev i 1961/62 afholdt d. 10. og 11. april vedrørende henholdsvis sprogstudier og erhvervsøkonomiske studier. Deltagertallet var som året før, og programmet var tilrettelagt på lignende måde som tidligere.

Undervisningsåret sluttede d. 25. juni med en *fest for dimittender*, ved hvilken rektor talte, hvorefter man overværede en musikalsk underholdning og sluttede med en let servering og uformelt samvær i kantinen og de tilstødende lokaler.

XVII. FORENINGEN AF DANSKE CIVILØKONOMER

(FDC)

Ved udgangen af sæsonen 1959/60 talte foreningen 2.371 medlemmer, der repræsenterede samtlige erhvervsøkonomiske studieretninger ved danske handelshøjskoler. Ved udgangen af 1960/61 og 1961/62 var medlemstallet henholdsvis 2.620 og 2.707.

På et ekstraordinært repræsentantskabsmøde den 21. juni 1960 vedtoges det at ændre foreningens navn fra det hidtidige »Foreningen af Danske Erhvervsøkonomer« til »Foreningen af Danske Civiløkonomer« og at antage titlen »civiløkonom« for foreningens dimittendmedlemmer.

Foreningen er tilsluttet Nordisk Civiløkonom Forbund og Union Internationale Des Associations De Diplomés Universitaires En Sciences Commerciales (U.N.J.A.D.U.S.E.C.).

Medlemsbladet »Civiløkonomen« er udkommet med 12 numre i 1959/60, 13 numre i 1960/61 og 12 numre i 1961/62. »Erhvervsøkonomisk Tidsskrift« er udkommet med 4 hæfter i hvert af de 3 år. Nr. 4 1961 (december-nummeret) blev i anledning af 25-års jubilæet for »Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«/»Erhvervsøkonomisk Tidsskrift« udsendt med stærkt forøget sidetal og fremtrådte som en art status over de erhvervsøkonomiske specialfelter.

På foreningens ordinære repræsentantskabsmøde i 1960 valgtes følgende hovedbestyrelse:

- Formand: direktør, civiløkonom Hans C. Christiansen
1. viceformand: underdirektør, civiløkonom Børge Warsberg
2. viceformand: prokurist, civiløkonom Frits Hansen.

Øvrige Medlemmer:

Civilingeniør, civiløkonom Leif Monies
Kontorchef, civiløkonom Kaj Hjelmblink
Sekretær, civiløkonom Bent Burmester
Regnskabschef, civiløkonom B. Steen-Johnsen

Afdelingschef, civiløkonom P. Camillo Jensen
 Civiløkonom, cand. merc. Benth Holtug
 Statsaut. rev., civiløkonom E. Bartholin Mathiasen
 Administrator, civiløkonom A. Villemoes
 Lektor, civiløkonom Erik Otto
 Direktionssekretær, civiløkonom Henrik Rosenvinge
 Organisationschef, civiløkonom Kai Brank
 Underdirektør, civiløkonom Poul E. Svendsen
 Ingeniør, civiløkonom V. Veje
 Regnskabskonsulent, civiløkonom Robert Gøhler.

Ved repræsentantskabsmødet i 1961 udtrådte underdirektør Poul E. Svendsen, og som nye medlemmer valgtes:

Sekretær, civiløkonom Ove Pedersen, og
 Lektor, civiløkonom G. Graversen.

Ved repræsentantskabsmødet i 1962 udtrådte statsautoriseret revisor E. Bartholin Mathiasen, medens der skete nyvalg af

Prokurist, civiløkonom Willy Mathiesen

Foreningens sekretariat og daglige administration har været ledet af landsretssagfører, civiløkonom Axel Jacobsen.

Den 24. november 1959 stiftedes under FDC en sektion af offentligt ansatte civiløkonomer.

Den 27. april 1960 optoges Cand. merc.-foreningen som sektion under FDC.

Der er gennemført følgende arrangementer:

1959/60. *Hovedforeningen.*

7/9 1959-25/4 1960: Kursus: Matematik og statistik i erhvervslivets tjeneste.

16/9-7/10 1959: Kursus: Moderne salgsledelse.

21/9 1959-23/5 1960: Kursus: Virksomhedsledelse.

14/10-4/11 1959: Kursus: Virksomhedens forsikringsdækning.

20/10-15/12 1959: Kursus: Skatteproblemer.

22/10 1959: Fabrikant Peter Heering: Aktuelle reklameproblemer.

27/10 1959-1/3 1960: Kursus i virksomhedsledelse i Odense, Århus og Ålborg.

- 11/11-2/12 1959: Kursus: Virksomhedens finansiering.
 19/11 1959: Direktør, lic. merc. Hans C. Christiansen: Erhvervsudvikling i Grønland.
 9/12 1959-13/1 1960: Kursus: Emballageproblemer.
 21/12 1959: Ligningschef Moritz Hansen: Aktuelle skatteproblemer.
 20/1-10/2 1960: Kursus: Budgetteori og budgetkontrol.
 21/1 1960: Humanistisk Aften. Redaktør, cand. mag. Svend Kragh Jacobsen: Teatret i tidens tegn. Kunstnerisk underholdning ved skuespillerinderne v. Det kgl. Teater Karen Berg og Inga Schultz.
 2/2-17/5 1960: Kursus: Civiløkonomens tekniske problemer.
 17/2-9/3 1960: Kursus: Intern personaleuddannelse.
 18/2 1960: Diskussion: Opfylder Handelshøjskolens undervisning erhvervslivets behov? Indleder: underdirektør, civiløkonom Børge Warsberg.
 17/3 1960: Gårdejer Niels Eriksen M. F.: Landbrugets afsætningsproblemer.
 18-27/3 1960: FDC forestår i samarbejde med Kontormaskine-Importforeningen af 1917 og med udstillingsselskabet U.F.E.S.A.S. som praktisk og økonomisk arrangør: International Kontor-Udstilling i 1960 i Forum og varetager den hertil knyttede kursusvirksomhed, hvori deltager over 400.

Sektionen for Almen Erhvervsøkonomi.

- 17/9 1959: Konsulent, civiløkonom T. Bak-Jensen: Den moderne virksomhed og HA'ernes placering heri.

Sektionen for Bankvæsen (Bankklubben).

- 26/10 1959: Besøg på Regnecentralen DASK, Valby.
 12/11 1959: Direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup: Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk.
 9/2 1960: Besøg på De Danske Sukkerfabrikker. Filmsforevisning om sukkerproduktionen, demonstration af selskabets hulkortanlæg.
 25/2 1960: Direktør, civiløkonom Hans C. Christiansen: Pengeomsætning på Grønland.

Sektionen for Regnskabsvæsen.

- 13/11 1959: Erfaringsudvekslingsaften med gennemgang af specielle problemer - under ledelse af cand. merc. Viggo Jacobsen, lic. merc. Zakken Worre og statsaut. revisor E. Bartholin Mathiasen.
 27/11 1959: Elektronisk databehandling belyst ved 4 film, stillet til

rådighed af professor Palle Hansen. Kommentarer af administrationschef, cand. merc. Mogens B. Høst og planlægningschef, cand. merc. J. Kryger-Baggesen.

Okt.-Dec. 1959: Kursus om skatteproblemer, 10 aftener, ved statsaut. revisor V. Spang-Thomsen.

21/4 1960: Fællesmøde med H.D. Klubben for Salgsorganisation og Reklame: Diskussion under ledelse af lic. merc. Zakken Worre om emnet »Er der trods alt så stor forskel på regnskabsfolkene og salgs- og reklamefolkene synspunkter?«

20/6 1960: Dimittendaften på Berlingske Tidende med causeri over »Dansk og svensk Humor« ved magister Emil Frederiksen. Talen til dimittenderne holdtes af professor Palle Hansen.

Sektionen for Midtjylland.

30/9 1959: Civilingeniør Jørgen Most: Virksomhedens målsætning og økonomisk politik.

2/11 1959: Besøg hos Dalsø Flaskegas Co., Brabrand.

12/1 1960: Skattedirektør Kai Holm: Skatteproblemer.

11/3 1960: Ordinær generalforsamling. Orsf. Frank Wilde: Ismer i malerkunsten.

21/4 1960: Professor Ejler Alkjær: Distriktsinddeling af det danske marked – nye problemer og perspektiver.

7/5 1960: Besøg hos legetøjsfabriken Billund, Vejle.

1960/61

Hovedforeningen.

6/9-1/11 1960: Kursus: Diskussions- og mødeledelse.

7/9-16/12 1960: Civiløkonomernes tekniske problemer: Kurser i bygningslære og i maskinlære.

14/9-7/12 1960: »Onsdagsaftener«: Kurser i blanketteknik, regnskabsvurdering og regnskabskritik. Problemer omkring regnskabsvæsenets automatisering. Eksport-markedsundersøgelser.

26/9 1960-27/3 1961: Kursus: Virksomhedsledelse.

26/9 1960-30/1 1961: Kursus: Matematik og statistik.

28/10 1960: Professor, dr. polit. Jørgen Pedersen: »Fællesmarked og frihandelsområde«.

17/11 1960: Professor, dr. rer. pol. Max Kjær-Hansen: Nye perspektiver i afsætningsarbejdet.

- 21/12 1960: Ligningschef Moritz Hansen: Aktuelle skatteproblemer.
- 19/1 1961: Humanistisk aften. Redaktør, cand. mag. Harald Engberg:
»Filmen som kunstart«. Forevisning af filmen »Jeanne D'Arc«. Kunstnerisk underholdning ved skuespillerinde ved Det kgl. Teater fru Karin Nellemose.
- 16/2 1961: Paneldiskussion. »Hvad kom først – hønen eller ægget?«
– »Er regnskabet slutpunktet eller udgangspunktet?« Indleder: prof., dr. oec. Vagn Madsen. Deltagere: docent, ekon. dr. Arne Rasmussen, statsaut. revisor H. Hjernø Jeppesen og direktør Poul Fabricius m. fl.
- 11/3–13/3 1961: Kursus på Rold Stor-Kro: »Virksomhedsledelsens strategi« under ledelse af professor Palle Hansen.
- 16/3 1961: Diskussion: Storkøbenhavns byplanlægning. Indleder: Stadsingeniør Poul Vedel.

Sektionen for Almen Erhvervsøkonomi (H.A.-sammenslutningen).

- 6/9–1/11 1960: Kursus i diskussions- og mødeledelse.
- 17/11 1960: Virksomhedsbesøg på Magasin du Nord's fjernlager.

Sektionen for Bankvæsen (Bankklubben).

- 28/9 1960: Direktør, cand. jur. V. Nørby, Byggeriets Realkreditfond: Nye veje i realkreditten.
- 23/11 1960: Kontorchef, cand. jur. P. Schlegel, Danske Bankers Fællesrepræsentation: Automation og rationalisering – magnetiske skriftsystemer.
- 25/1 1961: Besøg hos Østasiatisk Kompagni. Foredrag om selskabets virksomhed. Forevisning af selskabets film »Sol over Siam«.
- 9/3 1961: Juridisk spørgetime under ledelse af kontorchef, cand. jur. P. Hommel, Landmandsbanken.

Sektionen for Regnskabsvæsen (Handelsvidenskabelig studieklub).

- 21/9 1961: Sektionen (tidligere Handelsvidenskabelig Studieklub) markerede 40 års dagen for sin stiftelse ved nedlægnings af blomster på stifteren, docent Hans Chr. Riis' grav. Bestyrelsen afholdt middag for særligt indbudte, og man enedes om at vedgå arv og gæld til vor afdøde, mangeårige formand og lærer, Hans Chr. Riis, til hvem vi står i dyb taknemmelighedsgæld. I dagens anledning forøgedes Hans Chr. Riis' Mindefond yderligere. En legatportion af fondets midler uddeltes første gang 22/6 1959.

Okt./dec. 1960: Kursus om skatteproblemer, 10 aftener, ved statsaut. revisor V. Spang-Thomsen.

Sektionen for Udenrigshandel.

1/11 1960: Besøg på Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfond (foredrag ved direktør H. O. Christiansen).

Sektionen for Forretningsorganisation (Handelsklubben):

24/11 1960: Causeri af direktør E. Thrane om »Unilever-koncernen«.

Sektionen for Forsikring.

25/11 1960: Underdirektør, cand. jur. Vagn Bertelsen: »Products Liability – kan farlige eller ukontraktmæssige egenskaber ved leverede ydelser dækkes gennem forsikring?«

Sektionen for Cand.merc'er (Cand. merc.-foreningen).

2/6 1961: »Lære-hinanden-at-kende-aften« med drøftelse af problemer af fælles interesse.

Sektionen for Midtjylland, Aarhus.

20/10 1960: Professor Søren Gammelgaard: Konkurrenceklausuler i Rom-traktaten.

29/10 1960: Besøg hos FDC i Aalborg.

14/12 1960: Direktør Julius Liebergreen: En H.A.'s oplevelser og indtryk i Rhodesia.

16/1 1961: Skattedirektør Kai Holm: Aktuelle skatteproblemer.

3/2 1961: Besøg hos vinfirmaet Vilhelm Christiansen A/S, Aarhus.

28/2 1961: Direktør, lic. merc. Hans C. Christiansen: Erhvervsudvikling i Grønland.

22/3 1961: Ordinær generalforsamling. Docent ekon. dr. Arne Rasmussen: Mærkevarerne og detailhandelen i 1960'erne.

12/4 1961: Besøg hos FDB's Storaftdeling i Viby.

27/5 1961: Besøg hos forskellige virksomheder i Herning.

1961/62

Hovedforeningen.

Mødevirksomhed.

24/10 1961: Professor, dr. oec. P. Nyboe Andersen: Danmark og Fællesmarkedet.

- 16/11 1961: Diskussionsaften om »Nye lønsystemer« med indledningsforedrag af direktør, cand. polit. Arne Lund, Sekretær Charles Hansen, direktør, lic. merc. Torben Carlson.
- 14/12 1961: Ligningschef Moritz Hansen: »Aktuelle skatteproblemer«.
- 22/1 1961–25/1 1962: Konference om »Virksomhedens målsætningsproblemer« (Prins Hamlet, Helsingør).
- 18/1 1962: »Nye finansieringsformer«, foredrag af direktør Viggo Nørby, direktør Erik Møllerup og direktør Erik Krogstrup.
- 15/2 1962: Vicedirektør, cand. polit. E. Haunstrup Clemmesen, M.F.: »Er vi på vej til at blive et filialsamfund?«
- 15/3 1962: Direktør, techn. dr. Marcus Wallenberg: »Företagsledning«.
- 14/4 1962: Humanistisk aften. Minister for kulturelle anliggender Julius Bomholt: Stat og Kulturliv. Kunstnerisk underholdning ved Københavns Strygekvarteret.

Kursusvirksomhed.

- 6/11–10/11 1961: Kursus i virksomhedsledelse (20 aftener). Konference om databehandling og virksomhedsledelse »Data 61« i samarbejde med T. Bak-Jensen, konsulenter i virksomhedsledelse (5 dage). Kontorledelse i samarbejde med Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfond (2 dages internatkursus på Hotel Skanderborg).
- 22/1–25/1 1962: Virksomhedens målsætningsproblemer (4 dages internatkursus på Hotel Prins Hamlet, Helsingør). Kursus i Aarhus i virksomhedsledelse (9 aftener).

Sektionen for Bankvæsen (Bankklubben).

- 26/10 1961: Kontorchef, cand. polit. F. Hollensen, Danmarks Nationalbank: »Danmarks Nationalbank og de internationale kapitalbevægelser«.
- 28/11 1961: Direktør N. P. Bech, Regnecentralen DASK: Mere om bankautomation – ERMA-systemet.
- 6/2 1962: Besøg hos IBM. Foredrag om og demonstration af databehandlingsanlæg 1401.
- 8/3 1962: Konsulent Hove Kristensen, De Danske Provinsbankers Forning: »Hvordan sælger vi vore indlån?«

Sektionen for Regnskabsvæsen (Handelsvidenskabelig Studiekulub).

- Okt./dec. 1961: Kursus om skatteproblemer, 8 aftener, ved statsaut. revisor E. Bartholin Mathiasen.

2/11 1961: Lov om aktieselskaber. Foredrag ved statsaut. revisor Carl Dunn.

20/6 1962: Dimittendaften hos A. M. Hirschsprung & Sønner. Talen til dimittenderne holdtes af formanden, prokurist, civiløkonom Frits Hansen.

Sektionen for Udenrigshandel.

13/9 1961: Klubmøde med udenrigshandel-dimittenderne 1961.

Sektionen for Salgsorganisation og reklame.

1961/62: Marketingproblemer ved introduktion af nye produkter.

Sektionen for Cand.merc.'er.

13/12 1961: Planlægning af en storindustriell virksomhed. Foredrag af konsulent T. Bak-Jensen.

25/8 1962: Udflugt til Dansk Veedol A/S, Kalundborg.

Sektionen for Midtjylland (Aarhus).

20/9 1961: Amanuensis, cand. oecon. Torben Agersnap: Det nye studium i organisation.

16/10 1961: Besøg hos Thomas Sabroe & Co. A/S.

14/11 1961: Professor Niels Nielsen: Motivanalyse.

5/12 1961: Besøg i Handelsbanken i Aarhus.

16/1 1962: Skattedirektør Kai Holm: Aktuelle skatteproblemer.

1/3 1962: Ordinær generalforsamling. Handelsattaché, cand. merc.

Bent Burmester: Eksportmarkedsorientering.

12/5 1962: Besøg hos Pindstrup Mosebrug og Savværk A/S.

Sektionen for Offentligt ansatte.

Forhandlinger har været ført med finansministeriet vedrørende aflønningsforholdene for handelskyndige specialmedarbejdere i udenrigsministeriet.

Afledt af disse forhandlinger er der til belysning af spørgsmålet om civiløkonomernes indtægtsforhold blevet indsamlet materiale blandt FDC's medlemmer vedrørende året 1961 og udarbejdet en lønstatistik.

XVIII. HD KLUBBEN FOR SALGSORGANISATION OG REKLAME

I treårsperioden 1959/60–1961/62 har klubben gennemgående en gang om måneden samlet sine medlemmer til møde, hvor indbudte foredragsholdere har talt om aktuelle emner indenfor fagområdet. Der har tillige været aflagt flere virksomhedsbesøg, bl. a. hos Fona, H.B. og D.O.M.I. I efteråret 1960 arrangeredes en særlig »Old Boys aften« for HD'ere af årgangene før 1950.

Efter 18 års virke som formand i H.D. Klubben ønskede direktør Mogens Lichtenberg at trække sig tilbage, og fra 1959 er kontorchef Poul Jensen valgt til formand.

I september 1959 udnævnte klubben to nye æresmedlemmer, direktør Sv. Aa. Holbæk og redaktør Roger Nielsen, i erkendelse af deres store indsats som studiets censorer gennem mange år.

I 1960 ændredes klubbens navn til »HD Klubben for salgsorganisation og reklame« i stedet for det tidligere benyttede »Handelsvidenskabelig Reklameklub«, som tiden efterhånden var løbet fra.

I 1961 foretog klubben en lønanalyse for herigennem at give de deltagende medlemmer lejlighed til at vurdere deres egen indtægt i forhold til et gennemsnit fordelt på dimittendår. Statsautoriseret revisor H. Hjernø Jeppesen påtog sig at bearbejde materialet.

I 1962 dimitteredes for første gang H.D.'ere i salgsorganisation og reklame fra provinsens handelshøjskoleafdelinger. I den anledning er klubbens love ændret, idet man efter de eksisterende love kun kunne optage dimittender fra Handelshøjskolen i København.

»Dansk Erhvervslivs Pris for Afsætningsøkonomisk Forskning«, i hvis bestyrelse HD Klubben er repræsenteret ved sin formand, uddelte prisen for 1961 til professor Børge Barfoed.

Som en service for medlemmerne udsendes stillingstilbud fra virksomheder, der søger kvalificerede medarbejdere, mod at firmaerne dækker omkostningerne herfor. Denne stillingsformidling er blevet meget benyttet, og adskillige af medlemmerne har på denne måde fået nye stillinger.

I det hele taget har klubbens stillingsformidling udvidet sine aktiviteter – ikke mindst som følge af den stadige mangel på H.D.'ere i erhvervslivet.

Et særligt kursusudvalg arbejdede i foråret 1962 med tilrettelæggelsen af studiekredse med henblik på medlemmernes gensidige erfaringsudveksling. Der er senere etableret tre studiekredse: »Markedsføring«, »Prognoser« og »Distributionskanaler« med foreløbig gode resultater for deltagerne.

I forbindelse med ekon. dr. Max Kjær-Hansens 25 års jubilæum som professor ydede klubbens medlemmer økonomisk bistand til udgivelsen af et særnummer af »Det Danske Marked«, der udkom i januar 1962.

Klubbens bestyrelse, der blev valgt på generalforsamlingen i 1962 er:

Formand: Kontorchef Poul Jensen H.D.

Næstformand: Direktør, lic. merc. Børge G. Christensen.

Sekretær: Direktør, cand. merc. Bent Poulsen.

Kasserer: Grosserer I. Løgstrup Jensen

samt:

Direktør, civilingeniør Henry Brennum

Produktchef, cand. merc. Peter H. Krag

Salgsdirektør Ebbe Mansted H.D.

Professor, ekon. dr. Arne Rasmussen

XIX. BERETNING FRA DE STUDERENDES RÅD

FORRETNINGSUDVALGETS SAMMENSÆTNING

1959/60:

Formand: Flemming Hansen

Regnskabsfører og næstformand: Mogens Holst

Sekretær: Leif Christiansen

Studieudvalgsformand: Hans Jørgen Hverven

AIIESEC: Lasse Nilsson

Klubhøvding: Bjørn Gavelstad

PR-udvalget: Terje Bisgaard.

1960/61:

Formand: Leif Christiansen

Regnskabsfører og næstformand: Mogens Holst

Sekretær: Ole Jacob Raad

Studieudvalgsformand: Litzén Schultz

PR-udvalget: Kell Bredsig Larsen

AIIESEC: Svend Petersen

Klubhøvding: Jens Ole Harder.

1961/62:

Formand: Jørgen Christiansen

Regnskabsfører og næstformand: Leif Christiansen

Sekretær: Ole Jacob Raad

Studieudvalget: Preben Biehl Simonsen

PR-udvalget: Odd Bie

Klubhøvding: Jens Ole Harder

Stud Merc: Jørgen Frode Bakka

Praktikantudvalget: Sven Holst-Christensen.

I marts 1962 blev Svend-Erik Saxov valgt til ny formand.

I løbet af rådsåret 1959-60 arbejdedes der på en ændring af vedtægterne, som blev endeligt vedtaget på et studentermøde i februar 1960, hvorefter kontaktudvalget og klubudvalget blev slået sammen til et public relationsudvalg.

Rådet har fortsat været repræsenteret i repræsentantskaberne for Ungdommens Uddannelsesfond og Dansk Studiefond.

I Danske Studerendes Fællesråd har man været repræsenteret med 6 medlemmer i repræsentantskabet, 1 medlem i præsidiet og 2 i forretningsudvalget. Man har her fortsat beskæftiget sig med løsningen af de studerendes økonomiske problemer, herunder skattespørgsmål, kollegieproblemer, loven om Ungdommens Uddannelsesfond, rabatordninger etc.

Samarbejdet med Foreningen af Danske Civiløkonomer er blevet fortsat indenfor de hidtidige rammer, og rådet har været repræsenteret i hovedbestyrelsen.

I bestyrelsen for Otto Mønstedts Kollegium har rådet ligeledes haft en repræsentant.

PRAKTIKANTUDVALGET AIESEC:

Udvalgets arbejde har på en række felter været præget af en ikke ringe fremgang.

I sommeren 1960 blev ialt 87 studerende fra Handelshøjskolen i København udvekslet – heraf ca. 35 til Frankrig, 25 til Tyskland, 15 til England, 10 til U.S.A. og af resten bl. a. 1 til Monaco. Sammenlignet med den foregående sæson var det en fremgang på 20. Til gengæld for det meget store antal studerende, vi har kunnet sende ud, har rådet modtaget 74 udenlandske studerende som praktikanter. En sammenligning mellem tallene viser, at de danske stillinger må være ret eftertragtede, idet bytteforholdet overfor flere lande var 2:1 i vor favør.

Som sædvanlig arrangerede udvalget virksomhedsbesøg og sight-seeing-ture rundt i landet, og sørgede for værelser til praktikanterne og andre praktiske detaljer.

I august afholdtes et internationalt AIESEC-seminar på Magleås højskole om emnet »International Trade«. I seminaret deltog ialt ca. 75 udenlandske studerende fra 16 forskellige lande. Protektorer for seminaret var rektorerne, professor, dr. polit. Carl Iversen og professor, dr. polit. Poul Winding.

Af det løbende arbejde i forbindelse med udvalgets virksomhed kan nævnes fremskaffelse af midler til finansiering af de forskellige arrangementer, udvidelse af kontakter med nationale og internationale organisationer, deltagelse i nationale og internationale møder etc.

I 1961 sendte udvalget 96 studerende her fra højskolen til udlandet; de fordeltes stort set med 20 til Frankrig, 18 til Tyskland, 20 til England og 24 til U.S.A. Der var således tale om en ret stor forskydning indenfor fordelingen på lande, idet der blev sendt to-tre gange så mange studerende til U.S.A. som året før. Grunden hertil må søges i 1) den forøgede interesse, AIESEC-udvalget har forsøgt at skabe indenfor de HD-studerendes rækker, 2) de billige rejsemuligheder, der er blevet fundet frem til, 3) den høje standard, der er blandt de stillinger, der tilbydes i U.S.A., og 4) muligheden for de studerende for, efter endt eksamen, at opholde sig i U.S.A. i 6-12 måneder på praktikantophold.

I Danmark modtoges i alt ca. 145 udenlandske studerende, af hvilke udvalget her ved højskolen modtog 91. Af disse var størstedelen amerikanske studerende. Der blev arrangeret virksomhedsbesøg, parties, sight-seeing-ture, og de traditionelle bryggeribesøg.

I marts måned afholdtes den årlige AIESEC kongres i Marseille. Danmark var her repræsenteret med 8 delegerede. På kongressen vedtoges en omorganisering af AIESEC, således at man gennemførte en centralisering af organisationen med en generalsekretær og et sekretariat i Geneve.

Der har været afholdt seminar i England med emnet »British Economic Life«, og i Tyskland med emnet »Economic Structure in the Underdeveloped Countries«. Desuden en study-tour i Sverige, hvor man besøgte en del industrier i Nordsverige.

AIESEC-udvalgene ved universiteterne i København og Århus, samt udvalgene ved handelshøjskolerne samme steder er som bekendt sluttet sammen i en National Committee. Vi har tidligere haft store vanskeligheder i dette samarbejde, men i 1961 lykkedes det at finde frem til en ordening, således at hver af de tre andre komiteer har en repræsentant i NC, mens vi har 3 repræsentanter. Disse 6 medlemmer har stemmeret. Desuden skal der være en præsident og vice-præsident. Hvis en eventuel afstemning skulle ende med 3 stemmer for og 3 imod, skal præsident og vice-præsident i fællesskab forsøge at afgive en stemme; hvis de ikke enes om denne stemme, skal det forslag, der er under afstemning, falde. Vice-præsidenten og præsidenten skal være uafhængig af de lokale komiteer. De må godt være medlem af disse, men ikke formænd.

Som helhed må året betragtes som betydningsfuldt i kraft af den reorganisering, der har fundet sted, men de resultater, vi har haft med udvekslingen, har desværre ikke været så tilfredsstillende, som man bør kunne forlange.

I de tre første måneder af rådsåret 1961-62 gennemførtes den sædvanlige hvervning af stillinger. Man prøvede at holde en vis minimumsgrænse for stillingernes kvalitet, på grund af dårlige erfaringer fra det foregående år. Ved hjælp af omtale af AIESEC's arbejde i danske tidsskrifter lykkedes det dog at opnå 65 stillinger. Af disse var 15 helt nye stillinger. Af hensyn til kontakten med firmaerne og ansøgerne blev det i marts måned besluttet at udsende et orienterende blad kaldet AIESEC-news. Dette blad udkom to gange i et oplag af 700.

Der modtoges ialt 95 ansøgninger, som fordeler sig på 65 HA-studerende og 30 korrespondenter. Da AIESEC er en organisation for økonomiske studerende, foregik udvælgelsen på den sædvanlige måde, hvorved prioriteringen blev som følger:

Først sendes HA-studerende fra 2. sem., derefter alle andre kvalificerede økonomiske studerende.

Til de resterende stillinger udvælges de bedst kvalificerede af korrespondentansøgerne.

Det blev vedtaget, at man generelt ikke ville udsende studerende, der havde været ude med AIESEC før.

Den årlige kongres blev afholdt i Berlin fra 1-10. marts. Fra lokal-komiteen deltog formanden og 3 af udvalgets medlemmer, der fortrinsvis var beskæftiget med udvekslingen af de opnåede praktikantstillinger samt med de problemer, der specielt har interesse for Handelshøjskolen i København, såsom rejsefaciliteter, study-tours i Skandinavien, m. v.

Behovet for stillinger kunne navnlig ikke dækkes i England og Spanien. Ialt udsendtes 55 økonomiske studerende og 15 korrespondenter. Vi har indtryk af, at de udsendte studerende generelt har været tilfredse med deres stillinger.

I sommermånederne juni, juli og august gennemførtes reception-work for ialt 60 udenlandske studerende. Med støtte fra de deltagende firmaer lykkedes det at nedskære omkostningerne ved dette reception-work med 60%. Blandt receptionarbejdets højdepunkter kan nævnes: besøg på Berlingske Tidende, Politiken, IBM, B & W, samt en 4-dages Danmark-tur for alle i landet ansatte praktikanter. Dette sidste arrangement blev gennemført i samarbejde med lokalkomiteen ved Århus Handelshøjskole, fra hvilken vi i det hele taget modtog megen støtte i årets løb.

Udvalgets arbejdsopgaver er i det forløbne år løst i nært samarbejde med en række danske firmaer og institutioner, som vi hermed bringer vor varmeste tak.

Nedenfor er anført navnene på de firmaer, som har haft praktikanter i de sidste år.

A/S Burmeister & Wain	A/S Kjøbenhavn Handelsbank
France & Søn	Sylvadan A/S
Helsingør Skibsværft & Maskinbyggeri A/S	A/S Robert Bosch
Helge Shou	H. Lembcke
Den Permanente	Københavns Trykluft
Københavns Sporveje	A/S Kemitura
Lolland-Falsters Andels-Svineslagteri	Den Danske Landmandsbank
A/S Kastrup Glasværk	Bagh & Co. A/S
Georg Jensen Sølvmedie A/S	Caltex Oil A/S
Høng Camenbert Factory Ltd	A/S De Danske Spritfabrikker
Det Danske Stålvalseværk A/S	Hafnia, Livsforsikrings-Aktieselskabet
Atlas A/S	A. Jessen & Co's Eftf.
A/S De Forenede Papirfabrikker	Illum
E. Nobel	A/S Nordisk Kabel- og Trådfabrik
T. A. Lehman	J. Løvenør
Danske Andelsslagteriers Tarmsalg	P. Wulff A/S
A/S Fisker & Nielsen	A/S Tuborgs Bryggerier
A/S Dansk Cement Central	Ravnsholm Manufacturing Company A/S
A/S Hellesten	Autourist A/S
Carlsberg Bryggerierne	A/S Dansk Shell
Forsikringsakts. National	De Danske Unilever Selskaber
Regnecentralen Dask	A/S Sander Hansen & Co.
Den Kongelige Grønlandske Handel	Oxexport
Adams Transport Co. A/S	Titan
F. L. Smidt & Co. A/S	A/S Odense Kamgarnsspinderi
Lama A/S	A/S Chr. Fabers Fabrikker
Vilh. Petersen A/S	A/S Blumøller
A/S Dansk Cement Central	Thomas B. Thrige
Sophus Berendsen A/S	Erling B. Muus
N. E. Beck-Friis	Haustrups Fabrikker

NATIONALKOMITEENS ARBEJDE.

Nationalkomiteen har i beretningsperiodens sidste del haft sæde her på højskolen, idet stud. merc. Svend Petersen har været dens præsident.

Der har været afholdt NC-møde ca. 1 gang hver måned, hvor man har diskuteret ting af betydning for alle danske lokalkomiteer. Man har således bl. a. beskæftiget sig med koordinering af sommerens reception-work, forbedring af praktikantjob samt planer for Presidents Meeting. Dette blev i 1962 afholdt i december i Genua og skal i 1963 afholdes i Lund.

FREMTIDIGT ARBEJDE.

AIESEC-udvalget vil fortsætte sine bestræbelser på at forbedre praktikantstillingernes kvalitet her i landet. Det er vort håb, at vi ved hjælp af vore internationale kontakter vil være i stand til at forbedre de stillinger, der tilbydes danske studerende i udlandet. Dette vil primært kræve hjælp fra de studerende ved højskolen, idet et gunstigt resultat kun kan opnås, hvis de kvalifikationer, firmaerne kræver af de studerende, bliver opfyldt. Vi har begrundet formodning om, at vi i året 61-62 har opnået en goodwill hos de danske firmaer, der vil vise sig at være til nytte for de studerende ved Handelshøjskolen i almindelighed og det nye AIESEC-udvalg i særdeleshed.

N.H.S.

Samarbejdet mellem de nordiske handelshøjskoler er blevet fortsat indenfor rammerne af Nordiske Handelshøjskoler Studenterråd. Ligesom i tidligere år blev der i oktober 1960 afholdt Nordisk Handelshøjskoleuge, der fandt sted i Helsingfors med ialt ca. 90 deltagere, heraf var de 12 fra Handelshøjskolen i København. I forbindelse med handelshøjskoleugen afholdtes NHS-kongressen med deltagelse af de 9 nordiske formænd. Man vedtog her at afholde arrangementet i København i 1961, og den daværende formand for De Studerendes Råd ved Handelshøjskolen Leif Christiansen blev på det afsluttende møde valgt til ordførende for de nordiske handelshøjskolestuderende indtil oktober 1961. Arrangementet blev afholdt i København med stor succes.

STUD MERC

Der er i den forløbne periode sket tre væsentlige ændringer i Stud Merc's administration og drift. Rådet har overtaget udgivelsen af bladet, der tidligere varetoges af boghandler Karsten. Dernæst har bladet fået ny annonceagent, Werner Jørgensens Bladforlag, og endelig er trykningen overdraget til Holbæk Amts Bogtrykkeri. Dette sidste har medført væsentligt reducerede omkostninger, uden at medføre nogen form for gene på grund af den lange kommunikationsvej.

Ved udgangen af beretningsperioden redigeredes Stud Merc af Jørgen Frode Bakka.

Der er udsendt otte numre om året med et sideantal varierende fra 24 til 48 sider samt Merc-håndbogen med et sidetal på 54.

PUBLIC RELATIONS-UDVALGET

Udvalget har, siden det blev oprettet efter ændringen af rådets vedtægter i februar 1960, beskæftiget sig med de arbejdsopgaver, der tidligere hørte under henholdsvis kontaktudvalget og klubudvalget.

I periodens løb har rådet fået et længe næret ønske opfyldt, idet man i samarbejde med Polyteknisk Forening har udsendt den første udgave af Merc'ernes Visebog.

1961 indledtes med en foredragsrække over emnet »HA'ernes plads i erhvervslivet«, hvor bl. a. personalechef Suhr Jessen fra Unilever og konsulent Ballegaard fra Dansk Arbejdsgiverforening gav en stillingsbeskrivelse af de poster, man sætter nybagte HA'ere på i erhvervslivet.

I rådsåret 1961/62 har PR-udvalget tilrettelagt og gennemført en hel del arrangementer, og virksomheden vil blive opsummeret nedenfor.

FESTER

I alt er der i året afviklet 4 fester, forårsfesten inklusive, og det kan trygt siges, at tilslutningen har været meget god, til dels over forventning, så udvalget er godt fornøjet, især da festerne samtidig har givet et økonomisk tilfredsstillende resultat.

Julefesten blev gennemført den 9/12-61, og havde præg af en »sædvanlig« fest, hvor man havde bestræbt sig på, at deltagerne skulle blive mest muligt mindet om den tid, som nu var i vente. Deltagelsen var ikke overvældende, men må betegnes som god.

Vinterfesten blev afviklet den 24/2-62 under deltagelse af ca. 450 studerende, og den blev som sædvanlig afviklet under værdige former, til stor glæde for arrangørerne, og forhåbentlig også for deltagerne. Et af de virkelig store arrangementer, om ikke det allerstørste, er forårsfesten, som blev afholdt lørdag den 31. marts 1962. Der var udsendt 200 indbydelser til bestyrelsen for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, professorer og lærere, repræsentanter for de andre nordiske handelshøjskoler, det danske erhvervsliv, etc. Af de indbudte accepterede ca. 100 indbydelser, således at antallet af gæster med damer blev omkring 200. En af de største attraktioner var, at forhenværende udenrigsminister, nu statsminister Jens Otto Krag havde sagt ja til at holde forårstalen. Glædeligt var det også, at den norske ambassadør i Danmark havde accepteret indbydelserne. Festen bød forøvrigt på musik af en ung pianistinde og underholdning af kgl. skuespiller Elith Foss, som fik jublen til at nå de helt store højder. Traditionen tro holdt den afgående formand for rådet, Jørgen Christiansen, sin fratrædelsestale og overgav

formandshvervet til Svend-Erik Saxov. Senere blev gæsterne inviteret til en reception i nr. 8.

Efterårssemestret startede med den årlige rusmodtagelse, som blev arrangeret den 22. september. Der var ca. 600 deltagere, og det var glædeligt, at så mange af de nye studerende var mødt op. Efter indledende klavermusik ved Erik Ryge i maximum ønskede PR-formanden velkommen og gav ordet til Rådets næstformand, Leif Christiansen, som specielt talte til de nye studerende.

VIRKSOMHEDSBESØG

Det var forbundet med en del problemer at arrangere disse i foråret, idet de førsteårsstuderende HA'ere havde planlagt 4-5 virksomhedsbesøg i forbindelse med en faglærer. Imidlertid blev der afviklet 2 meget vellykkede besøg på Tuborg.

ONSDAGSAFTENER

Helt nyt var afholdelsen af de såkaldte onsdagsaftener, som havde til formål at gøre det muligt for de studerende at blive bedre kendt med hinanden. Den første blev afviklet 31. januar 1961, og blev meget vellykket, ikke mindst på grund af Mogens Brems' underholdning.

Den anden blev afviklet den 7. februar, men blev mislykket, muligvis fordi emnet »Stereo« ikke interesserede, muligvis fordi der var drevet for lidt forhåndsreklame.

Den tredje i rækken blev derimod vellykket, hvilket nok skyldtes, at vi havde været så heldige at få lektor Søeborg til at causere. Aftenens emne var »Spansk aften«, og causeriet blev suppleret med demonstration af spanske rytmeinstrumenter.

Næste onsdagsaften var 24. februar og med professor Stangerup som causør. Aftenen blev meget vellykket.

Den 14. april fandt næste aften sted, men uden andet program end øl og pølser. Dette viste sig at være mindre heldigt, og lærte os, at den slags arrangementer må have et trækplaster.

Sidste onsdagsaften fandt sted den 21. april, men deltagelsen viste, at det nu var på tide at slutte for foråret.

HÅNDBOLDKLUBBEN

Denne blev vækket til nyt liv sidste vinter, og den har haft god tilslutning gennem hele sæsonen.

BRIDGEKLUBBEN

Denne har ført en noget vekslende tilværelse, og på trods af personlig kontakt er det ikke lykkedes at øge interessen, selv om man skulle vente, at der på en handelshøjskole skulle være stor interesse for dette »åndelige spil«.

Vi har haft turnering med Polyteknisk Forening, men for tredje gang løb polyteknikerne af med vandrepokalen. På første rådsmøde efter sommerferien vedtog man at nedlægge bridgeklubben.

UDSTILLINGER, TEATERFORESTILLINGER M. M.

Til alle de udstillinger, som har været i Forum i år, har højskolens studerende kunne komme ind på barnebillet.

Vi har arbejdet meget for at få en rabatordning med de forskellige teatre i København, og den første aftale blev indgået med Allé-scenen i oktober 1962 efter beretningsperiodens udløb. Det kongelige Teater har været positivt indstillet over for Handelshøjskolen, men den ordning, vi fik stillet i udsigt, er foreløbig blevet stillet i bero, da det er muligt, at DSF vil opnå en ordning gældende for alle studenter.

Ellers har PR-udvalget i de forløbne år holdt kontakten ved lige gennem distribution af brochurer, opsætning af plakater m. m., og til sidst ikke at forglemme distribution af udvalgets eget talerør: »PR-nyt«, som er udkommet i 8 numre.

MERC REVY.

For 3. gang gennemførtes i december 1959 en Merc Revy, »How High The Moon«, der med stor succes behandlede det dengang som nu stærkt aktuelle rumhysteri. Foruden ved en lang række forestillinger på Handelshøjskolen i København blev Merc Revy 59 blandt andet vist i provinsen under turneer til Odense og Århus.

Revyudvalget fik i december 1960 gennemført opførelsen af en Merc Revy for 4. år i træk. Titlen var »Al Capok går amok«.

Revyen opførtes ved ialt 11 forestillinger, incl. 2 generalprøver, her på Handelshøjskolen, samt ved 2 forestillinger i Odense på Tietgenskolen i februar 1961. Uden overdrivelse kan Merc Revy 60 betegnes som vor hidtil største publikumssucces, hvilket også har givet udtryk i revyens regnskab, idet der blev en pæn balance i positiv retning.

Med disse opførelser er vi oppe på at have fremført Merc Revyer i deres helhed ved ialt 47 forestillinger, foruden at vi ved forskellige lejligheder her på Handelshøjskolen og ude omkring har vist udpluk af de bedste numre ved midnatskabareter etc.

STUDIEUDVALGET

Udvalget har i løbet af perioden varetaget sin hovedopgave – formidlingen af nye og brugte bøger til de studerende, med en årlig omsætning af nye bøger på ca. 85.000 kr. og brugte bøger på ca. 10.000 kr.

Der er foregået en løbende ajour-føring af de af rådet udgivne kompender. Duplikeringsvirksomheden har påny taget et opsving, og så godt som alle dagstuderende samt en meget stor del af de aftenstuderende får nu duplikeret studiekredsopgaverne i rådets bogudsalg, ligesom der også udføres en del duplikeringsarbejde for Handelshøjskolens forskellige institutter.

Den stærkt forøgede omsætning nødvendiggjorde anskaffelsen af et kasseapparat, og der skal her rettes en tak til A/S SØREN WISTOFT, der har stillet et SWEDA kasseapparat til rådets disposition.

Der er i 1960-61 blevet arrangeret statistikmanuduktion for HA- og HD-studerende med cand. polit. Mette Bjørnson, ialt 20 timer.

Den planlagte nyordning med biblioteket er nu gået i orden. Grundlaget for en nyordning var, at der dels blev »hjemlånt« en del bøger fra læsesalen, dels at mange ofte for at få stof til en studiekreds for en sikkerheds skyld »hamstrede« alle relevante bøger en måneds tid før studiekredsen og således lagde beslag på bøgerne en hel måned, selv om de fleste vel nok sjældent bruger mere end 14 dage til at forberede en studiekreds. Hr. Boesen var velvilligt indstillet, og forhandlingerne har resulteret i, at der i dag kun findes et begrænset antal håndbøger på læsesalen. Til gengæld kan man mod kvittering låne de fleste lærebøger til brug på læsesalen. Dette forhindrer »hjemlån«.

Ligeledes er lånetiden nedskåret til 14 dage, og mange flere kan derfor få lejlighed til at låne bøger hjem. Tilsyneladende virker ordningen tilfredsstillende.

Også med institutterne har vi forhandlet med hensyn til studiekredse, og resultatet er blevet, at de fleste institutter nu giver emnerne i god tid (helt op til 3 mdr.) før afleveringsdagen.

I begyndelsen af undervisningsåret 1961/62 gik vort ellers udmærkede samarbejde med boghandler Karsten i stykker. Dette sammen med det faktum, at vi ved salg af nye bøger fra bogudsalget praktisk talt ingen fortjeneste havde, bevirkede at vi besluttede ikke at sælge nye bøger mere. Imidlertid har vi taget beslutningen op til fornyet overvejelse, og vi er nu i forhandling med flere forskellige boglader, for at få bragt en ordning i stand, således at vi snarest kan genoptage salg af nye bøger med så store rabatter, som det er os muligt at opnå.

I forbindelsen med omtalen af bøger skal det i øvrigt nævnes, at studieudvalget har et medlem i bestyrelsen for det nystartede »Akademisk Forlag A/S«, således at vi, selv om vi måske for Handelshøjskolens vedkommende ikke får så meget brug for de bøger, forlaget påtænker at udgive, dog til stadighed har føling med forlagets virke.

Planerne om et nyt studiekort i form af et legitimationskort indsat i plastic og med foto er ikke skrinlagt. Vi håber på, at vi i samarbejde med Handelshøjskolens kontor snarest vil kunne få bragt sagen i orden. Kortet vil kunne benyttes gennem hele studietiden på Handelshøjskolen, og vi håber, alle vil få glæde af denne lille praktiske ting. For deltagelse i De studerendes Råds arrangementer vil kortet blive obligatorisk såvel som til benyttelse af de almindelige faciliteter, som varetages af Rådet.

Svend-Erik Saxov.